

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Varaždin

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI

NAPLATA PRIHODA U JEDINICAMA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE KRAPINSKO-ZAGORSKE ŽUPANIJE

Varaždin, ožujak 2013.

SADRŽAJ

stranica

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE	2
PRIHODI LOKALNIH JEDINICA KRAPINSKO-ZAGORSKE ŽUPANIJE	3
NAPLATA PRIHODA LOKALNIH JEDINICA KRAPINSKO-ZAGORSKE ŽUPANIJE	5
Krapinsko-zagorska županija	5
Grad Donja Stubica	12
Grad Klanjec	19
Grad Krapina	26
Grad Oroslavje	33
Grad Pregrada	39
Grad Zabok	46
Grad Zlatar	53
Općina Bedekovčina	59
Općina Budinščina	65
Općina Desinić	71
Općina Đurmanec	78
Općina Gornja Stubica	84
Općina Hrašćina	90
Općina Hum na Sutli	97
Općina Jesenje	104
Općina Konjščina	111
Općina Kraljevec na Sutli	118
Općina Krapinske Toplice	125
Općina Kumrovec	132
Općina Lobor	138
Općina Mače	144
Općina Marija Bistrica	150
Općina Mihovljan	156
Općina Novi Golubovec	162
Općina Petrovsko	168
Općina Radoboj	174
Općina Stubičke Toplice	180
Općina Sveti Križ Začretje	187
Općina Tuhelj	193
Općina Veliko Trgovišće	199
Općina Zagorska Sela	204
Općina Zlatar Bistrica	210
OCJENA UČINKOVITOSTI NAPLATE PRIHODA	216
OČITOVANJE LOKALNIH JEDINICA	218

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU
Područni ured Varaždin

KLASA: 041-01/12-05/19
URBROJ: 613-07-13-137

Varaždin, 21. ožujka 2013.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI UČINKOVITOSTI
NAPLATE PRIHODA U JEDINICAMA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE)
SAMOUPRAVE KRAPINSKO-ZAGORSKE ŽUPANIJE

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je revizija učinkovitosti naplate prihoda u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave Krapinsko-zagorske županije (dalje u tekstu: lokalne jedinice Krapinsko-zagorske županije).

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni u razdoblju od 21. ožujka 2012. do 21. ožujka 2013.

Revizijom je obuhvaćena Krapinsko-zagorska županija, te sedam gradova i 25 općina, koji su utvrđeni odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10 i 145/10). Županija ima 423 naselja. Dvije općine pripadaju trećoj skupini područja od posebne državne skrbi, a u brdsko – planinsko područje pripada sedam općina. Površina Županije je 1 224,22 km². Prema popisu stanovništva iz 2011. županija ima 133 064 stanovnika, 42 379 kućanstava i 62 659 stambenih jedinica.

PREDMET I CILJEVI REVIZIJE

Naplata prihoda lokalnih jedinica je uređena Zakonom o proračunu (Narodne novine 87/08), a obuhvaća potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz nadležnosti lokalnih jedinica. Poslovne knjige i organizacija knjigovodstva uređeni su Pravilnikom o proračunskom računovodstvu i Računskom planu (Narodne novine 27/05, 127/07, 114/10 i 31/11). Učinkovita naplata prihoda ovisi, među ostalim, o načinu ustrojavanja, vođenja i ažuriranja analitičkih evidencija (imovine, potraživanja i primljenih financijskih instrumenata) odnosno pomoćnih poslovnih knjiga. Na povećanje učinkovitosti naplate utječe i poduzimanje pravodobnih i potpunih mjera naplate potraživanja, kako bi se izbjegla njihova zastara. Načini prekidanja zastare su utvrđeni Zakonom o obveznim odnosima (Narodne novine 35/05 i 41/08) i Općim poreznim zakonom (Narodne novine 147/08, 18/11 i 78/12). Osim primjene zakonskih odredbi, za naplatu potraživanja lokalne jedinice mogu donijeti akte koji obuhvaćaju poslovne procese i mjere postupanja sa svrhom poboljšanja sustava obračuna i naplate potraživanja. Naplatu prihoda obavljaju lokalne jedinice, Porezna uprava ili druge pravne osobe.

Financijskom revizijom je utvrđeno da:

- neke lokalne jedinice nisu uvele sve poreze (prirez porezu na dohodak te porez na kuće za odmor),
- ne poduzimaju učinkovite mjere za naplatu potraživanja,
- nisu ustrojene odgovarajuće evidencije i ne raspolažu podacima o obveznicima odnosno dužnicima prema vrstama prihoda,
- pojedine zakonske odredbe nisu jasne ili da neka područja nisu zakonski dobro regulirana,
- lokalne jedinice nemaju dovoljan broj stručnih osoba za naplatu i kontrolu naplate prihoda.

Predmet revizije su aktivnosti lokalnih jedinica vezane uz naplatu i kontrolu naplate vlastitih prihoda (županijskih, gradskih i općinskih poreza, prihoda od nefinancijske imovine, upravnih i administrativnih pristojbi, komunalnog doprinosa i naknada, prihoda po posebnim propisima i prihoda od prodaje nefinancijske imovine), te potraživanja za navedene prihode.

Ciljevi revizije su:

- ocijeniti učinkovitost naplate prihoda lokalnih jedinica,
- ocijeniti efikasnost organizacije i kontrole naplate prihoda u lokalnim jedinicama,
- ocijeniti efikasnost mjera za naplatu potraživanja što ih poduzimaju lokalne jedinice,
- ocijeniti primjerenost zakonodavnog okvira u dijelu koji se odnosi na naplatu prihoda lokalnih jedinica, te
- ocijeniti primjerenost mjera informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koje se naplaćuju prihodi i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području pojedine lokalne jedinice.

PRIHODI LOKALNIH JEDINICA KRAPINSKO-ZAGORSKE ŽUPANIJE

Ukupni prihodi i primici lokalnih jedinica Krapinsko-zagorske županije za 2011. iznose 392.869.351,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 24.978.036,00 kn ili 6,0%. Najveće smanjenje se odnosi prihode od poreza i prireza na dohodak, koji su u 2011. ostvareni u iznosu 197.197.405,00 kn.

U strukturi ukupnih prihoda i primitaka, vrijednosno su značajniji vlastiti prihodi s 17,9% udjela u ukupnim приходima i primicima ostvarenim u 2010., odnosno s 18,8% u 2011. Vlastiti prihodi su za 2011. ostvareni u iznosu 73.684.875,00 kn, što je za 1.190.263,00 kn ili 1,6% manje u odnosu na prihode ostvarene za 2010. Smanjenje se najvećim dijelom odnosi na pad prihoda od komunalnog doprinosa i ostalih prihoda po posebnim propisima. Podaci o vlastitim приходima lokalnih jedinica Krapinsko-zagorske županije za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 1.

Tablica 1

Vlastiti prihodi
lokalnih jedinica Krapinsko-zagorske županije ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Županijski porezi	6.244.554	6.108.275	96,5
1.1.	Porez na nasljedstva i darove	36.318	145.979	118,2
1.2.	Porez na korištenje dobara (cestovna motorna vozila i plovila)	5.791.710	5.580.186	96,3
1.3.	Porez od igara na sreću (automati za zabavne igre)	416.526	382.110	91,7
2.	Gradski ili općinski porezi	5.865.799	6.605.293	112,6
2.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	2.317.988	2.530.625	109,2
2.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	1.463.453	1.568.460	107,2
2.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	2.084.358	2.506.208	120,2
3.	Prihodi od nefinancijske imovine	9.354.753	9.907.942	105,9
3.1.	Naknade za koncesiju	2.252.057	2.823.635	125,4
3.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	2.365.411	2.636.210	111,4
3.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	4.576.496	4.401.311	96,2
3.4.	Naknada za ceste	0	0	-
3.5.	Ostali prihodi od nefinancijske imovine	160.789	46.786	29,1
4.	Upravne i administrativne pristojbe	5.438.821	6.933.361	127,5
4.1.	Državne upravne i sudske pristojbe	0	491	-
4.2.	Županijske, gradske i općinske pristojbe i naknade	3.468.570	3.793.172	109,4
4.3.	Ostale pristojbe i naknade	1.970.251	3.139.698	159,4
5.	Komunalni doprinosi i naknade	32.850.128	29.061.423	88,5
5.1.	Komunalni doprinos	7.600.198	3.142.797	41,4
5.2.	Komunalna naknada	23.704.314	24.107.909	101,7
5.3.	Naknade za priključak	1.545.616	1.810.717	117,2
6.	Prihodi po posebnim propisima	9.058.124	6.810.365	75,2
6.1.	Prihodi državne uprave	203.674	120.888	59,4
6.2.	Prihodi vodnog gospodarstva	424.005	289.673	68,3
6.3.	Doprinos za šume	290.576	337.601	116,2
6.4.	Mjesni samodoprinos	125.879	146.540	116,4
6.5.	Ostali prihodi po posebnim propisima	8.013.990	5.915.663	73,8
7.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	6.032.959	8.258.216	136,9
7.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	846.873	2.532.668	299,1
7.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	5.136.686	5.625.379	109,5
7.3.	Prihodi od prodaje druge nefinancijske imovine	49.400	100.169	202,8
	Ukupno	74.845.138	73.684.875	98,3

Prema podacima iz financijskih izvještaja lokalnih jedinica Krapinsko-zagorske županije, ukupna potraživanja koncem 2010. su iznosila 74.497.754,00 kn, a koncem 2011. su iznosila 75.035.004,00 kn, što je za 537.250,00 kn ili 0,7% više u odnosu na prethodnu godinu. Odnose se na potraživanja za prihode poslovanja, potraživanja od prodaje nefinancijske imovine i druga potraživanja¹. Povećanje potraživanja se najvećim dijelom odnosi na rast potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade.

Od ukupnih potraživanja iskazanih koncem 2011., na dospjela potraživanja se odnosi 68.110.571,00 kn ili 90,8%, a na nedospjela 6.924.433,00 kn ili 9,2%.

Potraživanja za vlastite prihode lokalnih jedinica koncem 2011. godine su iskazana u iznosu 54.826.970,00 kn, te čine 74,4% ostvarenih vlastitih prihoda za 2011. Dospjela potraživanja za vlastite prihode iznose 48.814.145,00 kn, a nedospjela iznose 6.012.825,00 kn. Dospjela potraživanja za vlastite prihode na koncu 2011. čine 66,2% ostvarenih vlastitih prihoda.

U tablici broj 2 se daju podaci o ukupnim potraživanjima lokalnih jedinica Krapinsko-zagorske županije, prema vrstama sa stanjem koncem 2010. i 2011.

Tablica broj 2

Potraživanja
lokalnih jedinica Krapinsko-zagorske županije koncem 2010. i 2011.

				u kn
Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	62.672.690	64.024.268	102,2
1.1.	Potraživanja za poreze	11.844.540	11.809.551	99,7
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	3.049.993	3.309.173	108,5
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	46.201.312	47.119.730	102,0
1.4.	Potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	1.226.766	1.262.242	102,9
1.5.	Potraživanja za kazne i upravne mjere te ostale prihode	350.079	523.572	149,6
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	6.604.129	6.302.691	95,4
3.	Druga potraživanja	5.220.935	4.708.045	90,2
Ukupno		74.497.754	75.035.004	100,7

¹ Druga potraživanja se najvećim dijelom odnose na potraživanja iz državnog proračuna za pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije.

NAPLATA PRIHODA LOKALNIH JEDINICA KRAPINSKO-ZAGORSKE ŽUPANIJE

Krapinsko-zagorska županija

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga Krapinsko-zagorske županije kao i poslova državne uprave prenesenih na Krapinsko-zagorsku županiju ustrojeno je osam upravnih odjela. Koncem 2011. Krapinsko-zagorska županija je imala 74 zaposlenika. Prema registru proračunskih korisnika ima 50 proračunskih korisnika. Za 26 zaposlenih u proračunskim korisnicima koncem 2011. sredstva za plaće i materijalna prava se osiguravaju u proračunu Krapinsko-zagorske županije.

a) Prihodi

Ukupni prihodi i primici Krapinsko-zagorske županije, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 124.942.859,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 3.657.531,00 kn ili za 2,8%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 7,5% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 8,9% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima Krapinsko-zagorske županije ostvarenim za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 3.

Tablica broj 3

Vlastiti prihodi Krapinsko-zagorske županije ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Županijski porezi	6.244.554	6.108.275	97,8
1.1.	Porez na nasljedstva i darove	36.318	145.979	401,9
1.2.	Porez na korištenje dobara (cestovna motorna vozila i plovila)	5.791.710	5.580.186	96,3
1.3.	Porez od igara na sreću (automati za zabavne igre)	416.526	382.110	91,7
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	1.743.152	2.451.472	140,6
2.1.	Naknade za koncesiju	1.279.027	1.974.929	154,4
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	505	505	100,0
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	463.620	476.038	102,7
3.	Upravne i administrativne pristojbe	1.528.255	2.183.162	142,9
3.2.	Županijske, gradske i općinske pristojbe i naknade	656.327	714.945	108,9
3.2.	Ostale pristojbe i naknade	871.928	1.468.217	168,4
4.	Prihodi po posebnim propisima	120.356	300.524	249,7
4.1.	Ostali prihodi po posebnim propisima	120.356	300.524	249,7
5.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	49.400	14.270	28,9
5.1.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	49.400	14.270	28,9
	Ukupno	9.685.717	11.057.703	114,2

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima Županije koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 4.

Tablica broj 4

Potraživanja Krapinsko-zagorske županije koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	12.945.398	12.696.625	98,1
1.1.	Potraživanja za poreze	4.023.596	3.917.312	97,4
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	19.654	53.282	271,1
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	8.895.087	8.726.031	98,1
1.4.	Potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	7.061	0	-
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	29.600	30.600	103,4
3.	Druga potraživanja	4.136.247	3.445.413	83,3
	Ukupno	17.111.245	16.172.638	94,5

Koncem 2011. potraživanja su iskazana u iznosu 16.172.638,00 kn, a u odnosu na stanje koncem 2010. potraživanja su manja za 938.607,00 kn ili 5,5%.

Dospjela potraživanja iskazana su u iznosu 15.644.538,00 kn i čine 96,7% ukupnih potraživanja. Vrijednosno najznačajnija potraživanja iskazana su prema 21 jedinici lokalne samouprave u iznosu 8.278.608,00 kn i prema državnom proračunu za decentralizirana sredstva 3.366.637,00 kn. Vrijednosno značajnija iskazana dospjela potraživanja odnose se na potraživanja od jedinica lokalne samouprave za sanaciju odlagalište otpada u iznosu 8.278.608,00 kn i županijske poreze u iznosu 3.917.312,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda, te organizacija i kontrola naplate prihoda

Krapinsko-zagorska županija ostvaruje prihode iz različitih izvora. Obračun i naplatu prihoda obavlja Krapinsko-zagorska županija, osim županijskih poreza čiju naplatu obavlja Porezna uprava i naknada čiju naplatu obavljaju drugi (Ministarstvo financija, Hrvatske vode). Krapinsko-zagorska županija obavlja naplatu prihoda na temelju ugovora i druge dokumentacije.

Poslove utvrđivanja, evidentiranja, nadzora, naplate i ovrhe županijskih poreza obavlja Porezna uprava. Županijski porezi se odnose na porez na nasljedstva i darove, porez na automate za zabavne igre, te porez na cestovna motorna vozila. Porezna uprava dostavlja Krapinsko-zagorskoj županiji skupno izvješće o utvrđenim i naplaćenim županijskim porezima, a druge podatke kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate i drugo ne dostavlja. Porezna uprava se poziva na odredbu članka 8. Općeg poreznog zakona prema kojoj je porezno tijelo dužno kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže.

Iz navedenih razloga Krapinsko-zagorska županija nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu županijskih poreza (porez na nasljedstva i darove i porez na cestovna motorna vozila) za koje potraživanje koncem 2011. iznosi 3.917.312,00 kn, što čini 69,7% zaduženja za 2011., te čini 68,4% ostvarenog prihoda u 2011. koji je iznosio 5.726.165,00 kn.

Krapinsko-zagorska županija ne raspolaže podacima o učinkovitosti naplate prihoda putem drugih subjekata (Porezna uprava, Ministarstvo financija i jedinice lokalne samouprave).

Poslovi naplate obavljaju se u Upravnom odjelu za gospodarstvo i financije, odsjek za financije i proračun, a naplatu obavlja jedna osoba (referent knjigovođa). Naplatu obavljaju i drugi službenici unutar pojedinih upravnih odjela za prihode iz svoje nadležnosti, koje u sklopu svog radnog mjesta prema sistematizaciji osim naplate prihoda obavljaju i druge poslove. Osoba za obavljanje kontrole naplate prihoda je određena (voditelj odsjeka za financije i proračun). Krapinsko-zagorska županija nije donijela pisanu proceduru za obavljanje poslova kontrole i naplate prihoda. O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik. Tijekom 2011. otpisana su potraživanja u iznosu 3.407,00 kn. Akt o kriterijima, uvjetima i postupku otpisa potraživanja nije donesen.

Od ukupnih potraživanja u iznosu 16.172.638,00 kn dospjela potraživanja iskazana su u iznosu 4.709.740,00 kn što čini 29,1% ukupnih potraživanja. Vrijednosno značajnija dospjela potraživanja iskazana su za županijske poreze u iznosu 3.917.312,00 kn, te potraživanja od jedinica lokalne samouprave za sufinanciranje sanacije odlagališta otpada u iznosu 710.447,00 kn.

Krapinsko-zagorska županija je u okviru dospjelih potraživanja od jedinica lokalne samouprave za sufinanciranje sanacije odlagališta otpada iskazala iznos 710.447,00 kn (za dio izvršenih radova na odlagalištu Gorjak), iako je prema zaključenim ugovorima dospio iznos 8.278.608,00 kn. Za naplatu potraživanja od jedinica lokalne samouprave nisu ugovoreni instrumenti osiguranja naplate. Krapinsko-zagorska županija je zaključila ugovore (osnovni u 2004. a kasnije dodatke) s Fondom za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost kojima se utvrdila obveza sufinanciranja Fonda u realizaciji programa sanacije tri odlagališta komunalnog otpada. Ukupno je ugovorena vrijednost sanacije tri odlagališta 36.790.244,00 kn, od čega Fond sufinancira 23.626.900,00 kn, a jedinice lokalne samouprave 9.070.491,00 kn.

Krapinsko-zagorska županija je zaključila s jedinicama lokalne samouprave i izvoditeljima radova ugovore kojima je, između ostalog, utvrdila iznose sufinanciranja za svaku jedinicu i rokove doznake sredstava Krapinsko-zagorskoj županiji.

Za odlagalište Gorjak ugovorena je vrijednost 10.103.974,00 kn, od čega su jedinice trebale do 30. lipnja 2007. uplatiti Krapinsko-zagorskoj županiji 3.317.000,00 kn, a prema ugovoru s Fondom i izvoditeljem radovi su trebali biti završeni do konca 2011. Do konca 2011. izvedeni su radovi u vrijednosti 3.259.543,00 kn. Prema Izvješću Krapinsko-zagorske županije do sredine studenoga 2012. stanje izvedenih radova je oko 40,0%.

Za odlagalište Tugonica ugovorena je vrijednost 15.531.429,00 kn, od čega su jedinice trebale do konca 2011. doznačiti sredstva u iznosu 5.280.656,00 kn, a prema ugovoru s izvoditeljem radovi trebaju biti završeni do konca 2012. (ugovorima s Fondom utvrđen je rok završetka konac 2010., a s izvoditeljem do konca 2012.). Do konca 2011. izvedeni su radovi u vrijednosti 772.072,00 kn. Prema Izvješću Krapinsko-zagorske županije do sredine studenoga 2012. stanje izvedenih radova je oko 12,0%.

Za odlagalište Medvedov jarek ugovorena je vrijednost 11.154.841,00 kn, od čega su jedinice trebale do konca 2011. doznačiti sredstva u iznosu 472.805,00 kn, a prema ugovoru s izvoditeljem i Fondom radovi trebaju biti završeni do konca 2012.

Do konca 2011. izvedeni su radovi u vrijednosti 2.401.680,00 kn. Prema Izvješću Krapinsko-zagorske županije do sredine studenoga 2012. stanje izvedenih radova je oko 5,0%.

Do konca 2011. izvršeni su radovi sanacije na sva tri odlagališta u vrijednosti 6.433.295,00 kn. Do konca 2011. jedinice su doznačile 791.888,00 kn, a prema zaključenim ugovorima trebale su 9.070.490,00 kn, te dospjela potraživanja iznose 8.278.602,00 kn.

Krapinsko-zagorska županija nije poduzimala mjere naplate prema jedinicama lokalne samouprave, a nije ni zaključila dodatke ugovorima zaključenim s jedinicama lokalne samouprave kojima bi se utvrdili rokovi prikupljanja sredstava u skladu s produživanjem rokova izvođenja radova po pojedinom odlagalištu.

Koeficijenti učinkovitosti naplate prihoda pokazuju da se postotak naplate pojedinih prihoda u 2011. u odnosu na ukupno potraživanje (potraživanje iz ranijih godina i zaduženje za 2011.) kreće u rasponu od 58,9% (porez na cestovna motorna vozila), do 99,8 (koncesije za zdravstvo). Za pojedine vrste prihoda potraživanja na koncu godine čine značajni udio ukupnog zaduženja za navedeni prihod (porez na cestovna motorna vozila 41,1%).

Za naplatu prihoda (potraživanja) tijekom 2011. upućene su dvije opomene za iznos 29.511,00 kn (koncesije u zdravstvu). Druge mjere naplate propisane odredbama Općeg poreznog zakona, rijetko se ili se uopće ne provode (ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama).

Radi potpunijih i točnijih informacija vezanih uz naplatu županijskih poreza potrebno je izmijeniti zakonsku regulativu na način da Porezna uprava (kada joj se povjeri naplata prihoda) izvještava o svim potrebnim podacima, te da najmanje jednom godišnje informira Krapinsko-zagorsku županiju o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda.

Državni ured za reviziju predlaže ocijeniti može li Krapinsko-zagorska županija samostalno obavljati obračun i naplatu navedenih prihoda na učinkovitiji način.

Također predlaže voditi računa kod utvrđivanja promjene rokova završetka radova s izvoditeljima radova sanacije odlagališta komunalnog otpada i Fondom da se rokovi usklade, te istovremeno utvrditi nove rokove prikupljanja izvora sredstava od jedinica, u skladu s izvršavanjem radova (obzirom da se sanacija provodi od 2004. i da nije gotova u planiranim rokovima). Nadalje, predlaže kod zaključivanja ugovora kojima se osiguravaju izvori financiranja za pojedine investicije ugovoriti i pribaviti instrumente osiguranja naplate. Državni ured za reviziju predlaže voditi dužnu pažnju oko naplate potraživanja, te za naplatu potraživanja koristiti sve zakonski raspoložive mjere.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da poduzete mjere naplate potraživanja (prihoda) ne daju očekivane rezultate, te predlaže donijeti proceduru za naplatu i kontrolu naplate prihoda kako bi se utvrdilo postupanje u poduzimanju mjera, praćenje rezultata mjera kao osnovu za odlučivanje u postupanju s potraživanjima, te donošenje akta o kriterijima, uvjetima i postupku otpisa svih potraživanja. Skreće se pozornost da je u srpnju 2012. stupila na snagu Uredba o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12), koja se odnosi na potraživanja države i lokalnih jedinica.

- Zakonska regulativa

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je brojnim zakonskim propisima i aktima Krapinsko-zagorske županije o čijoj primjeni, između ostalog, ovisi učinkovitost naplate prihoda.

Prihodi od nefinancijske imovine koje ostvaruje Krapinsko-zagorska županija (naknade od koncesija na vodama u javnom dobru, naknada za koncesije za pravo lova na državnim lovištima i lovozakupnina za zajednička i državna lovišta, zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu RH, naknade za eksploataciju mineralnih sirovina, prihodi od prodaje zemljišta u vlasništvu lokalne jedinice, prodaja poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu RH) dio su zajedničkih prihoda države, županije i grada/općine.

Krapinsko-zagorskoj županiji se preko zbirnog računa u Državnoj riznici doznačuje njezin dio bez da ona ima uvid u stanje potraživanja, odnosno u poduzete mjere kako bi se osigurala potpuna naplata istih. Prema navedenom, nije osigurana potpunost i pravovremenost naplate svih prihoda koji su Krapinsko-zagorskoj županiji zakonom raspoređeni.

Naknade od koncesija u zdravstvu prihod su Krapinsko-zagorske županije u cijelosti. Međutim, naplata tog prihoda obavlja se preko zbirnog računa u Državnoj riznici, a pravovremenost uplata prati Ministarstvo financija, Registar koncesija koji obračunava i zateznu kamatu. Krapinsko-zagorska županija ostvaruje prihode i raspolaže instrumentima osiguranja, međutim usklađenje i kontrola zbog obavljanja poslova praćenja naplate u drugom tijelu je otežana (usklađenje kamata).

Od naknade od koncesija na vodama i javno vodnom dobru Krapinsko-zagorskoj županiji pripada 80%. Sve poslove oko kontrole i naplate obavljaju Hrvatske vode i Ministarstvo financija - Registar koncesija. Krapinsko-zagorska županija dobiva izvješće jednom godišnje za prethodnu godinu za svakog koncesionara o visini i uplati obveze, bez izvještaja o poduzetim mjerama naplate i ročnosti potraživanja. Hrvatske vode obavljaju obračun i naplatu naknade za koncesije za gospodarsko korištenje voda sukladno članku 168. Zakona o vodama.

Naknada za koncesije za pravo lova na državnim lovištima i lovozakupnina za zajednička i državna lovišta raspoređuje se preko zbirnog računa u korist Krapinsko-zagorske županije u visini od 60%. Krapinsko-zagorska županija ima analitičku evidenciju potraživanja, za svako lovačko društvo posebno, ali samo kao kontrolu uplate prema sklopljenim ugovorima, bez nadležnosti za bilo kakve mjere prisilne naplate (na pr. slanje opomena, obračun zateznih kamata i slično).

Za sve ostale prihode od nefinancijske imovine, čiji dio pripada Krapinsko-zagorskoj županiji (zakup poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu RH, koncesijske naknade za eksploataciju mineralnih sirovina, prodaja poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu RH), evidencija je u nadležnosti jedinica lokalne samouprave ili županijskog Ureda državne uprave, a Krapinsko-zagorskoj županiji nije dana nikakva (zakonska) mogućnost uvida u naplatu.

Kao primjer navodimo: Ured državne uprave u Krapinsko-zagorskoj županiji davatelj je koncesije za crpljenje neenergetske mineralne sirovine iz članka 5. stavka 3. Zakona o rudarstvu (Narodne novine 75/09 i 49/11), odnosno građevinskog pijeska i šljunka, tehničko - građevnog kamena i ciglarske gline. Plaćanje naknade za koncesiju uređeno je Zakonom o rudarstvu, te uredbama Vlade Republike Hrvatske i to: Uredbom o novčanoj naknadi za istraživanje mineralnih sirovina (Narodne novine 40/11), kojom je regulirano plaćanje fiksne naknade za odobrenu površinu istražnog prostora, te Uredbom o novčanoj naknadi za koncesiju za eksploataciju mineralnih sirovina (Narodne novine 40/11), kojom je regulirano plaćanje varijabilnog dijela naknade za koncesiju, odnosno za otkopanu količinu mineralne sirovine i fiksnog dijela naknade za odobrenu površinu eksploatacijskog polja. Fiksni dio naknade plaća se jednom godišnje, a varijabilni dio kvartalno. Obračun fiksnog dijela naknade obavlja županijski Ured državne uprave - Služba za gospodarstvo, primjenjujući kriterije iz Uredbe, dok obračun varijabilnog dijela naknade obavljaju sami koncesionari o čemu dostavljaju Uredu državne uprave podatke za izradu UPK- a obrasca. UPK-a obrasce navedeni Ured dostavlja Registru koncesija, pri Ministarstvu financija, koji vodi jedinstvenu elektroničku evidenciju o svim koncesijama na području Republike Hrvatske. Registar koncesija vodi evidencije o zaduženjima i plaćanju naknade od koncesionara. Službena osoba Ureda koja obavlja poslove rudarstva ima pristup evidenciji Registra koncesije preko smart kartice. Praćenje stanja naplate koncesijske naknade Ured obavlja otvaranjem pojedinih ID brojeva pri Registru koncesija, što ih je dodijelio Registar koncesija koncesionarima za svako eksploatacijsko polje. Nakon što Ured utvrdi da neki od koncesionara nije platio dužnu naknadu za koncesiju, šalje opomenu koncesionaru o obvezi plaćanja naknade, a Registar koncesije također periodički dostavlja koncesionarima obavijest o nepodmirenoj naknadi za koncesiju. Ukoliko koncesionar ne postupi po opomeni, Ured podnosi prijedlog Općinskom državnom odvjetništvu za pokretanje postupka ovrhe pred nadležnim tijelom. Nakon što postupak ovrhe bude okončan naplata duga vidljiva je kroz evidenciju Registra koncesije.

Kod koncesija i drugih zajedničkih prihoda od nefinancijske imovine dodatan problem predstavlja previše sudionika uključenih u postupak evidencije i naplate prihoda (npr. koncesionari uplaćuju naknade na stari broj računa ili bez ispravnog ID broja, o čemu brigu vode Ministarstvo financija i FINA, te Ministarstvo obavještava dopisom županiju, kao davatelja koncesije, da koncesionare obavijesti o tome da su dužni voditi brigu o ispravnom ID broju, te da županija povratno obavijesti Ministarstvo o učinjenom, iako sama nema nikakvog utjecaja na postupak naplate (uputa Ministarstva financija, Klasa: 363-01/12-01/24 i Urbroj: 513-12/12-4 od 21. ožujka 2012.).

Svime navedenim ne osigurava se potpunost i pravovremenost naplate svih prihoda koji su Krapinsko-zagorskoj županiji zakonom raspoređeni. S obzirom da je određen dio koncesijskih naknada njezin prihod, ona je zainteresirana za praćenje stanja zaduženja i naplate, te poduzetih mjera (od opomena pa do otkaza koncesijskog ugovora).

Izmjenama zakonske regulative trebalo bi stvoriti uvjete za poboljšanje i pojednostavljenje obračuna i naplate koncesijskih naknada čime bi se ostvarilo i jačanje financijske discipline koncesionara, naročito kod obračuna varijabilnog dijela naknade koje obavljaju sami koncesionari. Uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela omogućio bi tijelima jedinica lokalne samouprave bolju i učinkovitiju naplatu prihoda.

- Računovodstvene evidencije i baze podataka

Krapinsko-zagorska županija vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno po vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja su evidentirana na temelju urednih knjigovodstvenih isprava. Unos podataka u poslovne knjige omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama i glavnoj knjizi u kojima su podaci usklađeni.

Sustav vođenja evidencija potraživanja omogućava ispis potraživanja prema starosti, osim za županijske poreze za koje su potraživanja iskazana sintetički, te za koncesijske naknade.

Evidencije o pojedinim koncesijama nisu potpune (koncesije za zahvaćanje voda i eksploataciju neenergetskih mineralnih sirovina). Za navedene koncesije evidencija se ne vodi na način da se vidi ukupno zaduženje za pojedinu koncesiju po korisnicima koncesije, dio koji pripada Krapinsko-zagorskoj županiji, podatke da li je koncesijska naknada podmirena u pripadajućim iznosima i rokovima utvrđenim ugovorom o koncesiji, te o stanju potraživanja na koncu godine. Zbog samog sustava davanja koncesija i vođenja brige o naplati koncesijske naknade postoji problem oko vođenja evidencija na navedeni način.

Baze podataka (podaci o obveznicima) ustrojene su za sve vrste prihoda koje obračunava i naplaćuje Krapinsko-zagorska županija. Baze se ažuriraju kontinuirano na temelju zaključenih ugovora i druge dokumentacije, ovisno o vrsti prihoda.

- Informiranje stanovništva

Informacije o Krapinsko-zagorskoj županiji, iz raznih područja, objavljuju se u tiskanim, elektronskim i elektroničkim medijima, na lokalnom i državnom nivou. Izvještavanje o značaju javnih prihoda, njihovom prikupljanju i trošenju, te utjecaju na uvjete života stanovništva se provodi.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje sustavno i kontinuirano izvještavati stanovništvo o značaju javnih prihoda, njihovom prikupljanju i trošenju, te utjecaju na uvjete života na području Krapinsko-zagorske županije.

Grad Donja Stubica

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđen je grad Donja Stubica kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Krapinsko-zagorske županije. Površina grada Donje Stubice je 44 km², a obuhvaća deset naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011., ima 5 727 stanovnika, 1 765 kućanstava i 2 827 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz samoupravnog djelokruga ustrojen je Jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. grad Donja Stubica je imao 15 zaposlenika. Prema registru proračunskih korisnika, ima jednog proračunskog korisnika (dječji vrtić) u kojem je koncem 2011. ukupno 19 zaposlenika.

Na području grada Donje Stubice posluju 44 pravne i 74 fizičke osobe registrirane za obavljanje gospodarske djelatnosti.

a) Prihodi

Ukupni prihodi grada Donja Stubica, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 12.126.104,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 2.352.371,00 kn ili za 24,1%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 25,3% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 26,5% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima grada Donja Stubica ostvarenim za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 5.

Tablica broj 5

Vlastiti prihodi
grada Donja Stubica ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Gradski porezi	282.667	308.342	109,1
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	126.700	143.906	113,6
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	65.432	71.301	109,0
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	90.535	93.135	102,9
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	229.505	302.566	131,8
2.1.	Naknade za koncesiju	40.054	38.889	97,1
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	175.969	257.147	146,1
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	0	6.530	-
2.4.	Ostali prihodi od nefinancijske imovine	13.482	0	-
3.	Upravne i administrativne pristojbe	758.877	921.278	121,4
3.1.	Županijske, gradske i općinske pristojbe i naknade	577.038	633.222	109,7
3.2.	Ostale pristojbe i naknade	181.839	288.056	158,4
4.	Komunalni doprinosi i naknade	841.446	1.192.483	141,7
4.1.	Komunalni doprinos	86.857	392.038	451,4
4.2.	Komunalna naknada	754.589	800.445	106,1
5.	Prihodi po posebnim propisima	333.506	358.697	107,6
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	28.314	29.267	103,4
5.2.	Doprinos za šume	66.379	79.084	119,1
5.3.	Mjesni samodoprinos	38.813	20.426	52,6
5.4.	Ostali prihodi po posebnim propisima	200.000	229.920	115,0
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	26.824	130.541	486,6
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	0	97.500	-
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	26.824	33.041	123,2
	Ukupno	2.472.825	3.213.907	130,0

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima grada Donja Stubica koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 6.

Tablica broj 6

Potraživanja
grada Donja Stubica koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	1.071.085	906.671	84,6
1.1.	Potraživanja za poreze	113.318	120.449	106,3
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	109.752	69.887	63,7
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	843.147	716.335	85,0
1.4.	Potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	4.868	0	-
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	788.722	713.905	90,5
3.	Druga potraživanja	17.897	70.606	394,1
	Ukupno	1.877.704	1.691.182	90,1

Koncem 2011. potraživanja su iskazana u iznosu 1.691.182,00 kn, a u odnosu na stanje koncem 2010. potraživanja su manja za 186.522,00 kn ili 9,9%. Vrijednosno najznačajnija potraživanja se odnose na potraživanja od prodaje stanova sa stanarskim pravom u iznosu 713.905,00 kn koja u ukupnim potraživanja sudjeluju sa 42,2%, komunalna naknada 237.872,00 kn ili 14,1%, grobne naknade 204.302,00 kn ili 12,1%, sufinanciranje građana 194.878,00 kn ili 11,5%, te općinski porezi u iznosu 120.449,00 kn ili 7,1% ukupnih potraživanja. Sva druga potraživanja iznose 219.777,00 kn i čine 13,0% ukupnih potraživanja. Dospjela potraživanja iznose 1.024.595,00 kn i čine 60,6% ukupnih potraživanja. Vrijednosno značajnija se odnose na komunalnu naknadu 237.872,00 kn, druge naknade 265.296,00 kn (najveći dio grobne naknade u iznosu 204.302,00 kn), sufinanciranje građana 194.878,00 kn, općinske poreze 115.337,00 kn, prodaju stanova sa stanarskim pravom 76.261,00 kn, te naknada za korištenje javnih površina 46.862,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda, te organizacija i kontrola naplate prihoda

Razrez i naplatu prihoda obavlja grad Donja Stubica na temelju rješenja, ugovora i druge dokumentacije. Na naplatu dijela prihoda od nefinancijske imovine (naknada za eksploataciju mineralnih sirovina), dijela prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (spomenička renta, doprinos za šume) grad Donja Stubica nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka. Oni se ostvaruju na temelju obračuna obveznika.

Potraživanja koncem 2011. su iskazana u iznosu 1.691.182,00 kn, od čega je dospjelo 1.024.595,00 kn. Vrijednosno značajna dospjela potraživanja starosti do godinu dana iznose 283.907,00 kn, od jedne do tri godine iznose 291.909,00 kn, od tri do pet godina iznose 110.272,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 260.047,00 kn. Otpisana su dospjela potraživanja u iznosu 94.389,00 kn.

Tijekom 2011. za naplatu potraživanja poslano je 885 opomena za iznos 558.375,00 kn. Pokrenuto je 130 mjera prisilne naplate za potraživanja u iznosu 147.154,00 kn, od čega za sufinanciranje građana 33 mjere prisilne naplate za potraživanje u iznosu 33.165,00 kn, komunalnu naknadu 31 mjera za iznos 20.901,00 kn, za općinske poreze 45 mjera za iznos 28.213,00 kn, 15 za druge naknade za iznos 34.250,00 kn i šest za naknadu za korištenje javnih površina u iznosu 30.625,00 kn. Zatezne kamate su obračunane u iznosu 13.887,00 kn. Rashodi po poduzetim mjerama za naplatu izvršeni su u iznosu 6.503,00 kn.

Ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama Općeg poreznog zakona, rijetko se ili se uopće ne provode.

Poslove naplate obavlja stručni suradnik za naplatu gradskih prihoda, a osim njega i još dvoje zaposlenika (stručni suradnik za proračun i računovodstveni referent), koji osim poslova naplate obavljaju druge poslove. Osoba za kontrolu naplate prihoda nije imenovana. Grad Donja Stubica nije donio interne akte kojim bi se propisala procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda, te procedura i kriteriji za otpis potraživanja. O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik.

Koeficijenti učinkovitosti naplate prihoda pokazuju da su na koncu 2011. pojedina potraživanja veća od godišnjeg zaduženja (sufinanciranje građana za izgradnju infrastrukture za 39,2%). Također pokazuju porast potraživanja na koncu 2011. godine u odnosu na konac 2010. (komunalni doprinosi za 338,8%, porez na tvrtku za 24,0%). Isto tako, postotak naplate pojedinih prihoda (vrijednosno značajnijih) u 2011. u odnosu na ukupno potraživanje (potraživanje iz ranijih godina i zaduženje za 2011.) kreće se u rasponu od 9,5% (sufinanciranje građana), 77,0% (komunalna naknada) do 96,9% (komunalni doprinos). Za pojedine vrste prihoda potraživanja na koncu godine čine značajni udio ukupnog zaduženja za navedeni prihod (sufinanciranje građana 90,5%, porez na tvrtku 40,4%).

Državni ured za reviziju ocjenjuje da poduzete mjere naplate potraživanja (prihoda) ne daju očekivane rezultate, te predlaže donijeti interni akt kojim će se propisati postupci naplate i kontrole naplate prihoda odnosno potraživanja, osobe zadužene za naplatu, kontrolu i praćenje rezultata poduzetih mjera, te donošenje procedura i kriterija za otpis potraživanja. Skreće se pozornost da je u srpnju 2012. stupila na snagu Uredba o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12), koja se odnosi na potraživanja države i lokalnih jedinica.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, trebalo bi zakonskom regulativom, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Državni ured za reviziju predlaže uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela kako bi se omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave uvid u stanje potraživanja i poduzimanje mjera naplate dijela prihoda koji im prema zakonskim odredbama pripada.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 800.445,00 kn i čine 24,9% vlastitih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu veći su za 45.856,00 kn ili 6,1%.

Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 237.872,00 kn i manja su za 24.871,00 kn ili 9,5% od potraživanja koncem 2010., te čine 30,7% zaduženja za 2011. Potraživanja do jedne godine iznose 83.969,00 kn, od jedne do tri godine iznose 101.265,00 kn, od tri do pet godina iznose 23.691,00 kn a starija od pet godina 28.947,00 kn.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke gradskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za grad Donju Stubicu koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Naplata naknade je odlukom utvrđena za sva naselja na području grada Donje Stubice.

Odlukom je utvrđeno da komunalnu naknadu plaćaju vlasnici, odnosno korisnici poslovnog, stambenog i garažnog prostora, građevnog zemljišta koje služi u svrhu obavljanja djelatnosti, te neizgrađenog građevinskog zemljište (dalje u tekstu: nekretnine) na temelju rješenja. Naknada se naplaćuje za poslovni i stambeni prostor. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika poslovnog i stambenog prostora.

Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. U slučajevima kada vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu grad Donja Stubica nema točne podatke za razrez i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe, zbog čega je naplata otežana. Obračun komunalne naknade obavlja Jedinostveni upravni odjel.

S istim poteškoćama se susreću i druge lokalne jedinice. Najsloženiji postupci za utvrđivanje obveznika odnose se na podatke za obračun komunalne naknade, poreza na kuće za odmor, te sufinanciranje građana za izgradnju određene komunalne infrastrukture.

Grad Donja Stubica ima poteškoća kod obračuna komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo. Donjoj Stubici se nakon ostavinske rasprave službeno ne dostavljaju podaci od javnih bilježnika. Također postoje problemi kod utvrđivanja odnosno utuživanja pojedinih obveznika (na pr. komunalne naknade) u slučaju osnivanja novih trgovačkih društava koji koriste isti prostor kao i «službeni» obveznik čiji je račun u blokadi ili nema imovine, jer grad Donja Stubica nije obaviješten o promjeni obveznika.

Prema odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan je u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08, 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Ažuriranje baza podataka komunalne naknade uvidom na terenu obavlja se kontinuirano, provjerom po pojedinim mjesnim odborima, a baze se ažuriraju i prema prijavama promjene obveznika.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže preispitati mogućnost prikupljanja prihoda od komunalne naknade za ostale nekretnine koje su utvrđene odlukom o komunalnoj naknadi i Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je brojnim zakonskim propisima i aktima grada Donje Stubice o čijoj primjeni, između ostalog, ovisi učinkovitost naplate prihoda.

Grad Donja Stubica vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja su evidentirana na temelju urednih knjigovodstvenih isprava. Unos podataka u poslovne knjige omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama i glavnoj knjizi. Sustav vođenja evidencija potraživanja omogućava ispis potraživanja prema starosti.

Baze podataka (podaci o obveznicima) ustrojene su za sve vrste prihoda koje naplaćuje grad Donja Stubica. Baze se ažuriraju na temelju prijave korisnika, zaključenih ugovora i druge dokumentacije ovisno o vrsti prihoda.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave bolju i učinkovitiju naplatu prihoda.

- Informiranje stanovništva

Informacije o gradu Donjoj Stubici, iz raznih područja, objavljuju se u tiskanim, elektronskim i elektroničkim medijima. Grad Donja Stubica putem javnih medija informira stanovništvo o radnjama i aktivnostima gradske uprave, obavljanju poslova koji se provode na njegovom području, te o potrebi plaćanja proračunskih prihoda koji služe za zadovoljavanje javnih potreba na području grada Donje Stubice. Posebne mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koje se proračunski prihodi naplaćuju i o njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području grada Donje Stubice nisu provođene.

Sustavno provođenje mjera informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju (naročito prihodi koji se neposredno naplaćuju od stanovništva), te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području grada Donjoj Stubice, podiglo bi svijest stanovništva o potrebi podmirivanja obveza prema gradu Donjoj Stubici.

Za najznačajnije prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se stanovništvo putem sredstava javnog informiranja često podsjećati na njihovu obvezu.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje kontinuirano izvještavati stanovništvo o značaju javnih prihoda, njihovom prikupljanju i trošenju, utjecaju na uvjete života, te obvezi prijave promjene podataka.

Također predlaže sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju, njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području grada Donje Stubice. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Grad Klanjec

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđen je grad Klanjec kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Krapinsko-zagorske županije. Površina grada Klanjca je 31 km², a obuhvaća 19 naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011., ima 2 915 stanovnika, 974 kućanstava i 1 460 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz samoupravnog djelokruga ustrojen je Jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. grad Klanjec je imao deset zaposlenika. Prema registru proračunskih korisnika, ima tri proračunska korisnika (dječji vrtić, knjižnica, otvoreno sveučilište i kulturni centar) u kojima je koncem 2011. bilo 11 zaposlenika.

Na području grada Klanjca posluje 91 fizička i 37 pravnih osoba koje su registrirane za obavljanje gospodarskih djelatnosti.

a) Prihodi

Ukupni prihodi grada Klanjca, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 5.974.081,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 276.365,00 kn ili za 4,4%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 19,7% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 19,1% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima grada Klanjca ostvarenim za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 7.

Tablica broj 7

Vlastiti prihodi
grada Klanjca ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Gradski porezi	72.860	142.434	195,5
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	42.766	42.587	99,6
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	30.094	39.540	131,4
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	87.156	60.307	-
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	191.517	197.062	102,9
2.1.	Naknade za koncesiju	8.800	3.009	34,2
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	178.517	191.369	107,2
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	4.200	2.684	63,9
3.	Upravne i administrativne pristojbe	54.911	81.269	148,0
3.1.	Ostale pristojbe i naknade	54.911	81.269	148,0
4.	Komunalni doprinosi i naknade	855.937	426.947	49,9
4.1.	Komunalni doprinos	855.937	2.567	0,3
4.2.	Komunalna naknada	0	424.380	-
5.	Prihodi po posebnim propisima	15.368	262.717	-
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	3.621	1.955	54,0
5.2.	Doprinos za šume	57	893	-
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	11.690	259.869	-
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	42.597	30.814	72,3
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	11.217	0	-
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	31.380	30.814	98,2
	Ukupno	1.233.190	1.141.243	86,4

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima grada Klanjca koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 8.

Tablica broj 8

Potraživanja
grada Klanjca koncem 2010. i 2011

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	680.063	703.971	103,5
1.1.	Potraživanja za poreze	218.209	216.872	99,4
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	23.462	31.646	134,9
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	438.392	455.453	103,9
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	31.282	38.911	124,4
3.	Druga potraživanja	5.168	3.731	72,2
	Ukupno	716.513	746.613	104,2

Koncem 2011. potraživanja su iskazana u iznosu 746.613,00 kn, a u odnosu na stanje koncem 2010. potraživanja su veća za 30.100,00 kn ili 4,2%. Sva potraživanja su dospjela a vrijednosno značajnija se odnose na naknade za zbrinjavanje otpada u iznosu 240.227,00 kn, općinske poreze 216.872,00 kn, komunalnu naknadu 166.203,00 kn, naknadu za priključenje na komunalnu infrastrukturu u iznosu 37.600,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda, te organizacija i kontrola naplate prihoda

Razrez i naplatu prihoda obavlja grad Klanjec, osim gradskih poreza (porez na potrošnju, porez na kuće za odmor i porez na tvrtku) čiju naplatu obavlja Porezna uprava. Grad Klanjec obavlja naplatu prihoda na temelju rješenja, ugovora i druge dokumentacije. Porezna uprava dostavlja gradu Klanjcu izvješće o utvrđenim i naplaćenim gradskim porezima, a druge podatke kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate, i drugo ne dostavlja. Porezna uprava se poziva na odredbu članka 8. Općeg poreznog zakona prema kojoj je porezno tijelo dužno kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže. Iz navedenih razloga grad Klanjec nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu gradskih poreza za koje potraživanje koncem 2011. iznosi 216.871,00 kn, što je za 53,7% više od zaduženja za 2011., te za 52,3% više od ostvarenog prihoda u 2011. koji je iznosio 142.433,00 kn.

Na naplatu dijela prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (spomenička renta, doprinos za šume) grad Klanjec nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka. Oni se ostvaruju na temelju obračuna obveznika.

Potraživanja koncem 2011. su iskazana u iznosu 746.613,00 kn. Sva potraživanja su dospjela a vrijednosno značajnija se odnose na naknade za zbrinjavanje otpada u iznosu 240.227,00 kn, općinske poreze 216.872,00 kn, komunalnu naknadu 166.203,00 kn, te naknadu za priključenje na komunalnu infrastrukturu u iznosu 37.600,00 kn. Od potraživanja za naknade za zbrinjavanje otpada najznačajniji iznosi odnose se na jednu jedinicu lokalne samouprave 154.168,00 kn, te na komunalno društvo u iznosu 55.982,00 kn (ranije ubiralo ekološku rentu). Dospjela potraživanja (osim za iznos općinskih poreza za koje Porezna uprava ne daje evidenciju o dospjelosti) starosti do godinu dana iznose 196.984,00 kn, od jedne do tri godine iznose 231.415,00 kn, od tri do pet godina iznose 37.378,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 17.164,00 kn.

Za naplatu prihoda (potraživanja) tijekom 2011. upućivane su opomene, te pokretane sudske tužbe i ovrhe na novčanim sredstvima. Za naplatu potraživanja poslano je 206 opomena u ukupnom iznosu 356.383,00 kn. Izdane su 54 ovrhe u ukupnom iznosu 69.744,00 kn.

Ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama Općeg poreznog zakona, rijetko se ili se uopće ne provode.

Osoba za obavljanje poslova naplate nije imenovana, a poslovi naplate obavljaju zaposlenici računovodstva, te pročelnik i komunalni referent, koji osim poslova naplate obavljaju druge poslove.

Grad Klanjec nije donio interne akte kojim bi se propisala procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda, te procedura i kriteriji za otpis potraživanja. O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik.

Koeficijenti učinkovitosti naplate prihoda pokazuju da su na koncu 2011. pojedina potraživanja veća od godišnjeg zaduženja (porez na tvrtku za 158,8%, koncesije za komunalne djelatnosti za 123,0%, porez na potrošnju za 28,2%). Također pokazuju porast potraživanja na koncu 2011. godine u odnosu na konac 2010. (naknada za priključak na vodovodnu mrežu za 109,9%, komunalna naknada za 57,2%, porez na kuće za odmor za 24,4%). Isto tako, postotak naplate pojedinih prihoda (vrijednosno značajnijih) u 2011. u odnosu na ukupno potraživanje (potraživanje iz ranijih godina i zaduženje za 2011.) kreće se u rasponu od 28,3% (porez na tvrtku) 51,7% (naknada za zbrinjavanje otpada), te 71,8% (komunalnu naknadu). Za pojedine vrste prihoda potraživanja na koncu godine čine značajni udio ukupnog zaduženja za navedeni prihod (priključak na komunalnu infrastrukturu 100,0%, porez na tvrtku 71,7%, koncesije za komunalne djelatnosti 69,0%, porez na potrošnju 53,9%, naknada za zbrinjavanje otpada 48,3%).

Radi potpunijih i točnijih informacija vezanih uz naplatu gradskih poreza potrebno je izmijeniti zakonsku regulativu na način da Porezna uprava (kada joj se povjeri naplata prihoda) izvještava o svim potrebnim podacima, te da najmanje jednom godišnje informira grad Klanjec o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Državni ured za reviziju je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom, s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike grad Klanjec ima saznanja i da bi mogao sam obavljati razrez i naplatu, te se predlaže ocijeniti može li samostalno obavljati obračun i naplatu navedenog prihoda na učinkovitiji način.

Državni ured za reviziju predlaže kod povjeravanja naplate navedenih prihoda Poreznoj upravi zaključiti ugovor kojim bi se utvrdio način i rokovi izvještavanja lokalne jedinice o naplati poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, trebalo bi zakonskom regulativom, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Državni ured za reviziju predlaže uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela kako bi se omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave uvid u stanje potraživanja i poduzimanje mjera naplate dijela prihoda koji im prema zakonskim odredbama pripada.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da poduzete mjere naplate potraživanja (prihoda) ne daju očekivane rezultate, te predlaže donijeti interni akt kojim će se propisati postupci naplate i kontrole naplate prihoda odnosno potraživanja, osobe zadužene za naplatu, kontrolu i praćenje rezultata poduzetih mjera, te donošenje procedura i kriterija za otpis potraživanja.

Skreće se pozornost da je u srpnju 2012. stupila na snagu Uredba o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12), koja se odnosi na potraživanja države i lokalnih jedinica.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 424.380,00 kn i čine 37,1% vlastitih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu manji su za 67.353,00 kn ili 13,7%. Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 166.203,00 kn i veća su za 60.494,00 kn od potraživanja koncem 2010., te čine 34,3% zaduženja za 2011. Potraživanja starosti do jedne godine iznose 70.682,00 kn, od jedne do tri godine 53.671,00 kn, od tri do pet 24.686,00 kn i preko pet godina iznose 17.164,00 kn.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke gradskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za grad Klanjec koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Naplata naknade je odlukom utvrđena za sva naselja na području grada Klanjca.

Odlukom je utvrđeno da komunalnu naknadu plaćaju vlasnici, odnosno korisnici poslovnog, stambenog i garažnog prostora, građevnog zemljišta koje služi u svrhu obavljanja djelatnosti, te neizgrađenog građevinskog zemljište (dalje u tekstu: nekretnine) na temelju rješenja. Naknada se naplaćuje za: poslovni i stambeni prostor, te građevinsko zemljište koje služi u svrhu obavljanja poslovnih djelatnosti. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika poslovnog, stambenog i garažnog prostora. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. U slučajevima kada vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu grad Klanjec nema točne podatke za razrez i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe, zbog čega je naplata otežana. Obračun komunalne naknade obavlja Jedinostveni upravni odjel.

S istim poteškoćama se susreću i druge lokalne jedinice. Najsloženiji postupci za utvrđivanje obveznika odnose se na podatke za obračun komunalne naknade, poreza na kuće za odmor, te sufinanciranje građana za izgradnju određene komunalne infrastrukture.

Grad Klanjec ima poteškoća kod obračuna komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo. Gradu Klanjcu se nakon ostavinske rasprave službeno ne dostavljaju podaci od javnih bilježnika. Također postoje problemi kod utvrđivanja odnosno utuživanja pojedinih obveznika (na pr. komunalne naknade) u slučaju osnivanja novih trgovačkih društava koji koriste isti prostor kao i «službeni» obveznik čiji je račun u blokadi ili nema imovine, jer grad Klanjec nije obaviješten o promjeni obveznika.

Prema odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan je u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08, 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Zadnje ažuriranje baza podataka komunalne naknade uvidom stanja na terenu obavljeno je u travnju 2012., a ažuriranje se kontinuirano obavlja prijavom promjene obveznika.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti podatke za obračun komunalne naknade u bazi sa stvarnim stanjem, te preispitati mogućnost prikupljanja prihoda od komunalne naknade za ostale nekretnine koje su utvrđene odlukom o komunalnoj naknadi i Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je brojnim zakonskim propisima i aktima grada Klanjca o čijoj primjeni, između ostalog, ovisi učinkovitost naplate prihoda.

Grad Klanjec vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja.

Potraživanja su evidentirana na temelju urednih knjigovodstvenih isprava. Unos podataka u poslovne knjige omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama i glavnoj knjizi. Sustav vođenja evidencija potraživanja omogućava ispis potraživanja prema starosti, osim gradskih poreza (porez na potrošnju, porez na kuće za odmor i porez na tvrtku) čiju naplatu obavlja Porezna uprava i za koje su potraživanja iskazana sintetički.

Baze podataka (podaci o obveznicima) ustrojene su za sve vrste prihoda koje naplaćuje grad Klanjec. Baze se ažuriraju na temelju prijave korisnika, zaključenih ugovora i druge dokumentacije ovisno o vrsti prihoda.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave bolju i učinkovitiju naplatu prihoda.

- Informiranje stanovništva

Informacije o gradu Klanjcu, iz raznih područja, objavljuju se u tiskanim, elektronskim i elektroničkim medijima. Grad Klanjec putem javnih medija informira stanovništvo o radnjama i aktivnostima gradske uprave, obavljanju poslova koji se provode na njegovom području, te o potrebi plaćanja proračunskih prihoda koji služe za zadovoljavanje javnih potreba na području grada Klanjca. Posebne mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koje se proračunski prihodi naplaćuju i o njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području grada Klanjca nisu provođene.

Sustavno provođenje mjera informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju (naročito prihodi koji se neposredno naplaćuju od stanovništva), te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području grada Klanjca, podiglo bi svijest stanovništva o potrebi podmirivanja obveza prema gradu Klanjcu.

Za najznačajnije prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se stanovništvo putem sredstava javnog informiranja često podsjećati na njihovu obvezu.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje kontinuirano izvještavati stanovništvo o značaju javnih prihoda, njihovom prikupljanju i trošenju, utjecaju na uvjete života, te obvezi prijave promjene podataka.

Također predlaže sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju, njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području grada Klanjca.

Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Grad Krapina

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđen je grad Krapina kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Krapinsko-zagorske županije. Površina grada Krapine je 58 km², a obuhvaća 23 naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011., ima 12 479 stanovnika, 3 959 kućanstava i 4 610 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz samoupravnog djelokruga ustrojeni su upravni odjeli u kojima je na koncu 2011. bio 21 zaposlenik. Prema registru proračunskih korisnika, ima četiri proračunska korisnika (dječji vrtić, javna vatrogasna postrojba, pučko otvoreno učilište i gradska knjižnica) u kojima je koncem 2011. bilo 67 zaposlenika.

Na području grada Krapine posluju 234 fizičke i 159 pravnih osoba koje su registrirane za obavljanje gospodarskih djelatnosti.

a) Prihodi

Ukupni prihodi grada Krapine, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 34.253.395,000 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 3.625.927,00 kn ili za 11,8%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 25,5% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 33,5% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima grada Krapine ostvarenim za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 9.

Tablica broj 9

Vlastiti prihodi
grada Krapine ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Gradski porezi	443.443	495.529	111,7
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	43.169	55.229	127,9
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	187.280	179.037	95,6
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	212.994	261.263	122,7
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	771.267	725.035	94,0
2.1.	Naknade za koncesiju	55.352	37.784	68,3
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	340.844	318.104	93,3
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	375.071	369.147	98,4
3.	Upravne i administrativne pristojbe	196.291	381.951	194,6
3.1.	Županijske, gradske i općinske pristojbe i naknade	56.082	73.201	130,5
3.2.	Ostale pristojbe i naknade	140.209	308.750	220,2
4.	Komunalni doprinosi i naknade	4.254.290	4.267.495	100,3
4.1.	Komunalni doprinos	485.362	937.519	193,2
4.2.	Komunalna naknada	2.928.452	2.424.882	82,8
4.3.	Naknade za priključak	840.476	905.094	107,7
5.	Prihodi po posebnim propisima	1.574.755	373.526	23,7
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	64.625	39.904	61,7
5.2.	Doprinos za šume	3.725	8.790	236,0
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	1.506.405	324.832	21,6
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	585.814	5.223.843	891,7
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	448.653	137.992	30,8
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	137.161	5.085.851	-
	Ukupno	7.825.860	11.467.379	146,5

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima grada Krapine koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 10.

Tablica broj 10

Potraživanja
grada Krapine koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	6.703.201	8.272.456	123,4
1.2.	Potraživanja za poreze	619.741	658.800	106,3
1.3.	Potraživanja za prihode od imovine	271.143	286.665	105,7
1.4.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	5.799.916	7.322.288	126,2
1.5.	Potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	12.401	4.703	37,9
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	125.677	109.877	87,4
3.	Druga potraživanja	188.695	195.877	103,8
	Ukupno	7.017.573	8.578.210	122,2

Koncem 2011. potraživanja su iskazana u iznosu 8.578.210,00 kn, a u odnosu na stanje koncem 2010. potraživanja su veća za 1.560.637,00 kn ili 22,2%. Dospjela potraživanja iznose 8.493.226,00 kn i čine 99,0% ukupnih potraživanja. Vrijednosno najznačajnija se odnose na naknadu za uređenje voda (ubiru za Hrvatske vode) u iznosu 4.281.092,00 kn, komunalnu naknadu 2.759.025,00 kn, gradske poreze 658.80,00 kn, te spomeničku rentu 250.969,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda, te organizacija i kontrola naplate prihoda

Razrez i naplatu prihoda obavlja grad Krapina na temelju rješenja, ugovora i druge dokumentacije.

Potraživanja za gradske poreze koncem 2011. iskazana su u iznosu 658.801,00 kn, što je za 23,2% više od zaduženja za 2011., te za 32,9% više od ostvarenog prihoda u 2011. koji je iznosio 495.529,00 kn.

Na naplatu dijela prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (spomenička renta – indirektna, doprinos za šume) grad Krapina nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka. Oni se ostvaruju na temelju obračuna obveznika.

Potraživanja koncem 2011. su iskazana u iznosu 8.578.210,00 kn, što je veće za 1.560.637,00 kn ili 22,2%. u odnosu na početak godine. Dospjela potraživanja iznose 8.493.226,00 kn i čine 99,0% ukupnih potraživanja. Vrijednosno najznačajnija se odnose na naknadu za uređenje voda (ubiru za Hrvatske vode) u iznosu 4.281.092,00 kn, komunalnu naknadu 2.759.026,00 kn, gradske poreze 658.801,00 kn, te spomeničku rentu 250.969,00 kn.

Sustav vođenja evidencija potraživanja ne omogućuje u svakom trenutku ispis potraživanja prema starosti.

Za naplatu prihoda (potraživanja) upućene su opomene, 221 opomena za ukupni iznos 1.679.622,00 kn (gradske poreze, spomeničku rentu, komunalnu naknadu i prodaju stanova sa stanarskim pravom). Zatezne kamate nisu obračunavane. Ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama Općeg poreznog zakona, rijetko se ili se uopće ne provode.

Poslove naplate obavljaju tri osobe (referent za utvrđivanje i naplatu poreza i drugih gradskih prihoda, viši stručni suradnik za utvrđivanje i naplatu poreza i drugih gradskih prihoda, te pročelnik Upravnog odjela za financije, proračun, javnu nabavu i gospodarstvo), koje osim poslova naplate obavljaju i druge poslove. Grad Krapina nije donio interne akte kojim bi se propisala procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda, te procedura i kriteriji za otpis potraživanja. O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik.

Koeficijenti učinkovitosti naplate prihoda pokazuju da su na koncu 2011. pojedina potraživanja veća od godišnjeg zaduženja (porez na kuće za odmor za 109,7%, naknada za uređenje voda za 96,8%, sufinanciranje građana za 84,4%, porez na tvrtku za 50,4%). Također pokazuju porast potraživanja na koncu 2011. godine u odnosu na konac 2010. (naknada za priključak za 205,3%, iznajmljivanje stanova za 87,6%, komunalna naknada za 40,9%, zakup zemljišta za 33,7%, naknada za uređenje voda za 28,8%, porez na potrošnju za 20,5%, spomenička renta po četvornom metru za 12,9%). Isto tako, postotak naplate pojedinih prihoda (vrijednosno značajnijih) u 2011. u odnosu na ukupno potraživanje (potraživanje iz ranijih godina i zaduženje za 2011.) kreće se u rasponu od 22,1% (naknada za uređenje voda) do 46,8% (komunalna naknada), te 91,3% (komunalni doprinos). Za pojedine vrste prihoda, potraživanja na koncu godine čine značajni udio ukupnog zaduženja za navedeni prihod (naknada za uređenje voda 77,9%, porez na kuće za odmor 71,8%, komunalna naknada 53,2%, porez na tvrtku 60,1%, porez na potrošnju 49,8%).

Državni ured za reviziju predlaže uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela kako bi se omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave uvid u stanje potraživanja i poduzimanje mjera naplate dijela prihoda koji im prema zakonskim odredbama pripada.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, trebalo bi zakonskom regulativom, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Državni ured za reviziju predlaže unaprijediti sustav vođenja potraživanja kako bi se osigurao pregled dospjelih potraživanja prema rokovima dospelosti, radi izbjegavanja zastare, te za potraživanja naplaćena nakon proteka roka obračunavati zateznu kamatu.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da poduzete mjere naplate potraživanja (prihoda) ne daju očekivane rezultate, te predlaže donijeti interni akt kojim će se propisati postupci naplate i kontrole naplate prihoda odnosno potraživanja, osobe zadužene za naplatu, kontrolu i praćenje rezultata poduzetih mjera, te donošenje procedura i kriterija za otpis potraživanja. Skreće se pozornost da je u srpnju 2012. stupila na snagu Uredba o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12), koja se odnosi na potraživanja države i lokalnih jedinica.

- Prihodi od nefinancijske imovine

Poslovne prostore grada Krapine koriste dvije političke stranke bez plaćanja zakupnine, zaključenih ugovora i bez provedenog natječaja. Davanje poslovnog prostora političkim strankama u zakup bez provedenog natječaja nije u skladu s odredbama Zakona o zakupu i prodaji poslovnoga prostora (Narodne novine 91/96, 124/97, 174/04 i 38/09) koji se primjenjivao do 15. studenoga 2011., odnosno Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora (Narodne novine 125/11), prema kojima se poslovni prostori u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave daju u zakup putem javnog natječaja.

Državni ured za reviziju predlaže kod davanja poslovnih prostora u zakup političkim strankama postupati u skladu s odredbama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 2.424.882,00 kn i čine 21,1% vlastitih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu manji su za 503.570,00 kn ili 17,2%. Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 2.759.025,00 kn i veća su za 800.163,00 kn ili 40,8% od potraživanja koncem 2010, te čine 85,5% zaduženja za 2011.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke gradskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za grad Krapinu koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Naplata naknade je odlukom utvrđena za sva naselja na području grada Krapine.

Odlukom je utvrđeno da komunalnu naknadu plaćaju vlasnici, odnosno korisnici poslovnog, stambenog i garažnog prostora, građevnog zemljišta koje služi u svrhu obavljanja djelatnosti, te neizgrađenog građevinskog zemljište (dalje u tekstu: nekretnine) na temelju rješenja. Naknada se naplaćuje za sve utvrđene nekretnine. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika poslovnog, stambenog i garažnog prostora. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika.

U slučajevima kada vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu grad Krapina nema točne podatke za razrez i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe, zbog čega je naplata otežana. Obračun komunalne naknade obavlja Jedinstveni upravni odjel.

S istim poteškoćama se susreću i druge lokalne jedinice. Najsloženiji postupci za utvrđivanje obveznika odnose se na podatke za obračun komunalne naknade, poreza na kuće za odmor, te sufinanciranje građana za izgradnju određene komunalne infrastrukture.

Grad Krapina ima poteškoća kod obračuna komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo. Gradu Krapini se nakon ostavinske rasprave službeno ne dostavljaju podaci od javnih bilježnika.

Također postoje problemi kod utvrđivanja odnosno utuživanja pojedinih obveznika (na pr. komunalne naknade) u slučaju osnivanja novih trgovačkih društava koji koriste isti prostor kao i «službeni» obveznik čiji je račun u blokadi ili nema imovine, jer grad Krapina nije obaviješten o promjeni obveznika.

Prema odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan je u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08, 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Ažuriranje baza podataka komunalne naknade obavlja se kod prijave promjene obveznika, a početna baza je preuzeta od Fonda stambeno – komunalne djelatnosti.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Također predlaže uskladiti podatke za obračun komunalne naknade u bazi sa stvarnim stanjem.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je brojnim zakonskim propisima i aktima grada Krapine o čijoj primjeni, između ostalog, ovisi učinkovitost naplate prihoda.

Grad Krapina vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja su evidentirana na temelju urednih knjigovodstvenih isprava. Unos podataka u poslovne knjige omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama i glavnoj knjizi.

Baze podataka (podaci o obveznicima) ustrojene su za sve vrste prihoda koje naplaćuje grad Krapina. Baze se ažuriraju na temelju prijave korisnika, zaključenih ugovora i druge dokumentacije, ovisno o vrsti prihoda.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave bolju i učinkovitiju naplatu prihoda.

- Informiranje stanovništva

Informacije o gradu Krapini, iz raznih područja, objavljuju se u tiskanim, elektronskim i elektroničkim medijima. Grad Krapina putem javnih medija informira stanovništvo o radnjama i aktivnostima gradske uprave, obavljanju poslova koji se provode na njegovom području, te o potrebi plaćanja proračunskih prihoda koji služe za zadovoljavanje javnih potreba na području grada Krapine. Posebne mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koje se proračunski prihodi naplaćuju i o njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području grada Krapine nisu provedene.

Sustavno provođenje mjera informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju (naročito prihodi koji se neposredno naplaćuju od stanovništva), te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području grada Krapine, podiglo bi svijest stanovništva o potrebi podmirivanja obveza prema gradu Krapini.

Za najznačajnije prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se stanovništvo putem sredstava javnog informiranja često podsjećati na njihovu obvezu.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje kontinuirano izvještavati stanovništvo o značaju javnih prihoda, njihovom prikupljanju i trošenju, utjecaju na uvjete života, te obvezi prijave promjene podataka.

Također predlaže sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju, njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području grada Krapine.

Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Grad Oroslavje

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđen je grad Oroslavje kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Krapinsko-zagorske županije. Površina grada Oroslavja je 32 km², a obuhvaća pet naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011., ima 6 124 stanovnika, 2 038 kućanstva i 2 864 stambenih jedinica. Na području grada Oroslavja ima 150 poslovnih subjekata.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga grada Oroslavja ustrojen je Jedinostveni upravni odjel. Koncem 2011. grad Oroslavje je imao devet zaposlenika. Prema registru proračunskih korisnika, ima tri proračunskih korisnika u kojima je bilo ukupno 14 zaposlenika.

a) Prihodi

Ukupni prihodi i primici grada Oroslavja, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011., iznose 10.375.203,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 86.994,00 kn ili za 0,8%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 32,7% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 20,6% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima grada Oroslavja ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 11.

Tablica broj 11

Vlastiti prihodi grada Oroslavja ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Gradski porezi	193.533	201.865	104,3
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	59.944	87.695	146,3
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	54.619	57.392	105,1
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	78.970	56.778	71,9
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	256.605	288.855	112,6
2.1.	Naknade za koncesiju	38.875	55.311	142,3
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	207.929	227.277	109,3
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	9.801	6.267	63,9
3.	Upravne i administrativne pristojbe	30.295	54.242	179,0
3.1.	Županijske, gradske i općinske pristojbe i naknade	21.923	35.229	160,7
3.2.	Ostale pristojbe i naknade	8.372	19.013	227,1
4.	Komunalni doprinosi i naknade	2.773.595	1.463.958	52,8
4.1.	Komunalni doprinos	1.588.917	231.147	14,5
4.2.	Komunalna naknada	1.150.178	1.189.545	103,4
4.3.	Naknade za priključak	34.500	43.266	125,4
5.	Prihodi po posebnim propisima	65.627	53.823	82,0
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	30.512	17.956	58,8
5.2.	Doprinos za šume	27	132	488,9
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	35.088	35.735	101,8
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	96.639	77.824	80,5
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	7.708	13.541	175,7
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	88.931	64.283	72,3
	Ukupno	3.416.294	2.140.567	62,7

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima grada Oroslavja koncem 2010. i 2011., daju se u tablici broj 12.

Tablica broj 12

Potraživanja grada Oroslavja koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	3.754.117	3.643.452	97,1
1.1.	Potraživanja za poreze	171.136	254.120	148,5
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	196.712	223.255	113,5
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	3.127.524	2.986.472	95,5
1.4.	Potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	182.388	97.248	53,3
1.5.	Potraživanja za kazne i upravne mjere te ostale prihode	76.357	82.357	107,9
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	970.591	827.740	85,3
3.	Druga potraživanja	23.579	1.205	5,1
	Ukupno	4.748.287	4.472.397	94,2

Prema podacima iz financijskih izvještaja, potraživanja su koncem 2010. iznosila 4.748.287,00 kn, a koncem 2011. su iznosila 4.472.397,00 kn, što je za 275.890,00 kn ili 5,8% manje u odnosu na prethodnu godinu. Smanjenje potraživanja se najvećim dijelom odnosi na pad potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade, te potraživanja od prodaje nefinancijske imovine. Od ukupnih potraživanja iskazanih koncem 2011., na dospjela potraživanja se odnosi 3.573.699,00 kn ili 79,9%, a na nedospjela 898.698,00 kn ili 20,1%. Dospjela potraživanja se odnose na komunalnu naknadu u iznosu 2.759.751,00 kn, gradske poreze u iznosu 254.120,00 kn (porez na tvrtku 163.404,00 kn, porez na kuće za odmor 45.097,00 kn, porez na potrošnju 39.319,00 kn i porez na korištenje javnih površina 6.300,00 kn), zakup poslovnog prostora u iznosu 124.753,00 kn, potraživanje od građana za sufinanciranje cesta, vodovoda i kanalizacije u iznosu 97.248,00 kn, prodaju stanova na kojima postoji stanarsko pravo u iznosu 77.932,00 kn, najam stanova u vlasništvu lokalne jedinice u iznosu 74.172,00 kn i druga potraživanja u ukupnom iznosu 185.723,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Grad Oroslavje ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na gradske poreze, komunalne doprinose i naknade, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, obračun i naplatu obavlja grad Oroslavje na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Dio prihoda od nefinancijske imovine (naknada za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta i spomenička renta obračunana na ukupan prihod), upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume) ostvaruje se na temelju obračuna i uplate obveznika i na te prihode nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 3.573.699,00 kn i veća su za 1.433.132,00 kn ili 67,0% od ostvarenih vlastitih prihoda za 2011. Dospjela potraživanja starosti do godinu dana iznose 850.937,00 kn, od jedne do tri godine iznose 1.668.723,00 kn, od tri do pet godina iznose 499.177,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 554.862,00 kn.

Pojedina dospjela potraživanja koja naplaćuje Grad Oroslavje čine 38,6% do 74,2% ukupnog zaduženja za pojedine prihode za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.), od čega potraživanje za komunalnu naknadu (dospjelo potraživanje iznosi 2.759.751,00 kn) 73,9%, porez na tvrtku (dospjelo potraživanje iznosi 163.404,00 kn) 74,2%, zakup poslovnog prostora (dospjelo potraživanje iznosi 124.753,00 kn) 38,6%, te potraživanje od građana za sufinanciranja cesta, vodovoda i kanalizacije (dospjelo potraživanje iznosi 97.248,00 kn) 55,8%.

Tijekom 2011. za naplatu potraživanja su poduzimane mjere naplate slanjem opomena i prisilna naplata. Za naplatu potraživanja poslano je 1 028 opomena za iznos potraživanja 2.894.931,00 kn. Pokrenuto je 138 mjera prisilne naplate za iznos potraživanja 381.638,00 kn, od čega za gradske poreze 54 mjere za iznos potraživanja 56.069,00 kn, za zakup jedanaest mjera za iznos potraživanja 156.359,00 kn, za druga potraživanja jedna mjera za iznos potraživanja 46.270,00 kn, komunalnu naknadu 43 mjere za iznos potraživanja 20.833,00 kn, za druga potraživanja 21 mjera za iznos potraživanja 43.016,00 kn i stanove sa stanarskim pravom osam mjera za iznos potraživanja 58.141,00 kn. Zaključeno je 27 sporazuma o obročnoj otplati duga za iznos potraživanja 188.800,00 kn.

Prethodnih godina prijavljeno je u stečajnu masu trgovački društava 1.328.000,00 kn (komunalna naknada). Zatezne kamate obračunavane su za porez na tvrtku i naknade za koncesije, dok za ostale prihode naplaćene nakon dospijeca nisu obračunavane zatezne kamate.

Poslove naplate obavljaju računovođa i administrator-blagajnik. Mjere prisilne naplate obavljaju se putem odvjetničkih ureda.

Prema izvještaju grada Oroslavja potraživanja u ukupnom iznosu 522.243,00 kn (komunalna naknada 408.822,00 kn, porez na tvrtku u iznosu 41.633,00 kn i najam stanova u iznosu 71.788,00 kn) za koje su poduzete mjere prisilne naplate u prethodnim razdobljima nisu do sada naplaćena zbog nedostataka sredstava na računima obveznika.

Državni ured za reviziju ocjenjuje, obzirom na iznos i starost dospjelih potraživanja, da su poduzete mjere naplate nedostatne i ne daju očekivane rezultate. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijelo jedinice lokalne samouprave odgovorno je za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanja svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzeto protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Grad Oroslavje nije donio interni akt kojim bi utvrdio procedure za poduzimanje mjera naplate i kontrolu naplate potraživanja. Procedurama treba utvrditi između ostalog mjere naplate koje će poduzimati, vremensko razdoblje nakon kojeg se pokreće pojedina mjera naplate, uvjete kada treba pribaviti instrumente osiguranja plaćanja, praćenje naplate po poduzetim mjerama i osobe koje će obavljati navedena poslove.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će se utvrditi poslovni procesi i mjere postupanja sa svrhom poboljšanja sustava naplate potraživanja. Također predlaže za plaćanja obavljena nakon proteka roka obračunati zateznu kamatu.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade iskazani su u financijskim izvještajima u iznosu 1.189.545,00 kn. Odnose se na komunalnu naknadu u iznosu 976.454,00 kn, grobnu naknadu u iznosu 113.714,00 kn i naknadu za ukope u iznosu 99.377,00 kn.

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 976.454,00 kn i čine 45,6% vlastitih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu veći su za 31.885,00 kn ili 3,4%. Potraživanja za komunalnu naknadu koncem 2011. iznose 2.759.751,00 kn i manja su od potraživanja koncem 2010. za 145.540,00 kn, te čine 73,7% ukupnog zaduženja za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.) i veća su za 232,1% od zaduženja za 2011.

Potraživanja za komunalnu naknadu starosti do godinu dana iznose 554.710,00 kn, od jedne do tri godine iznose 1.387.712,00 kn, od tri do pet godina iznose 443.939,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 373.390,00 kn.

Tijekom 2011. za komunalnu naknadu su poduzimane mjere slanjem opomena (675 opomena u iznosu 2.422.080,00 kn), prisilna naplata za potraživanje u iznosu 20.883,00 kn i zaključivanje sporazuma o otplati duga u iznosu 11.452,00 kn. Prethodnih godina prijavljeno je u stečajnu masu trgovačkih društava u stečaju 1.328.000,00 kn.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke gradskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za grad Oroslavje koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika nekretnine. Komunalna naknada se obračunava za poslovni i stambeni prostor, te građevinsko zemljište koje služi u svrhu obavljanja djelatnosti. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. Vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu ili je uopće nisu prijavili, jer Zakon daje mogućnost da promjenu prijavi vlasnik ili korisnik. U navedenim slučajevima grad Oroslavje nema točne podatke za obračun i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe zbog čega je naplata otežana. Grad Oroslavje ima poteškoća kod obračuna komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo.

Baze podataka za komunalnu naknadu za cijelo područje grada Oroslavja ustrojena je 1996., a zadnja provjera uvidom na terenu je obavljena tijekom 2011.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade i poreza na kuće za odmor bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže preispitati mogućnost prikupljanja prihoda od komunalne naknade za ostale nekretnine koje su utvrđene odlukom o komunalnoj naknadi i Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baza podatka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je zakonskim propisima i aktima grada Oroslavja.

Grad Oroslavje ima ustrojene glavnu knjigu, dnevnik i pomoćne knjige. Vodi analitičke evidencije potraživanja po subjektima, pojedinačnim iznosima, vrsti potraživanja i rokovima dospelosti. Obavlja evidentiranje u poslovnim knjigama na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Sustav unosa potraživanja u poslovne knjige ne omogućava istodobno evidentiranje u analitičkim evidencijama i glavnoj knjizi. Evidencija potraživanja omogućava ispis potraživanja prema starosti.

Baze podataka su ustrojene za prihode koje naplaćuje lokalna jedinica. Usklađuju se na temelju prijave obveznika, prema službenoj dužnosti, na temelju ugovora i drugo.

Skreće se pozornost da je Vlada Republike Hrvatske u 2012. donijela Uredbu o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12) koja se odnosi na državu i lokalne jedinice.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, trebalo bi zakonskom regulativom, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

- Prihodi koji nisu ostvareni

Grad Oroslavje je donio interne akte o prihodima koje prema zakonskim odredbama treba prikupljati. Nije ostvario prihode od spomeničke rente koja se obračunava po m² korisne površine poslovnog prostora koji se nalazi u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno povijesne cjeline. Odluka o visini spomeničke rente donesena je u prosincu 2010. Odlukom je propisna visina spomeničke rente 5,00 kn mjesečno po m² korisne površine poslovnog prostora koji se nalazi u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno povijesne cjeline, a obrtnici koji obavljaju tradicijski obrt 3,00 kn po m².

Prihodi od boravišne pristojbe nisu ostvareni. Na području grada Oroslavja osnovana je turistička zajednica. Odredbama članka 20. Zakona o boravišnoj pristojbi (Narodne novine 152/08 i 59/09) određeno je da turistička zajednica dio sredstava boravišne pristojbe u visini 30,0% doznačuje gradu ili općini na području kojih je osnovana.

Državni ured za reviziju predlaže ustrojiti baze podataka obveznika spomeničke rente, te obračunavati spomeničku rentu u skladu s donesenom odlukom. Također predlaže pribaviti podatke o naplaćenju boravišnoj pristojbi na području grada Oroslavja

- Informiranje stanovništva

Grad Oroslavje informira stanovništvo o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život stanovništva. Informacije se objavljuju putem lokalne radio stanice, mrežna stranica i gradskog lista. Gradski list izdaje tri puta godišnje i dostavlja svakom domaćinstvu besplatno.

Sustavno informiranje stanovništva o značaju i namjeni naplate proračunskih prihoda, pogotovo onih koje stanovništvo neposredno plaća, utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice se ne provodi.

Za prihode koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (najznačajniji su komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se obveznike putem izdanih rješenja podsjećati na obvezu prijave promjene podataka. Grad Oroslavje provodi informiranje stanovništva o obvezi prijave promjene podataka. U rješenju o komunalnoj naknadi je navedeno da su obveznici komunalne naknade dužni prijaviti svaku promjenu koja bi utjecala na visinu komunalne naknade.

Odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da je obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08, 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Državni ured za reviziju predlaže sustavno informirati stanovništvo o značaju i namjeni za koju se naplaćuju proračunski prihodi i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice, te obvezi prijave promjene podataka. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Grad Pregrada

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđen je grad Pregrada kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Krapinsko-zagorske županije. Površina grada Pregrade je 49,0 km², a obuhvaća 26 naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011., ima 6 613 stanovnika, 2 068 kućanstvo i 3 248 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga grada Pregrade ustrojen je Jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. grad Pregrada je imao devet zaposlenika. Prema registru proračunskih korisnika, ima tri proračunska korisnika u kojima je bilo ukupno 21 zaposlenik.

Na području grada Pregrade ima 487 poslovnih subjekata.

a) Prihodi

Ukupni prihodi grada Pregrade, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 9.678.398,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 3.185.862,00 kn ili za 24,8%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 10,9% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 17,2% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima grada Pregrade ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 13.

Tablica broj 13

Vlastiti prihodi grada Pregrade ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Gradski porezi	317.583	309.238	97,4
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	58.476	67.315	115,1
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	88.498	89.734	101,4
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	170.609	152.189	89,2
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	318.199	520.621	163,6
2.1.	Naknade za koncesiju	30.560	21.695	71,0
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	56.460	366.300	648,8
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	231.179	132.626	57,4
3.	Upravne i administrativne pristojbe	137.983	121.029	87,7
4.	Komunalni doprinosi i naknade	505.322	596.485	117,9
4.1.	Komunalni doprinos	48.930	29.884	61,1
4.2.	Komunalna naknada	456.392	566.601	124,1
5.	Prihodi po posebnim propisima	87.201	81.631	93,6
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	24.633	7.408	30,1
5.2.	Doprinos za šume	13.160	1.758	13,4
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	49.408	72.465	146,7
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	34.468	35.049	101,7
	Ukupno	1.400.756	1.664.053	118,8

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima grada Pregrade koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 14.

Tablica broj 14

Potraživanja grada Pregrade koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	1.290.911	981.792	76,1
1.1.	Potraživanja za poreze	590.815	486.492	82,3
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	32.364	14.334	44,3
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	667.732	480.966	72,0
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	277.013	199.127	71,9
3.	Druga potraživanja	4.311	0	-
	Ukupno	1.572.235	1.180.919	75,1

Prema podacima iz financijskih izvještaja, potraživanja su koncem 2010. iznosila 1.572.235,00 kn, a koncem 2011. su iznosila 1.180.919,00 kn, što je za 391.316,00 kn ili 24,9% manje u odnosu na prethodnu godinu. Smanjenje potraživanja se najvećim dijelom odnosi na pad potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade, te potraživanja od prodaje nefinancijske imovine. Od ukupnih potraživanja iskazanih koncem 2011., na dospjela potraživanja se odnosi 1.010.248,00 kn ili 85,5%, a na nedospjela 170.671,00 kn ili 14,5%. Dospjela potraživanja se odnose na gradske poreze u iznosu 486.492,00 kn, komunalnu naknadu u iznosu 444.760,00 kn, sufinanciranje asfaltiranja u iznosu 22.710,00 kn, koncesije u iznosu 10.194,00 kn, sufinanciranje vodovodne mreže u iznosu 5.130,00 kn i druga potraživanja u iznosu 40.962,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Grad Pregrada ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, obračun i naplatu obavlja grad Pregrada na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Gradske poreze koji se odnose na porez na potrošnju, tvrtku i kuće za odmor naplaćuje Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju, rješenja o porezu na tvrtku i kuće za odmor, a prirez porezu na dohodak, kod isplate dohotka. Dio prihoda od nefinancijske imovine (naknada za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta, naknada za eksploataciju mineralnih sirovina, te spomeničku rentu obračunana na ukupni prihod obveznika), upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume i 8,0% vodnog doprinosa naplaćenog na području grada Pregrade) ostvaruje se na temelju obračuna i uplate obveznika i na te prihode grad Pregrada nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 1.010.248,00 kn i čine 60,7% vlastitih prihoda ostvarenih za 2011. Grad Pregrada nema podatke o starosti potraživanja za gradske poreze u iznosu 486.492,00 kn za koje razrez i naplatu obavlja Porezna uprava. Druga dospjela potraživanja starosti do godinu dana iznose 50.596,00 kn, od jedne do tri godine iznose 225.447,00 kn, od tri do pet godina iznose 242.583,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 5.130,00 kn.

Pojedina dospjela potraživanja koja naplaćuje Grad Pregrada čine 44,0% do 94,4% ukupnog zaduženja za pojedine prihode za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.), od čega komunalnu naknadu (dospjelo potraživanje iznosi 444.760,00 kn) 44,0%, koncesije (dospjelo potraživanje iznosi 10.194,00 kn) 94,4% i sufinanciranje asfaltiranja (dospjelo potraživanje iznosi 22.710,00 kn) 75,4%.

Tijekom 2011. za naplatu potraživanja su poduzimane mjere naplate slanjem opomena i prisilna naplata. Za naplatu potraživanja poslano je 869 opomena za iznos potraživanja 681.345,00 kn. Pokrenuto je 104 mjera prisilne naplate komunalne naknade u iznosu 235.231,00 kn. U stečajnu masu trgovački društava u stečaju prijavljeno je 54.605,00 kn. Zatezne kamate obračunavane su za komunalnu naknadu u iznosu 7.009,00 kn.

Poslove naplate obavlja referent za komunalne poslove, a po potrebi i drugi službenici.

Državni ured za reviziju ocjenjuje, obzirom na iznos i starost dospjelih potraživanja, da su poduzete mjere naplate nedostatne, ne daju očekivane rezultate. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijelo jedinice lokalne samouprave odgovorno je za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanja svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama. Pozornost valja posvetiti dospjelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Grad Pregrada nije donio interni akt kojim bi utvrdio procedure za poduzimanje mjera naplate i kontrolu naplate potraživanja. Procedurama treba utvrditi između ostalog mjere naplate koje će poduzimati, vremensko razdoblje nakon kojeg se pokreće pojedina mjera naplate, uvjete kada treba pribaviti instrumente osiguranja plaćanja, praćenje naplate po poduzetim mjerama i osobe koje će obavljati navedena poslove.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će se utvrditi poslovni procesi i mjere postupanja sa svrhom poboljšanja sustava naplate potraživanja. Također predlaže za plaćanja obavljena nakon proteka roka obračunati zateznu kamatu.

Potraživanja za gradske poreze, koje naplaćuje Porezna uprava, koncem 2011. iznose 486.492,00 kn. Porezna uprava dostavlja gradu Pregradi skupna izvješća o utvrđenim i naplaćenim gradskim porezima, a druge podatke kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjere naplate i drugo ne dostavlja. Porezna uprava se poziva na odredbu članka 8. Općeg poreznog zakona prema kojoj je porezno tijelo dužno kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže.

Iz navedenih razloga grad Pregrada nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu gradskih poreza za koje potraživanja koncem 2011. iznose 486.492,00 kn i čine 61,0% ukupnog zaduženja (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.). Radi potpunijih i točnijih informacija vezanih uz naplatu gradskih poreza potrebno je izmijeniti zakonsku regulativu na način da Porezna uprava (kada joj se povjeri naplata prihoda) izvještava o svim potrebnim podacima, te da najmanje jednom godišnje informira grad Pregradu o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Državni ured za reviziju je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom, s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike grad Pregrada ima saznanja i da bi mogao sam obavljati razrez i naplatu, te se predlaže ocijeniti može li samostalno obavljati obračun i naplatu navedenog prihoda na učinkovitiji način.

Državni ured za reviziju predlaže da se kod povjeravanja naplate navedenih prihoda Poreznoj upravi zaključiti ugovor kojim bi se utvrdio način i rokovi izvještavanja lokalne jedinice o naplati poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, trebalo bi zakonskom regulativom, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 566.601,00 kn i čine 34,0% vlastitih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu veći su za 110.209,00 kn ili 24,1%. Potraživanja za komunalnu naknadu koncem 2011. iznose 444.760,00 kn i manja su od potraživanja koncem 2010. za 138.077,00 kn, te čine 44,0% ukupnog zaduženja za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.) i veća su za 3,8% od zaduženja za 2011.

Potraživanja za komunalnu naknadu starosti do godinu dana iznose 35.877,00 kn, od jedne do tri godine iznose 201.392,00 kn, te od tri do pet godina iznose 207.491,00 kn.

Tijekom 2011. za komunalnu naknadu su poduzimane mjere slanjem opomena (839 opomena u iznosu 598.935,00 kn), prisilna naplata za potraživanje u iznosu 235.231,00 kn i prijava u stečajnu masu u iznosu 54.605,00 kn.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke gradskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za grad Pregradu koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade.

Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika nekretnine. Komunalna naknada se naplaćuje za sve vrste nekretnina osim za neizgrađeno građevinsko zemljište. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. Vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu ili je uopće nisu prijavili, jer Zakon daje mogućnost da promjenu prijavi vlasnik ili korisnik. U navedenim slučajevima grad Pregrada nema točne podatke za obračun i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe zbog čega je naplata otežana. Grad Pregrada ima poteškoća kod obračuna komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo.

Baza podataka za komunalnu naknadu ustrojena je 1996. i od tada se kontinuirano usklađuje sa stvarnim stanjem sastavljanjem zapisnika kojim se utvrđuje lokacija i površina objekta.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže preispitati mogućnost prikupljanja prihoda od komunalne naknade za ostale nekretnine koje su utvrđene odlukom o komunalnoj naknadi i Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baza podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je zakonskim propisima i aktima grada Pregrade.

Grad Pregrada ima ustrojene glavnu knjigu, dnevnik i pomoćne knjige. Vodi analitičke evidencije potraživanja prema subjektima, pojedinačnim iznosima, vrstama potraživanja. Obavlja evidentiranje u poslovnim knjigama na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Evidencija potraživanja omogućava ispis potraživanja prema starosti za korištenje javnih površina i prodaju stanova sa stanarskim pravom, a ispis ostalih potraživanja prema starosti ne omogućava. Tijekom 2011. otpisana su potraživanja za općinske poreze u iznosu 115.834,00 kn, korištenje javnih površina u iznosu 16.350,00 kn, komunalnu naknadu u iznosu 112.681,00 kn i druga potraživanja u iznosu 9.659,00 kn, odnosno ukupno 254.524,00 kn. Odluka o kriterijima, mjerilima i postupcima za otpis potraživanja nije donesena.

Baze podataka su ustrojene za prihode koje naplaćuje lokalna jedinica. Usklađuju se na temelju prijave obveznika, prema službenoj dužnosti, na temelju ugovora i drugo.

Državni ured za reviziju predlaže unaprijediti informatički sustav vođenja evidencije potraživanja kako bi se osigurao ispis svih potraživanja prema starosti. Također predlaže kod otpisa potraživanja primjenjivati kriterije određene Uredbom o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12) koja se odnosi na državu i lokalne jedinice.

- Prihodi koji nisu ostvareni

Grad Pregrada je donio interne akte o prihodima koje prema zakonskim odredbama treba prikupljati, osim odluku o visini spomeničke rente po m² poslovnog prostora u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno povijesne cjeline, niti je ostvario prihode od navedene spomeničke rente. Obveznici plaćanja spomeničke rente su pravne i fizičke osobe koje obavljaju gospodarsku djelatnost u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno povijesne cjeline. Na području grada Pregrade nalazi se nepokretno kulturno dobro – kulturno povijesna cjelina. Visinu spomeničke rente propisuje odlukom jedinica lokalne samouprave u skladu s odredbom članka 114. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine 69/99, 151/03, 157/03, 87/09, 88/10 i 61/11).

Državni ured za reviziju predlaže donijeti Odluku o spomeničkoj renti, te ustrojiti bazu podataka obveznika spomeničke rente.

- Prihodi od zakupa poslovnog prostora

Prihodi od zakupa poslovnih prostora nisu ostvareni. Grad Pregrada je dodijelio četiri poslovna prostora ukupne površine 128,46 m² političkim strankama bez naknade. Poslovni prostor površine 30 m² dodijeljen je jednoj političkoj stranci na temelju odluke poglavarstva iz siječnja 2008., drugoj političkoj stranci dodijeljen je poslovni prostor površine 15 m² na temelju odluke poglavarstva iz srpnja 2005., treća politička stranka koristi poslovni prostor površine 20,58 m² (ugovor o sufinanciranju zajedničkih troškova iz veljače 2002., odluke o dodijeli nema) i četvrta stranka koristi poslovni prostor površine 62,88 m² (ugovor o sufinanciranju zajedničkih troškova iz veljače 2002., odluke o dodijeli nema).

Poslovni prostori su dani političkim strankama u zakup bez provedenog natječaja, što nije u skladu s odredbama Zakona o zakupu i prodaji poslovnih prostora (Narodne novine 91/96, 124/97, 174/04 i 38/09) koji se primjenjivao do 15. studenoga 2011., odnosno Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnog prostora (Narodne novine 125/11), prema kojima se poslovni prostori u vlasništvu jedinica lokalne (regionalne) samouprave daju u zakup putem javnog natječaja.

Državni ured za reviziju predlaže davati u zakup poslovne prostore političkim strankama u skladu s odredbama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnog prostora.

- Informiranje stanovništva

Grad Pregrada informira stanovništvo o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život stanovništva putem mrežna stranica.

Sustavno informiranje stanovništva o značaju i namjeni naplate proračunskih prihoda, pogotovo onih koje stanovništvo neposredno plaća, utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice se ne provodi.

Za prihode koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (najznačajniji su komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se obveznike putem izdanih rješenja podsjećati na obvezu prijave promjene podataka.

Grad Pregrada provodi informiranje stanovništvo o obvezi prijave promjene podataka za komunalnu naknadu. U rješenju o komunalnoj naknadi je navedeno da su obveznici komunalne naknade dužni prijaviti svaku promjenu koja bi utjecala na visinu komunalne naknade. Odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da je obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08, 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Državni ured za reviziju predlaže sustavno informirati stanovništvo o značaju i namjeni za koju se naplaćuju proračunski prihodi i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice, te obvezi prijave promjene podataka. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Grad Zabok

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđen je grad Zabok kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Krapinsko-zagorske županije. Površina grada Zaboka je 34,0 km², a obuhvaća 17 naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 9 051 stanovnika, 2 931 kućanstvo i 3 737 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga grada Zaboka ustrojena su dva upravna odjela i Ured Grada. Koncem 2011. grad Zabok je imao 17 zaposlenika. Prema registru proračunskih korisnika, ima tri proračunskih korisnika u kojima je bilo ukupno 97 zaposlenika.

Na području grada Zaboka ima 584 poslovna subjekta.

a) Prihodi

Ukupni prihodi i primici grada Zaboka, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011., iznose 30.759.203,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 6.342.607,00 kn ili za 17,1%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 22,8% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 28,7% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima grada Zaboka ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 15.

Tablica broj 15

Vlastiti prihodi
grada Zaboka ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Gradski porezi	850.741	999.063	117,4
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	323.450	289.124	89,4
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	140.459	171.566	122,1
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	386.832	538.373	139,2
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	398.089	315.965	79,4
2.1.	Naknade za koncesiju	78.248	71.991	92,0
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	246.457	182.446	74,0
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	73.384	40.528	55,2
2.4.	Ostali prihodi od nefinancijske imovine	0	21.000	-
3.	Upravne i administrativne pristojbe	542.272	809.435	149,3
3.1.	Županijske, gradske i općinske pristojbe i naknade	386.634	452.680	117,1
3.2.	Ostale pristojbe i naknade	155.638	356.755	229,2
4.	Komunalni doprinosi i naknade	6.020.742	5.364.818	89,1
4.1.	Komunalni doprinos	1.302.951	241.211	18,5
4.2.	Komunalna naknada	4.555.802	4.992.978	109,6
4.3.	Naknade za priključak	161.989	130.629	80,7
5.	Prihodi po posebnim propisima	461.135	488.337	105,9
5.1.	Prihodi državne uprave	1.143	1.823	159,5
5.2.	Prihodi vodnog gospodarstva	67.123	47.281	70,4
5.3.	Doprinos za šume	169	95	56,2
5.4.	Ostali prihodi po posebnim propisima	392.700	439.138	111,8
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	194.744	842.553	432,6
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	155.400	800.600	515,2
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	39.344	41.953	106,6
	Ukupno	8.467.723	8.820.171	104,2

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima grada Zaboka koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 16.

Tablica broj 16

Potraživanja
grada Zaboka koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	6.104.548	5.324.576	87,2
1.1.	Potraživanja za poreze	1.514.621	1.475.343	97,4
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	10.279	21.244	206,7
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	4.579.648	3.827.989	83,6
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	55.190	44.873	81,3
3.	Druga potraživanja	18.516	54.542	294,6
	Ukupno	6.178.254	5.423.991	87,8

Prema podacima iz financijskih izvještaja, potraživanja su koncem 2010. iznosila 6.178.254,00 kn, a koncem 2011. su iznosila 5.423.991,00 kn, što je za 754.263,00 kn ili 12,2% manje u odnosu na prethodnu godinu. Smanjenje potraživanja se najvećim dijelom odnosi pad potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade. Od ukupnih potraživanja iskazanih koncem 2011., na dospjela potraživanja se odnosi 5.140.173,00 kn ili 94,8%, a na nedospjela 283.818,00 kn ili 5,2%. Dospjela potraživanja se odnose na komunalnu naknadu u iznosu 2.511.581,00 kn, porez na tvrtku u iznosu 1.012.532,00 kn, komunalni doprinos u iznosu 834.663,00 kn, porez na kuće za odmor u iznosu 224.971,00 kn, grobne naknade u iznosu 197.872,00 kn, porez na potrošnju u iznosu 192.098,00 kn, porez na korištenje javnih površina u iznosu 45.741,00 kn, prodaja stanova sa stanarskim pravom u iznosu 43.176,00 kn i druga potraživanja u iznosu 77.539,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Grad Zabok ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na gradske poreze, komunalne doprinose i naknade, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, obračun i naplatu obavlja grad Zabok na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Dio prihoda od nefinancijske imovine (spomeničku rentu obračunanu na ukupni prihod), upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume i 8,0% vodnog doprinosa naplaćenog na području grada Zaboka) ostvaruje se na temelju obračuna i uplate obveznika i na te prihode grad Zabok nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Dospjela potraživanja iznose 5.140.173,00 kn i čine 58,3% vlastitih prihoda ostvarenih za 2011. Dospjela potraživanja starosti do godinu dana iznose 1.121.089,00 kn, od jedne do tri godine iznose 2.100.164,00 kn, od tri do pet godina iznose 770.871,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 1.131.726,00 kn. Za potraživanja u iznosu 16.323,00 kn nije navedena starost potraživanja.

Pojedina dospjela potraživanja koja naplaćuje grad Zabok čine 28,6% do 74,8% ukupnog zaduženja za pojedine prihode za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.), od čega potraživanje za komunalnu naknadu (dospjelo potraživanje iznosi 2.511.581,00 kn) 28,6%, porez na tvrtku (dospjelo potraživanje iznosi 1.012.532,00 kn) 64,1%, komunalni doprinos (dospjelo potraživanje iznosi 834.663,00 kn) 74,8%, porez na kuće za odmor (dospjelo potraživanje iznosi 224.971,00 kn) 64,0%, grobne naknade (dospjelo potraživanje iznosi 197.872,00 kn) 30,6%, porez na potrošnju (dospjelo potraživanje iznosi 192.098,00 kn) 52,8%, porez na korištenje javnih površina (dospjelo potraživanje iznosi 45.741,00 kn) 21,6% i prodaja stanova sa stanarskim pravom (dospjelo potraživanje iznosi 43.176,00 kn) 31,6%

Tijekom 2011. za naplatu potraživanja su poduzimane mjere naplate slanjem opomena i prisilna naplata. Za naplatu potraživanja poslano je 1 408 opomena za iznos potraživanja 4.368.594,00 kn. Pokrenuto je 12 mjera prisilne naplate za iznos potraživanja 330.575,00 kn, od čega za porez na potrošnju dvije za iznos 32.287,00 kn, porez na tvrtku četiri za iznos potraživanja 10.100,00 kn i komunalnu naknadu šest za iznos potraživanja 288.188,00 kn. Zatezne kamate obračunavane su za porez na tvrtku, porez na potrošnju i komunalnu naknadu.

Poslove naplate obavljaju viši stručni suradnik za financije i referent za poreze i naknade, a prema potrebi rade i druge osobe.

Državni ured za reviziju ocjenjuje, obzirom na iznos i starost dospjelih potraživanja, da su poduzete mjere naplate nedostatne, ne daju očekivane rezultate. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijelo jedinice lokalne samouprave odgovorno je za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanja svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzeto protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Grad Zabok nije donio interni akt kojim bi utvrdio procedure za poduzimanje mjera naplate i kontrolu naplate potraživanja. Procedurama treba utvrditi između ostalog mjere naplate koje će poduzimati, vremensko razdoblje nakon kojeg se pokreće pojedina mjera naplate, uvjete kada treba pribaviti instrumente osiguranja plaćanja, praćenje naplate po poduzetim mjerama i osobe koje će obavljati navedena poslove.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će se utvrditi poslovni procesi i mjere postupanja sa svrhom poboljšanja sustava naplate potraživanja. Također predlaže za plaćanja obavljena nakon proteka roka obračunati zateznu kamatu.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 4.992.978,00 kn i čine 56,6% vlastitih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu veći su za 437.176,00 kn ili 9,6%. Potraživanja za komunalnu naknadu koncem 2011. iznose 2.795.399,00 kn i manja su od potraživanja koncem 2010. za 2.031.736,00 kn (985.776,00 kn odnosi se na otpis potraživanja), te čine 31,9% ukupnog zaduženja za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.) i 57,9% zaduženja za 2011.

Dospjela potraživanja za komunalnu naknadu starosti do godinu dana iznose 744.002,00 kn, od jedne do tri godine iznose 811.248,00 kn, od tri do pet godina iznose 447.868,00 kn i preko pet godina 508.464,00 kn odnosno ukupno 2.511.581,00 kn (dospjela potraživanja).

Tijekom 2011. za komunalnu naknadu su poduzimane mjere slanjem opomena (963 opomena u iznosu 2.544.534,00 kn) i prisilna naplata za potraživanje u iznosu 288.188,00 kn.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke gradskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za grad Zabok koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika nekretnine.

Komunalna naknada obračunava se za poslovni, stambeni i garažni prostor, te građevno zemljište koje služi u svrhu obavljanja djelatnosti. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. Vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu ili je uopće nisu prijavili, jer Zakon daje mogućnost da promjenu prijavi vlasnik ili korisnik. U navedenim slučajevima grad Zabok nema točne podatke za obračun i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe zbog čega je naplata otežana. Grad Zabok ima poteškoća kod obračuna komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo.

Baza podataka za komunalnu naknadu ustrojena je 1994. Tijekom 2012. ažurirana je baza podataka za stambene i garažne prostore na način da su prikupljeni podaci putem obrazaca. Baze podataka za poslovne prostore usklađuju se kontinuirano s podacima trgovačkih društava.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade i poreza na kuće za odmor bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže preispitati mogućnost prikupljanja prihoda od komunalne naknade za ostale nekretnine koje su utvrđene odlukom o komunalnoj naknadi i Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baza podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je zakonskim propisima i aktima grada Zaboka.

Grad Zabok ima ustrojene glavnu knjigu, dnevnik i pomoćne knjige. Vodi analitičke evidencije potraživanja prema subjektima, pojedinačnim iznosima, vrstama potraživanja i rokovima dospelosti. Obavlja evidentiranje u poslovnim knjigama na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Evidencija potraživanja omogućava ispis potraživanja prema starosti po korisnicima ali ne omogućava ispis ukupnih potraživanja za pojedine prihode prema starosti. Tijekom 2011. otpisana su potraživanja za porez na tvrtku u iznosu 29.558,00 kn, komunalnu naknadu u iznosu 985.776,00 kn, komunalni doprinos u iznosu 40.486,00 kn odnosno ukupno 1.055.820,00 kn. Odluku o kriterijima, mjerilima i postupcima za otpis potraživanja nije donesena.

Baze podataka su ustrojene za prihode koje naplaćuje lokalna jedinica. Usklađuju se na temelju prijave obveznika, prema službenoj dužnosti, na temelju ugovora i drugo.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, trebalo bi zakonskom regulativom, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Državni ured za reviziju predlaže unaprijediti informatički sustav vođenja evidencije potraživanja kako bi se osigurao ispis ukupnih potraživanja prema starosti. Također predlaže kod otpisa potraživanja primjenjivati kriterije određene Uredbom o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12) koja se odnosi na državu i lokalne jedinice.

- Prihodi koji nisu ostvareni

Grad Zabok je donio interne akte o prihodima koje prema zakonskim odredbama treba prikupljati, osim odluku o visini spomeničke rente po m² poslovnog prostora u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno povijesne cjeline, niti je ostvario prihode od navedene spomeničke rente. Obveznici plaćanja spomeničke rente su pravne i fizičke osobe koje obavljaju gospodarsku djelatnost u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno povijesne cjeline. Na području grada Zaboka nalazi se nepokretno kulturno dobro – kulturno povijesna cjelina. Visinu spomeničke rente propisuje odlukom jedinica lokalne samouprave u skladu s odredbom članka 114. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine 69/99, 151/03, 157/03, 87/09, 88/10 i 61/11).

Prihodi od boravišne pristojbe nisu ostvareni. Na području grada Zaboka osnovana je turistička zajednica. Odredbama članka 20. Zakona o boravišnoj pristojbi (Narodne novine 152/08 i 59/09) određeno je da turistička zajednica dio sredstava boravišne pristojbe u visini 30,0% doznačuje gradu ili općini na području kojih je osnovana.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti odluku o spomeničkoj renti, te ustrojiti bazu podataka obveznika plaćanja spomeničke rente. Također predlaže pribaviti podatke o naplaćenju boravišnoj pristojbi na području grada Zaboka.

- Informiranje stanovništva

Grad Zabok informira stanovništvo o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život stanovništva putem lokalnih radio stanica, novina, internet stranica i neposrednim kontaktom sa stanovništvom.

Sustavno informiranje stanovništva o značaju i namjeni naplate proračunskih prihoda, pogotovo onih koje stanovništvo neposredno plaća, utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice se ne provodi.

Za prihode koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (najznačajniji su komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se obveznike putem izdanih rješenja podsjećati na obvezu prijave promjene podataka. Odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da je obveznik plaćanja komunalne naknade obavezan u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08, 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Državni ured za reviziju predlaže sustavno informirati stanovništvo o značaju i namjeni za koju se naplaćuju proračunski prihodi i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice, te obvezi prijave promjene podataka. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Grad Zlatar

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđen je grad Zlatar kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Krapinsko-zagorske županije. Površina grada Zlatara je 76,78 km², a obuhvaća 19 naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011., ima 6 094 stanovnika, 1 982 kućanstvo i 3 016 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga grada Zlatara ustrojen je Jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. grad Zlatar je imao devet zaposlenika. Prema registru proračunskih korisnika, ima četiri proračunska korisnika u kojima je bilo ukupno 16 zaposlenika.

Na području grada Zlatara ima 203 poslovna subjekta.

a) Prihodi

Ukupni prihodi grada Zlatara, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 9.128.122,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 3.956.642,00 kn ili za 30,2%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 15,2% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 24,4% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima grada Zlatara ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 17.

Tablica broj 17

Vlastiti prihodi grada Zlatara ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Gradski ili općinski porezi	137.237	132.852	96,8
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	18.300	25.442	139,0
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	59.508	41.733	70,1
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	59.429	65.677	110,5
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	125.179	179.922	143,7
2.1.	Naknade za koncesiju	18.760	18.335	97,7
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	106.419	161.587	151,8
3.	Upravne i administrativne pristojbe	155.601	198.212	127,4
4.	Komunalni doprinosi i naknade	727.230	833.222	114,6
4.1.	Komunalni doprinos	27.201	20.130	74,0
4.2.	Komunalna naknada	685.029	793.092	115,8
4.3.	Naknade za priključak	15.000	20.000	133,3
5.	Prihodi po posebnim propisima	821.671	865.447	105,3
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	0	5.190	-
5.2.	Doprinos za šume	7.565	5.694	75,3
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	814.106	854.563	105,0
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	21.952	19.006	86,6
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	1.000	0	0,0
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	20.952	19.006	90,7
	Ukupno	1.988.870	2.228.661	112,1

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima grada Zlatara koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 18.

Tablica broj 18

Potraživanja
grada Zlatara koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	1.267.069,00	1.455.794,00	114,9
1.1.	Potraživanja za poreze	100.074,00	95.731,00	95,7
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	4.576,00	25.130,00	549,2
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	1.162.419,00	1.334.933,00	114,8
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	331.206,00	295.192,00	89,1
3.	Druga potraživanja	585.329,00	724.020,00	123,7
Ukupno		2.183.604,00	2.475.006,00	113,3

Prema podacima iz financijskih izvještaja; potraživanja su koncem 2010. iznosila 2.183.604,00 kn, a koncem 2011. su iznosila 2.475.006,00 kn, što je za 291.402,00 kn ili 13,3% više u odnosu na prethodnu godinu. Povećanje potraživanja se najvećim dijelom odnosi na rast potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade, te druga potraživanja. Od ukupnih potraživanja iskazanih koncem 2011., na dospjela potraživanja se odnosi 2.226.926,00 kn ili 90,0%, a na nedospjela 248.080,00 kn ili 10,0%. Dospjela potraživanja se odnose na potraživanje od građana za sufinanciranje cesta i vodovoda u iznosu 721.965,00 kn, komunalnu naknadu u iznosu 645.638,00 kn, grobne naknade u iznosu 360.676,00 kn, sajmišne pristojbe u iznosu 194.220,00 kn, spomeničku rentu u iznosu 100.691,00 kn, porez na tvrtku u iznosu 89.148,00 kn i druga potraživanja 114.588,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Grad Zlatar ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na gradske poreze, komunalne doprinose i naknade, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, obračun i naplatu obavlja grad Zlatar na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Dio prihoda od nefinancijske imovine (spomeničku rentu obračunanu na ukupan prihod), upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume i 8,0% vodnog doprinosa naplaćenog na području grada Zlatara) ostvaruje se na temelju obračuna i uplate obveznika i na te prihode nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Dospjela potraživanja iznose 2.226.926,00 kn i čine 99,9% vlastitih prihoda ostvarenih u 2011. Dospjela potraživanja starosti do godinu dana iznose 165.113,00 kn, od jedne do tri godine iznose 759.827,00 kn, od tri do pet godina iznose 1.274.834,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 27.152,00 kn.

Pojedina dospjela potraživanja koja naplaćuje grad Zlatar čine 31,7% do 98,7% ukupnog zaduženja za pojedine prihode za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.), od čega potraživanje za sufinanciranje cesta i vodovoda (dospjelo potraživanje iznosi 721.965,00 kn) 98,7%, komunalna naknada (dospjelo potraživanje iznosi 645.638,00 kn) 44,9%, grobna naknada (dospjelo potraživanje iznosi 360.676,00 kn) 48,3%, sajmišne pristojbe (dospjelo potraživanje iznosi 194.220,00 kn) 31,7%, spomenička renta (dospjelo potraživanje iznosi 100.691,00 kn) 74,1% i porez na tvrtku (dospjelo potraživanje iznosi 89.148,00 kn) 57,6%.

Tijekom 2011. za naplatu potraživanja su poduzimane mjere naplate slanjem opomena. Za naplatu potraživanja poslano je 720 opomena za iznos potraživanja 506.897,00 kn. Zatezne kamate obračunavane su za koncesije za komunalne djelatnosti i prodaju stanova sa stanarskim pravom.

Poslove naplate obavlja referent za razrez i naplatu gradskih prihoda.

Državni ured za reviziju ocjenjuje, obzirom na iznos i starost dospjelih potraživanja, da su poduzete mjere naplate nedostatne, ne daju očekivane rezultate. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijelo jedinice lokalne samouprave odgovorno je za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanja svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama. Pozornost valja posvetiti dospjelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzeto protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Grad Zlatar nije donio interni akt kojim bi utvrdio procedure za poduzimanje mjera naplate i kontrolu naplate potraživanja. Procedurama treba utvrditi između ostalog mjere naplate koje će poduzimati, vremensko razdoblje nakon kojeg se pokreće pojedina mjera naplate, uvjete kada treba pribaviti instrumente osiguranja plaćanja, praćenje naplate po poduzetim mjerama i osobe koje će obavljati navedena poslove.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će se utvrditi poslovni procesi i mjere postupanja sa svrhom poboljšanja sustava naplate potraživanja. Također predlaže za plaćanja obavljena nakon proteka roka obračunati zateznu kamatu.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 793.092,00 kn i čine 35,6% vlastitih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu veći su za 108.063,00 kn ili 15,8%. Potraživanja za komunalnu naknadu koncem 2011. iznose 645.638,00 kn i veća su od potraživanja koncem 2010. za 119.815,00 kn, te čine 44,9% ukupnog zaduženja za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.) i 70,7% zaduženja za 2011.

Potraživanja za komunalnu naknadu starosti od jedne do tri godine iznose 464.364,00 kn i tri do pet godina iznose 181.274,00 kn.

Tijekom 2011. za komunalnu naknadu su poduzimane mjere slanjem opomena (561 opomena u iznosu 271.824,00 kn).

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke gradskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za grad Zlatar koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika nekretnine. Komunalna naknada obračunava se za poslovni i stambeni prostor, te građevinsko zemljište koje služi u svrhu obavljanja djelatnosti. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. Vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu ili je uopće nisu prijavili, jer Zakon daje mogućnost da promjenu prijavi vlasnik ili korisnik. U navedenim slučajevima grad Zlatar nema točne podatke za obračun i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe zbog čega je naplata otežana. Grad Zlatar ima poteškoća kod obračuna komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo.

Baza podataka za komunalnu naknadu ustrojena je 1994. Kompletan uvid na terenu izvršen je 2006. te je napravljena nova baza podataka, koja se ažurira svake godine na temelju uvida na terenu, prijave obveznika, uvida u evidenciju obrtnika i poduzeća, te evidencija koje reguliraju prostorno uređenje.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade i poreza na kuće za odmor bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže preispitati mogućnost prikupljanja prihoda od komunalne naknade za ostale nekretnine utvrđene Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je zakonskim propisima i aktima grada Zlatara.

Grad Zlatar ima ustrojenju glavnu knjigu, dnevnik i pomoćne knjige. Vodi analitičke evidencije potraživanja prema subjektima, pojedinačnim iznosima i vrstama prihoda. Obavlja evidentiranje u poslovnim knjigama na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava.

Analitička evidencija potraživanja omogućava ispis potraživanja prema starosti za spomeničku rentu, grobnu naknadu i komunalnu naknadu, dok za ostala potraživanja (općinske poreze, naknade za koncesije, zakup poslovnog prostora, korištenje javnih površina i drugo), ne omogućava ispis potraživanja prema starosti.

Tijekom 2011. otpisana su potraživanja za porez na tvrtku u iznosu 24.327,00 kn, korištenje javnih površina u iznosu 110.647,00 kn i komunalnu naknadu u iznosu 48.178,00 kn odnosno ukupno 183.152,00 kn. Odluka o otpisu nenaplativih potraživanja zbog zastare, prestanka obavljanja djelatnosti i smrti obveznika je donesena.

Baze podataka su ustrojene za prihode koje naplaćuje lokalna jedinica. Usklađuju se na temelju prijave obveznika, prema službenoj dužnosti, na temelju ugovora i drugo.

Državni ured za reviziju predlaže unaprijediti informatički sustav vođenja evidencije potraživanja kako bi se osigurao ispis svih potraživanja prema starosti. Također predlaže kod otpisa potraživanja primjenjivati Uredbu o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12) koja se odnosi na državu i lokalne jedinice.

- Prihodi koji nisu ostvareni

Grad Zlatar je donio interne akte o приходима koje prema zakonskim odredbama treba prikupljati. Grad Zlatar nije ostvario prihode od poreza na kuće za odmor. Porez na kuće za odmor jedan je od gradskih poreza koje je uveo odlukom iz studenoga 2009. Porez na kuće za odmor utvrđen je u iznosu 15,00 kn po m² korisne površine kuće za odmor.

Prihodi od boravišne pristojbe nisu ostvareni. Na području grada Zlatar osnovana je turistička zajednica. Odredbama članka 20. Zakona o boravišnoj pristojbi (Narodne novine 152/08 i 59/09) određeno je da turistička zajednica dio sredstava boravišne pristojbe u visini 30,0% doznačuje gradu ili općini na području kojih je osnovana.

Državni ured za reviziju predlaže ustrojiti bazu podataka obveznika poreza na kuće za odmor, te obračunavati porez na kuće za odmor u skladu s donesenom odlukom. Također predlaže pribaviti podatke o iznosu boravišne pristojbe naplaćene na području grada Zlatara.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, trebalo bi zakonskom regulativom, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

- Informiranje stanovništva

Grad Zlatar informira stanovništvo o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život stanovništva putem lokalne radio stanice, službenih glasila i obavijesti. Stanovništvo obavještavaju o značaju i namjeni proračunskih prihoda putem lokalne radio stanice.

Sustavno informiranje stanovništva o značaju i namjeni naplate proračunskih prihoda, pogotovo onih koje stanovništvo neposredno plaća, utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice se ne provodi.

Za prihode koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (najznačajniji su komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se obveznike putem izdanih rješenja podsjećati na obvezu prijave promjene podataka. Grad Zlatar provodi informiranje stanovništvo o obvezi prijave promjene podataka za komunalnu naknadu. U rješenju o komunalnoj naknadi je navedeno da su obveznici komunalne naknade dužni prijaviti svaku promjenu koja bi utjecala na visinu komunalne naknade. Odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da je obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08, 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Državni ured za reviziju predlaže sustavno informirati stanovništvo o značaju i namjeni za koju se naplaćuju proračunski prihodi i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice, te obvezi prijave promjene podataka. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Općina Bedekovčina

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Bedekovčina kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Krapinsko-zagorske županije. Površina općine Bedekovčina je 52 km², a obuhvaća 15 naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 8 079 stanovnika, 2 451 kućanstava i 2 894 stambene jedinice.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz samoupravnog djelokruga ustrojen je Jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Bedekovčina je imala 14 zaposlenika. Prema registru proračunskih korisnika, ima dva proračunskog korisnika (dječji vrtić i knjižnica) u kojima je koncem 2011. bilo jedanaest zaposlenika.

Na području općine Bedekovčina posluju 173 fizičke i 52 pravne osobe koje su registrirane za obavljanje gospodarskih djelatnosti.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Bedekovčina, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 10.403.854,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 3.540.836,00 kn ili za 25,4%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 20,0% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 26,2% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Bedekovčina ostvarenim za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 19.

Tablica broj 19

Vlastiti prihodi općine Bedekovčina ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	331.442	346.680	104,6
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	91.043	71.606	78,7
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	83.304	75.828	91,0
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	157.095	199.246	126,8
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	294.293	285.330	96,9
2.1.	Naknade za koncesiju	9.422	10.983	116,3
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	1.781	34.770	-
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	283.090	239.577	84,6
3.	Upravne i administrativne pristojbe	6.761	18.268	298,3
3.1.	Županijske, gradske i općinske pristojbe i naknade	3.670	1.570	42,8
3.2.	Ostale pristojbe i naknade	3.091	16.698	540,2
4.	Komunalni doprinosi i naknade	1.910.978	1.911.545	100,0
4.1.	Komunalni doprinos	109.811	42.495	38,7
4.2.	Komunalna naknada	1.744.497	1.811.106	103,8
4.3.	Naknade za priključak	56.670	57.944	102,2
5.	Prihodi po posebnim propisima	204.290	126.445	61,9
5.1.	Prihodi državne uprave	179.644	118.950	66,2
5.2.	Prihodi vodnog gospodarstva	24.643	7.385	30,0
5.3.	Doprinos za šume	3	110	-
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	38.833	36.909	95,0
	Ukupno	2.786.597	2.725.177	97,8

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Bedekovčina koncem 2010. i 2011 daju se u tablici broj 20.

Tablica broj 20

Potraživanja općine Bedekovčina koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	4.221.696	4.365.339	103,4
1.1.	Potraživanja za poreze	459.332	376.178	81,9
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	1.049.716	1.049.474	100,0
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	2.712.648	2.939.687	108,4
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	592.427	530.347	89,5
3.	Druga potraživanja	1.417	2.892	204,1
	Ukupno	4.815.540	4.898.578	101,7

Koncem 2011. potraživanja su iskazana u iznosu 4.898.578,00 kn, a u odnosu na stanje koncem 2010. potraživanja su manja za 83.038,00 kn ili 1,7%. Dospjela potraživanja iznose 4.713.578,00 kn i čine 96,2% ukupnih potraživanja. Vrijednosno najznačajnija dospjela potraživanja se odnose na komunalnu naknadu u iznosu 1.750.258,00 kn, zakup poslovnog prostora 980.664,00 kn, grobnu naknadu 598.080,00 kn, sufinanciranje građana 550.281,00 kn, prodaja stanova sa stanarskim pravom u iznosu 177.833,00 kn.

c) Nalozi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda, te organizacija i kontrola naplate prihoda

Općina Bedekovčina ostvaruje prihode iz različitih izvora. Razrez, obračun i naplatu prihoda obavlja Općina, osim prihoda od prodaje stanova na kojima postoji stanarsko pravo za koje je evidencijsko vođenje i naplatu povjereno poslovnoj banci. Općina Bedekovčina obavlja naplatu prihoda na temelju rješenja, ugovora i druge dokumentacije.

Na naplatu dijela prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume, spomenička renta) općina Bedekovčina nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka. Oni se ostvaruju na temelju obračuna obveznika.

Potraživanja su na početku 2011. iskazana u iznosu 4.815.540,00 kn, a koncem 2011. su iskazana u iznosu 4.898.578,00 kn. Dospjela potraživanja iznose 4.713.578,00 kn i čine 96,2% ukupnih potraživanja. Vrijednosno najznačajnija dospjela potraživanja se odnose na komunalnu naknadu u iznosu 1.750.258,00 kn, zakup poslovnog prostora 980.664,00 kn, grobnu naknadu u iznosu 598.080,00 kn, sufinanciranje građana 550.281,00 kn, prodaja stanova sa stanarskim pravom 177.833,00 kn.

Sustav vođenja evidencije potraživanja ne omogućuje u svakom trenutku ispis potraživanja prema starosti.

Za naplatu prihoda (potraživanja) tijekom 2011. upućeno je 797 opomena (općinski porezi, komunalna naknada i komunalni doprinos) za iznos 782.973,00 kn, te su pokretane sudske tužbe i ovrhe na novčanim sredstvima (općinski porezi, zakup poslovnog prostora, komunalna naknada, komunalni doprinos) prema 129 obveznika za iznos 721.633,00 kn. U 2011. otpisano je dospjelo potraživanje u iznosu 96.348,00 kn.

Ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama Općeg poreznog zakona, rijetko se ili se uopće ne provode. Zatezne kamate nisu obračunavane (osim po izvršenim ovrhama).

Poslovi naplate obavljaju se u odsjeku za financije, a naplatu obavlja jedna osoba (viši referent za knjigovodstvo) koja u sklopu svog radnog mjesta osim naplate prihoda obavlja i druge poslove. Ponekad naplatu prihoda obavljaju i druge osobe. Osoba za kontrolu naplate prihoda nije određena. Općina Bedekovčina nije donijela interne akte kojima bi se propisala procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda, te procedura i kriteriji za otpis potraživanja. O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik.

Koeficijenti učinkovitosti naplate prihoda pokazuju da su na koncu 2011. pojedina potraživanja veća od godišnjeg zaduženja (najam poslovnih prostorija za 1967,9%, sufinanciranje asfaltiranja cesta za 1102,4%, iznajmljivanje stanova za 400,0%, porez na tvrtku za 65,0%, naknada za održavanje grobnih mjesta za 53,8%, porez na kuće za odmor za 18,9%, komunalna naknada za 2,9%).

Također pokazuju porast potraživanja na koncu 2011. godine u odnosu na konac 2010. (komunalni doprinos za 253,0%, priključak na vodovodnu mrežu za 83,6%, naknada za trajno korištenje grobnih mjesta za 34,0%, porez na kuće za odmor za 17,0%, komunalna naknada za 10,5%). Isto tako, postotak naplate pojedinih prihoda (vrijednosno značajnijih) u 2011. u odnosu na ukupno potraživanje (potraživanje iz ranijih godina i zaduženje za 2011.) kreće se od 8,4% (sufinanciranje asfaltiranja cesta), 40,4% (grobna naknada – godišnje održavanje) do 46,6% (komunalna naknada). Za pojedine vrste prihoda potraživanja na koncu godine čine značajni udio ukupnog zaduženja za navedeni prihod (najam poslovnih prostorija 94,2%, sufinanciranje asfaltiranja cesta 92,2%, porez na tvrtku 59,6%, godišnja grobna naknada 59,6%, porez na kuće za odmor 59,0%, naknada za trajno korištenje grobnih mjesta 54,2%, komunalna naknada 53,3%).

Državni ured za reviziju predlaže uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela kako bi se omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave uvid u stanje potraživanja i poduzimanje mjera naplate dijela prihoda koji im prema zakonskim odredbama pripada.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, trebalo bi zakonskom regulativom, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Nadalje predlaže unaprijediti sustav vođenja potraživanja kako bi se osigurao pregled dospjelih potraživanja prema starosti, radi izbjegavanja zastare, te za potraživanja naplaćena nakon protoka roka obračunavati zateznu kamatu.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da poduzete mjere naplate potraživanja (prihoda) ne daju očekivane rezultate, te predlaže donijeti interni akt kojim će se propisati postupci naplate i kontrole naplate prihoda odnosno potraživanja, osobe zadužene za naplatu, kontrolu i praćenje rezultata poduzetih mjera, te procedura i kriteriji za otpis potraživanja. Skreće se pozornost da je u srpnju 2012. stupila na snagu Uredba o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12), koja se odnosi na potraživanja države i lokalnih jedinica.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade za 2011. iskazani su u financijskim izvještajima u iznosu 1.811.106,00 kn, a odnose se na komunalnu naknadu u iznosu 1.531.216 kn i grobnu naknadu u iznosu 279.890,00 kn. Prihodi od komunalne naknade čine 56,2% vlastitih prihoda. Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 1.750.258,00 kn, veća su za 166.413,00 kn ili 10,5% od potraživanja koncem 2010, i veća su za 2,9% od zaduženja za 2011. Ukupno potraživanje je dospjelo.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za Općinu koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Naplata naknade je odlukom utvrđena za sva naselja na području Općine.

Odlukom je utvrđena namjena nekretnina koja je podijeljena u osam kategorija, a za koje je općina Bedekovčina ispostavljala rješenja. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika nekretnine. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. U slučajevima kada vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu općina Bedekovčina nema točne podatke za razrez i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe, zbog čega je naplata otežana.

S istim poteškoćama se susreću i druge lokalne jedinice. Najsloženiji postupci za utvrđivanje obveznika se odnose na podatke za obračun komunalne naknade, poreza na kuće za odmor, te sufinanciranje građana za izgradnju određene komunalne infrastrukture.

Općina Bedekovčina ima poteškoća kod razreza komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo. Općini se nakon ostavinske rasprave službeno ne dostavljaju podaci od javnih bilježnika. Također postoje problemi kod utvrđivanja odnosno utuživanja pojedinih obveznika (na pr. komunalne naknade) u slučaju osnivanja novih trgovačkih društava koji koriste isti prostor kao i «službeni» obveznik čiji je račun u blokadi ili nema imovine, jer općina Bedekovčina nije obaviještena o promjeni obveznika.

Prema odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan je u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08, 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Osnovna baza podataka za obračun komunalne naknade preuzeta je od Fonda za stambeno - komunalne djelatnosti 1995., a baze se dopunjuju na temelju podataka kod obračuna komunalnog doprinosa, prijave građana o promjeni obveznika te drugih saznanja.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti podatke za obračun komunalne naknade u bazi sa stvarnim stanjem obavljanjem sustavnog uvida na terenu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je brojnim zakonskim propisima i aktima Općine o čijoj primjeni, između ostalog, ovisi učinkovitost naplate prihoda.

Općina Bedekovčina vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Unos podataka u poslovne knjige omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama i glavnoj knjizi.

U okviru potraživanja iskazan je iznos 779.500,00 kn koji se odnosi na obračunanu zakupninu u veljači 2007. za poslovni prostor pravnoj osobi s kojom se vodi sudski spor oko utvrđivanja vlasništva i stvarnog posjedništva nekretnine. Ukupan iznos zakupnine obračunan je u veljači 2007. za tri poslovna prostora (za jedan poslovni prostor za razdoblje zakupa siječanj 2002. - konac 2006., drugi za razdoblje prosinac 2004. – konac 2006. i treći za razdoblje prosinac 2004. – konac 2006.). Općina Bedekovčina nema zaključen ugovor o zakupu s pravnom osobom.

Baze podataka (podaci o obveznicima) ustrojene su za sve vrste prihoda koje naplaćuje Općina. Baze se ažuriraju na temelju prijave korisnika, zaključenih ugovora i druge dokumentacije, ovisno o vrsti prihoda.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave bolju i učinkovitiju naplatu prihoda.

Državni ured za reviziju predlaže za davanje poslovnog prostora u zakup (u vlasništvu jedinice) zaključivanje ugovora u skladu s odredbama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnog prostora (Narodne novine 125/11).

- Informiranje stanovništva

Informacije o općini Bedekovčina, iz raznih područja, objavljuju se u tiskanim, elektronskim i elektroničkim medijima. Općina Bedekovčina putem javnih medija informira stanovništvo o radnjama i aktivnostima općinske uprave, obavljanju poslova koji se provode na području Općine, te o potrebi plaćanja proračunskih prihoda koji služe za zadovoljavanje javnih potreba na području općine Bedekovčina. Posebne mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koje se proračunski prihodi naplaćuju i o njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području općine Bedekovčina nisu provođene.

Sustavno provođenje mjera informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju (naročito prihodi koji se neposredno naplaćuju od stanovništva), te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Bedekovčina, podiglo bi svijest stanovništva o potrebi podmirivanja obveza prema općini Bedekovčina.

Za najznačajnije prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se stanovništvo putem sredstava javnog informiranja često podsjećati na njihovu obvezu.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje kontinuirano izvještavati stanovništvo o značaju javnih prihoda, njihovom prikupljanju i trošenju, utjecaju na uvjete života, te obvezi prijave promjene podataka.

Također predlaže sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju, njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Bedekovčina. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Općina Budinščina

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Budinščina kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Krapinsko-zagorske županije. Površina općine Budinščina je 56 km², a obuhvaća 13 naselja. Ima status brdsko – planinskog područja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 2 520 stanovnika, 828 kućanstava i 1 245 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz samoupravnog djelokruga ustrojen je Jedinostveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Budinščina je imala pet zaposlenika. Općina Budinščina nema proračunskih korisnika.

Na području općine Budinščina posluje 11 pravnih i 31 fizička osoba koje su registrirane za obavljanje gospodarskih djelatnosti.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Budinščina, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 3.502.733,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 956.811,00 kn ili za 21,4%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 23,4% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 24,7% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Budinščina ostvarenim za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 21.

Tablica broj 21

Vlastiti prihodi općine Budinščina ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	35.808	35.903	100,3
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	11.323	9.043	79,9
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	13.285	17.893	134,7
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	11.200	8.967	80,1
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	450.069	267.955	59,5
2.1.	Naknade za koncesiju	383.928	212.942	55,5
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	66.000	55.000	83,3
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	141	13	9,2
3.	Upravne i administrativne pristojbe	1.650	560	33,9
3.1.	Županijske, gradske i općinske pristojbe i naknade	1.590	560	35,2
3.2.	Ostale pristojbe i naknade	60	0	-
4.	Komunalni doprinosi i naknade	531.061	517.004	98,7
4.1.	Komunalni doprinos	12.322	7.787	63,2
4.2.	Komunalna naknada	507.739	508.217	101,5
4.3.	Naknade za priključak	11.000	1.000	9,1
5.	Prihodi po posebnim propisima	20.711	40.677	196,4
5.1.	Prihodi državne uprave	87	115	132,2
5.2.	Prihodi vodnog gospodarstva	4.279	1.907	44,6
5.3.	Doprinos za šume	15.345	24.636	160,5
5.4.	Ostali prihodi po posebnim propisima	1.000	14.019	-
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	2.345	2.299	98,0
	Ukupno	1.041.644	864.398	83,0

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Budinščina koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 22.

Tablica broj 22

Potraživanja općine Budinščina koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	1.470.550	1.579.548	107,4
1.1.	Potraživanja za poreze	57.641	67.339	116,8
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	29.436	40.436	137,4
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	1.383.473	1.471.773	106,4
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	51.585	46.476	90,1
3.	Druga potraživanja	26.314	20.580	78,2
	Ukupno	1.548.449	1.646.604	106,3

Koncem 2011. potraživanja su iskazana u iznosu 1.646.604,00 kn, a u odnosu na stanje koncem 2010. potraživanja su veća za 98.155,00 kn ili 6,3%. Dospjela potraživanja iznose 1.567.973,00 kn i čine 95,2% ukupnih potraživanja. Vrijednosno značajnija dospjela potraživanja se odnose na naknadu za korištenje vode lokalnog vodovoda u iznosu 793.472,00 kn, od druge jedinice lokalne samouprave za korištenje vode 307.659,00 kn, komunalna naknada 145.765,00 kn, sufinanciranje asfaltiranja 118.006,00 kn, grobnu naknadu 87.467,00 kn, općinske poreze 67.339,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate, te organizacija i kontrola naplate prihoda

Općina Budinščina ostvaruje prihode iz različitih izvora. Razrez, obračun i naplatu prihoda obavlja općina Budinščina na temelju rješenja, ugovora i druge dokumentacije.

Na naplatu dijela prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume, spomenička renta) općina Budinščina nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka. Oni su ostvareni na temelju obračuna obveznika.

Potraživanja koncem 2011. su iskazana u iznosu 1.646.604,00 kn. Dospjela potraživanja iznose 1.567.973,00 kn i čine 95,2% ukupnih potraživanja. Vrijednosno značajnija dospjela potraživanja se odnose na naknadu za korištenje vode lokalnog vodovoda u iznosu 793.472,00 kn, od druge jedinice lokalne samouprave za korištenje vode 307.659,00 kn, komunalna naknada 145.765,00 kn, sufinanciranje asfaltiranja 118.006,00 kn, grobnu naknadu 87.467,00 kn, općinske poreze 67.339,00 kn.

Sustav vođenja evidencije potraživanja ne omogućuje u svakom trenutku ispis potraživanja prema starosti. Tijekom 2011. za naplatu potraživanja za komunalnu naknadu u iznosu 116.296,00 kn upućena je 321 opomena. Zatezne kamate nisu obračunavane.

Za naplatu potraživanja nisu poduzimane dostatne mjere naplate. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijelo jedinice lokalne samouprave odgovorno je za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanja svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama Općeg poreznog zakona, rijetko se ili se uopće ne provode.

Poslovi naplate potraživanja obavljaju se u Jedinistvenom upravom odjelu, a naplatu obavljaju dvije osobe (administrativno – računovodstveni referent i komunalni referent) koje u sklopu svog radnog mjesta osim naplate prihoda obavljaju i druge računovodstvene poslove. Osoba za kontrolu naplate prihoda nije imenovana. Općina Budinščina nije donijela interne akte kojima bi se propisala procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda, te procedura i kriteriji za otpis potraživanja. O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik.

Koeficijenti učinkovitosti naplate prihoda pokazuju da su na koncu 2011. pojedina potraživanja veća od godišnjeg zaduženja (porez na tvrtku za 253,9%, naknada za korištenje vode za 119,9%, komunalna naknada za 5,1%). Također pokazuju porast potraživanja na koncu 2011. godine u odnosu na konac 2010. (najam poslovnih prostorija za 37,9%, porez na kuće za odmor za 29,8%, grobna naknada za 26,0%, porez na tvrtku za 14,2%, komunalna naknada za 12,0%, naknada za korištenje vode za 10,6%). Isto tako, postotak naplate pojedinih prihoda (vrijednosno značajnijih) u 2011. u odnosu na ukupno potraživanje (potraživanje iz ranijih godina i zaduženje za 2011.) kreće se od 8,6% (sufinanciranje asfaltiranja), 45,8% (komunalna naknada) do 58,0% (grobna naknada). Za pojedine vrste prihoda potraživanja na koncu godine čine značajni udio ukupnog zaduženja za navedeni prihod (sufinanciranje asfaltiranja 91,4%, porez na tvrtku 87,1%, naknada za korištenje vode 73,6%, komunalna naknada 54,2%, grobna naknada 42,0%).

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, trebalo bi zakonskom regulativom, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Državni ured za reviziju predlaže uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela kako bi se omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave uvid u stanje potraživanja i poduzimanje mjera naplate dijela prihoda koji im prema zakonskim odredbama pripada.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da poduzete mjere naplate potraživanja (prihoda) ne daju očekivane rezultate, te predlaže donijeti interni akt kojim će se propisati postupci naplate i kontrole naplate prihoda odnosno potraživanja, osobe zadužene za naplatu, kontrolu i praćenje rezultata poduzetih mjera, te procedura i kriteriji za otpis potraživanja.

Također predlaže za potraživanja naplaćena nakon protoka roka obračunavati zateznu kamatu.

Skreće se pozornost da je u srpnju 2012. stupila na snagu Uredba o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12), koja se odnosi na potraživanja države i lokalnih jedinica.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade za 2011. iskazani su u financijskim izvještajima u iznosu 508.217,00 kn, a odnose se na komunalnu naknadu u iznosu 123.122,00 kn, grobnu naknadu u iznosu 100.180,00 kn i naknadu za korištenje vode u iznosu 284.914,00 kn. Prihodi od komunalne naknade ostvareni čine 14,2% vlastitih prihoda. Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 145.765,00 kn, veća su za 15.584,00 kn ili 12,0% od potraživanja koncem 2010. i veća su za 5,1% od zaduženja za 2011. Ukupno potraživanje je dospjelo.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za Općinu koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Naplata naknade je odlukom utvrđena za sva naselja na području Općine. Obračun komunalne naknade obavlja Jedinstveni upravni odjel. Odlukom je utvrđeno da komunalnu naknadu plaćaju vlasnici, odnosno korisnici poslovnog, stambenog i garažnog prostora, građevnog zemljišta koje služi u svrhu obavljanja djelatnosti, te neizgrađenog građevinskog zemljišta (dalje u tekstu: nekretnine) na temelju rješenja. Naknada se naplaćuje za poslovni, stambeni i garažni prostor. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika poslovnog i stambenog prostora. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. U slučajevima kada vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu općina Budinščina nema točne podatke za razrez i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe, zbog čega je naplata otežana.

S istim poteškoćama se susreću i druge lokalne jedinice. Najsloženiji postupci za utvrđivanje obveznika odnose se na podatke za obračun komunalne naknade, poreza na kuće za odmor, te sufinanciranje građana za izgradnju određene komunalne infrastrukture.

Općina Budinščina ima poteškoća kod razreza komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo. Općini se nakon ostavinske rasprave službeno ne dostavljaju podaci od javnih bilježnika.

Također postoje problemi kod utvrđivanja odnosno utuživanja pojedinih obveznika (na pr. komunalne naknade) u slučaju osnivanja novih trgovačkih društava koji koriste isti prostor kao i «službeni» obveznik čiji je račun u blokadi ili nema imovine, jer općina Budinščina nije obaviještena o promjeni obveznika. Prema odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu obveznik plaćanja komunalne naknade obavezan je u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08, 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Ažuriranje baza podataka komunalne naknade obavlja se prijavom promjene obveznika, te na temelju podataka kod obračuna komunalnog doprinosa.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti podatke za obračun komunalne naknade u bazi sa stvarnim stanjem, te preispitati mogućnost prikupljanja prihoda od komunalne naknade za ostale nekretnine koje su utvrđene odlukom o komunalnoj naknadi i Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarenje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je brojnim zakonskim propisima i aktima Općine o čijoj primjeni, između ostalog, ovisi učinkovitost naplate prihoda.

Općina Budinščina vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Unos podataka u poslovne knjige ne omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama i glavnoj knjizi. Pojedini podaci u analitičkim evidencijama i glavnoj knjizi nisu usklađeni (pojedina potraživanja). Odredbama članka 8. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu propisano je da su pomoćne knjige analitičke knjigovodstvene evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički za potrebe nadzora i praćenja poslovanja.

Kako općina Budinščina nema iskazanu svu imovinu (potraživanja) na način propisan navedenim Pravilnikom, nije dan točan podatak o imovini, a imovina određuje financijski položaj proračuna odnosno proračunskih korisnika.

Baze podataka (podaci o obveznicima) ustrojene su za sve vrste prihoda koje naplaćuje općina Budinščina. Baze se ažuriraju na temelju prijave korisnika, zaključenih ugovora i druge dokumentacije ovisno o vrsti prihoda.

S obzirom da je imovina resurs koji kontrolira proračun kao rezultat prošlih događaja i od kojih se očekuju buduće koristi u obavljanju djelatnosti, Državni ured za reviziju predlaže Općini u poslovnim knjigama uskladiti stavke analitičke evidencije i glavne knjige. u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave bolju i učinkovitiju naplatu prihoda.

- Informiranje stanovništva

Informacije o Općini, iz raznih područja, objavljuju se u tiskanim, elektronskim i elektroničkim medijima. Općina Budinščina putem javnih medija informira stanovništvo o radnjama i aktivnostima općinske uprave, obavljanju poslova koji se provode na području općine Budinščina, te o potrebi plaćanja proračunskih prihoda koji služe za zadovoljavanje javnih potreba na području općine Budinščina. Posebne mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koje se proračunski prihodi naplaćuju i o njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području općine Budinščina nisu provođene.

Sustavno provođenje mjera informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju (naročito prihodi koji se neposredno naplaćuju od stanovništva), te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Budinščina, podiglo bi svijest stanovništva o potrebi podmirivanja obveza prema općini Budinščina.

Za najznačajnije prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se stanovništvo putem sredstava javnog informiranja često podsjećati na njihovu obvezu.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje kontinuirano izvještavati stanovništvo o značaju javnih prihoda, njihovom prikupljanju i trošenju, utjecaju na uvjete života, te obvezi prijave promjene podataka.

Također predlaže sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju, njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Budinščina. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Općina Desinić

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Desinić kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Krapinsko-zagorske županije. Površina Općine je 45 km², a obuhvaća 28 naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 2 915 stanovnika, 890 kućanstava i 1551 stambenu jedinicu.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz samoupravnog djelokruga ustrojen je Jedinostveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Desinić je imala pet zaposlenika. Prema registru proračunskih korisnika općina Desinić ima jednog proračunskog korisnika (dječji vrtić) u kojem je koncem 2011. bilo pet zaposlenika.

Na području općine Desinić posluje ukupno 58 fizičkih i pravnih osoba koje su registrirane za obavljanje gospodarskih djelatnosti.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Desinić, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 2.645.779,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 1.356.246,00 kn ili za 33,9%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 15,4% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 23,4% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Desinić ostvarenim za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 23.

Tablica broj 23

Vlastiti prihodi općine Desinić ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	55.268	94.193	170,4
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	35.892	26.051	72,6
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	19.376	25.098	129,5
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	0	43.044	-
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	40.258	47.810	118,8
2.1.	Naknade za koncesiju	18.258	26.000	142,4
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	1.000	3.810	381,0
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	0	18.000	-
2.4.	Ostali prihodi od nefinancijske imovine	21.000	0	-
3.	Upravne i administrativne pristojbe	5.290	2.070	39,1
4.	Komunalni doprinosi i naknade	163.518	229.835	140,6
4.1.	Komunalni doprinos	0	5.402	-
4.2.	Komunalna naknada	163.518	224.433	137,3
5.	Prihodi po posebnim propisima	350.312	242.165	69,1
5.1.	Doprinos za šume	89	154	173,0
5.2.	Ostali prihodi po posebnim propisima	350.223	242.011	69,1
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	3.186	3.511	110,2
	Ukupno	617.832	619.584	100,3

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Desinić koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 24.

Tablica broj 24

Potraživanja općine Desinić koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	286.974	344.394	120,0
	Ukupno	286.974	344.394	120,0

Koncem 2011. potraživanja su iskazana u iznosu 344.394,00 kn, a u odnosu na stanje koncem 2010. potraživanja su veća za 57.420,00 kn ili 20,0%. Sva potraživanja su dospjela. Odnose se na komunalnu naknadu u iznosu 265.074,00 kn i grobnu naknadu u iznosu 79.320,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda, te organizacija i kontrola naplate prihoda

Općina Desinić ostvaruje prihode iz različitih izvora. Razrez, obračun i naplatu prihoda obavlja općina Desinić, osim poreza na potrošnju, poreza na kuće za odmor i poreza na tvrtku ili naziv čiji razrez i naplatu obavlja Porezna uprava. Općina Desinić obavlja naplatu prihoda na temelju rješenja, ugovora i druge dokumentacije. Porezna uprava dostavlja općini Desinić izvješće o utvrđenom i naplaćenom porezu na potrošnju, porezu na kuće za odmor i porezu na tvrtku, a druge podatke kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate i drugo ne dostavlja. Porezna uprava se poziva na odredbu članka 8. Općeg poreznog zakona prema kojoj je porezno tijelo dužno kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže. Iz navedenih razloga općina Desinić nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu navedenih poreza za koje potraživanje koncem 2011. iznosi 194.891,00 kn, što je za 87,9% više od zaduženja za 2011., i veće je za 106,9,0% od ostvarenog prihoda u 2011. koji je iznosio 94.193,00 kn.

Na naplatu dijela prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume, spomenička renta) općina Desinić nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka. Oni se ostvaruju na temelju obračuna obveznika .

Potraživanja koncem 2011. su iskazana u iznosu 344.394,00 kn i sva su dospjela. Odnose se na komunalnu naknadu u iznosu 265.074,00 kn i grobnu naknadu u iznosu 79.320,00 kn. Dospjela potraživanja starosti do godinu dana iznose 57.420,00 kn, od jedne do tri godine iznose 190.444,00 kn, te od tri do pet godina iznose 96.530,00 kn.

Za naplatu prihoda (potraživanja) su tijekom 2011. upućene 64 opomene (za komunalnu naknadu) u iznosu 87.165,00 kn. Zatezne kamate nisu obračunavane.

Za naplatu prihoda (potraživanja) nisu poduzimane dostatne mjere naplate. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijelo jedinice lokalne samouprave odgovorno je za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanja svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara.

Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzeto protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama Općeg poreznog zakona, rijetko se ili se uopće ne provode.

Poslovi naplate obavljaju se u Jedinstvenom upravom odjelu, a naplatu obavlja jedna osoba koja u sklopu svog radnog mjesta osim naplate prihoda obavlja i druge računovodstvene poslove. Osoba za kontrolu naplate prihoda nije imenovana.

Općina Desinić nije donijela interne akte kojima bi se propisala procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda, te procedura i kriteriji za otpis potraživanja. O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik.

Koeficijenti učinkovitosti naplate prihoda pokazuju da su na koncu 2011. pojedina potraživanja veća od godišnjeg zaduženja (porez na tvrtku za 164,8%, porez na potrošnju za 111,6%, komunalna naknada za 11,8%). Također pokazuju porast potraživanja na koncu 2011. godine u odnosu na konac 2010. (grobna naknada 11,7%, porez na potrošnju 9,8%, komunalna naknada 5,0%, porez na tvrtku 3,7%). Isto tako, postotak naplate pojedinih prihoda (vrijednosno značajnijih) u 2011. u odnosu na ukupno potraživanje (potraživanje iz ranijih godina i zaduženje za 2011.) kreće se od 25,5% (porez na tvrtku), 45,9% (komunalna naknada) do 52,5% (grobna naknada). Za pojedine vrste prihoda potraživanja na koncu godine čine značajni udio ukupnog zaduženja za navedeni prihod (porez na tvrtku 74,5%, porez na potrošnju 72,5%, komunalna naknada 54,2%, grobna naknada 47,5%).

Radi potpunijih i točnijih informacija vezanih uz naplatu općinskih poreza potrebno je izmijeniti zakonsku regulativu na način da Porezna uprava (kada joj se povjeri naplata prihoda) izvještava o svim potrebnim podacima, te da najmanje jednom godišnje informira Općinu o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospelje obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Državni ured za reviziju je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom, s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina Desinić ima saznanja i da bi mogla sama obavljati razrez i naplatu, te se predlaže ocijeniti može li Općina Desinić samostalno obavljati obračun i naplatu navedenih prihoda na učinkovitiji način.

Državni ured za reviziju predlaže kod povjeravanja naplate navedenih prihoda Poreznoj upravi zaključiti ugovor kojim bi se utvrdio način i rokovi izvještavanja lokalne jedinice o naplati poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospelje obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, trebalo bi zakonskom regulativom, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Državni ured za reviziju predlaže uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela kako bi se omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave uvid u stanje potraživanja i poduzimanje mjera naplate dijela prihoda koji im prema zakonskim odredbama pripada.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da poduzete mjere naplate potraživanja (prihoda) ne daju očekivane rezultate, te predlaže donijeti interni akt kojim će se propisati postupci naplate i kontrole naplate prihoda odnosno potraživanja, osobe zadužene za naplatu, kontrolu i praćenje rezultata poduzetih mjera, te procedura i kriteriji za otpis potraživanja. Također predlaže za potraživanja naplaćena nakon proteka roka obračunavati zateznu kamatu.

Skreće se pozornost da je u srpnju 2012. stupila na snagu Uredba o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12), koja se odnosi na potraživanja države i lokalnih jedinica.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 224.433,00 kn i čine 36,2% vlastitih prihoda. Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 265.074,00 kn, veća su za 12.599,00 kn ili 5,0% od potraživanja koncem 2010. i veća su za 11,8% od zaduženja za 2011. Ukupno potraživanje je dospjelo.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za Općinu koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Naplata naknade je odlukom utvrđena za sva naselja na području Općine.

Obračun komunalne naknade obavlja Jedinostveni upravni odjel. Odlukom je utvrđeno da komunalnu naknadu plaćaju vlasnici, odnosno korisnici poslovnog, stambenog i garažnog prostora, građevnog zemljišta koje služi u svrhu obavljanja djelatnosti, te neizgrađenog građevinskog zemljište (dalje u tekstu: nekretnine) na temelju rješenja. Naknada se naplaćuje za poslovni i stambeni prostor. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika poslovnog i stambenog prostora. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika.

U slučajevima kada vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu općina Desinić nema točne podatke za razrez i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe, zbog čega je naplata otežana.

S istim poteškoćama se susreću i druge lokalne jedinice. Najsloženiji postupci za utvrđivanje obveznika odnose se na podatke za obračun komunalne naknade, poreza na kuće za odmor, te sufinanciranje građana za izgradnju određene komunalne infrastrukture.

Općina Desinić ima poteškoća kod razreza komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo. Općini se nakon ostavinske rasprave službeno ne dostavljaju podaci od javnih bilježnika.

Također postoje problemi kod utvrđivanja odnosno utuživanja pojedinih obveznika (na pr. komunalne naknade) u slučaju osnivanja novih trgovačkih društava koji koriste isti prostor kao i «službeni» obveznik čiji je račun u blokadi ili nema imovine, jer Općina Desinić nije obaviještena o promjeni obveznika.

Prema odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan je u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Ažuriranje baza podataka komunalne naknade obavlja se prijavom promjene obveznika, te na temelju podataka kod obračuna komunalnog doprinosa.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti podatke za obračun komunalne naknade u bazi sa stvarnim stanjem, te preispitati mogućnost prikupljanja prihoda od komunalne naknade za ostale nekretnine koje su utvrđene odlukom o komunalnoj naknadi i Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je brojnim zakonskim propisima i aktima Općine o čijoj primjeni, između ostalog, ovisi učinkovitost naplate prihoda.

Općina Desinić vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja (osim za općinske poreze). Unos podataka u poslovne knjige omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama i glavnoj knjizi, osim za općinske poreze.

Općina Desinić nema u poslovnim knjigama evidentirana potraživanja za općinske poreze koji prema izvješću Porezne uprave koncem 2011. iznose 194.892,00 kn. Odredbama članka 4. i 5. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu propisano je da se proračunsko računovodstvo temelji na općeprihvaćenim računovodstvenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju poslovnih događaja. Također, proračun i proračunski korisnici obvezni su u svom knjigovodstvu osigurati podatke pojedinačno po vrstama prihoda i primitaka, rashoda i izdataka kao i o stanju imovine, obveza i vlastitih izvora. Imovina i obveze iskazuju se po računovodstvenom načelu nastanka događaja uz primjenu metode povijesnog troška.

Kako općina Desinić nema iskazanu svu imovinu (potraživanja) na način propisan navedenim Pravilnikom, nije dan točan podatak o imovini, a imovina određuje financijski položaj proračuna odnosno proračunskih korisnika.

Baze podataka (podaci o obveznicima) ustrojene su za sve vrste prihoda koje naplaćuje općina Desinić. Baze se ažuriraju na temelju prijava korisnika, zaključenih ugovora i druge dokumentacije ovisno o vrsti prihoda.

S obzirom da je imovina resurs koji kontrolira proračun kao rezultat prošlih događaja i od kojih se očekuju buduće koristi u obavljanju djelatnosti, Državni ured za reviziju predlaže općini Desinić da u poslovnim knjigama promjene na imovini evidentiraju u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave bolju i učinkovitiju naplatu prihoda.

- Informiranje stanovništva

Informacije o općini Desinić, iz raznih područja, objavljuju se u tiskanim, elektronskim i elektroničkim medijima. Općina Desinić putem javnih medija informira stanovništvo o radnjama i aktivnostima općinske uprave, obavljanju poslova koji se provode na području općine Desinić, te o potrebi plaćanja proračunskih prihoda koji služe za zadovoljavanje javnih potreba na području općine Desinić.

Posebne mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koje se proračunski prihodi naplaćuju i o njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području općine Desinić nisu provođene.

Sustavno provođenje mjera informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju (naročito prihodi koji se neposredno naplaćuju od stanovništva), te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Desinić, podiglo bi svijest stanovništva o potrebi podmirivanja obveza prema općini Desinić.

Za najznačajnije prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se stanovništvo putem sredstava javnog informiranja često podsjećati na njihovu obvezu.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje kontinuirano izvještavati stanovništvo o značaju javnih prihoda, njihovom prikupljanju i trošenju, utjecaju na uvjete života, te obvezi prijave promjene podataka.

Također predlaže sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju, njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Desinić.

Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Općina Đurmanec

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Đurmanec kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Krapinsko-zagorske županije. Površina općine Đurmanec je 58 km², a obuhvaća 13 naselja. Ima status brdsko – planinskog područja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 4 226 stanovnika, 1 254 kućanstava i 1 689 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz samoupravnog djelokruga ustrojen je Jedinostveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Đurmanec je imala četvero zaposlenika. Općina Đurmanec nema proračunskih korisnika.

Na području općine Đurmanec posluju 84 fizičke i 16 pravnih osoba koje su registrirane za obavljanje gospodarskih djelatnosti.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Đurmanec, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 7.570.136,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 739.149,00 kn ili za 8,9%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 9,4% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 8,3% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Đurmanec ostvarenim za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 25.

Tablica broj 25

Vlastiti prihodi općine Đurmanec ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	72.304	69.803	96,5
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	14.457	14.207	98,3
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	26.188	23.558	90,0
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	31.659	32.038	101,2
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	163.763	62.346	38,1
2.1.	Naknade za koncesiju	8.183	12.607	154,1
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	29.273	24.853	84,9
2.3.	Ostali prihodi od nefinancijske imovine	126.307	24.886	19,7
3.	Upravne i administrativne pristojbe	675	518	76,7
4.	Komunalni doprinosi i naknade	132.297	97.957	74,0
4.1.	Komunalni doprinos	132.297	7.957	6,0
4.2.	Naknade za priključak	0	90.000	-
5.	Prihodi po posebnim propisima	412.990	395.134	95,7
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	5.938	5.837	98,3
5.2.	Doprinos za šume	158.563	163.158	102,9
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	248.489	226.139	91,0
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	1.128	1.547	137,1
	Ukupno	783.157	627.305	80,1

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Đurmanec koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 26.

Tablica broj 26

Potraživanja općine Đurmanec koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	297.872	274.641	92,2
1.1.	Potraživanja za poreze	189.582	190.182	100,3
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	14.052	5.017	35,7
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	94.238	79.442	84,3
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	423	69	16,3
	Ukupno	298.295	274.710	92,1

Koncem 2011. potraživanja su iskazana u iznosu 274.710,00 kn, a u odnosu na stanje koncem 2010. potraživanja su manja za 23.585,00 kn ili 7,9%. Sva potraživanja su dospjela. Odnose se na općinske poreze u iznosu 190.182,00 kn, grobne naknade u iznosu 79.442,00 kn, zakup poslovnog prostora u iznosu 5.017, 00 kn i prodaju stana sa stanarski pravom u iznosu 69,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda, te organizacija i kontrola naplate prihoda

Općina Đurmanec ostvaruje prihode iz različitih izvora. Razrez, obračun i naplatu prihoda obavlja općina Đurmanec, osim poreza na potrošnju, poreza na kuće za odmor, poreza na korištenje javnih površina i poreza na tvrtku ili naziv čiji razrez i naplatu obavlja Porezna uprava. Općina Đurmanec obavlja naplatu prihoda na temelju rješenja, ugovora i druge dokumentacije. Porezna uprava dostavlja općini Đurmanec izvješće o utvrđenom i naplaćenom porezu na potrošnju, porezu na kuće za odmor, porezu na korištenje javnih površina i porezu na tvrtku, a druge podatke kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate i drugo ne dostavlja. Porezna uprava se poziva na odredbu članka 8. Općeg poreznog zakona prema kojoj je porezno tijelo dužno kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže. Iz navedenih razloga općina Đurmanec nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu navedenih poreza za koje potraživanje koncem 2011. iznosi 190.182,00 kn, što je za 136,6% više od zaduženja za 2011., i veće je za 172,4% od ostvarenog prihoda u 2011. koji je iznosio 69.803,00 kn.

Na naplatu dijela prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume, spomenička renta) općina Đurmanec nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka. Oni se ostvaruju na temelju obračuna obveznika.

Potraživanja koncem 2011. su iskazana u iznosu 274.710,00 kn i sva su dospjela. Odnose se na općinske poreze u iznosu 190.182,00 kn, grobne naknade u iznosu 79.442,00 kn, zakup poslovnog prostora u iznosu 5.017,00 kn i prodaju stana sa stanarski pravom u iznosu 69,00 kn. Sustav vođenja evidencije potraživanja ne omogućuje u svakom trenutku ispis potraživanja prema starosti.

Tijekom 2011. za naplatu prihoda (potraživanja) upućeno je 507 opomena (505 za grobnu naknadu, te po jedna za zakup poslovnog prostora i prodaju stana sa stanarskim pravom). Zatezne kamate nisu obračunavane. Za naplatu prihoda potraživanja nisu poduzimane dostatne mjere naplate.

Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijelo jedinice lokalne samouprave odgovorno je za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanja svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzeto protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama Općeg poreznog zakona, rijetko se ili se uopće ne provode.

Poslovi naplate obavljaju se u Jedinostvenom upravom odjelu, a naplatu obavlja jedna osoba koja u sklopu svog radnog mjesta osim naplate prihoda obavlja i druge računovodstvene poslove. Osoba za kontrolu naplate prihoda nije imenovana.

Općina Đurmanec nije donijela interne akte kojima bi se propisala procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda, te procedura i kriteriji za otpis potraživanja. O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik.

Koeficijenti učinkovitosti naplate prihoda pokazuju da su na koncu 2011. pojedina potraživanja veća od godišnjeg zaduženja (porez na tvrtku za 449,2%, porez na kuće za odmor za 136,7%). Isto tako, postotak naplate pojedinih prihoda (vrijednosno značajnijih) u 2011. u odnosu na ukupno potraživanje (potraživanje iz ranijih godina i zaduženje za 2011.) kreće se od 15,4% (porez na tvrtku) do 55,5% (grobna naknada). Za pojedine vrste prihoda potraživanja na koncu godine čine značajni udio ukupnog zaduženja za navedeni prihod (porez na tvrtku 84,6%, porez na kuće za odmor 70,3%, grobna naknada 44,5%).

Radi potpunijih i točnijih informacija vezanih uz naplatu općinskih poreza potrebno je izmijeniti zakonsku regulativu na način da Porezna uprava (kada joj se povjeri naplata prihoda) izvještava o svim potrebnim podacima, te da najmanje jednom godišnje informira Općinu o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Državni ured za reviziju je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom, s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina Đurmanec ima saznanja i da bi mogla sama obavljati razrez i naplatu, te se predlaže ocijeniti može li općina Đurmanec samostalno obavljati obračun i naplatu navedenih prihoda na učinkovitiji način.

Državni ured za reviziju predlaže kod povjeravanja naplate navedenih prihoda Poreznoj upravi zaključiti ugovor kojim bi se utvrdio način i rokovi izvještavanja lokalne jedinice o naplati poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, trebalo bi zakonskom regulativom, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Državni ured za reviziju predlaže uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela kako bi se omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave uvid u stanje potraživanja i poduzimanje mjera naplate dijela prihoda koji im prema zakonskim odredbama pripada.

Nadalje predlaže unaprijediti sustav vođenja potraživanja kako bi se osigurao pregled dospjelih potraživanja prema rokovima dospelosti, radi izbjegavanja zastare, te za potraživanja naplaćena nakon proteka roka obračunavati zateznu kamatu.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da poduzete mjere naplate potraživanja (prihoda) ne daju očekivane rezultate, te predlaže donijeti interni akt kojim će se propisati postupci naplate i kontrole naplate prihoda odnosno potraživanja, osobe zadužene za naplatu, kontrolu i praćenje rezultata poduzetih mjera, te procedura i kriteriji za otpis potraživanja. Skreće se pozornost da je u srpnju 2012. stupila na snagu Uredba o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12), koja se odnosi na potraživanja države i lokalnih jedinica.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade nisu ostvareni. Općina Đurmanec je donijela odluku o komunalnoj naknadi u ožujku 2003. kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu Đurmanec koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Naplata naknade je odlukom utvrđena za sva naselja na području općine Đurmanec. Odlukom je utvrđeno da komunalnu naknadu plaćaju vlasnici, odnosno korisnici poslovnog, stambenog i garažnog prostora, građevnog zemljišta koje služi u svrhu obavljanja djelatnosti, te neizgrađenog građevinskog zemljište (dalje u tekstu: nekretnine) na temelju rješenja. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) trebaju izdavati na vlasnika, odnosno korisnika poslovnog i stambenog prostora. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. U slučajevima kada vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu općina Đurmanec nema točne podatke za razrez i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe, zbog čega je naplata otežana.

S istim poteškoćama se susreću i druge lokalne jedinice. Najsloženiji postupci za utvrđivanje obveznika odnose se na podatke za obračun komunalne naknade, poreza na kuće za odmor, te sufinanciranje građana za izgradnju određene komunalne infrastrukture.

Postoje poteškoće kod razreza komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo. Općini Đurmanec se nakon ostavinske rasprave službeno ne dostavljaju podaci od javnih bilježnika.

Također postoje problemi kod utvrđivanja odnosno utuživanja pojedinih obveznika (na pr. komunalne naknade) u slučaju osnivanja novih trgovačkih društava koji koriste isti prostor kao i «službeni» obveznik čiji je račun u blokadi ili nema imovine, jer općina Đurmanec nije obaviještena o promjeni obveznika. Prema odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu obveznik plaćanja komunalne naknade obavezan je u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08, 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Revizijom je ocjenjeno da bi se baza podataka o obveznicima lakše ažurirala kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Općina Đurmanec je navela da ne naplaćuje komunalnu naknadu iz razloga što nema potrebne podatke za razrez (bazu podataka o obveznicima i površinama nekretnina)

Prihodi od komunalne naknade namjenski su prihodi koje kao izvor prihoda propisuju odredbe članka 29. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i odredbe članka 19. i 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu.

Državni ured za reviziju predlaže ustrojiti bazu podataka za obračun komunalne naknade kako bi se ostvarivali prihodi koji imaju svoju zakonsku namjenu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je brojnim zakonskim propisima i aktima općine Đurmanec o čijoj primjeni, između ostalog, ovisi učinkovitost naplate prihoda.

Općina Đurmanec vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno po vrstama prihoda i potraživanja. Unos podataka u poslovne knjige omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama i glavnoj knjizi, osim za općinske poreze.

Baza podataka (podaci o obveznicima) ustrojene su za sve vrste prihoda koje naplaćuje Općina, osim za obračun komunalne naknade. Baze se ažuriraju na temelju prijava korisnika, zaključenih ugovora i druge dokumentacije ovisno o vrsti prihoda.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave bolju i učinkovitiju naplatu prihoda.

- Informiranje stanovništva

Informacije o općini Đurmanec, iz raznih područja, objavljuju se u tiskanim, elektronskim i elektroničkim medijima. Općina Đurmanec putem javnih medija informira stanovništvo o radnjama i aktivnostima općinske uprave, obavljanju poslova koji se provode na području općine Đurmanec, te o potrebi plaćanja proračunskih prihoda koji služe za zadovoljavanje javnih potreba na području općine Đurmanec. Posebne mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koje se proračunski prihodi naplaćuju i o njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području općine Đurmanec nisu provođene. Sustavno provođenje mjera informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju (naročito prihodi koji se neposredno naplaćuju od stanovništva), te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Đurmanec, podiglo bi svijest stanovništva o potrebi podmirivanja obveza prema općini Đurmanec.

Za najznačajnije prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se stanovništvo putem sredstava javnog informiranja često podsjećati na njihovu obvezu.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje kontinuirano izvještavati stanovništvo o značaju javnih prihoda, njihovom prikupljanju i trošenju, utjecaju na uvjete života, te obvezi prijave promjene podataka.

Također predlaže sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju, njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Đurmanec. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Općina Gornja Stubica

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Gornja Stubica kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Krapinsko-zagorske županije. Površina općine Gornja Stubica je 50 km², a obuhvaća 20 naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 5 237 stanovnika, 1 582 kućanstava i 2 414 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz samoupravnog djelokruga ustrojen je Jedinostveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Gornja Stubica je imala jedanaest zaposlenika. Općina Gornja Stubica nema proračunskih korisnika.

Na području općine Gornja Stubica posluje ukupno 135 fizičkih i pravnih osoba koje su registrirane za obavljanje gospodarskih djelatnosti.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Gornja Stubica, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 5.283.277,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 1.830.046,00 kn ili za 25,7%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 26,8% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 33,1% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Gornja Stubica ostvarenim za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 27.

Tablica broj 27

Vlastiti prihodi općine Gornja Stubica ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	162.762	136.680	84,0
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	105.774	83.763	79,2
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	23.267	26.365	113,3
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	33.721	26.552	78,7
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	108.763	121.680	111,9
2.1.	Naknade za koncesiju	42.381	75.263	177,6
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	61.078	44.688	73,2
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	5.304	1.729	32,6
3.	Upravne i administrativne pristojbe	779.693	797.200	101,6
3.1.	Županijske, gradske i općinske pristojbe i naknade	775.977	787.760	101,5
3.2.	Ostale pristojbe i naknade	3.716	9.440	254
4.	Komunalni doprinosi i naknade	811.021	650.536	80,2
4.1.	Komunalni doprinos	106.834	42.558	39,8
4.2.	Komunalna naknada	671.012	571.620	85,2
4.3.	Naknade za priključak	33.175	36.358	109,6
5.	Prihodi po posebnim propisima	16.140	32.797	203,2
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	16.140	17.985	111,4
5.2.	Doprinos za šume	0	52	-
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	0	14.760	-
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	28.038	11.010	39,3
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	18.000	0	-
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	10.038	11.010	109,7
	Ukupno	1.906.417	1.749.903	91,5

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Gornja Stubica koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 28.

Tablica broj 28

Potraživanja općine Gornja Stubica koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	2.424.959	2.290.915	94,5
1.1.	Potraživanja za poreze	422.422	413.396	97,9
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	115.570	129.953	112,4
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	1.886.967	1.747.566	92,6
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	397.493	386.484	97,2
	Ukupno	2.822.452	2.677.399	94,9

Koncem 2011. potraživanja su iskazana u iznosu 2.677.399,00 kn, a u odnosu na stanje koncem 2010. potraživanja su manja za 145.053,00 kn ili 5,1%. Dospjela potraživanja iznose 2.563.095,00 kn i čine 97,0% ukupnih potraživanja.

Vrijednosno značajnija se odnose na komunalnu naknadu u iznosu 1.167.375,00 kn, općinske poreze 413.395,00 kn, grobnu naknadu 326.710,00 kn, prodaju zemljišta 272.180,00 kn, potrošnja vode lokalnog vodovoda 239.240,00 kn, naknada za koncesije 86.345,00 kn, te zakup poslovnog prostora 43.607,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda, te organizacija i kontrola naplate prihoda

Općina Gornja Stubica ostvaruje prihode iz različitih izvora. Razrez, obračun i naplatu prihoda obavlja općina Gornja Stubica na temelju rješenja, ugovora i druge dokumentacije.

Na naplatu dijela prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume, spomenička renta) općina Gornja Stubica nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka, jer se oni ostvaruju na temelju obračuna obveznika.

Potraživanja su na početku 2011. iskazana u iznosu 2.822.452,00 kn, a koncem 2011. su iskazana u iznosu 2.677.399,00 kn. Dospjela potraživanja iznose 2.563.095,00 kn i čine 97,0% ukupnih potraživanja. Vrijednosno značajnija se odnose na komunalnu naknadu u iznosu 1.167.375,00 kn, općinske poreze 413.395,00 kn, grobnu naknadu 326.710,00 kn, prodaju nekretnine - zemljišta 272.180,00 kn, potrošnja vode lokalnog vodovoda 239.240,00 kn, naknada za koncesije 86.345,00 kn, te zakup poslovnog prostora 43.607,00 kn. Dospjela potraživanja starosti do godinu dana iznose 454.288,00 kn, od jedne do tri godine iznose 297.719,00 kn, od tri do pet godina iznose 528.050,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 1.387.291,00 kn.

Tijekom 2011. za naplatu prihoda (potraživanja) upućeno je 79 opomena (porez na kuće za odmor, grobne naknade) za iznos 232.633,00 kn, te su pokretane sudske tužbe i ovrhe na novčanim sredstvima (komunalna naknada) prema 24 obveznika za iznos 106.554,00 kn. U 2011. otpisano je dospjelo potraživanje u iznosu 113.009,00 kn.

Općina Gornja Stubica je 1999. prodala zemljište fizičkoj osobi (za obrt) u protuvrijednosti 120.000,- DEM, te je ugovorena otplata u mjesečnim obrocima u iznosu 500,- DEM u razdoblju 20 godina. Kamata nije ugovorena, kao ni instrumenti osiguranja naplate. Ugovorom je utvrđeno da će se obveza kupca umanjiti mjesečno za 10,- DEM za svakog zaposlenog radnika u poslovnom prostoru na nekretnini. Također je utvrđeno da u slučaju prodaje nekretnine trećoj osobi preostali iznos dospijeva jednokratno. Dio potraživanja je naplaćeno, a potraživanje na koncu 2011. iskazano je u iznosu 272.180,00 kn.

Za pojedina potraživanja nisu poduzimane mjere naplate. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijelo jedinice lokalne samouprave odgovorno je za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanja svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama.

Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Ovrhe nad pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama Općeg poreznog zakona, rijetko se ili se uopće ne provode.

Poslovi naplate obavljaju se u Jedinostvenom upravnom odjelu, a naplatu obavljaju tri osobe (pročelnica i dva službenika) koje u sklopu svog radnog mjesta osim naplate prihoda obavljaju i druge poslove iz djelokruga općine Gornja Stubica.

Osoba za kontrolu naplate prihoda nije određena. Općina Gornja Stubica nije donijela interne akte kojima bi se propisala procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda, te procedura i kriteriji za otpis potraživanja. O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik.

Koeficijenti učinkovitosti naplate prihoda pokazuju da su na koncu 2011. pojedina potraživanja veća od godišnjeg zaduženja (porez na tvrtku za 295,6%, komunalna naknada za 90,6%, grobna naknada za 11,8%). Također pokazuju porast potraživanja na koncu 2011. godine u odnosu na konac 2010. (porez na potrošnju za 139,4%, porez na kuće za odmor za 10,9%, porez na tvrtku za 10,2%, grobne naknade za 7,6%). Isto tako, postotak naplate pojedinih prihoda (vrijednosno značajnijih) u 2011. u odnosu na ukupno potraživanje (potraživanje iz ranijih godina i zaduženje za 2011.) kreće se od 13,8% (porez na tvrtku), 31,9% (komunalna naknada) do 45,2% (grobna naknada). Za pojedine vrste prihoda potraživanja na koncu godine čine značajni udio ukupnog zaduženja za navedeni prihod (porez na tvrtku 86,2%, komunalna naknada 65,2%, grobna naknada 54,8%, utrošak vode lokalnog vodovoda 30,1%).

Državni ured za reviziju predlaže uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela kako bi se omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave uvid u stanje potraživanja i poduzimanje mjera naplate dijela prihoda koji im prema zakonskim odredbama pripada.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, trebalo bi zakonskom regulativom, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

S obzirom na starost dospjelih potraživanja Državni ured za reviziju ocjenjuje da za naplatu prihoda (potraživanja) nisu poduzimane dostatne mjere naplate, a da poduzete mjere naplate potraživanja (prihoda) ne daju očekivane rezultate. Kod zaključivanja ugovora o prodaji potrebno je voditi računa o instrumentima osiguranja naplate. Predlaže se donijeti interni akt kojim će se propisati postupci naplate i kontrole naplate prihoda odnosno potraživanja, osobe zadužene za naplatu, kontrolu i praćenje rezultata poduzetih mjera, te procedura i kriteriji za otpis potraživanja.

Skreće se pozornost da je u srpnju 2012. stupila na snagu Uredba o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12), koja se odnosi na potraživanja države i lokalnih jedinica.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 571.620,00 kn i čine 32,7% vlastitih prihoda. Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 1.167.375,00 kn, manja su za 11.609,00 kn od potraživanja koncem 2010. i veća su za 90,6% od zaduženja za 2011. Ukupno potraživanje je dospjelo.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu Gornja Stubica koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Naplata naknade je odlukom utvrđena za sva naselja na području općine Gornja Stubica.

Odlukom je utvrđeno da komunalnu naknadu plaćaju vlasnici, odnosno korisnici poslovnog, stambenog i garažnog prostora, građevnog zemljišta koje služi u svrhu obavljanja djelatnosti, te neizgrađenog građevinskog zemljište (dalje u tekstu: nekretnine) na temelju rješenja. Naknada se naplaćuje za navedene nekretnine, osim neizgrađenog građevinskog zemljišta. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika nekretnina. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika.

U slučajevima kada vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu općina Gornja Stubica nema točne podatke za razrez i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe, zbog čega je naplata otežana.

S istim poteškoćama se susreću i druge lokalne jedinice. Najsloženiji postupci za utvrđivanje obveznika odnose se na podatke za obračun komunalne naknade, poreza na kuće za odmor, te sufinanciranje građana za izgradnju određene komunalne infrastrukture.

Općina Gornja Stubica ima poteškoća kod razreza komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo.

Općini Gornjoj Stubici se nakon ostavinske rasprave službeno ne dostavljaju podaci od javnih bilježnika. Također postoje problemi kod utvrđivanja odnosno utuživanja pojedinih obveznika (na pr. komunalne naknade) u slučaju osnivanja novih trgovačkih društava koji koriste isti prostor kao i «službeni» obveznik čiji je račun u blokadi ili nema imovine, jer općina Gornja Stubica nije obaviještena o promjeni obveznika.

Prema odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan je u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08, 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Ažuriranje baza podataka komunalne naknade uvidom stanja na terenu obavljeno je u 2002., te 2011. i 2012., a ažurira se i nakon prijave promjene obveznika, te obračuna komunalnog doprinosa.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže preispitati mogućnost prikupljanja prihoda od komunalne naknade za neizgrađeno građevinsko zemljište, kako je utvrđeno odlukom o komunalnoj naknadi i Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je brojnim zakonskim propisima i aktima općine Gornja Stubica o čijoj primjeni, između ostalog, ovisi učinkovitost naplate prihoda.

Općina Gornja Stubica vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Potraživanja su evidentirana na temelju urednih knjigovodstvenih isprava.

Unos podataka u poslovne knjige omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama i glavnoj knjizi.

Baze podataka (podaci o obveznicima) ustrojene su za sve vrste prihoda koje naplaćuje općina Gornja Stubica. Baze se ažuriraju na temelju prijave korisnika, zaključenih ugovora i druge dokumentacije ovisno o vrsti prihoda.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave bolju i učinkovitiju naplatu prihoda.

- Informiranje stanovništva

Informacije o općini Gornja Stubica, iz raznih područja, objavljuju se u tiskanim, elektronskim i elektroničkim medijima. Općina Gornja Stubica putem javnih medija informira stanovništvo o radnjama i aktivnostima općinske uprave, obavljanju poslova koji se provode na području općine Gornja Stubica, te o potrebi plaćanja proračunskih prihoda koji služe za zadovoljavanje javnih potreba na području općine Gornja Stubica. Posebne mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koje se proračunski prihodi naplaćuju i o njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području općine Gornja Stubica nisu provođene. Sustavno provođenje mjera informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju (naročito prihodi koji se neposredno naplaćuju od stanovništva), te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Gornja Stubica, podiglo bi svijest stanovništva o potrebi podmirivanja obveza prema općini Gornja Stubica.

Za najznačajnije prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se stanovništvo putem sredstava javnog informiranja često podsjećati na njihovu obvezu.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje kontinuirano izvještavati stanovništvo o značaju javnih prihoda, njihovom prikupljanju i trošenju, utjecaju na uvjete života, te obvezi prijave promjene podataka.

Također predlaže sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju, njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Gornja Stubica. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Općina Hrašćina

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, utvrđena je općina Hrašćina kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Krapinsko-zagorske županije. Površina općine Hrašćina je 28 km², a obuhvaća 10 naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 1 603 stanovnika, 550 kućanstava i 834 stambene jedinice.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz samoupravnog djelokruga ustrojen je Jedinostveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Hrašćina je imala dvoje zaposlenika. Općina Hrašćina nema proračunskih korisnika.

Na području općine Hrašćina posluje ukupno 51 fizička i pravna osoba koje su registrirane za obavljanje gospodarskih djelatnosti.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Hrašćina, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 1.837.003,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 185.140,00 kn ili za 9,2%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 14,7% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 15,1% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Hrašćina ostvarenim za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 29.

Tablica broj 29

Vlastiti prihodi općine Hrašćina ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	22.318	39.361	176,4
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	3.732	18.415	493,4
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	3.241	4.206	129,8
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	15.345	16.740	109,1
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	34.514	29.891	86,6
2.1.	Naknade za koncesiju	572	621	108,6
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	31.900	26.705	83,7
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	2.042	2.565	125,6
3.	Upravne i administrativne pristojbe	126.914	125.583	99,0
4.	Komunalni doprinosi i naknade	63.092	61.789	97,9
4.1.	Komunalni doprinos	20.773	6.549	31,5
4.2.	Komunalna naknada	42.319	55.240	130,5
5.	Prihodi po posebnim propisima	48.414	19.411	40,1
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	3.113	1.067	34,3
5.2.	Doprinos za šume	0	265	-
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	45.301	18.079	39,9
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	2.172	2.172	100,0
	Ukupno	297.424	278.207	93,5

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Hrašćina koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 30.

Tablica broj 30

Potraživanja općine Hrašćina koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	476.696	516.195	108,3
1.1.	Potraživanja za poreze	18.582	22.604	121,6
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	19.192	25.424	132,5
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	438.922	468.167	106,7
Ukupno		476.696	516.195	108,3

Koncem 2011. potraživanja su iskazana u iznosu 516.195,00 kn, a u odnosu na stanje koncem 2010. potraživanja su veća za 39.499,00 kn ili 8,2%. Ukupna potraživanja su dospjela. Vrijednosno značajnija odnose se na grobne naknade u iznosu 170.475,00 kn, komunalnu naknadu 130.372,00 kn, sufinanciranje građana za asfaltiranje cesta 118.794,00 kn, te najam poslovnih prostorija u iznosu 25.424,00 kn

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda, te organizacija i kontrola naplate prihoda

Općina Hrašćina ostvaruje prihode iz različitih izvora. Razrez, obračun i naplatu prihoda obavlja općina Hrašćina, osim poreza na potrošnju, poreza na kuće za odmor i poreza na tvrtku ili naziv čiji razrez i naplatu obavlja Porezna uprava. Općina Hrašćina obavlja naplatu prihoda na temelju rješenja, ugovora i druge dokumentacije. Porezna uprava dostavlja općini Hrašćini skupno izvješće o utvrđenom i naplaćenom porezu na potrošnju, porezu na kuće za odmor i porezu na tvrtku, a druge podatke kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate i drugo ne dostavlja. Porezna uprava se poziva na odredbu članka 8. Općeg poreznog zakona prema kojoj je porezno tijelo dužno kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže. Iz navedenih razloga nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza. Općina Hrašćina je na koncu 2011. iskazala potraživanje za porez na kuće za odmor i porez na tvrtku u iznosu 22.604,00 kn. Potraživanje za porez na potrošnju nije iskazano. Iskazano potraživanje za navedena dva poreza koncem 2011. je 22.604,00 kn, te čini 57,7% zaduženja za 2011. i manje je za 35,7% od ostvarenog prihoda u 2011. koji je iznosio 35.155,00 kn. Prihod od poreza na potrošnju je ostvaren u iznosu 4.206,00 kn.

Na naplatu dijela prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume, spomenička renta) općina Hrašćina nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka. Oni se ostvaruju na temelju obračuna obveznika.

Potraživanja koncem 2011. su iskazana u iznosu 516.195,00 kn, što je za 39.499,00 kn ili 8,2% više u odnosu na početak godine. Ukupna potraživanja su dospjela. Vrijednosno značajnija odnose se na grobne naknade u iznosu 170.475,00 kn, komunalnu naknadu 130.372,00 kn, sufinanciranje građana za asfaltiranje cesta 118.794,00 kn, najam poslovnih prostorija 25.424,00 kn. Dospjela potraživanja starosti do godinu dana iznose 113.513,00 kn, od jedne do tri godine iznose 162.278,00 kn, od tri do pet godina iznose 131.850,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 108.553,00 kn.

Tijekom 2011. za naplatu potraživanja poslana su 262 opomene za iznos 98.712,00 kn (komunalna naknada). Zatezne kamate nisu obračunavane.

Za naplatu prihoda (potraživanja) nisu poduzimane dostatne mjere naplate. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijelo jedinice lokalne samouprave odgovorno je za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanje svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama Općeg poreznog zakona, rijetko se ili se uopće ne provode.

Poslovi naplate (osim općinskih poreza) obavljaju se u Jedinostvenom upravnom odjelu, a naplatu obavljaju dvije osobe (pročelnik i administrativno računovodstveni referent) koji u sklopu svog radnog mjesta osim naplate prihoda obavljaju i druge poslove.

Općina Hrašćina nije donijela interne akte kojima bi se propisala procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda, te procedura i kriteriji za otpis potraživanja. O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik.

Koeficijenti učinkovitosti naplate prihoda pokazuju da su na koncu 2011. pojedina potraživanja veća od godišnjeg zaduženja (grobne naknade za 108,5%, utrošak vode za 157,6%, komunalna naknada za 58,6%). Također pokazuju porast potraživanja na koncu 2011. godine u odnosu na konac 2010. (porez na kuće za odmor za 38,6%, najam poslovnih prostorija za 32,4%, komunalna naknada za 26,1%, porez na tvrtku za 20,3%). Postotak naplate pojedinih prihoda (vrijednosno značajnijih) u 2011. u odnosu na ukupno potraživanje (potraživanje iz ranijih godina i zaduženje za 2011.) kreće se od 29,4% (grobne naknade) do 29,8% (komunalna naknada). Za pojedine vrste prihoda potraživanja na koncu godine čine značajni udio ukupnog zaduženja za navedeni prihod (sufinanciranje asfaltiranja cesta 89,5%, komunalna naknada 70,2%, grobna naknada 70,5%).

Radi potpunijih i točnijih informacija vezanih uz naplatu općinskih poreza potrebno je izmijeniti zakonsku regulativu na način da Porezna uprava (kada joj se povjeri naplata prihoda) izvještava o svim potrebnim podacima, te da najmanje jednom godišnje informira Općinu o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda.

Državni ured za reviziju je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom, s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina Hrašćina ima saznanja i da bi mogla sama obavljati razrez i naplatu, te se predlaže ocijeniti može li samostalno obavljati obračun i naplatu navedenih prihoda na učinkovitiji način.

Državni ured za reviziju predlaže kod povjeravanja naplate navedenih prihoda Poreznoj upravi zaključiti ugovor kojim bi se utvrdio način i rokovi izvještavanja lokalne jedinice o naplati poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, trebalo bi zakonskom regulativom, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Državni ured za reviziju predlaže uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela kako bi se omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave uvid u stanje potraživanja i poduzimanje mjera naplate dijela prihoda koji im prema zakonskim odredbama pripada.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da poduzete mjere naplate potraživanja (prihoda) ne daju očekivane rezultate, te predlaže donijeti interni akt kojim će se propisati postupci naplate i kontrole naplate prihoda odnosno potraživanja, osobe zadužene za naplatu, kontrolu i praćenje rezultata poduzetih mjera, te procedura i kriteriji za otpis potraživanja. Također predlaže za potraživanja naplaćena nakon protoka roka obračunavati zateznu kamatu.

Skreće se pozornost da je u srpnju 2012. stupila na snagu Uredba o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12), koja se odnosi na potraživanja države i lokalnih jedinica.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 55.240,00 kn i čine 19,9% vlastitih prihoda. Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 170.475,00 kn, veća su za 10.632,00 kn ili 6,6% od potraživanja koncem 2010. i veća su za 58,6% od zaduženja za 2011. Ukupno potraživanje je dospjelo.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu Hrašćina koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Naplata naknade je odlukom utvrđena za sva naselja na području općine Hrašćina.

Odlukom je utvrđeno da komunalnu naknadu plaćaju vlasnici, odnosno korisnici poslovnog, stambenog i garažnog prostora, građevnog zemljišta koje služi u svrhu obavljanja djelatnosti, te neizgrađenog građevinskog zemljišta (dalje u tekstu: nekretnine) na temelju rješenja. Naknada se naplaćuje za navedene nekretnine. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika nekretnina. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika.

U slučajevima kada vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu općina Hrašćina nema točne podatke za razrez i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe, zbog čega je naplata otežana. S istim poteškoćama se susreću i druge lokalne jedinice. Najsloženiji postupci za utvrđivanje obveznika odnose se na podatke za obračun komunalne naknade, poreza na kuće za odmor, te sufinanciranje građana za izgradnju određene komunalne infrastrukture. Općina Hrašćina ima poteškoća kod razreza komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo. Općini Hrašćini se nakon ostavinske rasprave službeno ne dostavljaju podaci od javnih bilježnika. Također postoje problemi kod utvrđivanja odnosno utuživanja pojedinih obveznika (na pr. komunalne naknade) u slučaju osnivanja novih trgovačkih društava koji koriste isti prostor kao i «službeni» obveznik čiji je račun u blokadi ili nema imovine, jer općina Hrašćina nije obaviještena o promjeni obveznika.

Prema odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan je u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08, 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Ažuriranje baza podataka komunalne naknade uvidom stanja na terenu obavljeno je u 2002., a kasnije se nakon svake prijave promjene obveznika ažurira baza.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti podatke za obračun komunalne naknade u bazi sa stvarnim stanjem (uvidom na terenu).

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je brojnim zakonskim propisima i aktima općine Hrašćina o čijoj primjeni, između ostalog, ovisi učinkovitost naplate prihoda.

Općina Hrašćina vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja.

Za potraživanja koje vodi općina Hrašćina unos podataka u poslovne knjige omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama i glavnoj knjizi.

Sustav vođenja evidencija potraživanja omogućava ispis potraživanja po starosti, osim za općinske poreze koje naplaćuje Porezna uprava.

Baze podataka (podaci o obveznicima) ustrojene su za sve vrste prihoda koje naplaćuje općina Hrašćina, osim za sufinanciranje građana i komunalni doprinos. Baze se ažuriraju na temelju prijave korisnika, zaključenih ugovora i druge dokumentacije ovisno o vrsti prihoda.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave bolju i učinkovitiju naplatu prihoda.

- Informiranje stanovništva

Informacije o općini Hrašćina, iz raznih područja, objavljuju se u tiskanim, elektronskim i elektroničkim medijima. Općina Hrašćina putem javnih medija informira stanovništvo o radnjama i aktivnostima općinske uprave, obavljanju poslova koji se provode na području općine Hrašćina, te o potrebi plaćanja proračunskih prihoda koji služe za zadovoljavanje javnih potreba na području općine Hrašćina. Posebne mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koje se proračunski prihodi naplaćuju i o njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području općine Hrašćina nisu provođene.

Sustavno provođenje mjera informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju (naročito prihodi koji se neposredno naplaćuju od stanovništva), te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Hrašćina, podiglo bi svijest stanovništva o potrebi podmirivanja obveza prema općini Hrašćina.

Za najznačajnije prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se stanovništvo putem sredstava javnog informiranja često podsjećati na njihovu obvezu.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje kontinuirano izvještavati stanovništvo o značaju javnih prihoda, njihovom prikupljanju i trošenju, utjecaju na uvjete života, te obvezi prijave promjene podataka.

Također predlaže sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju, njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Hrašćina. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Općina Hum na Sutli

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Hum na Sutli kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Krapinsko-zagorske županije. Površina općine Hum na Sutli je 37 km², a obuhvaća 18 naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 5 034 stanovnika, 1 770 kućanstava i 2 178 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz samoupravnog djelokruga ustrojen je Jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Hum na Sutli je imala osmero zaposlenika. Prema registru proračunskih korisnika, općina Hum na Sutli ima dva proračunskog korisnika (dječji vrtić i knjižnica) u kojima je koncem 2011. bilo 13 zaposlenika.

Na području općine Hum na Sutli posluju 63 fizičke i 42 pravne osobe koje su registrirane za obavljanje gospodarskih djelatnosti.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Hum na Sutli, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 13.912.422,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 2.766.913,00 kn ili za 24,8%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 31,2% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 17,1% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Hum na Sutli ostvarenim za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 31.

Tablica broj 31

Vlastiti prihodi općine Hum na Sutli ostvarenim za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	156.247	197.722	126,5
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	11.555	11.543	99,9
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	45.818	70.791	154,5
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	98.874	115.388	116,7
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	87.707	74.915	85,4
2.1.	Naknade za koncesiju	23.366	24.172	103,4
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	64.341	50.743	78,9
3.	Upravne i administrativne pristojbe	429	3.619	843,6
4.	Komunalni doprinosi i naknade	1.789.826	2.007.181	112,1
4.1.	Komunalni doprinos	0	95.738	-
4.2.	Komunalna naknada	1.789.826	1.911.443	106,8
5.	Prihodi po posebnim propisima	4.604	207	4,5
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	1.435.987	98.863	6,9
	Ukupno	3.474.800	2.382.507	68,6

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Hum na Sutli koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 32.

Tablica broj 32

Potraživanja općine Hum na Sutli koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	645.057	664.880	103,1
1.1.	Potraživanja za prihode od imovine	41.580	27.356	65,8
1.2.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	603.477	637.524	105,6
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	36.095	42.060	116,5
3.	Druga potraživanja	0	4.257	-
	Ukupno	681.152	711.197	104,4

Koncem 2011. potraživanja su iskazana u iznosu 711.197,00 kn, a u odnosu na stanje koncem 2010. potraživanja su veća za 30.045,00 kn ili 4,4%. Dospjela potraživanja iskazana su u iznosu 707.795,00 kn i čine 99,5% ukupnih potraživanja. Vrijednosno značajnija dospjela potraživanja se odnose na komunalnu naknadu u iznosu 351.277,00 kn, općinske poreze u iznosu 236.150,00 kn, naknadu za priključenje na komunalnu infrastrukturu u iznosu 50.096,00 kn, te prodaju stanova sa stanarskim pravom u iznosu 42.060,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda, te organizacija i kontrola naplate prihoda

Općina Hum na Sutli ostvaruje prihode iz različitih izvora. Razrez, obračun i naplatu prihoda obavlja općina Hum na Sutli, osim poreza na potrošnju, poreza na kuće za odmor i poreza na tvrtku ili naziv, čiji razrez i naplatu obavlja Porezna uprava. Općina Hum na Sutli obavlja naplatu prihoda na temelju rješenja, ugovora i druge dokumentacije. Porezna uprava dostavlja općini Hum na Sutli skupno izvješće o utvrđenom i naplaćenom porezu na potrošnju, porezu na kuće za odmor i porezu na tvrtku, a druge podatke kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate i drugo ne dostavlja. Prema odredbi članka 8. Općeg poreznog zakona, porezno tijelo je dužno kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojima raspolaže. Iz navedenih razloga općina Hum na Sutli nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu poreza na potrošnju i poreza na tvrtku za koje potraživanje koncem 2011. iznosi 236.150,00 kn, što je veće za 28,8% od zaduženja za 2011., i veće je za 19,0% od ostvarenog prihoda u 2011. koji je iznosio 197.721,00 kn.

Na naplatu dijela prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume, spomenička renta) općina Hum na Sutli nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka. Oni se ostvaruju na temelju obračuna obveznika.

Potraživanja koncem 2011. su iskazana u iznosu 711.197,00 kn, što je za 30.045,00 kn ili 4,4% više u odnosu na početak godine. Dospjela potraživanja iskazana su u iznosu 707.795,00 kn i čine 99,5% ukupnih potraživanja. Vrijednosno značajnija dospjela potraživanja se odnose na komunalnu naknadu u iznosu 351.277,00 kn, općinske poreze u iznosu 236.150,00 kn, naknadu za priključenje na komunalnu infrastrukturu u iznosu 50.096,00 kn, te prodaju stanova sa stanarskim pravom u iznosu 42.060,00 kn.

Dospjela potraživanja (osim za općinske poreze) starosti do godinu dana iznose 73.460,00 kn, od jedne do tri godine iznose 276.789,00 kn, od tri do pet godina iznose 62.163,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 54.975,00 kn.

Tijekom 2011. za naplatu potraživanja od prodaje stanova sa stanarskim pravom poslana je 21 opomena za iznos 46.049,00 kn. Zatezne kamate nisu obračunavane.

Za naplatu prihoda (potraživanja) nisu poduzimane dostatne mjere naplate. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijelo jedinice lokalne samouprave odgovorno je za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanja svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzeto protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama Općeg poreznog zakona, rijetko se ili se uopće ne provode.

Poslovi naplate obavljaju se u Jedinostvenom upravnom odjelu, a naplatu obavlja viši računovodstveni referent, koji u sklopu svog radnog mjesta osim naplate prihoda obavlja i druge poslove.

Općina Hum na Sutli nije donijela interne akte kojima bi se propisala procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda, te procedura i kriteriji za otpis potraživanja. O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik.

Koeficijenti učinkovitosti naplate prihoda pokazuju da su na koncu 2011. pojedina potraživanja veća od godišnjeg zaduženja (općinski porezi za 28,9%). Također pokazuju porast potraživanja na koncu 2011. godine u odnosu na konac 2010. (prodaja stanova sa stanarskim pravom za 16,2%, komunalna naknada za 16,0%). Postotak naplate pojedinih prihoda (vrijednosno značajnijih) u 2011. u odnosu na ukupno potraživanje (potraživanje iz ranijih godina i zaduženje za 2011.) kreće se od 45,6% (općinski porezi) do 84,5% (komunalna naknada). Za pojedine vrste prihoda potraživanja na koncu godine čine značajni udio ukupnog zaduženja za navedeni prihod (općinski porezi 54,5%).

Radi potpunijih i točnijih informacija vezanih uz naplatu općinskih poreza potrebno je izmijeniti zakonsku regulativu na način da Porezna uprava (kada joj se povjeri naplata prihoda) izvještava o svim potrebnim podacima, te da najmanje jednom godišnje informira općinu Hum na Sutli o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirjenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda.

Državni ured za reviziju je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom, s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina Hum na Sutli ima saznanja i da bi mogla sama obavljati razrez i naplatu, te se predlaže ocijeniti može li samostalno obavljati obračun i naplatu navedenih prihoda na učinkovitiji način.

Državni ured za reviziju predlaže kod povjeravanja naplate navedenih prihoda Poreznoj upravi zaključiti ugovor kojim bi se utvrdio način i rokovi izvještavanja lokalne jedinice o naplati poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, trebalo bi zakonskom regulativom, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Državni ured za reviziju predlaže uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela kako bi se omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave uvid u stanje potraživanja i poduzimanje mjera naplate dijela prihoda koji im prema zakonskim odredbama pripada.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da poduzete mjere naplate potraživanja (prihoda) ne daju očekivane rezultate, te predlaže donijeti interni akt kojim će se propisati postupci naplate i kontrole naplate prihoda odnosno potraživanja, osobe zadužene za naplatu, kontrolu i praćenje rezultata poduzetih mjera, te procedura i kriteriji za otpis potraživanja. Također predlaže za potraživanja naplaćena nakon proteka roka obračunavati zateznu kamatu.

Skreće se pozornost da je u srpnju 2012. stupila na snagu Uredba o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12), koja se odnosi na potraživanja države i lokalnih jedinica.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 1.911.443,00 kn i čine 80,2% vlastitih prihoda. Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 351.277,00 kn i veća su za 48.528,00 kn ili 16,0% od potraživanja koncem 2010., te čine 17,9% zaduženja za 2011. Ukupno potraživanje je dospjelo.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu Hum na Sutli koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Naplata naknade je odlukom utvrđena za sva naselja na području općine Hum na Sutli.

Odlukom je utvrđeno da komunalnu naknadu plaćaju vlasnici, odnosno korisnici poslovnog, stambenog i garažnog prostora, građevnog zemljišta koje služi u svrhu obavljanja djelatnosti, te neizgrađenog građevinskog zemljište (dalje u tekstu: nekretnine) na temelju rješenja. Naknada se naplaćuje za navedene nekretnine. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika nekretnina. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. U slučajevima kada vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu općina Hum na Sutli nema točne podatke za razrez i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe, zbog čega je naplata otežana.

S istim poteškoćama se susreću i druge lokalne jedinice. Najsloženiji postupci za utvrđivanje obveznika odnose se na podatke za obračun komunalne naknade, poreza na kuće za odmor, te sufinanciranje građana za izgradnju određene komunalne infrastrukture.

Općina Hum na Sutli ima poteškoća kod razreza komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo. Općini Hum na Sutli se nakon ostavinske rasprave službeno ne dostavljaju podaci od javnih bilježnika.

Također postoje problemi kod utvrđivanja odnosno utuživanja pojedinih obveznika (na pr. komunalne naknade) u slučaju osnivanja novih trgovačkih društava koji koriste isti prostor kao i «službeni» obveznik čiji je račun u blokadi ili nema imovine, jer općina Hum na Sutli nije obaviještena o promjeni obveznika. Prema odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan je u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08, 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Ažuriranje baza podataka komunalne naknade uvidom stanja na terenu obavljeno je u 2002., a kasnije se nakon svakog nastanka promjene izvršava ažuriranje baze obveznika.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti podatke za obračun komunalne naknade u bazi sa stvarnim stanjem (uvid na terenu).

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je brojnim zakonskim propisima i aktima općine Hum na Sutli o čijoj primjeni, između ostalog, ovisi učinkovitost naplate prihoda.

Za potraživanja koje vodi općina Hum na Sutli unos podataka u poslovne knjige omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama i glavnoj knjizi. Sustav vođenja evidencija potraživanja (koje vodi općina Hum na Sutli) omogućava ispis potraživanja prema starosti, osim za općinske poreze koje naplaćuje Porezna uprava.

Općina Hum na Sutli vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja, osim za sufinanciranje građana i komunalni doprinos za koja se ne vode analitičke knjigovodstvene evidencije u skladu s odredbom članka 8. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu kojom je propisano da proračun i proračunski korisnici obavezno vode analitička knjigovodstva potraživanja po subjektima, računima, pojedinačnim iznosima, rokovima dospjelosti, zateznim kamatama i drugo. Potraživanje za sufinanciranje građana nije evidentirano u poslovnim knjigama (na temelju zaključenih ugovora), evidentiran je samo prihod. Također u poslovnim knjigama nisu evidentirani poslovni događaji vezani uz obračun komunalnog doprinosa (zaduženje po rješenju te oslobođenje prema odluci općinskog vijeća).

Kako općina Hum na Sutli nema iskazanu svu imovinu (potraživanja) na način propisan navedenim Pravilnikom, nije dan točan podatak o imovini, a imovina određuje financijski položaj proračuna, odnosno proračunskih korisnika. S obzirom da je imovina resurs koji kontrolira proračun kao rezultat prošlih događaja i od kojih se očekuju buduće koristi u obavljanju djelatnosti, Državni ured za reviziju predlaže općini Hum na Sutli u poslovnim knjigama uskladiti stavke analitičke evidencije i glavne knjige u skladu s odredbama Pravilnika o proračunskom računovodstvu i Računskom planu.

Baze podataka (podaci o obveznicima) ustrojene su za sve vrste vlastitih prihoda koje naplaćuje općina Hum na Sutli, osim za sufinanciranje građana i komunalni doprinos. Baze se ažuriraju na temelju prijave korisnika, zaključenih ugovora i druge dokumentacije ovisno o vrsti prihoda.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave bolju i učinkovitiju naplatu prihoda.

- Informiranje stanovništva

Informacije o općini Hum na Sutli, iz raznih područja, objavljuju se u tiskanim, elektronskim i elektroničkim medijima. Općina Hum na Sutli putem javnih medija informira stanovništvo o radnjama i aktivnostima općinske uprave, obavljanju poslova koji se provode na području općine Hum na Sutli, te o potrebi plaćanja proračunskih prihoda koji služe za zadovoljavanje javnih potreba na području općine Hum na Sutli. Posebne mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koje se proračunski prihodi naplaćuju i o njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području općine Hum na Sutli nisu provođene.

Sustavno provođenje mjera informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju (naročito prihodi koji se neposredno naplaćuju od stanovništva), te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Hum na Sutli, podiglo bi svijest stanovništva o potrebi podmirivanja obveza prema općini Hum na Sutli.

Za najznačajnije prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se stanovništvo putem sredstava javnog informiranja često podsjećati na njihovu obvezu.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje kontinuirano izvještavati stanovništvo o značaju javnih prihoda, njihovom prikupljanju i trošenju, utjecaju na uvjete života, te obvezi prijave promjene podataka.

Također predlaže sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju, njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Hum na Sutli.

Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Općina Jesenje

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Jesenje kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Krapinsko-zagorske županije. Površina općine Jesenje je 24 km², a obuhvaća pet naselja. Ima status brdsko - planinskog područja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 1 551 stanovnika, 490 kućanstava i 659 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz samoupravnog djelokruga ustrojen je Jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Jesenje zaposleno dvoje zaposlenika. Općina Jesenje nema proračunskih korisnika.

Na području općine Jesenje posluju 23 fizičke i šest pravnih osoba koje su registrirane za obavljanje gospodarskih djelatnosti.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Jesenje, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 4.171.679,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 1.014.852,00 kn ili za 19,6%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 31,6% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 29,7% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Jesenje ostvarenim za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 33.

Tablica broj 33

Vlastiti prihodi općine Jesenje ostvarenim za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	14.375	17.079	118,8
1.1.	Porez na promet (porez na potrošnju)	3.308	6.653	201,1
1.2.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	11.067	10.426	94,2
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	516.431	443.493	85,9
2.1.	Naknade za koncesiju	718	7.609	
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	3.000	2.000	66,7
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	512.713	432.984	84,4
3.	Upravne i administrativne pristojbe	4.039	3.353	83,0
4.	Komunalni doprinosi i naknade	0	14.312	-
4.1.	Komunalni doprinos	0	14.312	-
5.	Prihodi po posebnim propisima	1.104.579	760.011	68,8
5.1.	Doprinos za šume	10.394	15.498	149,1
5.2.	Ostali prihodi po posebnim propisima	1.094.185	744.513	68,0
	Ukupno	1.639.424	1.238.248	75,5

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Jesenje koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 34.

Tablica broj 34

Potraživanja općine Jesenje koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	795.859	854.420	107,4
1.1.	Potraživanja za poreze	3.293	0	-
1.2.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	792.566	854.420	107,8
Ukupno		795.859	854.420	107,4

Koncem 2011. potraživanja su iskazana u iznosu 854.420,00 kn a u odnosu na stanje koncem 2010. potraživanja su veća za 58.561,00,00 kn ili 7,4%. Sva su potraživanja dospjela. Vrijednosno značajnija dospjela potraživanja se odnose na ekološku naknadu u iznosu 748.402,00 kn, utrošak vode 41.129,00 kn, te grobne naknade u iznosu 29.500,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda, te organizacija i kontrola naplate prihoda

Općina Jesenje ostvaruje prihode iz različitih izvora. Razrez, obračun i naplatu prihoda obavlja općina Jesenje, osim poreza na potrošnju i poreza na tvrtku ili naziv čiji razrez i naplatu obavlja Porezna uprava. Općina Jesenje obavlja naplatu prihoda na temelju rješenja, ugovora i druge dokumentacije. Porezna uprava dostavlja općini Jesenje izvješće o utvrđenom i naplaćenom porezu na potrošnju i porezu na tvrtku, a druge podatke kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate i drugo ne dostavlja. Porezna uprava se poziva na odredbu članka 8. Općeg poreznog zakona prema kojoj je porezno tijelo dužno kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže. Iz navedenih razloga općina Jesenje nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu navedenih poreza.

Na naplatu dijela prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (naknada za eksploataciju mineralnih sirovina, doprinos za šume, spomenička renta) općina Jesenje nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka. Oni se ostvaruju na temelju obračuna obveznika.

Potraživanja koncem 2011. su iskazana u iznosu 854.420,00 kn i sva su dospjela. Vrijednosno značajnija dospjela potraživanja se odnose na ekološku naknadu u iznosu 748.402,00 kn, utrošak vode u iznosu 41.129,00 kn, te grobne naknade u iznosu 29.500,00 kn.

Sustav vođenja evidencije potraživanja ne omogućuje u svakom trenutku ispis potraživanja prema starosti.

Tijekom 2011. Za naplatu prihoda (potraživanja) upućeno je 195 opomena za iznos 854.420,00 kn (ekološku naknadu, grobne naknade, utrošak vode). Zatezne kamate nisu obračunavane.

Za naplatu prihoda (potraživanja) nisu poduzimane dostatne mjere naplate. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijelo jedinice lokalne samouprave odgovorno je za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanje svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzeto protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama Općeg poreznog zakona, rijetko se ili se uopće ne provode.

Poslovi naplate obavljaju se u Jedinstvenom upravom odjelu, a naplatu obavlja jedna osoba koja u sklopu svog radnog mjesta osim naplate prihoda obavlja i druge poslove. Osoba za kontrolu naplate prihoda nije imenovana.

Općina Jesenje nije donijela interne akte kojima bi se propisala procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda, te procedura i kriteriji za otpis potraživanja. O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik.

Koeficijenti učinkovitosti naplate prihoda pokazuju da su na koncu 2011. pojedina potraživanja veća od godišnjeg zaduženja (priključak na vodovodnu mrežu za 584,0%, ekološka naknada za 32,6%). Također, pokazuju porast potraživanja na koncu 2011. godine u odnosu na konac 2010. (prodaja grobnih mjesta za 115,8%, ekološka naknada za 10,9%). Isto tako, postotak naplate pojedinih prihoda (vrijednosno značajnijih) u 2011. u odnosu na ukupno potraživanje (potraživanje iz ranijih godina i zaduženje za 2011.) kreće se od 39,5% (ekološka naknada) do 73,3% (prodaja grobnih mjesta). Za pojedine vrste prihoda potraživanja na koncu godine čine značajni udio ukupnog zaduženja za navedeni prihod (priključak na vodovodnu mrežu 82,0%, ekološka naknada 60,4%, utrošak vode 46,4%).

Radi potpunijih i točnijih informacija vezanih uz naplatu općinskih poreza potrebno je izmijeniti zakonsku regulativu na način da Porezna uprava (kada joj se povjeri naplata prihoda) izvještava o svim potrebnim podacima, te da najmanje jednom godišnje informira općinu Jesenje o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Državni ured za reviziju je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom, s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina Jesenje ima saznanja i da bi mogla sama obavljati razrez i naplatu, te se predlaže ocijeniti može li samostalno obavljati obračun i naplatu navedenih prihoda na učinkovitiji način.

Državni ured za reviziju predlaže kod povjeravanja naplate navedenih prihoda Poreznoj upravi zaključiti ugovor kojim bi se utvrdio način i rokovi izvještavanja lokalne jedinice o naplati poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, trebalo bi zakonskom regulativom, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Državni ured za reviziju predlaže uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela kako bi se omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave uvid u stanje potraživanja i poduzimanje mjera naplate dijela prihoda koji im prema zakonskim odredbama pripada.

Nadalje predlaže unaprijediti sustav vođenja potraživanja kako bi se osigurao pregled dospjelih potraživanja prema starosti, radi izbjegavanja zastare, te za potraživanja naplaćena nakon proteka roka obračunavati zateznu kamatu.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da poduzete mjere naplate potraživanja (prihoda) ne daju očekivane rezultate, te predlaže donijeti interni akt kojim će se propisati postupci naplate i kontrole naplate prihoda odnosno potraživanja, osobe zadužene za naplatu, kontrolu i praćenje rezultata poduzetih mjera, te procedura i kriteriji za otpis potraživanja. Skreće se pozornost da je u srpnju 2012. stupila na snagu Uredba o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12), koja se odnosi na potraživanja države i lokalnih jedinica.

- Prihodi koji nisu ostvareni

Općina Jesenje nije donijela odluku o komunalnoj naknadi. Prihodi od komunalne naknade namjenski su prihodi koje kao izvor prihoda propisuju odredbe članka 29. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08, 25/12) i odredbe članka 19. i 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11).

Skrećemo pozornost da općine i gradovi imaju poteškoća kod razreza komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo. Općini Jesenje se nakon ostavinske rasprave službeno ne dostavljaju podaci od javnih bilježnika.

Također postoje problemi kod utvrđivanja odnosno utuživanja pojedinih obveznika (na pr. komunalne naknade) u slučaju osnivanja novih trgovačkih društava koji koriste isti prostor kao i «službeni» obveznik čiji je račun u blokadi ili nema imovine, jer općine i gradovi nisu obaviješteni o promjeni obveznika.

Prema odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan je u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Ocjenjeno je da bi baza podataka o obveznicima mogla biti ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ureda za reviziju predlaže donošenje odluke o komunalnoj naknadi, te ustrojavanje baze podataka za obračun komunalne naknade i poreza na kuće za odmor kako bi se ostvarivali ovi prihodi, naročito prihodi od komunalne naknade kojima je zakonom utvrđena namjena.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je brojnim zakonskim propisima i aktima općine Jesenje o čijoj primjeni, između ostalog, ovisi učinkovitost naplate prihoda.

Općina Jesenje vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Unos podataka u poslovne knjige omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama i glavnoj knjizi u kojima su podaci usklađeni, osim za općinske poreze.

U poslovnim knjigama općina Jesenje nema evidentirana zaduženja i stanje potraživanja za općinske poreze. Porezna uprava je dostavila izvještaj iz kojeg je vidljiv razrez za 2011. i naplata, ali bez stanja potraživanja na koncu godine. Potraživanje postoji i prema navedenom izvještaju iznosi 268,00 kn (nije uključeno početno stanje potraživanja).

Općina Jesenje nije donijela odluku o utvrđivanju naknade općini Jesenje i vlasnicima nekretnina u zoni utjecaja odlagališta komunalnog otpada «Gorjak» sukladno odredbama članka 24. Zakona o otpadu (Narodne novine 178/04, 153/05, 111/06, 110/07, 60/08, i 87/09) i odredbama članka 1. i 2. Pravilnika o mjerilima, postupku i načinu određivanja iznosa naknade vlasnicima nekretnina i jedinicama lokalne samouprave (Narodne novine 59/06). Općina Jesenje ima iskazano potraživanje prema komunalnom društvu koje obavlja odvoz i odlaganje komunalnog otpada, te dostavlja izvješća općini Jesenje, iako nema zaključen ugovor prema kojem bi takva obveza bila utvrđena (ugovor istekao 2002.).

Ugovori s jedinicama lokalne samouprave koje koriste odlagalište otpada «Gorjak» nisu zaključeni, a njima se naročito trebalo utvrditi iznos, način, rok i dinamiku plaćanja naknade općini Jesenje. Iznos naknade ne može biti veći od 30,0% iznosa po toni zbrinutog otpada.

Baza podataka (podaci o obveznicima) ustrojene su za sve vrste prihoda koje naplaćuje općina Jesenje. Baze se ažuriraju na temelju prijava korisnika, zaključenih ugovora i druge dokumentacije ovisno o vrsti prihoda.

Državni ured za reviziju predlaže da se usklade podaci o razrezu, naplati i potraživanjima s Poreznom upravom, te da se provede evidentiranje u poslovnim knjigama. S obzirom da je imovina (potraživanje) resurs koji kontrolira proračun kao rezultat prošlih događaja i od kojih se očekuju buduće koristi u obavljanju djelatnosti, Državni ured za reviziju predlaže općini Jesenje da u poslovnim knjigama evidentira promjene kao rezultat poslovnog događaja (općinski porezi), te da se ustroje baze za sve vrste prihoda kako bi se isti mogli ubirati.

Također predlaže donošenje odluke o utvrđivanju naknade općini Jesenje i vlasnicima nekretnina u zoni utjecaja odlagališta komunalnog otpada «Gorjak» sukladno odredbama članka 24. Zakona o otpadu i odredbama članka 1. i 2. Pravilnika o mjerilima, postupku i načinu određivanja iznosa naknade vlasnicima nekretnina i jedinicama lokalne samouprave, te evidentiranje poslovnih promjena u skladu s važećim ugovorima.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave bolju i učinkovitiju naplatu prihoda.

- Informiranje stanovništva

Informacije o općini Jesenje, iz raznih područja, objavljuju se u tiskanom, elektronskim i elektroničkim medijima. Općina Jesenje putem javnih medija informira stanovništvo o radnjama i aktivnostima općinske uprave, obavljanju poslova koji se provode na području općine Jesenje, te o potrebi plaćanja proračunskih prihoda koji služe za zadovoljavanje javnih potreba na području općine Jesenje. Posebne mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koje se proračunski prihodi naplaćuju i o njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području općine Jesenje nisu provedene.

Sustavno provođenje mjera informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju (naročito prihodi koji se neposredno naplaćuju od stanovništva), te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Jesenje, podiglo bi svijest stanovništva o potrebi podmirivanja obveza prema općini Jesenje.

Za najznačajnije prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se stanovništvo putem sredstava javnog informiranja često podsjećati na njihovu obvezu.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje kontinuirano izvještavati stanovništvo o značaju javnih prihoda, njihovom prikupljanju i trošenju, utjecaju na uvjete života, te obvezi prijave promjene podataka.

Također predlaže sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju, njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Jesenje. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Općina Konjščina

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Konjščina kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Krapinsko-zagorske županije. Površina općine Konjščina je 45 km², a obuhvaća 16 naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 3 987 stanovnika, 1 354 kućanstava i 2 021 stambenu jedinicu.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz samoupravnog djelokruga ustrojen je Jedinostveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Konjščina je imala osam zaposlenika. Prema registru proračunskih korisnika, općina Konjščina ima jednog proračunskog korisnika (dječji vrtić) u kojem je koncem 2011. bilo deset zaposlenika.

Na području općine Konjščina posluje ukupno 100 pravnih i fizičkih osoba koje su registrirane za obavljanje gospodarskih djelatnosti.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Konjščina, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 8.324.529,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 1.188.946,00 kn ili za 12,5%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 15,2% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 27,3% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Konjščina ostvarenim za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 35.

Tablica broj 35

Vlastiti prihodi
općine Konjščina ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	181.717	180.490	99,3
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	45.442	47.807	105,2
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	32.809	47.865	145,9
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	103.466	84.818	82,0
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	349.167	256.556	73,5
2.1.	Naknade za koncesiju	1.249	1.170	93,7
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	57.191	56.012	97,9
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	290.727	199.374	68,6
3.	Upravne i administrativne pristojbe	49.596	92.204	185,9
3.1.	Županijske, gradske i općinske pristojbe i naknade	770	700	90,9
3.2.	Ostale pristojbe i naknade	48.826	91.504	187,4
4.	Komunalni doprinosi i naknade	586.890	556.181	94,8
4.1.	Komunalni doprinos	33.673	32.940	97,8
4.2.	Komunalna naknada	446.728	427.690	95,7
4.3.	Naknade za priključak	106.489	95.551	89,7
5.	Prihodi po posebnim propisima	163.383	161.811	99,0
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	3.844	11.720	304,9
5.2.	Doprinos za šume	428	293	68,5
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	159.111	149.798	94,1
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	111.659	1.021.228	914,6
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	46.510	949.620	-
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	65.149	71.608	109,9
	Ukupno	1.442.412	2.268.470	158,7

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Konjščina koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 36.

Tablica broj 36

Potraživanja
općine Konjščina koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	1.730.518	2.092.221	120,9
1.1.	Potraživanja za poreze	537.935	560.248	104,1
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	196.599	259.179	131,8
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	722.262	831.579	115,1
1.4.	Potraživanja za kazne i upravne mjere te ostale prihode	273.722	441.215	161,2
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	1.689.442	1.598.533	94,6
3.	Druga potraživanja	5.074	18.332	361,3
	Ukupno	3.425.034	3.709.086	108,3

Koncem 2011. potraživanja su iskazana u iznosu 3.709.086,00 kn, a u odnosu na stanje koncem 2010. potraživanja su veća za 284.052,00 kn ili 8,3%. Dospjela potraživanja iznose 1.811.989,00 kn i čine 48,9% ukupnih potraživanja. Vrijednosno značajnija dospjela potraživanja se odnose na komunalnu naknadu u iznosu 505.373,00 kn, porez na tvrtku u iznosu 290.568,00 kn, sufinanciranje građana za asfaltiranje cesta 179.464,00 kn, naknade za priključke 104.571,00 kn, grobne naknade 100.050,00 kn, prodaja stanova sa stanarskim pravom 86.066,00 kn, zakup poslovnog prostora 82.467,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda, te organizacija i kontrola naplate prihoda

Općina Konjščina ostvaruje prihode iz različitih izvora. Razrez, obračun i naplatu prihoda obavlja općina Konjščina na temelju rješenja, ugovora i druge dokumentacije.

Na naplatu dijela prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi te prihoda po posebnim propisima (naknada za korištenje prostora elektrana, doprinos za šume, spomenička renta) općina Konjščina nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka. Oni se ostvaruju na temelju obračuna obveznika.

Potraživanja su na početku 2011. iskazana u iznosu 3.425.034,00 kn, a koncem 2011. su iskazana u iznosu 3.709.086,00 kn, te su veća za 284.052,00 kn ili 8,3%. Dospjela potraživanja iznose 1.811.989 kn i čine 48,9% ukupnih potraživanja. Vrijednosno značajnija dospjela potraživanja se odnose na komunalnu naknadu u iznosu 505.373,00 kn, porez na tvrtku u iznosu 290.568,00 kn, sufinanciranje građana za asfaltiranje cesta 179.464,00 kn, naknade za priključke 104.571,00 kn, grobne naknade 100.050,00 kn, prodaja stanova sa stanarskim pravom 86.066,00 kn, zakup poslovnog prostora 82.467,00 kn. U okviru dospjelih potraživanja iskazano je potraživanje za porez na neizgrađeno građevinsko zemljište u iznosu 38.045,00 kn i porez na neiskorištene poduzetničke nekretninu u iznosu 93.085,00 kn. Navedeni porezi ukinuti su odlukom Ustavnog suda u 2007., a općina Konjščina je u 2012. otpisala navedena potraživanja.

Vrijednosno značajnija dospjela potraživanja starosti do godinu dana iznose 280.132,00 kn, od jedne do tri godine iznose 255.023,00 kn, od tri do pet godina iznose 186.771,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 393.170,00 kn.

Sustav vođenja evidencije potraživanja ne omogućuje u svakom trenutku ispis potraživanja prema rokovima dospelosti.

Tijekom 2011. za naplatu prihoda (potraživanja) upućeno je 849 opomena (općinski porezi, naknada za koncesije za komunalne djelatnosti, komunalna naknada, grobna naknada, prodaja stanova sa stanarskim pravom) za iznos 563.702,00 kn, te su pokretane sudske tužbe i ovrhe na novčanim sredstvima (općinski porezi, komunalna naknada, naknada za priključenje na komunalnu infrastrukturu) prema 73 obveznika za iznos 115.196,00 kn.

Za naplatu prihoda (potraživanja) nisu poduzimane dostatne mjere naplate. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijelo jedinice lokalne samouprave odgovorno je za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanje svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama.

Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzeto protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama Općeg poreznog zakona, rijetko se ili se uopće ne provode.

Poslovi naplate obavljaju se u Jedinistvenom upravnom odjelu, a naplatu obavlja jedna osoba (stručni referent za društvene djelatnosti i naplatu prihoda). Naplatu prihoda obavljaju i druge dvije osobe (pročelnica upravnog odjela i voditelj odsjeka za financije). Osoba za kontrolu naplate prihoda nije određena. Općina Konjščina nije donijela interne akte kojima bi se propisala procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda, te procedura i kriteriji za otpis potraživanja. O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik.

Koeficijenti učinkovitosti naplate prihoda pokazuju da su na koncu 2011. pojedina potraživanja veća od godišnjeg zaduženja (koncesije za komunalne djelatnosti za 1350,0%, porez na tvrtku za 181,3%, najam poslovnih prostorija za 66,2%, porez na potrošnju za 35,0%, porez na kuće za odmor za 21,9%, naknada za priključak na vodovodnu mrežu za 19,2%, komunalna naknada za 5,9%). Također pokazuju porast potraživanja na koncu 2011. godine u odnosu na konac 2010. (komunalni doprinos za 254,6%, sufinanciranje asfaltiranja cesta za 79,1%, najam poslovnih prostorija za 74,5%, priključak na vodovodnu mrežu za 50,9%, komunalna naknada za 10,9%, porez na tvrtku za 6,85, grobna naknada za 6,2%). Isto tako, postotak naplate pojedinih prihoda (vrijednosno značajnijih) u 2011. u odnosu na ukupno potraživanje (potraživanje iz ranijih godina i zaduženje za 2011.) kreće se od 22,6% (porez na tvrtku), 45,8% (komunalna naknada) do 65,8% (grobna naknada). Za pojedine vrste prihoda potraživanja na koncu godine čine značajni udio ukupnog zaduženja za navedeni prihod (koncesije za komunalne djelatnosti 94,6%, najam poslovnih prostorija 85,1%, porez na tvrtku 77,4%, priključak na vodovodnu mrežu 66,6%, iznajmljivanje stanova 64,2%, komunalni doprinos 60,4%, sufinanciranje asfaltiranja cesta 59,8%, porez na kuće za odmor 56,4%, priključak na kanalizaciju 59,5%, komunalna naknada 54,2%).

Državni ured za reviziju predlaže uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela kako bi se omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave uvid u stanje potraživanja i poduzimanje mjera naplate dijela prihoda koji im prema zakonskim odredbama pripada.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, trebalo bi zakonskom regulativom, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Nadalje predlaže unaprijediti sustav vođenja potraživanja kako bi se osigurao pregled dospjelih potraživanja prema rokovima dospelosti, radi izbjegavanja zastare.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da poduzete mjere naplate potraživanja (prihoda) ne daju očekivane rezultate, te predlaže donijeti interni akt kojim će se propisati postupci naplate i kontrole naplate prihoda odnosno potraživanja, osobe zadužene za naplatu, kontrolu i praćenje rezultata poduzetih mjera, te procedura i kriteriji za otpis potraživanja. Skreće se pozornost da je u srpnju 2012. stupila na snagu Uredba o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12), koja se odnosi na potraživanja države i lokalnih jedinica.

- Prihodi od nefinancijske imovine

Poslovne prostore općine Konjščina koriste političke stranke bez plaćanja zakupnine, zaključenih ugovora i bez provedenog natječaja. Davanje poslovnog prostora političkim strankama u zakup bez provedenog natječaja nije u skladu s odredbama Zakona o zakupu i prodaji poslovnoga prostora (Narodne novine 91/96, 124/97, 174/04 i 38/09) koji se primjenjivao do 15. studenoga 2011., odnosno Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora (Narodne novine 125/11), prema kojima se poslovni prostori u vlasništvu jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave daju u zakup putem javnog natječaja.

Državni ured za reviziju predlaže kod davanja poslovnih prostora u zakup političkim strankama postupati u skladu s odredbama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 427.690,00 kn i čine 18,9% vlastitih prihoda. Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 505.372,00 kn, veća su za 49.694,00 kn ili 10,9% od potraživanja koncem 2010. i veća su za 5,9% od zaduženja za 2011. Ukupno potraživanje je dospjelo.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu Konjščina koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Naplata naknade je odlukom utvrđena za sva naselja na području općine Konjščina.

Odlukom je utvrđena namjena nekretnina koja je podijeljena u pet kategorija, a rješenja su ispostavljena za četiri kategorije nekretnina. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika nekretnine. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. U slučajevima kada vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu općina Konjščina nema točne podatke za razrez i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe, zbog čega je naplata otežana.

S istim poteškoćama se susreću i druge lokalne jedinice. Najsloženiji postupci za utvrđivanje obveznika odnose se na podatke za obračun komunalne naknade, poreza na kuće za odmor, te sufinanciranje građana za izgradnju određene komunalne infrastrukture.

Općina Konjščina ima poteškoća kod razreza komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo. Općini Konjščini se nakon ostavinske rasprave službeno ne dostavljaju podaci od javnih bilježnika.

Također postoje problemi kod utvrđivanja odnosno utuživanja pojedinih obveznika (na pr. komunalne naknade) u slučaju osnivanja novih trgovačkih društava koji koriste isti prostor kao i «službeni» obveznik čiji je račun u blokadi ili nema imovine, jer općina Konjščina nije obaviještena o promjeni obveznika. Prema odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan je u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08, 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Ažuriranje baze podataka obavlja se godišnje (prije izdavanja rješenja za tekuću godinu), a baze se dopunjuju na temelju podataka kod obračuna komunalnog doprinosa, prijave građana o promjeni obveznika te drugih saznanja.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže usklađivanje podataka za obračun komunalne naknade u bazi sa stvarnim stanjem (uvidom na terenu), te preispitati mogućnost prikupljanja prihoda od komunalne naknade za sve nekretnine koje su utvrđene odlukom o komunalnoj naknadi i Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je brojnim zakonskim propisima i aktima općine Konjščina o čijoj primjeni, između ostalog, ovisi učinkovitost naplate prihoda.

Općina Konjščina vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Unos podataka u poslovne knjige omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama i glavnoj knjizi .

Baze podataka (podaci o obveznicima) ustrojene su za sve vrste prihoda koje naplaćuje općina Konjščina. Baze se ažuriraju na temelju prijave korisnika, zaključenih ugovora i druge dokumentacije ovisno o vrsti prihoda.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave bolju i učinkovitiju naplatu prihoda.

- Informiranje stanovništva

Informacije o općini Konjščini, iz raznih područja, objavljuju se u tiskanim, elektronskim i elektroničkim medijima. Općina Konjščina putem javnih medija informira stanovništvo o radnjama i aktivnostima općinske uprave, obavljanju poslova koji se provode na području općine Konjščina, te o potrebi plaćanja proračunskih prihoda koji služe za zadovoljavanje javnih potreba na području općine Konjščina. Posebne mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koje se proračunski prihodi naplaćuju i o njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području općine Konjščina nisu provedene.

Sustavno provođenje mjera informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju (naročito prihodi koji se neposredno naplaćuju od stanovništva), te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Konjščina, podiglo bi svijest stanovništva o potrebi podmirivanja obveza prema općini Konjščina.

Za najznačajnije prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se stanovništvo putem sredstava javnog informiranja često podsjećati na njihovu obvezu.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje kontinuirano izvještavati stanovništvo o značaju javnih prihoda, njihovom prikupljanju i trošenju, utjecaju na uvjete života, te obvezi prijave promjene podataka.

Također predlaže sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju, njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Konjščina.

Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Općina Kraljevec na Sutli

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Kraljevec na Sutli kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Krapinsko-zagorske županije. Površina općine Kraljevec na Sutli je 27 km², a obuhvaća 10 naselja. Pripada trećoj skupini područja od posebne državne skrbi. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 1 723 stanovnika, 548 kućanstava i 950 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz samoupravnog djelokruga ustrojen je Jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Kraljevec na Sutli je imala četvero zaposlenika. Općina Kraljevec na Sutli nema proračunskih korisnika.

Na području općine Kraljevec na Sutli posluje 67 fizičkih i 17 pravnih osoba koje su registrirane za obavljanje gospodarskih djelatnosti.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Kraljevec na Sutli, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 5.400.159,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 1.957.376,00 kn ili za 56,9%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 8,4% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 5,7% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Kraljevec na Sutli ostvarenim za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 37.

Tablica broj 37

Vlastiti prihodi
općine Kraljevec na Sutli ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	65.882	88.028	133,6
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	36.500	36.395	99,7
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	9.593	23.806	248,2
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	19.789	27.827	140,6
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	28.448	9.026	31,7
2.1.	Naknade za koncesiju	10.889	8.700	79,9
2.2.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	17.559	326	1,9
3.	Upravne i administrativne pristojbe	93	103.100	-
3.1.	Županijske, gradske i općinske pristojbe i naknade	0	86.102	-
3.2.	Ostale pristojbe i naknade	93	16.998	-
4.	Komunalni doprinosi i naknade	173.815	106.768	61,4
4.1.	Komunalni doprinos	85.664	640	0,7
4.2.	Komunalna naknada	88.171	94.228	106,9
4.3.	Naknade za priključak	0	11.900	-
5.	Prihodi po posebnim propisima	20.727	1.375	6,6
5.1.	Doprinos za šume	50	0	-
5.2.	Ostali prihodi po posebnim propisima	20.677	1.375	6,6
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	0	2.000	-
	Ukupno	288.965	310.297	107,4

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Kraljevec na Sutli koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 38.

Tablica broj 38

Potraživanja
općine Kraljevec na Sutli koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	243.283	225.960	92,9
1.1.	Potraživanja za poreze	150.617	143.735	95,4
1.2.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	92.666	82.225	88,7
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	0	4.500	-
	Ukupno	243.283	230.460	94,7

Koncem 2011. potraživanja su iskazana u iznosu 230.460,00 kn, a u odnosu na stanje koncem 2010. potraživanja su manja za 12.823,00 kn ili 5,3%. Sva potraživanja su dospjela. Odnose se na općinske poreze u iznosu 143.735,00 kn, grobnu naknadu u iznosu 44.377,00 kn, komunalnu naknadu u iznosu 37.848,00 kn te grobna mjesta u iznosu 4.500,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda, te organizacija i kontrola naplate prihoda

Općina Kraljevec na Sutli ostvaruje prihode iz različitih izvora. Razrez, obračun i naplatu prihoda obavlja općina Kraljevec na Sutli, osim poreza na potrošnju, poreza na kuće za odmor i poreza na tvrtku ili naziv čiji razrez i naplatu obavlja Porezna uprava. Općina Kraljevec na Sutli obavlja naplatu prihoda na temelju rješenja, ugovora i druge dokumentacije. Porezna uprava dostavlja općini Kraljevec na Sutli izvješće o utvrđenom i naplaćenom porezu na potrošnju, porezu na kuće za odmor i porezu na tvrtku, a druge podatke kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate i drugo ne dostavlja. Porezna uprava se poziva na odredbu članka 8. Općeg poreznog zakona prema kojoj je porezno tijelo dužno kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže. Iz navedenih razloga općina Kraljevec na Sutli nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu navedenih poreza za koje potraživanje koncem 2011. iznosi 139.400,00 kn, što je za 71,8% više od zaduženja za 2011. i veće je za 58,4% od ostvarenog prihoda u 2011. koji je iznosio 88.028,00 kn. U potraživanjima za općinske poreze još se vodi i potraživanje za porez na reklame u iznosu 4.336,00 kn.

Na naplatu dijela prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (spomenička renta) općina Kraljevec na Sutli nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka. Oni se ostvaruju na temelju obračuna obveznika.

Potraživanja koncem 2011. su iskazana u iznosu 230.460,00 kn i sva su dospjela. Odnose se na općinske poreze u iznosu 143.735,00 kn, grobnu naknadu u iznosu 44.377,00 kn, komunalnu naknadu u iznosu 37.848,00 kn te grobna mjesta u iznosu 4.500,00 kn. Dospjela potraživanja (osim za općinske poreze) starosti do godinu dana iznose 25.029,00 kn, od jedne do tri godine iznose 27.803,00 kn, od tri do pet godina iznose 18.200,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 15.693,00 kn.

Tijekom 2011. za naplatu prihoda (potraživanja) upućeno je 650 opomena (300 za grobnu naknadu i 350 za komunalnu naknadu) za iznos 306.236,00 kn. Sudske tužbe/ovrhe provedene su prema 15 obveznika za iznos 8.888,00 kn (komunalna naknada i grobna naknada), te je za naplatu navedenih prihoda korištena mjera javne objave (oglasna ploča) prema 281 obvezniku za 95.688,00 kn.

Ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama Općeg poreznog zakona, rijetko se ili se uopće ne provode.

Poslovi naplate obavljaju se u knjigovodstvenom servisu i Jedinstvenom upravom odjelu. U Općini naplatu obavljaju dvije osobe (pročelnik i referent) koje u sklopu svog radnog mjesta osim naplate prihoda obavljaju i druge poslove. Osoba za kontrolu naplate prihoda je imenovana (pročelnik). Općina Kraljevec na Sutli nije donijela interne akte kojima bi se propisala procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda, te procedura i kriteriji za otpis potraživanja. O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik.

Koeficijenti učinkovitosti naplate prihoda pokazuju da su na koncu 2011. pojedina potraživanja veća od godišnjeg zaduženja (porez na tvrtku za 301,2%, porez na potrošnju za 5,7%).

Isto tako, postotak naplate pojedinih prihoda (vrijednosno značajnijih) u 2011. u odnosu na ukupno potraživanje (potraživanje iz ranijih godina i zaduženje za 2011.) kreće se od 20,0% (porez na tvrtku) do 71,0% (komunalna naknada). Za pojedine vrste prihoda potraživanja na koncu godine čine značajni udio ukupnog zaduženja za navedeni prihod (porez na tvrtku 80,0%, porez na potrošnju 39,2%, grobna naknada 34,0%, komunalna naknada 29,0%).

Radi potpunijih i točnijih informacija vezanih uz naplatu općinskih poreza potrebno je izmijeniti zakonsku regulativu na način da Porezna uprava (kada joj se povjeri naplata prihoda) izvještava o svim potrebnim podacima, te da najmanje jednom godišnje informira Općinu o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Državni ured za reviziju je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom, s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina Kraljevec na Sutli ima saznanja i da bi mogla sama obavljati razrez i naplatu, te se predlaže ocijeniti može li samostalno obavljati obračun i naplatu navedenih prihoda na učinkovitiji način.

Državni ured za reviziju predlaže kod povjeravanja naplate navedenih prihoda Poreznoj upravi zaključiti ugovor kojim bi se utvrdio način i rokovi izvještavanja lokalne jedinice o naplati poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, trebalo bi zakonskom regulativom, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Državni ured za reviziju predlaže uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela kako bi se omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave uvid u stanje potraživanja i poduzimanje mjera naplate dijela prihoda koji im prema zakonskim odredbama pripada.

Također predlaže donijeti interni akt kojim će se propisati postupci naplate i kontrole naplate prihoda odnosno potraživanja, osobe zadužene za naplatu, kontrolu i praćenje rezultata poduzetih mjera, te procedura i kriteriji za otpis potraživanja. Skreće se pozornost da je u srpnju 2012. stupila na snagu Uredba o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12), koja se odnosi na potraživanja države i lokalnih jedinica.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 94.228,00 kn i čine 30,7% vlastitih prihoda. Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 37.848,00 kn i manja su za 1.233,00 kn od potraživanja koncem 2010, te čine 41,2% zaduženja za 2011. Ukupno potraživanje je dospjelo.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za Općinu koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Naplata naknade je odlukom utvrđena za sva naselja na području Općine.

Odlukom je utvrđeno da komunalnu naknadu plaćaju vlasnici, odnosno korisnici poslovnog, stambenog i garažnog prostora, građevnog zemljišta koje služi u svrhu obavljanja djelatnosti, te neizgrađenog građevinskog zemljište (dalje u tekstu: nekretnine) na temelju rješenja. Rješenja su ispostavljena za poslovni, stambeni i garažni prostor. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika nekretnina. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. U slučajevima kada vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu općina Kraljevec na Sutli nema točne podatke za razrez i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe, zbog čega je naplata otežana.

S istim poteškoćama se susreću i druge lokalne jedinice. Najsloženiji postupci za utvrđivanje obveznika odnose se na podatke za obračun komunalne naknade, poreza na kuće za odmor, te sufinanciranje građana za izgradnju određene komunalne infrastrukture.

Općina Kraljevec na Sutli ima poteškoća kod razreza komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo. Općini Kraljevec na Sutli se nakon ostavinske rasprave službeno ne dostavljaju podaci od javnih bilježnika. Također postoje problemi kod utvrđivanja odnosno utuživanja pojedinih obveznika (na pr. komunalne naknade) u slučaju osnivanja novih trgovačkih društava koji koriste isti prostor kao i «službeni» obveznik čiji je račun u blokadi ili nema imovine, jer općina Kraljevec na Sutli nije obaviještena o promjeni obveznika. Prema odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu obveznik plaćanja komunalne naknade obavezan je u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08, 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Ažuriranje baza podataka komunalne naknade uvidom stanja na terenu obavljeno je u 2011., a kasnije se nakon svakog nastanka promjene (prijave obveznika, obračun komunalnog doprinosa) izvršava ažuriranje baze obveznika.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti podatke za obračun komunalne naknade u bazi sa stvarnim stanjem, te preispitati mogućnost prikupljanja prihoda od komunalne naknade za ostale nekretnine koje su utvrđene odlukom o komunalnoj naknadi i Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je brojnim zakonskim propisima i aktima Općine o čijoj primjeni, između ostalog, ovisi učinkovitost naplate prihoda.

Općina Kraljevec na Sutli i knjigovodstveni servis vode propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja.

Baza podataka (podaci o obveznicima) ustrojene su za sve vrste prihoda koje naplaćuje Općina Kraljevec na Sutli. Baze se ažuriraju na temelju prijave korisnika, zaključenih ugovora i druge dokumentacije ovisno o vrsti prihoda.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave bolju i učinkovitiju naplatu prihoda.

- Informiranje stanovništva

Informacije o općini Kraljevec na Sutli, iz raznih područja, objavljuju se u tiskanim, elektronskim i elektroničkim medijima. Općina Kraljevec na Sutli putem javnih medija informira stanovništvo o radnjama i aktivnostima općinske uprave, obavljanju poslova koji se provode na području općine Kraljevec na Sutli, te o potrebi plaćanja proračunskih prihoda koji služe za zadovoljavanje javnih potreba na području općine Kraljevec na Sutli. Posebne mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koje se proračunski prihodi naplaćuju i o njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području općine Kraljevec na Sutli nisu provođene. Sustavno provođenje mjera informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju (naročito prihodi koji se neposredno naplaćuju od stanovništva), te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Kraljevec na Sutli, podiglo bi svijest stanovništva o potrebi podmirivanja obveza prema općini Kraljevec na Sutli.

Za najznačajnije prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se stanovništvo putem sredstava javnog informiranja često podsjećati na njihovu obvezu.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje kontinuirano izvještavati stanovništvo o značaju javnih prihoda, njihovom prikupljanju i trošenju, utjecaju na uvjete života, te obvezi prijave promjene podataka.

Također predlaže sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju, njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Kraljevec na Sutli. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Općina Krapinske Toplice

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Krapinske Toplice kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Krapinsko-zagorske županije. Površina općine Krapinske Toplice je 49 km², a obuhvaća 17 naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 5 358 stanovnika, 1 856 kućanstava i 3 460 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz samoupravnog djelokruga ustrojen je Jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Krapinske Toplice je imala jedanaest zaposlenika. Općina Krapinske Toplice nema proračunskih korisnika.

Na području općine Krapinske Toplice posluje ukupno 238 fizičkih i pravnih osoba koje su registrirane za obavljanje gospodarskih djelatnosti.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Krapinske Toplice, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 12.929.903,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 2.003.944,00 kn ili za 18,3%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 15,3% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 14,1% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Krapinske Toplice ostvarenim za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 39.

Tablica broj 39

Vlastiti prihodi
općine Krapinske Toplice ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	376.031	434.897	115,7
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	240.937	281.048	116,6
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	62.037	72.989	117,7
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	73.057	80.860	110,7
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	75.577	41.639	55,1
2.1.	Naknade za koncesiju	59.966	30.076	50,2
2.2.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	15.611	11.563	74,1
3.	Upravne i administrativne pristojbe	65.016	57.957	89,1
4.	Komunalni doprinosi i naknade	1.071.268	1.217.986	113,7
4.1.	Komunalni doprinos	308.500	193.104	62,6
4.2.	Komunalna naknada	601.768	789.944	131,3
4.3.	Naknade za priključak	161.000	234.938	145,9
5.	Prihodi po posebnim propisima	76.666	60.720	79,2
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	16.130	9.764	60,5
5.2.	Doprinos za šume	0	78	-
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	60.536	50.878	84,0
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	6.132	15.055	245,5
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	0	9.151	-
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	6.132	5.904	96,3
Ukupno		1.670.690	1.828.254	109,7

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Krapinske Toplice koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 40.

Tablica broj 40

Potraživanja
općine Krapinske Toplice koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	2.187.366	2.614.434	119,5
1.1.	Potraživanja za poreze	558.431	934.025	167,3
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	17.885	40.183	224,7
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	1.611.050	1.640.226	101,8
2.	Druga potraživanja	1.738	1.065	61,3
Ukupno		2.189.104	2.615.499	119,5

Koncem 2011. potraživanja su iskazana u iznosu 2.615.499,00 kn, a u odnosu na stanje koncem 2010. potraživanja su veća za 426.395,00 kn ili 19,5%. Dospjela potraživanja iznose 2.319.004,00 kn i čine 88,7% ukupnih potraživanja. Vrijednosno značajnija odnose se na općinske poreze u iznosu 930.048,00 kn, sufinanciranje vodovodne mreže 756.497,00 kn, komunalnu naknadu 301.257,00 kn, grobne naknade 190.243,00 kn, naknade za priključak – kanalizacija 39.650,00 kn, te komunalni doprinos 25.522,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda, te organizacija i kontrola naplate prihoda

Općina Krapinske Toplice ostvaruje prihode iz različitih izvora. Razrez, obračun i naplatu prihoda obavlja općina Krapinske Toplice na temelju rješenja, ugovora i druge dokumentacije.

Na naplatu dijela prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume, spomenička renta) općina Krapinske Toplice nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka, jer se ostvaruju na temelju obračuna obveznika.

Potraživanja koncem 2011. su iskazana u iznosu 2.615.499,00 kn. Dospjela potraživanja iznose 2.319.004,00 kn i čine 88,7% ukupnih potraživanja. Vrijednosno značajnija odnose se na općinske poreze u iznosu 930.048,00 kn, sufinanciranje vodovodne mreže 756.497,00 kn, komunalnu naknadu 301.257,00 kn, grobne naknade 190.243,00 kn, naknade za priključak – kanalizacija 39.650,00 kn, te komunalni doprinos 25.522,00 kn.

Vrijednosno značajnija dospjela potraživanja starosti do godinu dana iznose 372.390,00 kn, od jedne do tri godine iznose 438.618,00 kn, od tri do pet godina iznose 330.143,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 1.132.105,00 kn.

U okviru potraživanja starijih od pet godina iskazana su potraživanja za sufinanciranje građana za izgradnju vodovodne mreže u iznosu 756.497,00 kn. Prema obrazloženju općine Krapinske Toplice ugovori su zaključivani u 1999. prije početka građenja vodovodne mreže, do danas visinske zone nisu izgrađene, te se planira dati prijedlog općinskom vijeću o donošenju odluke da se sredstva uplaćena prema ugovorima koje je nemoguće realizirati vrate građanima i takvi ugovori raskinu (smanjit će se iskazano potraživanje).

U 2012. donijeta je odluka o priključenju kojom se regulira odnos između općine Krapinske Toplice i građana koji su zaključili ugovore o sufinanciranju, te visina potraživanja ovisi o daljnjoj gradnji vodovoda i odluke građana o modelu plaćanja.

Potraživanje za općinske poreze koncem 2011. iznosi 934.025,00 kn, što je za 40,2% više od zaduženja za 2011., i veće je za 114,8% od ostvarenog prihoda u 2011. koji je iznosio 434.896,00 kn.

Sustav vođenja evidencije potraživanja ne omogućuje u svakom trenutku ispis potraživanja prema starosti.

Tijekom 2011. za naplatu prihoda (potraživanja) upućeno je 888 opomena (općinski porezi, za grobnu naknadu, komunalna naknada, grobna naknada, sufinanciranje cesta i vodovoda te naknade za koncesije za skupljanje, uporabu i zbrinjavanje otpada) za iznos 1.241.827,00 kn.

Za naplatu prihoda (potraživanja) nisu poduzimane dostatne mjere naplate. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijelo jedinice lokalne samouprave odgovorno je za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanje svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena.

Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama Općeg poreznog zakona, rijetko se ili se uopće ne provode.

Poslovi naplate obavljaju se u Jedinistvenom upravom odjelu, a naplatu obavljaju dvije osobe (računovodstveni referent i viši stručni suradnik) koje u sklopu svog radnog mjesta osim naplate prihoda obavlja i druge poslove. Osoba za kontrolu naplate prihoda nije imenovana. Općina Krapinske Toplice nije donijela interne akte kojima bi se propisala procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda, te procedura i kriteriji za otpis potraživanja. O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik.

Koeficijenti učinkovitosti naplate prihoda pokazuju da su na koncu 2011. pojedina potraživanja veća od godišnjeg zaduženja (porez na tvrtku za 123,2%, porez na kuće za odmor za 87,4%, priključak na kanalizaciju za 47,9%, grobne naknade za 24,6%). Također pokazuju porast potraživanja na koncu 2011. godine u odnosu na konac 2010. (komunalni doprinos za 908,2%, porez na tvrtku za 45,5%, porez na kuće za odmor za 38,8%, porez na potrošnju za 6,1%, grobna naknada za 6,1%). Isto tako, postotak naplate pojedinih prihoda (vrijednosno značajnijih) u 2011. u odnosu na ukupno potraživanje (potraživanje iz ranijih godina i zaduženje za 2011.) kreće se od 11,9% (porez na tvrtku) do 68,1% (komunalna naknada). Za pojedine vrste prihoda potraživanja na koncu godine čine značajni udio ukupnog zaduženja za navedeni prihod (porez na tvrtku 88,1%, porez na potrošnju 67,7%, grobne naknade 57,3%, priključak na kanalizaciju 56,9%, porez na kuće za odmor 52,7%).

Državni ured za reviziju predlaže uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela kako bi se omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave uvid u stanje potraživanja i poduzimanje mjera naplate dijela prihoda koji im prema zakonskim odredbama pripada.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, trebalo bi zakonskom regulativom, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Nadalje predlaže unaprijediti sustav vođenja potraživanja kako bi se osigurao pregled dospjelih potraživanja prema starosti, radi izbjegavanja zastare.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da poduzete mjere naplate potraživanja (prihoda) ne daju očekivane rezultate, te predlaže donijeti interni akt kojim će se propisati postupci naplate i kontrole naplate prihoda odnosno potraživanja, osobe zadužene za naplatu, kontrolu i praćenje rezultata poduzetih mjera, te procedura i kriteriji za otpis potraživanja. Skreće se pozornost da je u srpnju 2012. stupila na snagu Uredba o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12), koja se odnosi na potraživanja države i lokalnih jedinica.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade za 2011. iskazani su u financijskim izvještajima u iznosu 789.944,00 kn, a odnose se na komunalnu naknadu u iznosu 644.350,00 kn i grobnu naknadu u iznosu 145.594,00 kn. Prihodi od komunalne naknade čine 35,2% vlastitih prihoda. Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 301.257,00 kn i manja su za 69.569,00 kn ili 18,8% od potraživanja koncem 2010., te čine 52,4% zaduženja za 2011. Ukupno potraživanje je dospjelo.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu Krapinske Toplice koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Naplata naknade je odlukom utvrđena za sva naselja na području općine Krapinske Toplice.

Odlukom je utvrđeno da komunalnu naknadu plaćaju vlasnici, odnosno korisnici poslovnog, stambenog i garažnog prostora, građevnog zemljišta koje služi u svrhu obavljanja djelatnosti, te neizgrađenog građevinskog zemljište (dalje u tekstu: nekretnine) na temelju rješenja. Naknada se naplaćuje za stambene i poslovne prostore. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika nekretnina. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. U slučajevima kada vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu općina Krapinske Toplice nema točne podatke za razrez i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe, zbog čega je naplata otežana.

S istim poteškoćama se susreću i druge lokalne jedinice. Najsloženiji postupci za utvrđivanje obveznika odnose se na podatke za obračun komunalne naknade, poreza na kuće za odmor, te sufinanciranje građana za izgradnju određene komunalne infrastrukture.

Općina Krapinske Toplice ima poteškoća kod razreza komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo. Općini Krapinske Toplice se nakon ostavinske rasprave službeno ne dostavljaju podaci od javnih bilježnika.

Također postoje problemi kod utvrđivanja odnosno utuživanja pojedinih obveznika (na pr. komunalne naknade) u slučaju osnivanja novih trgovačkih društava koji koriste isti prostor kao i «službeni» obveznik čiji je račun u blokadi ili nema imovine, jer općina Krapinske Toplice nije obaviještena o promjeni obveznika. Prema odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu obveznik plaćanja komunalne naknade obavezan je u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08, 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Ažuriranje baza podataka komunalne naknade uvidom stanja na terenu obavlja komunalni redar, a baze se ažuriraju i kod prijave promjene obveznika i obračuna komunalnog doprinosa.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti podatke za obračun komunalne naknade u bazi sa stvarnim stanjem, te preispitati mogućnost prikupljanja prihoda od komunalne naknade za ostale nekretnine koje su utvrđene odlukom o komunalnoj naknadi i Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je brojnim zakonskim propisima i aktima općine Krapinske Toplice o čijoj primjeni, između ostalog, ovisi učinkovitost naplate prihoda.

Općina Krapinske Toplice vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Unos podataka u poslovne knjige omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama i glavnoj knjizi.

Baza podataka (podaci o obveznicima) ustrojene su za sve vrste prihoda koje naplaćuje općina Krapinske Toplice. Baze se ažuriraju na temelju prijave korisnika, zaključenih ugovora i druge dokumentacije ovisno o vrsti prihoda.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave bolju i učinkovitiju naplatu prihoda

- Informiranje stanovništva

Informacije o općini Krapinske Toplice, iz raznih područja, objavljuju se u tiskanim, elektronskim i elektroničkim medijima. Općina Krapinske Toplice putem javnih medija informira stanovništvo o radnjama i aktivnostima općinske uprave, obavljanju poslova koji se provode na području općine Krapinske Toplice, te o potrebi plaćanja proračunskih prihoda koji služe za zadovoljavanje javnih potreba na području općine Krapinske Toplice. Posebne mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koje se proračunski prihodi naplaćuju i o njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području općine Krapinske Toplice nisu provođene.

Sustavno provođenje mjera informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju (naročito prihodi koji se neposredno naplaćuju od stanovništva), te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Krapinske Toplice, podiglo bi svijest stanovništva o potrebi podmirivanja obveza prema općini Krapinske Toplice.

Za najznačajnije prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se stanovništvo putem sredstava javnog informiranja često podsjećati na njihovu obvezu.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje kontinuirano izvještavati stanovništvo o značaju javnih prihoda, njihovom prikupljanju i trošenju, utjecaju na uvjete života, te obvezi prijave promjene podataka.

Također predlaže sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju, njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Krapinske Toplice. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Općina Kumrovec

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Kumrovec kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Krapinsko-zagorske županije. Površina općine Kumrovec je 16 km², a obuhvaća 10 naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 1 593 stanovnika, 538 kućanstava i 850 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz samoupravnog djelokruga ustrojen je Jedinostveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Kumrovec je imala četiri zaposlenika. Općina Kumrovec nema proračunskih korisnika.

Na području općine Kumrovec posluju ukupno 74 fizičke i pravne osobe koje su registrirane za obavljanje gospodarskih djelatnosti.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Kumrovec, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 3.057.723,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 328.265,00 kn ili za 12,0%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 24,7% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 36,1% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Kumrovec ostvarenim za 2010. i 2011. daju se u tablici broj 41.

Tablica broj 41

Vlastiti prihodi općine Kumrovec ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	67.039	90.056	134,3
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	18.658	22.846	122,4
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	24.904	22.621	90,8
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	23.477	44.589	189,9
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	92.567	74.089	80,0
2.1.	Naknade za koncesiju	5.072	5.000	98,6
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	87.194	68.760	78,9
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	301	329	109,3
3.	Upravne i administrativne pristojbe	15.354	44.092	287,2
3.1.	Županijske, gradske i općinske pristojbe i naknade	14.964	43.980	293,9
3.2.	Ostale pristojbe i naknade	390	112	28,7
4.	Komunalni doprinosi i naknade	474.426	341.800	72,0
4.1.	Komunalni doprinos	23.020	24.929	108,3
4.2.	Komunalna naknada	451.406	316.871	70,2
5.	Prihodi po posebnim propisima	8.316	33.295	400,4
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	1.490	0	-
5.2.	Doprinos za šume	283	350	123,7
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	6.543	32.945	503,5
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	17.102	520.361	-
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	0	514.472	-
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	17.102	5.889	34,4
	Ukupno	674.804	1.103.693	163,6

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Kumrovec koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 42.

Tablica broj 42

Potraživanja
općine Kumrovec koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	274.522	344.461	125,5
1.1.	Potraživanja za poreze	180.720	185.189	102,5
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	11.000	1.000	9,1
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	82.802	148.372	179,2
1.4.	Potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	0	9.900	-
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	23.834	322.966	-
	Ukupno	298.356	667.427	223,7

Koncem 2011. potraživanja su iskazana u iznosu 667.427,00 kn., a u odnosu na stanje koncem 2010. potraživanja su veća za 369.071,00 kn ili 123,7%. Dospjela potraživanja iznose 362.799,00 kn i čine 54,4% ukupnih potraživanja. Odnose se na općinske poreze u iznosu 185.189,00 kn, komunalnu naknadu 107.742,00 kn, robu naknadu 31.630,00 kn, prodaju stanova sa stanarskim pravom u iznosu 29.238,00 kn, te naknadu za korištenje javnih površina u iznosu 9.000,00 kn.

Dospjela potraživanja s rokom dospeljeća do godinu dana iskazana su u iznosu 125.638,00 kn, te od jedne do tri godine u iznosu 237.161,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda, te organizacija i kontrola naplate prihoda

Općina Kumrovec ostvaruje prihode iz različitih izvora. Razrez, obračun i naplatu prihoda obavlja općina Kumrovec, osim poreza na potrošnju, poreza na kuće za odmor i poreza na tvrtku ili naziv čiji razrez i naplatu obavlja Porezna uprava. Općina Kumrovec obavlja naplatu prihoda na temelju rješenja, ugovora i druge dokumentacije. Porezna uprava dostavlja općini Kumrovec izvješće o utvrđenom i naplaćenom porezu na potrošnju, porezu na kuće za odmor i porezu na tvrtku, a druge podatke kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjerama naplate i drugo ne dostavlja. Porezna uprava se poziva na odredbu članka 8. Općeg poreznog zakona prema kojoj je porezno tijelo dužno kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže. Iz navedenih razloga općina Kumrovec nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu navedenih poreza za koje potraživanje koncem 2011. iznosi 185.189,00 kn, što je za 115,4% više od zaduženja za 2011., i veće je za 105,6% od ostvarenog prihoda u 2011. koji je iznosio 90.056,00 kn.

Na naplatu dijela prihoda od upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume, spomenička renta) općina Kumrovec nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka, jer se ostvaruju na temelju obračuna obveznika.

Potraživanja koncem 2011. su iskazana u iznosu 667.427,00 kn. Dospjela potraživanja iznose 362.799,00 kn i čine 54,4% ukupnih potraživanja. Odnose se na općinske poreze u iznosu 185.189,00 kn, komunalnu naknadu 107.742,00 kn, robu naknadu 31.630,00 kn, prodaju stanova sa stanarskim pravom u iznosu 29.238,00 kn, te naknadu za korištenje javnih površina u iznosu 9.000,00 kn. Dospjela potraživanja starosti do godinu dana iskazana su u iznosu 125.638,00 kn, te od jedne do tri godine u iznosu 237.161,00 kn.

Za naplatu prihoda (potraživanja) upućene su 324 opomene (komunalna naknada, grobna naknada, korištenje javnih površina, komunalni doprinos, prodaja stanova sa stanarskim pravom) za iznos 166.390,00 kn, te su za naplatu navedenih potraživanja poduzete sudske tužbe/ovrhe prema 61 obvezniku za naplatu 105.806,00 kn. Zatezne kamate nisu obračunavane.

Ovrhe na pokretninama, drugim imovinskim, odnosno materijalnim pravima, te nekretninama, kao mjere naplate propisane odredbama Općeg poreznog zakona, rijetko se ili se uopće ne provode.

Poslovi naplate obavljaju se u Jedinostvenom upravom odjelu, a naplatu obavlja jedna osoba koja u sklopu svog radnog mjesta osim naplate prihoda obavlja i druge poslove. Osoba za kontrolu naplate prihoda nije imenovana. Općina Kumrovec nije donijela interne akte kojima bi se propisala procedura za obavljanje poslova naplate i kontrole naplate prihoda, te procedura i kriteriji za otpis potraživanja. O naplati prihoda izvještava se zakonski predstavnik.

Koeficijenti učinkovitosti naplate prihoda pokazuju da su na koncu 2011. pojedina potraživanja veća od godišnjeg zaduženja (porez na tvrtku za 202,0%, porez na potrošnju za 119,7%). Također pokazuju porast potraživanja na koncu 2011. godine u odnosu na konac 2010. (za prodane stanove sa stanarskim pravom za 22,7%, grobna naknada za 14,5%, porez na kuće za odmor za 12,6%, porez na potrošnju za 12,0%). Isto tako, postotak naplate pojedinih prihoda (vrijednosno značajnijih) u 2011. u odnosu na ukupno potraživanje (potraživanje iz ranijih godina i zaduženje za 2011.) kreće se od 25,8% (porez na tvrtku), 31,2 (komunalna naknada) do 63,6% (prodaja građevinskog zemljišta). Za pojedine vrste prihoda potraživanja na koncu godine čine značajni udio ukupnog zaduženja za navedeni prihod (porez na potrošnju 74,2%, porez na tvrtku 72,5%, porez na kuće za odmor 51,4%, grobna naknada 36,6%).

Radi potpunijih i točnijih informacija vezanih uz naplatu općinskih poreza potrebno je izmijeniti zakonsku regulativu na način da Porezna uprava (kada joj se povjeri naplata prihoda) izvještava o svim potrebnim podacima, te da najmanje jednom godišnje informira općinu Kumrovec o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Državni ured za reviziju je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom, s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina Kumrovec ima saznanja i da bi mogla sama obavljati razrez i naplatu, te se predlaže ocijeniti može li samostalno obavljati obračun i naplatu navedenih prihoda na učinkovitiji način.

Državni ured za reviziju predlaže kod povjeravanja naplate navedenih prihoda Poreznoj upravi zaključiti ugovor kojim bi se utvrdio način i rokovi izvještavanja lokalne jedinice o naplati poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, trebalo bi zakonskom regulativom, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

Državni ured za reviziju predlaže uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela kako bi se omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave uvid u stanje potraživanja i poduzimanje mjera naplate dijela prihoda koji im prema zakonskim odredbama pripada.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da poduzete mjere naplate potraživanja (prihoda) ne daju očekivane rezultate.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će se propisati postupci naplate i kontrole naplate prihoda odnosno potraživanja, osobe zadužene za naplatu, kontrolu i praćenje rezultata poduzetih mjera, te donošenje procedura i kriterija za otpis potraživanja.

Također predlaže za potraživanja naplaćena nakon proteka roka obračunavati zateznu kamatu. Skreće se pozornost da je u srpnju 2012. stupila na snagu Uredba o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12), koja se odnosi na potraživanja države i lokalnih jedinica.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 316.871,00 kn i čine 28,7% vlastitih prihoda. Potraživanja za komunalnu naknadu iskazana koncem 2011. iznose 101.841,00 kn i veća su za 106,6% od potraživanja koncem 2010., te čine 31,2% zaduženja za 2011. Ukupno potraživanje je dospjelo.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu Kumrovec koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade, te izvori sredstava iz kojih će se namiriti iznos za slučaj potpunog ili djelomičnog oslobađanja od plaćanja komunalne naknade. Naplata naknade je odlukom utvrđena za sva naselja na području općine Kumrovec.

Odlukom je utvrđeno da komunalnu naknadu plaćaju vlasnici, odnosno korisnici poslovnog, stambenog i garažnog prostora, građevnog zemljišta koje služi u svrhu obavljanja djelatnosti, te neizgrađenog građevinskog zemljište (dalje u tekstu: nekretnine) na temelju rješenja. Naknada se naplaćuje za navedene nekretnine. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika nekretnina. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika.

U slučajevima kada vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu općina Kumrovec nema točne podatke za razrez i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe, zbog čega je naplata otežana.

S istim poteškoćama se susreću i druge lokalne jedinice. Najsloženiji postupci za utvrđivanje obveznika odnose se na podatke za obračun komunalne naknade, poreza na kuće za odmor, te sufinanciranje građana za izgradnju određene komunalne infrastrukture.

Općina Kumrovec ima poteškoća kod razreza komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo. Općini Kumrovec se nakon ostavinske rasprave službeno ne dostavljaju podaci od javnih bilježnika.

Također postoje problemi kod utvrđivanja odnosno utuživanja pojedinih obveznika (na pr. komunalne naknade) u slučaju osnivanja novih trgovačkih društava koji koriste isti prostor kao i «službeni» obveznik čiji je račun u blokadi ili nema imovine, jer općina Kumrovec nije obaviještena o promjeni obveznika.

Prema odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan je u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08, 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Ažuriranje baza podataka komunalne naknade uvidom stanja na terenu obavljeno je 2000., a kasnije se ažurira prijavama promjenama obveznika i uvidom komunalnog redara.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže uskladiti podatke za obračun komunalne naknade u bazi sa stvarnim stanjem (uvid na terenu).

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Općina Kumrovec vodi propisane poslovne knjige (glavna knjiga, dnevnik i pomoćne knjige) koje osiguravaju podatke pojedinačno prema vrstama prihoda i potraživanja. Unos podataka u poslovne knjige omogućuje istodobno evidentiranje potraživanja u analitičkim evidencijama i glavnoj knjizi, osim za općinske poreze.

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je brojnim zakonskim propisima i aktima općine Kumrovec o čijoj primjeni, između ostalog, ovisi učinkovitost naplate prihoda.

Baza podataka (podaci o obveznicima) ustrojene su za sve vrste prihoda koje naplaćuje općina Kumrovec. Baze se ažuriraju na temelju prijave korisnika, zaključenih ugovora i druge dokumentacije ovisno o vrsti prihoda.

Državni ured za reviziju je mišljenja da bi uspostavljanje sustava razmjene podataka između drugih državnih tijela omogućilo tijelima jedinica lokalne samouprave bolju i učinkovitiju naplatu prihoda.

- Informiranje stanovništva

Informacije o općini Kumrovec, iz raznih područja, objavljuju se u tiskanim, elektronskim i elektroničkim medijima. Općina Kumrovec putem javnih medija informira stanovništvo o radnjama i aktivnostima općinske uprave, obavljanju poslova koji se provode na području općine Kumrovec, te o potrebi plaćanja proračunskih prihoda koji služe za zadovoljavanje javnih potreba na području općine Kumrovec. Posebne mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koje se proračunski prihodi naplaćuju i o njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanja javnih potreba na području općine Kumrovec nisu provođene. Sustavno provođenje mjera informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju (naročito prihodi koji se neposredno naplaćuju od stanovništva), te njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Kumrovec, podiglo bi svijest stanovništva o potrebi podmirivanja obveza prema općini Kumrovec.

Za najznačajnije prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se stanovništvo putem sredstava javnog informiranja često podsjećati na njihovu obvezu.

Državni ured za reviziju predlaže i nadalje kontinuirano izvještavati stanovništvo o značaju javnih prihoda, njihovom prikupljanju i trošenju, utjecaju na uvjete života, te obvezi prijave promjene podataka.

Također predlaže sustavno provoditi mjere informiranja stanovništva o značaju i namjeni za koju se proračunski prihodi naplaćuju, njihovom utjecaju na poboljšanje općih uvjeta života na području općine Kumrovec. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Općina Lobor

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Lobor kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Krapinsko-zagorske županije. Površina općine Lobor je 61,0 km², a obuhvaća deset naselja. Ima status brdsko – planinskog područja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 3 217 stanovnika, 933 kućanstva i 1 337 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga općine Lobor ustrojen je Jedinostveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Lobor je imala tri zaposlenika. Nema proračunskih korisnika.

Na području općine Lobor ima 62 poslovna subjekta.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Lobor, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011., iznose 5.164.582,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 602.110,00 kn ili 10,4%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 6,0% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 8,1% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Lobor ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 43.

Tablica broj 43

Vlastiti prihodi općine Lobor ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	43.940	41.305	94,0
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	16.047	17.058	106,3
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	13.3660	7.354	55,0
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	14.527	16.893	116,3
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	46.129	43.493	94,3
2.1.	Naknade za koncesiju	8.600	12.343	143,5
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	37.529	30.789	82,0
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	0	361	-
3.	Upravne i administrativne pristojbe	1.993	2.484	124,6
4.	Komunalni doprinosi i naknade	228.845	215.020	94,0
4.1.	Komunalni doprinos	0	6.551	-
4.2.	Komunalna naknada	228.845	208.469	91,1
5.	Prihodi po posebnim propisima	17.984	114.556	637,0
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	0	2.293	-
5.2.	Doprinos za šume	3.279	12.748	388,8
5.3.	Mjesni samodoprinos	14.705	86.647,00	589,2
5.4.	Ostali prihodi po posebnim propisima	0	12.868	-
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	4.769	3.303	69,3
	Ukupno	343.660	420.161	122,3

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Lopor koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 44.

Tablica broj 44

Potraživanja
općine Lopor koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	343.265	441.141	128,5
1.1.	Potraživanja za poreze	26.437	33.861	128,1
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	8.001	31.235	390,4
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	162.970	202.542	124,3
1.4.	Potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	145.857	173.503	119,0
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	48.165	44.862	93,1
3.	Druga potraživanja	54.254	7.905	14,6
	Ukupno	445.684	493.908	110,8

Prema podacima iz financijskih izvještaja, potraživanja su koncem 2010. iznosila 445.684,00 kn, a koncem 2011. su iznosila 493.908,00kn, što je za 48.224,00 kn ili 10,8% više u odnosu na prethodnu godinu. Povećanje potraživanja se najvećim dijelom odnosi rast potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade, te druga potraživanja. Od ukupnih potraživanja iskazanih koncem 2011., na dospjela potraživanja se odnosi 398.025,00 kn ili 80,6%, a na nedospjela 95.883,00 kn ili 19,4%. Dospjela potraživanja odnose se na komunalnu naknadu u iznosu 89.421,00 kn, potraživanja na temelju ugovornih obveza u iznosu 60.000,00 kn, grobnu naknadu u iznosu 52.916,00 kn, općinske poreze u iznosu 33.861,00 kn, komunalni doprinos u iznosu 28.527,00 kn, zakup poslovnog prostora u iznosu 23.361,00 kn i druga potraživanja u ukupnom iznosu 109.939,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Lopor ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na općinske poreze, komunalne doprinose i naknade, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, obračun i naplatu obavlja općina Lopor na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Dio prihoda od nefinancijske imovine (naknada za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta), upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume i 8,0% vodnog doprinosa naplaćenog na području općine Lopor) ostvaruje se na temelju obračuna i uplate obveznika i na te prihode općina Lopor nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 398.025,00 kn i čine 94,7% vlastitih prihoda ostvarenih za 2011. Dospjela potraživanja starosti do godine dana iznose 174.069,00 kn, od jedne do tri godine iznose 99.627,00 kn, od tri do pet godina iznose 50.888,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 73.441,00 kn.

Pojedina dospjela potraživanja koje naplaćuje općina Lobor čine 14,6% do 74,2% ukupnog zaduženju za pojedine prihode za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.), od čega potraživanje za komunalnu naknadu (dospjelo potraživanje iznosi 89.421,00 kn) 55,0%, potraživanje na temelju ugovornih obveza (dospjelo potraživanje iznosi 60.000,00 kn) 14,6%, potraživanje za grobnu naknadu (dospjelo potraživanje iznosi 52.916,00 kn) 28,1%, općinske poreze (dospjelo potraživanje iznosi 33.861,00 kn) 45,0%, komunalni doprinos (dospjelo potraživanje iznosi 28.527,00 kn) 69,5% i zakup poslovnog prostora (dospjelo potraživanje iznosi 23.361,00 kn) 74,2%.

Tijekom 2011. za naplatu potraživanja su poduzimane mjere naplate upućivanjem opomena, poziva na plaćanje i dodavanje starog duga na uplatnice uz zaduženja za 2011. Zatezne kamate nisu obračunavane. Za naplatu potraživanja poslana je 421 opomena, od čega za općinske poreze 59 opomena za potraživanje u iznosu 33.501,00 kn, koncesije jedna opomena za potraživanje u iznosu 5.043,00 kn, potraživanja od zakupa i iznajmljivanja imovine tri opomene za iznos 4.660,00 kn, druge naknade osam opomena za iznos 66.556,00 kn i za komunalnu naknadu 350 opomena (iznos potraživanja nije naveden).

Poslove naplate obavlja pročelnica i voditeljica računovodstva.

Državni ured za reviziju ocjenjuje, obzirom na iznos i starost dospjelih potraživanja, da su poduzete mjere naplate nedostatne, ne daju očekivane rezultate. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijelo jedinice lokalne samouprave odgovorno je za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanja svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama. Pozornost valja posvetiti dospjelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Općina Lobor nije donijela interni akt kojim bi utvrdila procedure za poduzimanje mjera naplate i kontrolu naplate potraživanja. Procedurama treba utvrditi između ostalog mjere naplate koje će poduzimati, vremensko razdoblje nakon kojeg se pokreće pojedina mjera naplate, uvjete kada treba pribaviti instrumente osiguranja plaćanja, praćenje naplate po poduzetim mjerama i osobe koje će obavljati navedena poslove.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će se utvrditi poslovni procesi i mjere postupanja sa svrhom poboljšanja sustava naplate potraživanja. Također predlaže za plaćanja obavljena nakon proteka roka obračunati zateznu kamatu.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade iskazani su u financijskim izvještajima u iznosu 208.469,00 kn. Odnose se na grobnu naknadu u iznosu 135.235,00 kn i komunalnu naknadu u iznosu 73.234,00 kn.

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 73.234,00 kn i čine 17,4% vlastitih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu manji su za 1.687,00 kn ili 2,3%. Potraživanja za komunalnu naknadu koncem 2011. iznose 89.421,00 kn i veća su od potraživanja koncem 2010. za 13.734,00 kn, te čine 55,0% ukupnog zaduženja za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.) i veća su 2,8% od zaduženja za 2011.

Potraživanja za komunalnu naknadu starosti do godinu dana iznose 7.452,00 kn, od jedne do tri godine iznose 22.355,00 kn, od tri do pet godina iznose 22.355,00 kn i potraživanja starija od pet godina iznose 37.259,00 kn.

Tijekom 2011. za komunalnu naknadu su poduzimane mjere slanjem opomena (350 opomena).

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu Lobor koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika nekretnine. Komunalna naknada obračunava se poslovni, stambeni i garažni prostor. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. Vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu ili je uopće nisu prijavili, jer Zakon daje mogućnost da promjenu prijavi vlasnik ili korisnik. U navedenim slučajevima općina Lobor nema točne podatke za obračun i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe zbog čega je naplata otežana. Općina Lobor ima poteškoća kod obračuna komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo.

Baza podataka za komunalnu naknadu ustrojena je 1997., a zadnji put je ažurirana uvidom stanja na terenu 2011.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade i poreza na kuće za odmor bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže preispitati mogućnost prikupljanja prihoda od komunalne naknade za sve ostale nekretnine utvrđene odlukom o komunalnoj naknadi i Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je zakonskim propisima i aktima općine Lobor.

Općina Lobor ima ustrojene glavnu knjigu, dnevnik i pomoćne knjige. Vodi analitičke evidencije potraživanja prema subjektima, pojedinačnim iznosima i vrsti potraživanja. Obavlja evidentiranje u poslovnim knjigama na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Sustav unosa potraživanja u poslovne knjige omogućava istodobno evidentiranje u analitičkim evidencijama i glavnoj knjizi. Evidencija potraživanja ne omogućava ispis potraživanja prema starosti, već je potrebno pojedinačno utvrđivati dug po godinama za obveznike. Obzirom na navedeno ne raspolaže u svakom trenutku podacima o starosti potraživanja.

Baze podataka su ustrojene za prihode koje naplaćuje lokalna jedinica. Usklađuju se na temelju prijave obveznika, prema službenoj dužnosti, na temelju ugovora i drugo. Baza podataka za komunalnu naknadu, grobnu naknadu i općinske poreze ustrojena je od 1995. do 1998. Za grobnu naknadu baza podataka revidirana je od 2003. do 2006. kada je uspostavljena evidencija u novom programu.

Državni ured za reviziju predlaže unaprijediti informatički sustav vođenja evidencije potraživanja kako bi se osigurao ispis potraživanja prema starosti. Skreće se pozornost da je Vlada Republike Hrvatske u 2012. donijela Uredbu o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12) koja se odnosi na državu i lokalne jedinice.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, trebalo bi zakonskom regulativom, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

- Informiranje stanovništva

Općina Lobor informira stanovništvo o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život stanovništva putem lokalne radio stanice, oglasne ploče i mrežna stranica.

Sustavno informiranje stanovništva o značaju i namjeni naplate proračunskih prihoda, pogotovo onih koje stanovništvo neposredno plaća, utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice se ne provodi.

Za prihode koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (najznačajniji su komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se obveznike putem izdanih rješenja podsjećati na obvezu prijave promjene podataka.

Odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da je obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08, 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Državni ured za reviziju predlaže sustavno informirati stanovništvo o značaju i namjeni za koju se naplaćuju proračunski prihodi i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice, te obvezi prijave promjene podataka. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Općina Mače

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Mače kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Krapinsko-zagorske županije. Površina općine Mače je 27,88 km², a obuhvaća devet naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011., ima 2 542 stanovnika, 803 kućanstva i 1 444 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga općine Mače ustrojen je Jedinostveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Mače je imala četiri zaposlenika. Nema proračunskih korisnika.

Na području općine Mače ima 46 poslovnih subjekata.

a) Prihod

Ukupni prihodi općine Mače, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011., iznose 2.362.307,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 982.676,00 kn ili za 29,4%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 24,0% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 40,2% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Mače ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 45.

Tablica broj 45

Vlastiti prihodi općine Mače ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	97.845	131.446	134,3
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	53.784	84.938	157,9
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	19.554	17.555	89,8
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	24.507	28.953	118,1
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	102.708	87.102	84,8
2.1.	Naknade za koncesiju	11.014	15.429	140,1
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	90.655	70.642	77,9
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	1.039	1.031	99,2
3.	Upravne i administrativne pristojbe	227.407	315.609	138,8
4.	Komunalni doprinosi i naknade	229.697	323.702	140,9
4.1.	Komunalni doprinos	0	32.269	-
4.2.	Komunalna naknada	229.697	291.433	126,9
5.	Prihodi po posebnim propisima	143.676	91.126	63,4
5.1.	Doprinos za šume	22	93	422,7
5.2.	Ostali prihodi po posebnim propisima	143.654	91.033	63,4
	Ukupno	801.333	948.985	118,4

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Mače koncem 2010. i 2011., daju se u tablici broj 46.

Tablica broj 46

Potraživanja
općine Mače koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	886.164	622.521	70,2
1.1.	Potraživanja za poreze	3.161	3.060	96,8
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	49.903	56.845	113,9
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	832.150	562.616	67,6
1.4.	Potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	950	0	-
Ukupno		886.164	622.521	70,2

Prema podacima iz financijskih izvještaja, potraživanja su koncem 2010. iznosila 886.164,00 kn, a koncem 2011. su iznosila 622.521,00 kn, što je za 263.643,00 kn ili 29,8% manje u odnosu na prethodnu godinu. Smanjenje potraživanja se najvećim dijelom odnosi pad potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade. Koncem 2011. potraživanja su iskazana u iznosu 622.521,00 kn i u cijelosti su dospjela. Odnose se na naknadu za održavanje vodovoda u iznosu 190.738,00 kn, komunalnu naknadu u iznosu 164.724,00 kn, grobnu naknadu u iznosu 103.214,00 kn, općinske poreze u iznosu 57.346,00 kn, zakup i iznajmljivanje u iznosu 53.350,00 kn, sufinanciranje asfaltiranja u iznosu 49.654,00 kn i druga potraživanja u iznosu 3.495,00 kn. Općina Mače nema programske mogućnosti ispisa potraživanja prema starosti.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Mače ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na općinske poreze, komunalne doprinose i naknade, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, obračun i naplatu obavlja općina Mače na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Dio prihoda od nefinancijske imovine (spomenička renta obračunana na ukupni prihod), upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume) ostvareni su na temelju obračuna i uplate obveznika i na te prihode općina Mače nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 622.521,00 kn i čine 65,6% vlastitih prihoda ostvarenih za 2011.

Pojedina dospjela potraživanja koja naplaćuje općina Mače čine 26,0% do 80,9% ukupnog zaduženja za pojedine prihode za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.), od čega potraživanje za održavanje vodovoda (dospjelo potraživanje iznosi 190.738,00 kn) 80,9%, potraživanje za komunalnu naknadu (dospjelo potraživanje iznosi 164.724,00 kn) 34,3%, potraživanje za grobnu naknadu (dospjelo potraživanje iznosi 103.214,00 kn) 26,0%, potraživanje za porez na tvrtku (dospjelo potraživanje iznosi 38.320,00 kn) 48,8%, potraživanje za zakup i iznajmljivanje (dospjelo potraživanje iznosi 53.350,00 kn) 56,2% i sufinanciranje asfaltiranja (dospjelo potraživanje iznosi 49.654,00 kn) 59,3%.

Tijekom 2011. za naplatu potraživanja su poduzimane mjere naplate upućivanjem opomena i prisilna naplata. Za naplatu potraživanja poslano je 917 opomena u ukupnom iznosu 596.272,00 kn. Pokrenuto je 311 mjera prisilne naplate za potraživanja u iznosu 352.876,00 kn, od čega za općinske poreze 29 mjera prisilne naplate za potraživanje u iznosu 46.320,00 kn, zakup poslovnog prostora jedna mjera prisilne naplate za potraživanje u iznosu 35.000,00 kn, druge naknade 153 mjere prisilne naplate za potraživanje u iznosu 130.353,00 kn i komunalnu naknadu 128 mjera prisilne naplate za potraživanje u iznosu 141.203,00 kn. Zatezne kamate nisu obračunavane.

Poslove naplate obavlja voditelj financijskog odsjeka koji je i vršitelj dužnosti pročelnika. Mjere prisilne naplate obavljao je jedinstveni upravni odjel, javnobilježnički ured i odvjetnički ured.

Državni ured za reviziju ocjenjuje, obzirom na iznos dospjelih potraživanja, da su poduzete mjere naplate nedostatne, ne daju očekivane rezultate. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijelo jedinice lokalne samouprave odgovorno je za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanja svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama. Pozornost valja posvetiti dospjelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Općina Mače nije donijela interni akt kojim bi utvrdila procedure za poduzimanje mjera naplate i kontrolu naplate potraživanja. Procedurama treba utvrditi između ostalog mjere naplate koje će poduzimati, vremensko razdoblje nakon kojeg se pokreće pojedina mjera naplate, uvjete kada treba pribaviti instrumente osiguranja plaćanja, praćenje naplate po poduzetim mjerama i osobe koje će obavljati navedena poslove.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će utvrditi poslovne procese i mjere postupanja sa svrhom poboljšanja sustava naplate potraživanja. Također predlaže za plaćanja obavljena nakon proteka roka obračunati zateznu kamatu.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 291.433,00 kn i čine 30,7% vlastitih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu veći su za 61.736,00 kn ili 26,9%. Potraživanja za komunalnu naknadu koncem 2011. iznose 164.724,00 kn i manja su od potraživanja koncem 2010. za 37.846,00 kn, te čine 34,3% ukupnog zaduženja za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.) i 59,3% zaduženja za 2011.

Tijekom 2011. za komunalnu naknadu su poduzimane mjere slanjem opomena (300 opomena u iznosu 153.530,00 kn) i prisilna naplata za potraživanje u iznosu 141.202,00 kn.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu Mače koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika nekretnine. Komunalna naknada se obračunava za stambeni i poslovni prostor, djelomično za garažni prostor, te građevinsko zemljište koje služi za obavljanje djelatnosti. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. Vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu ili je uopće nisu prijavili, jer Zakon daje mogućnost da promjenu prijavi vlasnik ili korisnik. U navedenim slučajevima općina Mače nema točne podatke za obračun i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe zbog čega je naplata otežana. Općina Mače ima poteškoća kod obračuna komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo.

Baza podataka za komunalnu naknadu ustrojena je 1996., a zadnji put je ažurirana uvidom stanja na terenu 2002.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade i poreza na kuće za odmor bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže preispitati mogućnost prikupljanja prihoda od komunalne naknade za sve ostale nekretnine utvrđene odlukom o komunalnoj naknadi i Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je zakonskim propisima i aktima općine Mače.

Općina Mače ima ustrojene glavnu knjigu, dnevnik i pomoćne knjige. Vodi analitičke evidencije potraživanja prema subjektima, pojedinačnim iznosima i vrstama potraživanja.

Obavlja evidentiranje u poslovnim knjigama na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Evidencija potraživanja ne omogućava ispis potraživanja prema starosti, već je potrebno pojedinačno utvrđivati dug po godinama za obveznike. Obzirom na navedeno općina Mače ne raspolaže u svakom trenutku podacima o starosti potraživanja. Otpis potraživanja tijekom 2011. obavljen je u iznosu 40.379,00 kn. Odluka o kriterijima, mjerilima i postupcima za otpis potraživanja nije donesena.

Baze podataka su ustrojene za prihode koje naplaćuje lokalna jedinica. Usklađuju se na temelju prijave obveznika, prema službenoj dužnosti, na temelju ugovora i drugo. Baza podataka za komunalnu naknadu ustrojena je 1996., sa stvarnim stanjem je usklađena 1998., te 2002. Za grobnu naknadu baza podataka ustrojena je 1998., a za općinske poreze baza podataka je ustrojena u razdoblju od 1999. do 2001.

Državni ured za reviziju predlaže unaprijediti informatički sustav vođenja evidencije potraživanja kako bi se osigurao ispis potraživanja prema starosti. Također predlaže kod otpisa potraživanja primjenjivati kriterije određene Uredbom o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12) koja se odnosi na državu i lokalne jedinice.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, trebalo bi zakonskom regulativom, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

- Informiranje stanovništva

Općina Mače informira stanovništvo o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život stanovništva. Informacije se objavljuju putem lokalne radio stanice i mrežna stranica.

U suradnji s mjesnim odborima, te osobnim ili telefonskim kontaktom stanovništvo se upoznaje s namjenom pojedinog prihoda koji su obvezni plaćati, te im se ukazuju na svrhu i ciljeve koji se mogu postići redovitim plaćanjem.

Sustavno informiranje stanovništva o značaju i namjeni naplate proračunskih prihoda, pogotovo onih koje stanovništvo neposredno plaća, utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice se ne provodi.

Za prihode koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (najznačajniji su komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se obveznike putem izdanih rješenja podsjećati na obvezu prijave promjene podataka. Općina Mače provodi informiranje stanovništvo o obvezi prijave promjene podataka za komunalnu naknadu. U rješenju o komunalnoj naknadi je navedeno da su obveznici komunalne naknade dužni prijaviti svaku promjenu koja bi utjecala na visinu komunalne naknade.

Odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da je obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08, 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Državni ured za reviziju predlaže sustavno informirati stanovništvo o značaju i namjeni za koju se naplaćuju proračunski prihodi i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice, te obvezi prijave promjene podataka. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Općina Marija Bistrica

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Marija Bistrica kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Krapinsko-zagorske županije. Površina općine Marija Bistrica je 70,0 km², a obuhvaća jedanaest naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 5 954 stanovnika, 1 888 kućanstva i 3 364 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga općine Marija Bistrica ustrojen je Jedinostveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Marija Bistrica je imala dvanaest zaposlenika. Prema registru proračunskih korisnika, ima dva proračunska korisnika u kojima je bilo ukupno dvanaest zaposlenika.

Na području općine Marija Bistrica ima 246 poslovnih subjekata.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Marija Bistrica, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011., iznose 12.207.454,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 318.870,00 kn ili za 2,7%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 28,4% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 27,1% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Marija Bistrica ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 47.

Tablica broj 47

Vlastiti prihodi općine Marija Bistrica ostvareni za 2010. i 2011.

Redni broj	Prihod	u kn		
		2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	234.960	262.623	111,8
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	100.602	116.165	115,5
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	57.573	66.083	114,8
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	76.785	80.375	104,7
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	2.117.548	2.156.294	101,8
2.1.	Naknade za koncesiju	4.168	9.600	230,3
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	302.703	312.689	103,3
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	1.810.677	1.834.005	101,3
3.	Upravne i administrativne pristojbe	7.208	8.433	117,0
4.	Komunalni doprinosi i naknade	538.624	500.876	93,0
4.1.	Komunalni doprinos	0	74.728	-
4.2.	Komunalna naknada	538.624	426.148	79,1
5.	Prihodi po posebnim propisima	374.839	364.513	97,2
5.1.	Doprinos za šume	4.233	5.061	119,6
5.2.	Ostali prihodi po posebnim propisima	370.606	359.452	97,0
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	99.580	14.774	14,8
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	95.009	9.792	10,3
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	4.571	4.982	109,0
	Ukupno	3.372.759	3.307.513	98,1

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Marija Bistrica koncem 2010. i 2011., daju se u tablici broj 48.

Tablica broj 48

Potraživanja
općine Marija Bistrica koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	2.246.177	2.557.469	113,9
1.1.	Potraživanja za poreze	222.923	229.858	103,1
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	588.759	658.231	111,8
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	796.551	916.583	115,1
1.4.	Potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	637.944	752.797	118,0
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	90.544	79.474	87,8
3.	Druga potraživanja	3.957	2.000	50,5
Ukupno		2.340.678	2.638.943	112,7

Prema podacima iz financijskih izvještaja, potraživanja su koncem 2010. iznosila 2.340.678,00 kn, a koncem 2011. su iznosila 2.638.943,00 kn, što je za 298.265,00 kn ili 12,7% više u odnosu na prethodnu godinu. Povećanje potraživanja se najvećim dijelom odnosi rast potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade, te potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga. Od ukupnih potraživanja iskazanih koncem 2011., na dospjela potraživanja se odnosi 2.474.201,00 kn ili 93,8%, a na nedospjela 164.742,00 kn ili 6,2%. Dospjela potraživanja odnose se na potraživanja za naknadu za vodu u iznosu 599.631,00 kn, komunalnu naknadu u iznosu 511.470,00 kn, naknadu za korištenje javnih površina u iznosu 386.472,00 kn, sufinanciranje u iznosu 265.663,00 kn, općinske poreze u iznosu 229.858 kn, zakup poslovnog prostora 167.939,00 kn, grobnu naknadu u iznosu 152.847,00 kn, ekološku rentu u iznosu 85.437,00 kn i druga potraživanja u iznosu 74.884,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Marija Bistrica ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na općinske poreze, komunalne doprinose i naknade, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, obračun i naplatu obavlja općina Marija Bistrica na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Dio prihoda od nefinancijske imovine (spomenička renta obračunana na ukupni prihod), upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume) ostvaruje se na temelju obračuna i uplate obveznika i na te prihode općina Marija Bistrica nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 2.474.201,00 kn i čine 74,8% vlastitih prihoda ostvarenih za 2011. Dospjela potraživanja starosti do godinu dana iznose 1.433.310,00 kn, od jedne do tri godine iznose 514.456,00 kn, od tri do pet godina iznose 407.533,00 kn i preko pet godina iznose 118.902,00 kn.

Pojedina dospjela potraživanja koja naplaćuje općina Marija Bistrica čine 23,9% do 59,5% u ukupnog zaduženja za pojedine prihode za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.), od čega potraživanje za naknadu za vodu (dospjelo potraživanje iznosi 599.631,00 kn) 50,3%, komunalnu naknadu (dospjelo potraživanje iznosi 511.470,00 kn) 54,5%, naknadu za korištenje javnih površina (dospjelo potraživanje iznosi 386.472,00 kn) 33,6%, sufinanciranje (dospjelo potraživanje iznosi 265.663,00 kn) 49,0%, općinske poreze (porez na potrošnju (dospjelo potraživanje iznosi 55.248,00 kn) 45,5%, porez na kuće za odmor (dospjelo potraživanje iznosi 22.710,00 kn) 23,9%, porez na tvrtku ili naziv (dospjelo potraživanje iznosi 118.180,00 kn) 59,5% i porez na korištenje javnih površina (dospjelo potraživanje iznosi 31.131,00 kn) 41,5%), zakup poslovnog prostora (dospjelo potraživanje iznosi 167.939,00 kn) 36,3% i grobna naknada (dospjelo potraživanje iznosi 152.847,00 kn) 44,5%.

Tijekom 2011. za naplatu potraživanja su poduzimane mjere naplate slanjem opomena i prisilna naplata. Poslano je 3 596 opomena za iznos potraživanja 1.626.413,00 kn. Putem odvjetničkog ureda pokrenuto je 10 mjera prisilne naplate za naplatu potraživanja za vodu u iznosu 192.952,00 kn. Zatezne kamate nisu obračunavane.

Poslove evidentiranja i naplate prihoda obavlja pročelnik jedinstvenog upravnog odjela i odsjek za računovodstvo. Mjere prisilne naplate provode se putem odvjetničkog ureda.

Državni ured za reviziju ocjenjuje, obzirom na iznos i starost dospjelih potraživanja, da su poduzete mjere naplate nedostatne, ne daju očekivane rezultate. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijelo jedinice lokalne samouprave odgovorno je za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanja svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama. Pozornost valja posvetiti dospjelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Općina Marija Bistrica nije donijela interni akt kojim bi utvrdila procedure za poduzimanje mjera naplate i kontrolu naplate potraživanja. Procedurama treba utvrditi između ostalog mjere naplate koje će poduzimati, vremensko razdoblje nakon kojeg se pokreće pojedina mjera naplate, uvjete kada treba pribaviti instrumente osiguranja plaćanja, praćenje naplate po poduzetim mjerama i osobe koje će obavljati navedena poslove.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će utvrditi poslovne procese i mjere postupanja sa svrhom poboljšanja sustava naplate potraživanja. Također predlaže za plaćanja obavljena nakon proteka roka obračunati zateznu kamatu.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 426.148,00 kn i čine 12,9% vlastitih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu manji su za 112.476,00 kn ili 20,9%. Potraživanja za komunalnu naknadu koncem 2011. iznose 511.470,00 kn i manja su od potraživanja koncem 2010. za 57.712,00 kn, te čine 54,5% ukupnog zaduženja za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.), i veća su za 12,7% od zaduženja za 2011.

Potraživanja za komunalnu naknadu starosti do godinu dana iznose 148.339,00 kn, od jedne do tri godine iznose 166.454,00 kn, od tri do pet godina iznose 113.078,00 kn i potraživanja starija od pet godina iznose 83.599,00 kn.

Tijekom 2011. za komunalnu naknadu su poduzimane mjere slanjem opomena (2 360 opomena u iznosu 453.854,00 kn).

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu Marija Bistrica koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika nekretnine. Komunalna naknada obračunava se za poslovni, stambeni i garažni prostor, te građevinsko zemljište koje služi u svrhu obavljanja djelatnosti. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. Vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu ili je uopće nisu prijavili, jer Zakon daje mogućnost da promjenu prijavi vlasnik ili korisnik. U navedenim slučajevima općina Marija Bistrica nema točne podatke za obračun i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe zbog čega je naplata otežana. Općina Marija Bistrica ima poteškoća kod obračuna komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo.

Baza podataka za komunalnu naknadu ustrojena je 1996. Tijekom 2012. baza podataka za komunalnu naknadu usklađena je obilaskom terena i provjerom stvarne situacije na terenu.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade i poreza na kuće za odmor bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže preispitati mogućnost prikupljanja prihoda od komunalne naknade za sve ostale nekretnine utvrđene odlukom o komunalnoj naknadi i Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je zakonskim propisima i aktima općine Marija Bistrica.

Općina Marija Bistrica ima ustrojene glavnu knjigu, dnevnik i pomoćne knjige. Vodi analitičke evidencije potraživanja prema subjektima, pojedinačnim iznosima, vrstama potraživanja i rokovima dospelosti. Obavlja evidentiranje u poslovnim knjigama na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Evidencija omogućava ispis potraživanja prema starosti.

Tijekom 2011. otpisana su potraživanja za općinske poreze u iznosu 18.208,00 kn, korištenje javnih površina u iznosu 3.660,00 kn, druga potraživanja od zakupa i iznajmljivanja 1.000,00 kn, druge naknade 194.599,00 kn, komunalna naknada u iznosu 5.406,00 kn odnosno ukupno 222.873,00 kn. Odluka o kriterijima, mjerilima i postupku za otpis potraživanja nije donesena.

Državni ured za reviziju predlaže kod otpisa potraživanja primjenjivati kriterije određene Uredbom o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12) koja se odnosi na državu i lokalne jedinice.

Baze podataka su ustrojene za prihode koje naplaćuje lokalna jedinica. Usklađuju se na temelju prijave obveznika, prema službenoj dužnosti, na temelju ugovora i drugo. Baza podataka za komunalnu naknadu ustrojena je 1996., grobne naknade 1974., a općinske poreze 1994. Tijekom 2012. baza podataka za komunalnu naknadu i kuće za odmor usklađena je obilaskom terena i provjerom stvarne situacije na terenu.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, trebalo bi zakonskom regulativom, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

- Prihodi koji nisu ostvareni

Općina Marija Bistrica je donijela interne akte o prihodima koje prema zakonskim odredbama treba prikupljati, osim odluke o visini spomeničke rente po m² poslovnog prostora u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno povijesne cjeline. Na području općine Marija Bistrica nalaze se pojedinačna nepokretna kulturna dobra i nepokretno kulturno dobro – kulturno – povijesna cjelina. Obveznici plaćanja spomeničke rente su pravne i fizičke osobe koje obavljaju gospodarsku djelatnost u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno povijesne cjeline. Visinu spomeničke rente propisuje odlukom jedinica lokalne samouprave u skladu s odredbom članka 114. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine 69/99, 151/03, 157/03, 87/09, 88/10 i 61/11).

Državni ured za reviziju predlaže donijeti Odluku o spomeničkoj renti, te formiranje baze podataka o obveznicima spomeničke rente.

- Informiranje stanovništva

Općina Marija Bistrica informira stanovništvo o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život stanovništva. Informacije o Općini Marija Bistrica objavljuju se putem internet stranice, oglasne ploče, objave u službenom glasilu i ostalim medijima.

Sustavno informiranje stanovništva o značaju i namjeni naplate proračunskih prihoda, pogotovo onih koje stanovništvo neposredno plaća, utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice se ne provodi.

Za prihode koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (najznačajniji su komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se obveznike putem izdanih rješenja podsjećati na obvezu prijave promjene podataka. Općina Marija Bistrica provodi informiranje stanovništvo o obvezi prijave promjene podataka za komunalnu naknadu. U rješenju o komunalnoj naknadi je navedeno da su obveznici komunalne naknade dužni prijaviti svaku promjenu koja bi utjecala na visinu komunalne naknade. Odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da je obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08, 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Državni ured za reviziju predlaže sustavno informirati stanovništvo o značaju i namjeni za koju se naplaćuju proračunski prihodi i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice, te obvezi prijave promjene podataka. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Općina Mihovljan

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Mihovljan kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Krapinsko-zagorske županije. Površina općine Mihovljan je 26,5 km², a obuhvaća 5 naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 1 949 stanovnika, 614 kućanstva i 949 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga Općine ustrojen je Jedinostveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Mihovljan je imala tri zaposlenika. Nema proračunskih korisnika.

Na području općine Mihovljan ima 40 poslovnih subjekata.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Mihovljan, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011., iznose 3.182.619,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 252.098,00 kn ili za 8,6%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 36,5% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 22,4% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Mihovljan ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 49.

Tablica broj 49

Vlastiti prihodi općine Mihovljan ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	51.789	59.734	115,3
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	21.279	23.515	110,5
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	12.790	8.329	65,1
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	17.720	27.890	157,4
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	15.366	45.428	295,6
2.1.	Naknade za koncesiju	2.347	23.080	983,4
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	13.019	22.348	171,7
3.	Upravne i administrativne pristojbe	199	368	184,9
4.	Komunalni doprinosi i naknade	892.496	404.706	45,3
4.1.	Komunalni doprinos	380	1.145	301,3
4.2.	Komunalna naknada	892.116	403.561	45,2
5.	Prihodi po posebnim propisima	97.408	196.193	201,4
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	811	1.181	145,6
5.2.	Doprinos za šume	51	333	652,9
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	96.546	194.679	201,6
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	10.952	7.697	70,3
	Ukupno	1.068.210	714.126	66,9

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Mihovljan koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 50.

Tablica broj 50

Potraživanja općine Mihovljan koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	587.416	623.799	106,2
1.1.	Potraživanja za poreze	50.621	51.192	101,1
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	47.097	44.983	95,5
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	489.698	527.624	107,7
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	48.144	40.447	84,0
	Ukupno	635.560	664.246	104,5

Prema podacima iz financijskih izvještaja, potraživanja su koncem 2010. iznosila 635.560,00 kn, a koncem 2011. su iznosila 664.246,00 kn, što je za 28.686,00 kn ili 4,5% više u odnosu na prethodnu godinu. Povećanje potraživanja se najvećim dijelom odnosi na rast potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade. Od ukupnih potraživanja iskazanih koncem 2011., na dospjela potraživanja se odnosi 623.599,00 kn ili 93,9%, a na nedospjela 40.647,00 kn ili 6,1%. Dospjela potraživanja odnose se na grobnu naknadu u iznosu 229.877,00 kn, komunalnu naknadu u iznosu 164.014,00 kn, naknadu za priključak na vodovodnu mrežu u iznosu 85.328,00 kn, zakup i iznajmljivanje u iznosu 37.483,00 kn, općinske poreze u iznosu 51.192,00 kn, za pitku vodu u iznosu 41.200,00 kn i drugo u iznosu 14.505,00 kn. Općina nema mogućnosti ispisa potraživanja prema starosti.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Mihovljan ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na općinske poreze, komunalne doprinose i naknade, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, obračun i naplatu obavlja općina Mihovljan na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Dio prihoda od nefinancijske imovine (naknada za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta, spomenička renta obračunana na ukupni prihod i naknada za istraživanje mineralnih sirovina), upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume i 8,0% vodnog doprinosa naplaćenog na području općine Mihovljan) ostvaruje se na temelju obračuna i uplate obveznika i na te prihode općina Mihovljan nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 623.599,00 kn i čine 87,3% vlastitih prihoda ostvarenih za 2011.

Pojedina dospjela potraživanja koje naplaćuje općina Mihovljan čine 33,9% do 62,6% ukupnog zaduženja za pojedine prihode za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.), od čega potraživanje za grobnu naknadu (dospjelo potraživanje iznosi 229.877,00 kn) 58,9%, potraživanje za komunalnu naknadu (dospjelo potraživanje iznosi 164.014,00 kn) 48,6%, potraživanje za naknadu za priključak na vodovodnu mrežu (dospjelo potraživanje iznosi 85.328,00 kn) 53,6%, zakup poslovnog prostora (dospjelo potraživanje iznosi 37.483,00 kn) 62,6%, porez na potrošnju (dospjelo potraživanje iznosi 11.852,00 kn) 58,7%, porez na tvrtku ili naziv (dospjelo potraživanje iznosi 16.080,00 kn) 36,6%, porez na kuće za odmor (dospjelo potraživanje iznosi 23.260,00 kn) 49,8% te za pitku vodu (dospjelo potraživanje iznosi 41.200,00 kn) 33,9%.

Tijekom 2011. za naplatu potraživanja su poduzimane mjere naplate upućivanjem opomena (poslano je 449 opomena za iznos potraživanja 230.479,00 kn), ovrhe su pokrenute za naplatu potraživanja od komunalne naknade u iznosu 56.303,00 kn i porez na potrošnju u iznosu 4.500,00 kn. Zatezne kamate nisu obračunavane.

Poslove naplate obavlja pročelnik i voditeljica računovodstva. Za poduzimanje mjera prisilne naplate od fizičkih osoba angažiran je odvjetnički ured.

Državni ured za reviziju ocjenjuje, obzirom na iznos dospjelih potraživanja, da su poduzete mjere naplate nedostatne, ne daju očekivane rezultate. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijelo jedinice lokalne samouprave odgovorno je za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanja svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzeto protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Općina Mihovljan nije donijela interni akt kojim bi utvrdila procedure za poduzimanje mjera naplate i kontrolu naplate potraživanja. Procedurama treba utvrditi između ostalog mjere naplate koje će poduzimati, vremensko razdoblje nakon kojeg se pokreće pojedina mjera naplate, uvjete kada treba pribaviti instrumente osiguranja plaćanja, praćenje naplate po poduzetim mjerama i osobe koje će obavljati navedena poslove.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će utvrditi poslovne procese i mjere postupanja sa svrhom poboljšanja sustava naplate potraživanja. Također predlaže za plaćanja obavljena nakon proteka roka obračunavati zateznu kamatu.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade iskazani su u financijskim izvještajima u iznosu 403.561,00 kn. Odnose se na komunalnu naknadu u iznosu 173.242,00 kn, grobnu naknadu u iznosu 160.592,00 kn i naknadu za priključak na vodovodnu mrežu u iznosu 69.727,00 kn.

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 173.242,00 kn i čine 24,3% vlastitih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu manji su za 17.052,00 kn ili 9,0%. Potraživanja za komunalnu naknadu koncem 2011. iznose 164.014,00 kn i veća su od potraživanja koncem 2010. za 12.232,00 kn, te čine 48,6% ukupnog zaduženja za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.) i 88,4% od zaduženja za 2011.

Tijekom 2011. za komunalnu naknadu su poduzimane mjere slanjem opomena (370 opomena u iznosu 133.79,00 kn) i prisilna naplata za potraživanje u iznosu 56.303,00 kn.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu Mihovljan koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika nekretnine. Komunalna naknada obračunava se za poslovne, stambene i garažne prostore. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. Vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu ili je uopće nisu prijavili, jer Zakon daje mogućnost da promjenu prijavi vlasnik ili korisnik. U navedenim slučajevima općina Mihovljan nema točne podatke za obračun i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe zbog čega je naplata otežana. Općina Mihovljan ima poteškoća kod obračuna komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo.

Baza podataka za komunalnu naknadu ustrojena je 2004., a ažurira se temeljem uvida na terenu koje obavlja djelatnik općine Mihovljan.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade i poreza na kuće za odmor bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže preispitati mogućnost prikupljanja prihoda od komunalne naknade za sve ostale nekretnine utvrđene odlukom o komunalnoj naknadi i Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je zakonskim propisima i aktima općine Mihovljan.

Općina Mihovljan ima ustrojene glavnu knjigu, dnevnik i pomoćne knjige. Vodi analitičke evidencije potraživanja prema subjektima, pojedinačnim iznosima i vrstama potraživanja. Obavlja evidentiranje u poslovnim knjigama na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Sustav unosa potraživanja u poslovne knjige omogućava istodobno evidentiranje u analitičkim evidencijama i glavnoj knjizi.

Evidencija potraživanja ne omogućava ispis potraživanja prema starosti, već je potrebno pojedinačno utvrđivati dug po godinama za obveznike. Obzirom na navedeno općina Mihovljan ne raspolaže u svakom trenutku podacima o starosti potraživanja po godinama.

Državni ured za reviziju predlaže unaprijediti informatički sustav vođenja evidencije potraživanja kako bi se osigurao ispis potraživanja prema starosti. Skreće se pozornost da je Vlada Republike Hrvatske u 2012. donijela Uredbu o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12) koja se odnosi na državu i lokalne jedinice.

Baze podataka su ustrojene za prihode koje naplaćuje lokalna jedinica. Usklađuju se na temelju prijave obveznika, prema službenoj dužnosti, na temelju ugovora i drugo. Baza podataka za grobnu naknadu ustrojena je 1996., baza podataka za porez na tvrtku ustrojena je 1997., baza podataka za komunalnu naknadu ustrojena je 2004. i baza podataka za porez na kuće za odmor ustrojena je 2010.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, trebalo bi zakonskom regulativom, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

- Informiranje stanovništva

Općina Mihovljan informira stanovništvo o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život stanovništva putem lokalne radio stanice, oglasne ploče, službenih glasila i mrežna stranica.

Sustavno informiranje stanovništva o značaju i namjeni naplate proračunskih prihoda, pogotovo onih koje stanovništvo neposredno plaća, utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice se ne provodi.

Za prihode koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (najznačajniji su komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se obveznike putem izdanih rješenja podsjećati na obvezu prijave promjene podataka. Općina Mihovljan provodi informiranje stanovništvo o obvezi prijave promjene podataka za komunalnu naknadu. U rješenju o komunalnoj naknadi je navedeno da su obveznici komunalne naknade dužni prijaviti svaku promjenu koja bi utjecala na visinu komunalne naknade. Odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da je obveznik plaćanja komunalne naknade obavezan u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08, 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Državni ured za reviziju predlaže sustavno informirati stanovništvo o značaju i namjeni za koju se naplaćuju proračunski prihodi i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice, te obvezi prijave promjene podataka. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Općina Novi Golubovec

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Novi Golubovec kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Krapinsko-zagorske županije. Površina općine Novi Golubovec je 13,63 km², a obuhvaća pet naselja. Ima status brdsko – planinskog područja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 1 004 stanovnika, 317 kućanstva i 487 stambenih jedinica. Na području općine Novi Golubovec ima 15 poslovnih subjekata.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga općine Novi Golubovec ustrojen je Jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Novi Golubovec je imala 4 zaposlenika. Nema proračunskih korisnika.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Novi Golubovec, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011., iznose 2.231.207,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 816.213,00 kn ili za 26,8%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 23,5% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 35,9% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Novi Golubovec ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 51.

Tablica broj 51

Vlastiti prihodi općine Novi Golubovec ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	12.530	11.205	89,4
1.1.	Porez na promet (porez na potrošnju)	4.970	4.105	82,6
1.2.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	7.560	7.100	93,9
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	261.008	321.707	123,3
2.1.	Naknade za koncesiju	2.263	3.210	141,8
2.2.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	258.745	318.497	123,1
3.	Upravne i administrativne pristojbe	33.050	43.675	132,1
3.1.	Županijske, gradske i općinske pristojbe i naknade	32.667	43.522	133,2
3.2.	Ostale pristojbe i naknade	383	153	39,9
4.	Komunalni doprinosi i naknade	375.386	377.436	100,5
4.1.	Komunalni doprinos	65	3.459	-
4.2.	Komunalna naknada	375.321	373.977	99,6
5.	Prihodi po posebnim propisima	19.304	32.416	167,9
5.1.	Doprinos za šume	375	4.035	-
5.2.	Ostali prihodi po posebnim propisima	18.929	28.381	149,9
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	14.813	14.779	99,8
	Ukupno	716.091	801.218	111,9

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Novi Golubovec koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 52.

Tablica broj 52

Potraživanja općine Novi Golubovec koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	125.529	124.328	99,0
1.1.	Potraživanja za poreze	18.980	5.680	29,9
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	750	0	-
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	105.799	118.648	112,1
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	81.355	66.575	81,8
	Ukupno	206.884	190.903	92,3

Prema podacima iz financijskih izvještaja, potraživanja su koncem 2010. iznosila 206.884,00 kn, a koncem 2011. su iznosila 190.903,00 kn, što je za 15.981,00 kn ili 7,7% manje u odnosu na prethodnu godinu. Smanjenje potraživanja se najvećim dijelom odnosi na pad potraživanja od prodaje nefinancijske imovine. Od ukupnih potraživanja iskazanih koncem 2011., na dospjela potraživanja se odnosi 124.328,00 kn ili 65,1% , a na nedospjela 66.575,00 kn ili 34,9%. Dospjela potraživanja odnose se na komunalnu naknadu u iznosu 100.057,00 kn, naknadu za vodu u iznosu 18.279,00 kn, porez na tvrtku u iznosu 5.680,00 kn i druga potraživanja u iznosu 312,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Novi Golubovec ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na općinske poreze, komunalne doprinose i naknade, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, obračun i naplatu obavlja općina Novi Golubovec na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Dio prihoda od nefinancijske imovine (naknada za eksploataciju mineralnih sirovina), upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume) ostvaruje se na temelju obračuna i uplate obveznika i na te prihode općina Novi Golubovec nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Dospjela potraživanja iznose 124.328,00 kn i čine 15,5% vlastitih prihoda ostvarenih za 2011. Dospjela potraživanja starosti do godinu dana iznose 52.587,00 kn, od jedne do tri godine iznose 42.217,00 kn, od tri do pet godina iznose 27.519,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 2.005,00 kn.

Dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 124.328,00 kn, od čega se 52.587,00 kn ili 42,3% odnosi na potraživanja tekuće godine, a 71.741,00 kn ili 57,7% na potraživanja iz prethodnih godina. Pojedina dospjela potraživanja koja naplaćuje općina Novi Golubovec čine 21,2% do 32,7% ukupnog zaduženja za pojedine prihode za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.), od čega potraživanje za komunalnu naknadu (dospjelo potraživanje iznosi 100.057,00 kn) 21,2%, naknada za vodu (dospjelo potraživanje iznosi 18.279,00 kn) 32,7% i porez na tvrtku (dospjelo potraživanje iznosi 5.680,00 kn) 44,4%.

Tijekom 2011. za naplatu potraživanja su poduzimane mjere naplate upućivanjem opomena. Za naplatu potraživanja u iznosu 91.736,00 kn poslano je 146 opomena, od čega za općinske poreze 10 opomena za potraživanje u iznosu 5.680,00 kn i komunalnu naknadu 136 opomena za potraživanje u iznosu 86.056,00 kn. Zatezne kamate nisu obračunavane.

Poslove naplate obavlja pročelnik i financijski referent.

Državni ured za reviziju ocjenjuje, obzirom na iznos dospjelih potraživanja, da su poduzete mjere naplate nedostatne, ne daju očekivane rezultate. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijelo jedinice lokalne samouprave odgovorno je za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanja svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzeto protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Općina Novi Golubovec nije donijela interni akt kojim bi utvrdila procedure za poduzimanje mjera naplate i kontrolu naplate potraživanja. Procedurama treba utvrditi između ostalog mjere naplate koje će poduzimati, vremensko razdoblje nakon kojeg se pokreće pojedina mjera naplate, uvjete kada treba pribaviti instrumente osiguranja plaćanja, praćenje naplate po poduzetim mjerama i osobe koje će obavljati navedena poslove.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će utvrditi poslovne procese i mjere postupanja sa svrhom poboljšanja sustava naplate potraživanja. Također predlaže za plaćanja obavljena nakon proteka roka obračunavati zateznu kamatu.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 373.977,00 kn i čine 46,7% vlastitih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu manji su za 1.344,00 kn ili 0,4%. Potraživanja za komunalnu naknadu koncem 2011. iznose 100.057,00 kn i veća su od potraživanja koncem 2010. za 10.374,00 kn, te čine 21,2% ukupnog zaduženja za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.) i 26,1%% zaduženja za 2011.

Potraživanja za komunalnu naknadu starosti do godinu dana iznose 39.408,00 kn, od jedne do tri godine iznose 31.125,00 kn, od tri do pet godina iznose 27.519,00 kn i potraživanja starija od pet godina iznose 2.005,00 kn.

Tijekom 2011. za komunalnu naknadu su poduzimane mjere slanjem opomena (136 opomena u iznosu 88.056,00 kn).

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu Novi Golubovec koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika nekretnine. Komunalna naknada obračunava se za poslovne i stambene prostore. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. Vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu ili je uopće nisu prijavili, jer Zakon daje mogućnost da promjenu prijavi vlasnik ili korisnik. U navedenim slučajevima općina Novi Golubovec nema točne podatke za obračun i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe zbog čega je naplata otežana. Općina Novi Golubovec ima poteškoća kod obračuna komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo.

Baza podataka za komunalnu naknadu ustrojena je 1998., a ažurira se na temelju prijave promjene obveznika.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade i poreza na kuće za odmor bila učinkovitija, odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže preispitati mogućnost prikupljanja prihoda od komunalne naknade za ostale nekretnine utvrđene odlukom o komunalnoj naknadi i Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je zakonskim propisima i aktima općine Novi Golubovec.

Općina Novi Golubovec ima ustrojene glavnu knjigu, dnevnik i pomoćne knjige. Vodi analitičke evidencije potraživanja prema subjektima, pojedinačnim iznosima, vrstama potraživanja i rokovima dospelosti. Obavlja evidentiranje u poslovnim knjigama na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Sustav unosa potraživanja u poslovne knjige omogućava istodobno evidentiranje u analitičkim evidencijama i glavnoj knjizi. Evidencija potraživanja omogućava ispis potraživanja prema starosti.

Tijekom 2011. otpisana su potraživanja za porez na tvrtku u iznosu 15.280,00 kn i komunalnu naknadu u iznosu 19.278,00 kn odnosno ukupno 34.558,00 kn na temelju odluke općinskog vijeća. Odluka o kriterijima, mjerilima i postupcima za otpis potraživanja nije donesena.

Državni ured za reviziju predlaže kod otpisa potraživanja primjenjivati kriterije određene Uredbom o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12) koja se odnosi na državu i lokalne jedinice.

Baza podataka za prihode koje naplaćuje općina ustrojene su ranijih godina, osim baze podataka za porez na kuće za odmor i porez na korištenje javnih površina koje nisu ustrojene. Usklađuju se na temelju prijave obveznika, prema službenoj dužnosti, na temelju ugovora i drugo.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, trebalo bi zakonskom regulativom, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

- Prihodi koji nisu ostvareni

Općina Novi Golubovec je donijela interne akte o prihodima koje prema zakonskim odredbama treba prikupljati. Općina Novi Golubovec nije ostvarila tijekom 2011. i prethodnih godina, prihode od poreza na kuće za odmor i poreza na korištenje javnih površina. Porez na kuće za odmor i porez na korištenje javnih površina jedan je od općinskih poreza koje je općina Novi Golubovec uvela odlukom iz veljače 2002. Porez na kuće za odmor utvrđen je u iznosu 10,00 kn po m² korisne površine kuće za odmor, a porez na korištenje javnih površina utvrđen je u iznosu 8,00 kn po m² zauzete javne površine.

Državni ured za reviziju predlaže ustrojiti baze podataka za porez na kuće za odmor i porez na korištenje javnih površina, te razrez navedenih poreza u skladu s odlukom.

- Informiranje stanovništva

Općina Novi Golubovec informira stanovništvo o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život stanovništva, putem lokalne radio stanice, oglasne ploče i putem vijećnika.

Sustavno informiranje stanovništva o značaju i namjeni naplate proračunskih prihoda, pogotovo onih koje stanovništvo neposredno plaća, utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice se ne provodi.

Za prihode koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (najznačajniji su komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se obveznike putem izdanih rješenja podsjećati na obvezu prijave promjene podataka. Općina Novi Golubovec provodi informiranje stanovništvo o obvezi prijave promjene podataka za komunalnu naknadu.

U rješenju o komunalnoj naknadi je navedeno da su obveznici komunalne naknade dužni prijaviti svaku promjenu koja bi utjecala na visinu komunalne naknade. Odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da je obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08, 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Državni ured za reviziju predlaže sustavno informirati stanovništvo o značaju i namjeni za koju se naplaćuju proračunski prihodi i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice, te obvezi prijave promjene podataka. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Općina Petrovsko

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Petrovsko kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Krapinsko-zagorske županije. Površina općine Petrovsko je 19,0 km², a obuhvaća dvanaest naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 2 659 stanovnika, 760 kućanstvo i 1 128 stambenih jedinica. Na području općine Petrovsko ima 35 poslovnih subjekata.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga općine Petrovsko ustrojen je Jedinostveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Petrovsko je imala šest zaposlenika. Nema proračunskih korisnika.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Petrovsko, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011. iznose 3.281.112,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu više za 655.987,00 kn ili za 25,0%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 13,7% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 12,2% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Petrovsko ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 53.

Tablica broj 53

Vlastiti prihodi općine Petrovsko ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	35.100	26.734	76,2
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	9.363	4.650	49,7
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	8.830	7.105	80,5
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	16.907	14.979	88,6
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	19.286	22.521	116,8
2.1.	Naknade za koncesiju	2.000	4.200	210,0
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	17.264	18.311	106,1
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	22	10	45,5
3.	Upravne i administrativne pristojbe	181.074	207.627	114,7
3.1.	Županijske, gradske i općinske pristojbe i naknade	180.951	207.474	114,7
3.2.	Ostale pristojbe i naknade	123	153	124,4
4.	Komunalni doprinosi i naknade	64.117	58.768	91,7
4.1.	Komunalni doprinos	64.117	5.998	9,4
4.2.	Komunalna naknada	0	52.770	-
5.	Prihodi po posebnim propisima	5.118	82.219	-
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	4.702	1.815	38,6
5.2.	Doprinos za šume	416	45	10,8
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	0	80.359	-
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	54.237	2.572	4,7
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	52.890	0	0,0
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	1.347	2.572	190,9
	Ukupno	358.932	400.441	111,6

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Petrovsko koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 54.

Tablica broj 54

Potraživanja općine Petrovsko koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	229.146	237.234	103,5
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	29.402	27.096	92,2
	Ukupno	258.548	264.330	102,2

Prema podacima iz financijskih izvještaja, potraživanja su koncem 2010. iznosila 258.548,00 kn, a koncem 2011. su iznosila 264.330,00 kn, što je za 5.782,00 kn ili 2,2% više u odnosu na prethodnu godinu. Povećanje potraživanja se najvećim dijelom odnosi na rast potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade. Koncem 2011. potraživanja su iskazana u iznosu 264.330,00 kn i u cijelosti su dospjela. Odnose se na komunalnu naknadu u iznosu 92.489,00 kn, grobnu naknadu u iznosu 65.275,00 kn, sufinanciranje cesta u iznosu 50.670,00 kn, potraživanja od građana za vodu u iznosu 28.800,00 kn i prodaju stanova sa stanarskim pravom u iznosu 27.096,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Petrovsko ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, obračun i naplatu obavlja općina Petrovsko na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Općinske poreze koji se odnose na porez na potrošnju, tvrtku i kuće za odmor naplaćuje Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju, rješenja o porezu na tvrtku i kuće za odmor. Komunalnu naknadu obračunava FINA - Poslovnica Zabok. Dio prihoda od nefinancijske imovine (spomeničku rentu obračunana na ukupni prihod obveznika), upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume i 8,0% vodnog doprinosa naplaćenog na području općine Petrovsko) ostvaruje na temelju obračuna i uplate obveznika i na te prihode općina Petrovsko nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Dospjela potraživanja iznose 264.330,00 kn i čine 66,0% vlastitih prihoda ostvarenih za 2011. Općina Petrovsko nema podatke o starosti potraživanja, osim potraživanja za komunalnu naknadu s rokom dospijeca do godinu dana (26.122,00 kn). Dospjelo potraživanje za komunalnu naknadu, koje je koncem 2011. iznosilo 92.489,00 kn, čini 63,7% ukupnog zaduženja za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.).

Tijekom 2011. za naplatu drugih potraživanja od nefinancijske imovine i po posebnim propisima su poduzimane mjere naplate slanjem opomena. Za naplatu potraživanja poslana su 383 opomene za iznos potraživanja 148.122,00 kn.

Državni ured za reviziju ocjenjuje, obzirom na iznos dospjelih potraživanja, da su poduzete mjere naplate nedostatne, ne daju očekivane rezultate. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijelo jedinice lokalne samouprave odgovorno je za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanja svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzeto protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Općina Petrovsko nije donijela interni akt kojim bi utvrdila procedure za poduzimanje mjera naplate i kontrolu naplate potraživanja. Procedurama treba utvrditi između ostalog mjere naplate koje će poduzimati, vremensko razdoblje nakon kojeg se pokreće pojedina mjera naplate, uvjete kada treba pribaviti instrumente osiguranja plaćanja, praćenje naplate po poduzetim mjerama i osobe koje će obavljati navedena poslove.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će utvrditi poslovne procese i mjere postupanja sa svrhom poboljšanja sustava naplate potraživanja. Također predlaže za plaćanja obavljena nakon proteka roka obračunati zateznu kamatu.

Potraživanja za općinske poreze u iznosu 136.175,00 kn koje naplaćuje Porezna uprava nisu evidentirana u poslovnim knjigama, evidentirani su samo prihodi. Porezna uprava dostavlja općini Petrovsko skupna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a druge podatke kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjere naplate i drugo ne dostavlja. Porezna uprava se poziva na odredbu članka 8. Općeg poreznog zakona prema kojoj je porezno tijelo dužno kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže. Iz navedenih razloga općina Petrovsko nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza.

Radi potpunijih i točnijih informacija vezanih uz naplatu općinskih poreza potrebno je izmijeniti zakonsku regulativu na način da Porezna uprava (kada joj se povjeri naplata prihoda) izvještava o svim potrebnim podacima, te da najmanje jednom godišnje informira općinu Petrovsko o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Državni ured za reviziju je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom, s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina Petrovsko ima saznanja i da bi općina Petrovsko mogla sama obavljati razrez i naplatu, te se predlaže ocijeniti može li općina Petrovsko samostalno obavljati obračun i naplatu navedenog prihoda na učinkovitiji način.

Državni ured za reviziju predlaže da se kod povjeravanja naplate navedenih prihoda Poreznoj upravi zaključi ugovor kojim bi se utvrdio način i rokovi izvještavanja lokalne jedinice o naplati poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, trebalo bi zakonskom regulativom, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 52.770,00 kn i čine 13,2% vlastitih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu manji su za 10.342,00 kn ili 19,6%. Potraživanja za komunalnu naknadu koncem 2011. iznose 92.489,00 kn i veća su od potraživanja koncem 2010. za 39.464,00 kn, te čine 63,7% ukupnog zaduženja za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.) i veća su za 255,00 kn od zaduženja za 2011.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu Petrovsko koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj (Narodne novine 86/06, 125/06, 16/07, 95/08, 46/10 i 145/10) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika nekretnine. Komunalna naknada obračunava se poslovni, stambeni i garažni prostor. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. Vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu ili je uopće nisu prijavili, jer Zakon daje mogućnost da promjenu prijavi vlasnik ili korisnik. U navedenim slučajevima općina Petrovsko nema točne podatke za obračun i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe zbog čega je naplata otežana. Općina Petrovsko ima poteškoća kod obračuna komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo.

Baza podataka za komunalnu naknadu ustrojena je 2006. izmjerom na terenu. Nakon formiranja baze podataka općina Petrovsko nije vršila izmjeru na terenu, a bazu podataka ažurira prema podacima o novoizgrađenim objektima odnosno otvorenim poslovnim prostorima.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže preispitati mogućnost prikupljanja prihoda od komunalne naknade za sve ostale nekretnine utvrđene odlukom o komunalnoj naknadi i Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je zakonskim propisima i aktima općine Petrovsko.

Općina Petrovsko ima ustrojene glavnu knjigu, dnevnik i pomoćne knjige. Vodi analitičke evidencije potraživanja po subjektima, pojedinačnim iznosima i vrstama potraživanja, osim za potraživanja za zakup poslovnih prostora. U analitičkim evidencijama za vodu nije proknjiženo zaduženje i naplata u 2011. U glavnoj knjizi na računima potraživanja i obračunanih prihoda nije evidentirano zaduženje za 2011. i naplata u 2011. za vodu, evidentirano je samo potraživanje na koncu godine, a na računima potraživanja za općinske poreza i zakup poslovnog prostora nije evidentirano početno stanje, razrez odnosno zaduženje za 2011., naplata i potraživanje koncem godine. Naplata za vodu, općinske poreze i zakup poslovnih prostora evidentirana je na računima prihoda. Zaduzenje i naplata grobnih naknada u glavnoj knjizi i analitičkim evidencijama nije usklađena. Prema odredbama članka 7. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te prihodima i rashodima. Prema odredbama članka 8. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu pomoćne knjige jesu analitičke evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički. Evidencija potraživanja omogućava ispis potraživanja iz tekuće godine (2011.) za komunalnu naknadu, a za druga potraživanja općina Petrovsko nema mogućnosti ispisa potraživanja prema starosti.

Državni ured za reviziju predlaže ustrojiti analitičku evidenciju potraživanja za zakup poslovnog prostora, evidentirati zaduženje i naplatu za vodu, općinske poreze i zakup poslovnog prostora u poslovnim knjigama na računima potraživanja, te uskladiti podatke za grobnu naknadu u analitičkim evidencijama i glavnoj knjizi. Također predlaže unaprijediti informatički sustav vođenja evidencije potraživanja kako bi se osigurao ispis potraživanja prema starosti. Skreće se pozornost da je Vlada Republike Hrvatske u 2012. donijela Uredbu o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12) koja se odnosi na državu i lokalne jedinice.

Baze podataka su ustrojene za prihode koje naplaćuje lokalna jedinica. Usklađuju se na temelju prijave obveznika, prema službenoj dužnosti, na temelju ugovora i drugo.

- Informiranje stanovništva

Općina Petrovsko informira stanovništvo o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život stanovništva putem mrežna stranice, službenih glasila i oglasne ploče.

Sustavno informiranje stanovništva o značaju i namjeni naplate proračunskih prihoda, pogotovo onih koje stanovništvo neposredno plaća, utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice se ne provodi.

Za prihode koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (najznačajniji su komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se obveznike putem izdanih rješenja podsjećati na obvezu prijave promjene podataka. Općina Petrovsko provodi informiranje stanovništvo o obvezi prijave promjene podataka za komunalnu naknadu.

U rješenju o komunalnoj naknadi je navedeno da su obveznici komunalne naknade dužni prijaviti svaku promjenu koja bi utjecala na visinu komunalne naknade. Odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da je obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08, 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Državni ured za reviziju predlaže sustavno informirati stanovništvo o značaju i namjeni za koju se naplaćuju proračunski prihodi i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice, te obvezi prijave promjene podataka. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Općina Radoboj

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Radoboj kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Krapinsko-zagorske županije. Površina općine Radoboj je 33,22 km², a obuhvaća devet naselja. Ima status brdsko – planinskog područja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 3 400 stanovnika, 998 kućanstvo i 1459 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga općine Radoboj ustrojen je Jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Radoboj je imala pet zaposlenika. Nema proračunskih korisnika.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Radoboj, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011., iznose 6.594.166,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 1.282.846,00 kn ili za 16,3%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 11,1% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 12,6% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Radoboj ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 55.

Tablica broj 55

Vlastiti prihodi općine Radoboj ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	84.850	90.343	106,5
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	33.384	42.651	127,8
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	18.030	17.092	94,8
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	33.436	30.600	91,5
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	16.156	4.016	24,9
2.1.	Naknade za koncesiju	6.600	2.500	37,9
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	7.500	0	0,0
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	2.056	1.516	73,7
3.	Upravne i administrativne pristojbe	123	184	149,6
4.	Komunalni doprinosi i naknade	119.098	315.178	264,6
4.1.	Komunalni doprinos	119.098	5.867	4,9
4.2.	Komunalna naknada	0	309.311	-
5.	Prihodi po posebnim propisima	651.247	372.703	57,2
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	0	5.203	-
5.2.	Doprinos za šume	59	7.635	-
5.3.	Mjesni samodoprinos	7.611	1.717	22,6
5.5.	Ostali prihodi po posebnim propisima	643.577	358.148	55,6
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	0	50.500	-
	Ukupno	871.474	832.924	95,6

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Radoboj koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 56.

Tablica broj 56

Potraživanja
općine Radoboj koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	841.990	989.683	117,5
1.1.	Potraživanja za poreze	150.539	175.813	116,8
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	5.360	27.860	519,8
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	686.091	786.010	114,6
2.	Druga potraživanja	26.476	26.476	100,0
Ukupno		868.466	1.016.159	117,0

Prema podacima iz financijskih izvještaja, potraživanja su koncem 2010. iznosila 868.466 kn, a koncem 2011. su iznosila 1.016.159,00 kn, što je za 147.693,00 kn ili 17,0% više u odnosu na prethodnu godinu. Povećanje potraživanja se najvećim dijelom odnosi na rast potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade. Koncem 2011. potraživanja su iskazana u iznosu 1.016.159,00 kn i u cijelosti su dospjela. Odnose se na komunalnu naknadu u iznosu 370.696,00 kn, sufinanciranje cesta u iznosu 148.629,00 kn, za vodu u iznosu 143.572,00 kn, općinske poreze 175.813,00 kn, grobnu naknadu u iznosu 68.397,00 kn, prodaju grobnih mjesta i troškove ukopa u iznosu 32.540,00 kn i druga potraživanja u iznosu 76.512,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Radoboj ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na općinske poreze, komunalne doprinose i naknade, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, obračun i naplatu obavlja općina Radoboj na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Dio prihoda od nefinancijske imovine (spomenička renta obračunana na ukupan prihod), upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume i 8,0% vodnog doprinosa naplaćenog na području općine Radoboj) ostvaruje se na temelju obračuna i uplate obveznika i na te prihode općina Radoboj nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Dospjela potraživanja iznose 1.016.159,00 kn i veća su za 183.235,00 kn ili 22,0% od ostvarenih vlastitih prihoda za 2011. Općina Radoboj od 2011. ima mogućnost ispisa potraživanja prema starosti. Na potraživanja iz 2011. odnosi se 229.828,00 kn ili 22,6%, a na potraživanja iz prethodnih godina 786.331,00 kn ili 77,4%.

Pojedina dospjela potraživanja koja naplaćuje općina Radoboj čine 27,6% do 100,0% ukupnog zaduženja za pojedine prihode za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.), od čega potraživanje za komunalnu naknadu (dospjelo potraživanje iznosi 370.696,00 kn) 54,5%, sufinanciranje cesta (dospjelo potraživanje iznosi 148.629,00 kn) 100,0%, za vodu (dospjelo potraživanje iznosi 143.572,00 kn) 100,0%, općinske poreze (dospjelo potraživanje iznosi 175.813,00 kn) 66,1% i grobnu naknadu (dospjelo potraživanje iznosi 68.397,00 kn) 27,6%.

Tijekom 2011. za naplatu potraživanja su poduzimane mjere naplate upućivanjem opomena. Za naplatu potraživanja poslano je 1 080 opomena za iznos potraživanja 341.559,00 kn. Zatezne kamate nisu obračunavane.

Poslove naplate obavlja pročelnica upravnog odjela.

Državni ured za reviziju ocjenjuje, obzirom na iznos dospjelih potraživanja, da su poduzete mjere naplate nedostatne, ne daju očekivane rezultate. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijelo jedinice lokalne samouprave odgovorno je za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanje svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama. Pozornost valja posvetiti dospjelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzeto protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Općina Radoboj nije donijela interni akt kojim bi utvrdila procedure za poduzimanje mjera naplate i kontrolu naplate potraživanja. Procedurama treba utvrditi između ostalog mjere naplate koje će poduzimati, vremensko razdoblje nakon kojeg se pokreće pojedina mjera naplate, uvjete kada treba pribaviti instrumente osiguranja plaćanja, praćenje naplate po poduzetim mjerama i osobe koje će obavljati navedena poslove.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će utvrditi poslovne procese i mjere postupanja sa svrhom poboljšanja sustava naplate potraživanja. Također predlaže za plaćanja obavljena nakon proteka roka obračunati zateznu kamatu.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 309.311,00 kn i čine 37,1% vlastitih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu veći su za 192.118,00 kn ili 163,9%. Potraživanja za komunalnu naknadu koncem 2011. iznose 370.696,00 kn i veća su od potraživanja koncem 2010. za 130.138,00 kn, te čine 54,5% ukupnog zaduženja za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.) i 84,4% zaduženja za 2011.

Tijekom 2011. za komunalnu naknadu su poduzimane mjere slanjem opomena (636 opomena u iznosu 280.411,00 kn).

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu Radoboj koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade.

Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika nekretnine. Komunalna naknada se obračunava za stambene, poslovne i garažne prostore. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. Vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu ili je uopće nisu prijavili, jer Zakon daje mogućnost da promjenu prijavi vlasnik ili korisnik. U navedenim slučajevima općina Radoboj nema točne podatke za obračun i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe zbog čega je naplata otežana. Općina Radoboj ima poteškoća kod obračuna komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo.

Baza podataka za komunalnu naknadu ustrojena je 2005., a tijekom 2010. i 2011. obavljena je ponovna izmjera svih objekata na području općine Radoboj.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade i poreza na kuće za odmor bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže preispitati mogućnost prikupljanja prihoda od komunalne naknade za sve ostale utvrđene odlukom o komunalnoj naknadi i Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je zakonskim propisima i aktima općine Radoboj.

Općina Radoboj ima ustrojene glavnu knjigu, dnevnik i pomoćne knjige. Vodi analitičke evidencije potraživanja prema subjektima, pojedinačnim iznosima, vrstama potraživanja i rokovima dospelosti. Obavlja evidentiranje u poslovnim knjigama na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Evidencija potraživanja omogućava ispis potraživanja prema starosti od 2011.

Skreće se pozornost da je Vlada Republike Hrvatske u 2012. donijela Uredbu o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12) koja se odnosi na državu i lokalne jedinice.

Baze podataka su ustrojene za prihode koje naplaćuje lokalna jedinica. Usklađuju se na temelju prijave obveznika, prema službenoj dužnosti, na temelju ugovora i drugo.

Baza podataka za komunalnu naknadu ustrojena je 2005., a tijekom 2010. i 2011. obavljena je ponovna izmjera svih objekata na području općine Radoboj. Baza podataka za grobnu naknadu ustrojena je 1995., a 2010. izvršeno je usklađivanje i povezivanje obveznika plaćanja grobne naknade i grobnih mjesta u novom informacijskom sustavu. Baza podataka za općinske poreze ustrojena je 2006. Baza podataka za porez na tvrtku usklađuje se svake godine sa podacima Gospodarske i Obrtničke komore, a baza podataka obveznika poreza na kuće za odmor ažurirana je tijekom 2010. i 2011. kada je izvršena izmjera svih objekata na području općine.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, trebalo bi zakonskom regulativom, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

- Informiranje stanovništva

Općina Radoboj informira stanovništvo o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život stanovništva putem vlastitog lokalnog glasila.

Sustavno informiranje stanovništva o značaju i namjeni naplate proračunskih prihoda, pogotovo onih koje stanovništvo neposredno plaća, utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice se ne provodi.

Za prihode koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (najznačajniji su komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se obveznike putem izdanih rješenja podsjećati na obvezu prijave promjene podataka. Općina Radoboj provodi informiranje stanovništva o obvezi prijave promjene podataka za komunalnu naknadu. U rješenju o komunalnoj naknadi je navedeno da su obveznici komunalne naknade dužni prijaviti svaku promjenu koja bi utjecala na visinu komunalne naknade.

Odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da je obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08, 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Državni ured za reviziju predlaže sustavno informirati stanovništvo o značaju i namjeni za koju se naplaćuju proračunski prihodi i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice, te obvezi prijave promjene podataka.

Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Općina Stubičke Toplice

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Stubičke Toplice kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Krapinsko-zagorske županije. Površina općine Stubičke Toplice je 27 km², a obuhvaća četiri naselja. Ima status brdsko - planinskog područja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 2 814 stanovnika, 1 037 kućanstva i 1 923 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga općine Stubičke Toplice ustrojen je Jedinostveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Stubičke Toplice je imala 12 zaposlenika. Prema registru proračunskih korisnika, ima jednog proračunskog korisnika u kojem je bilo ukupno 15 zaposlenika.

Na području općine Stubičke Toplice ima 116 poslovnih subjekata.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Stubičke Toplice, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011., iznose 12.033.822,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 1.235.629,00 kn ili za 9,3%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 14,6% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 11,6% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Stubičke Toplice ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 57.

Tablica broj 57

Vlastiti prihodi
općine Stubičke Toplice ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	509.919	497.235	97,5
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	360.987	383.666	106,3
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	95.443	61.799	64,7
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	53.489	51.770	96,8
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	98.561	183.295	186,0
2.1.	Naknade za koncesiju	24.198	20.648	85,3
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	69.733	65.335	93,7
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	4.630	97.312	-
3.	Upravne i administrativne pristojbe	16.669	15.927	95,5
3.1.	Županijske, gradske i općinske pristojbe i naknade	920	1.564	170,0
3.2.	Ostale pristojbe i naknade	15.749	14.363	91,2
4.	Komunalni doprinosi i naknade	1.099.152	580.336	52,8
4.1.	Komunalni doprinos	565.511	189.479	33,5
4.2.	Komunalna naknada	484.641	358.057	73,9
4.3.	Naknade za priključak	49.000	32.800	66,9
5.	Prihodi po posebnim propisima	205.418	81.269	39,6
5.1.	Doprinos za šume	316	348	110,1
5.2.	Mjesni samodoprinos	64.750	37.750	58,3
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	140.352	43.171	30,8
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	1.935	34.982	-
6.1.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	1.935	1.583	81,8
6.2.	Prihodi od prodaje druge nefinancijske imovine	0	33.399	-
	Ukupno	1.931.654	1.393.044	72,1

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Stubičke Toplice koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 58.

Tablica broj 58

Potraživanja
općine Stubičke Toplice koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	606.693	729.054	120,2
1.1.	Potraživanja za poreze	220.414	170.378	77,3
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	9.961	18.263	183,3
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	330.602	494.153	149,5
1.4.	Potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	45.716	46.260	101,2
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	38.480	35.000	91,0
3.	Druga potraživanja	1.951	0	-
	Ukupno	647.124	764.054	118,1

Prema podacima iz financijskih izvještaja, potraživanja su koncem 2010. iznosila 647.124,00 kn, a koncem 2011. su iznosila 764.054,00 kn, što je za 116.930,00 kn ili 18,1% više u odnosu na prethodnu godinu. Povećanje potraživanja se najvećim dijelom odnosi na rast potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade. Od ukupnih potraživanja iskazanih koncem 2011., na dospjela potraživanja se odnosi 728.410,00 kn ili 95,3%, a na nedospjela 35.644,00 kn ili 4,7%. Dospjela potraživanja odnose se na komunalnu naknadu u iznosu 392.812,00 kn, općinske poreze 166.657,00 kn (porez na kuće za odmor u iznosu 91.121,00 kn i porez na tvrtku u iznosu 75.536,00 kn), komunalni doprinos u iznosu 74.353,00 kn, naknada za vodu iz lokalnog vodovoda u iznosu 46.260,00 kn i druga potraživanja u iznosu 48.328,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Stubičke Toplice ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na općinske poreze, komunalne doprinose i naknade, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, obračun i naplatu obavlja općina Stubičke Toplice na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Dio prihoda od nefinancijske imovine (spomenička renta obračunana na ukupan prihod), upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume i boravišna pristojba) ostvaruje se na temelju obračuna i uplate obveznika i na te prihode općina Stubičke Toplice nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 728.410,00 kn i čine 52,3% vlastitih prihoda ostvarenih za 2011. Dospjela potraživanja starosti do godinu dana iznose 398.312,00 kn, od jedne do tri godine iznose 136.358,00 kn, od tri do pet godina iznose 94.027,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 96.484,00 kn. Za potraživanja u iznosu 3.229,00 kn, koja se odnose na prodaju stanova sa stanarskim pravom nema podataka o starosti.

Pojedina dospjela potraživanja čine 12,9% do 59,3% ukupnog zaduženja za pojedine prihode za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.), od čega potraživanje za komunalnu naknadu (dospjelo potraživanje iznosi 392.812,00 kn) 52,3%, porez na kuće za odmor (dospjelo potraživanje iznosi 91.121,00 kn) 21,3%, porez na tvrtku ili naziv (dospjelo potraživanje iznosi 75.536,00 kn) 59,3%, komunalni doprinos (dospjelo potraživanje iznosi 74.353,00 kn) 28,2% i naknada za vodu iz lokalnog vodovoda (dospjelo potraživanje iznosi 46.260,00 kn) 12,9%.

Tijekom 2011. za naplatu potraživanja su poduzimane mjere naplate slanjem opomena i prisilna naplata. Za naplatu potraživanja poslana je 591 opomena u ukupnom iznosu 370.252,00 kn. Pokrenuta je 91 mjera prisilne naplate za iznos potraživanja 170.090,00 kn, od čega za općinske poreze 60 mjera prisilne naplate za iznos potraživanja 72.637,00 kn, zakup poslovnog prostora jedna mjera prisilne naplate za iznos potraživanja 2.340,00 kn, komunalna naknada 30 mjera prisilne naplate za iznos potraživanja 95.113,00 kn. Zatezne kamate obračunane su u iznosu 14.196,00 kn, od čega za općinske poreze 8.936,00 kn, koncesije 637,00 kn, zakup poslovnog prostora 187,00 kn i komunalnu naknadu 4.436,00 kn.

Poslove naplate obavljaju pročelnik, viši stručni referent za financije i proračun i računovodstveni referent.

Državni ured za reviziju ocjenjuje, obzirom na iznos i starost dospjelih potraživanja, da su poduzete mjere naplate nedostatne, ne daju očekivane rezultate. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijelo jedinice lokalne samouprave odgovorno je za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanje svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama. Pozornost valja posvetiti dospjelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzeto protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Općina Stubičke Toplice je tijekom 2012. donijela Uputu za naplatu općinskih prihoda, kojom su za naplatu poreza na kuće za odmor i poreza na tvrtku ili naziv određeni predugi rokovi za slanje opomena (nakon jedne godine od izdavanja rješenja). Za pojedine prihode je Uputom određeno i poduzimanje mjera prisilne naplate nakon neplaćanja po svakoj opomeni, a opomene se šalju nakon svakog izdanog računa ili obračuna, koji nije plaćen u roku (tijekom godine se izdaje više računa ili obračuna u pojedinačno manjim iznosima). Trebalo bi odrediti iznos potraživanja ili duže vremensko razdoblje za poduzimanje mjera prisilne naplate, kako bi se smanjili troškovi naplate potraživanja. Uputom nisu određeni uvjeti kada treba pribaviti instrumente osiguranja plaćanja te osobe koje trebaju poduzimati određene mjere naplate i kontrolu naplate po poduzetim mjerama. Predlaže se donijeti interni akt kojim bi, između ostalog, trebalo utvrditi mjere naplate koje će se poduzimati, vremensko razdoblje nakon kojeg se pokreće pojedina mjera naplate, uvjete kada treba pribaviti instrumente osiguranja plaćanja, praćenje naplate po poduzetim mjerama i osobe koje će obavljati navedena poslove.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će utvrditi poslovne procese i mjere postupanja sa svrhom poboljšanja sustava naplate potraživanja.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 358.057,00 kn i čine 25,7% vlastitih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu manji su za 126.584,00 kn ili 26,1%. Potraživanja za komunalnu naknadu koncem 2011. iznose 392.812,00 kn i veća su od potraživanja koncem 2010. za 162.020,00 kn, te čine 52,3% ukupnog zaduženja za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.) i 75,5% zaduženja za 2011.

Potraživanja za komunalnu naknadu s starosti do godinu dana iznose 229.685,00 kn, od jedne do tri godine iznose 79.635,00 kn, od tri do pet godina iznose 40.047,00 kn i preko pet godina iznose 43.445,00 kn.

Tijekom 2011. za komunalnu naknadu su poduzimane mjere slanjem opomena (384 opomena u iznosu 234.677,00 kn) i prisilna naplata za potraživanje u iznosu 95.113,00 kn.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu Stubičke Toplice koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika nekretnine. Komunalna naknada obračunava se za poslovni, stambeni i garažni prostor, te građevinsko zemljište koje služi u svrhu obavljanja djelatnosti. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. Vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu ili je uopće nisu prijavili, jer Zakon daje mogućnost da promjenu prijavi vlasnik ili korisnik. U navedenim slučajevima općina Stubičke Toplice nema točne podatke za obračun i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe zbog čega je naplata otežana. Općina Stubičke Toplice ima poteškoća kod obračuna komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo.

Baza podataka za komunalnu naknadu ustrojena je 1994., a tijekom 2008. obavljena je posljednja izmjera objekata na terenu i utvrđeni vlasnici odnosno korisnici objekata.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade i poreza na kuće za odmor bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže preispitati mogućnost prikupljanja prihoda od komunalne naknade za ostale nekretnine utvrđene odlukom o komunalnoj naknadi i Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je zakonskim propisima i aktima Općine Stubičke Toplice.

Općina Stubičke Toplice ima ustrojenu glavnu knjigu, dnevnik i pomoćne knjige. Vodi analitičke evidencije potraživanja po subjektima, pojedinačnim iznosima i vrstama potraživanja. Obavlja evidentiranje u poslovnim knjigama na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Evidencija potraživanja ne omogućava ispis potraživanja prema starosti, već je potrebno pojedinačno utvrđivati dug po godinama za obveznika. Obzirom na navedeno općina Stubičke Toplice ne raspolaže u svakom trenutku podacima o starosti potraživanja. Tijekom 2011. otpisana su potraživanja za porez na kuće za odmor u iznosu 22.921,00 kn, porez na tvrtku u iznosu 2.608,00 kn i komunalnu naknadu u iznosu 12.933,00 kn odnosno ukupno 38.462,00 kn. Odluku o kriterijima, mjerilima i postupcima za otpis potraživanja nije donesena.

Državni ured za reviziju predlaže unaprijediti informatički sustav vođenja evidencije potraživanja kako bi se osigurao ispis potraživanja po starosti. Također predlaže kod otpisa potraživanja primjenjivati kriterije određene Uredbom o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12) koja se odnosi na državu i lokalne jedinice.

Baze podataka su ustrojene za prihode koje naplaćuje lokalna jedinica. Usklađuju se na temelju prijave obveznika, prema službenoj dužnosti, na temelju ugovora i drugo. Baza podataka za komunalnu naknadu i općinske poreze ustrojena je 1994.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, trebalo bi zakonskom regulativom, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

- Informiranje stanovništva

Općina Stubičke Toplice informira stanovništvo o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život stanovništva putem mrežna stranica, općinskih novina, a uz svako rješenje o komunalnom doprinosu se dostavlja program gradnje objekata i uređaja komunalne infrastrukture.

Sustavno informiranje stanovništva o značaju i namjeni naplate proračunskih prihoda, pogotovo onih koje stanovništvo neposredno plaća, utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice se ne provodi.

Za prihode koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (najznačajniji su komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se obveznike putem izdanih rješenja podsjećati na obvezu prijave promjene podataka. Odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu, propisano je da je obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08, 25/12), propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Državni ured za reviziju predlaže sustavno informirati stanovništvo o značaju i namjeni za koju se naplaćuju proračunski prihodi i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice, te obvezi prijave promjene podataka. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Općina Sveti Križ Začretje

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Sveti Križ Začretje kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Krapinsko-zagorske županije. Površina Općine je 42,0 km², a obuhvaća 19 naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 6 150 stanovnika, 1 842 kućanstva i 2 443 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga općine Sveti Križ Začretje ustrojen je Jedinostveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Sveti Križ Začretje je imala osam zaposlenika. Prema registru proračunskih korisnika ima jednog proračunskog korisnika u kojem su bila dva zaposlenika.

Na području općine Sveti Križ Začretje ima 196 poslovnih subjekata.

a) Prihodi

Ukupni prihodi i primici općine Sveti Križ Začretje, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011., iznose 9.671.040,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 1.009.392,00 kn ili za 9,5%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 42,2% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 22,4% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Sveti Križ Začretje ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 59.

Tablica broj 59

Vlastiti prihodi općine Sveti Križ Začretje ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	275.922	375.484	136,1
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	53.132	72.723	136,9
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	95.802	125.235	130,7
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	126.988	177.526	139,8
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	91.150	62.137	68,2
2.1.	Naknade za koncesiju	33.953	31.016	91,3
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	51.814	26.200	50,6
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	5.383	4.921	91,4
3.	Upravne i administrativne pristojbe	3.971	6.118	154,1
4.	Komunalni doprinosi i naknade	2.060.087	1.603.642	77,8
4.1.	Komunalni doprinos	28.952	43.265	149,4
4.2.	Komunalna naknada	2.011.135	1.543.577	76,8
4.3.	Naknade za priključak	20.000	16.800	84,0
5.	Prihodi po posebnim propisima	587.353	115.963	19,7
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	91.537	30.967	33,8
5.2.	Doprinos za šume	318	372	117,0
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	495.498	84.624	17,1
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	1.486.012	3.388	0,2
	Ukupno	4.504.495	2.166.732	48,1

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Sveti Križ Začretje koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 60.

Tablica broj 60

Potraživanja
općine Sveti Križ Začretje koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	1.221.140	1.027.461	84,1
1.1.	Potraživanja za poreze	396.516	189.098	47,7
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	40.153	67.618	168,4
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	784.471	770.745	98,3
2.	Druga potraživanja	0	5.271	-
Ukupno		1.221.140	1.032.732	84,6

Prema podacima iz financijskih izvještaja, potraživanja su koncem 2010. iznosila 1.221.140,00 kn, a koncem 2011. su iznosila 1.032.732,00 kn, što je za 188.408,00 kn ili 15,4% manje u odnosu na prethodnu godinu. Smanjenje potraživanja se najvećim dijelom odnosi na pad potraživanja za poreze. Od ukupnih potraživanja iskazanih koncem 2011., na dospjela potraživanja se odnosi 1.008.266,00 kn ili 97,6%, a na nedospjela 24.466,00 kn ili 2,4%. Dospjela potraživanja odnose se na komunalnu naknadu u iznosu 591.543,00 kn, općinske poreze u iznosu 189.098,00 kn, grobnu naknadu u iznosu 107.206,00 kn, sufinanciranje komunalne infrastrukture u iznosu 69.714,00 kn, zakup poslovnog prostora u iznosu 46.092,00 kn i druga potraživanja u iznosu 4.613,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Sveti Križ Začretje ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na općinske poreze, komunalne doprinose i naknade, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, obračun i naplatu obavlja Općina na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Dio prihoda od nefinancijske imovine (spomenička renta obračunana na ukupni prihod), upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume) ostvaruje se na temelju obračuna i uplate obveznika i na te prihode općina Sveti Križ Začretje nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka. Dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 1.008.266,00 kn i čine 46,5% vlastitih prihoda ostvarenih za 2011. Dospjela potraživanja starosti do godinu dana iznose 557.964,00 kn, od jedne do tri godine iznose 141.939,00 kn, od tri do pet godina iznose 176.714,00 kn i potraživanja starija od pet godina iznose 131.649,00 kn.

Pojedina dospjela potraživanja koja naplaćuje općina Sveti Križ Začretje čine 19,5% do 70,8% ukupnog zaduženja za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.), od čega potraživanje za komunalnu naknadu (dospjelo potraživanje iznosi 591.543,00 kn) 30,4%, porez na potrošnju (dospjelo potraživanje iznosi 93.378,00 kn) 37,7%, porez na kuće za odmor (dospjelo potraživanje iznosi 21.037,00 kn) 19,5%, porez na tvrtku ili naziv (dospjelo potraživanje iznosi 74.693,00 kn) 21,4%, grobnu naknadu (dospjelo potraživanje iznosi 107.206,00 kn) 29,2% i sufinanciranje komunalne infrastrukture (dospjelo potraživanje iznosi 69.714,00 kn) 70,8%.

Tijekom 2011. za naplatu potraživanja su poduzimane mjere naplate slanjem opomena i prisilna naplata. Za naplatu potraživanja poslano je 1 538 opomena u iznosu 1.040.469,00 kn. Pokrenuto je 79 mjera prisilne naplate za potraživanja u iznosu 445.713,00 kn, od čega za općinske poreze 41 mjera prisilne naplate za potraživanje u iznosu 142.282,00 kn, komunalnu naknadu 17 mjera prisilne naplate za potraživanje u iznosu 263.043,00 kn i druga potraživanja po posebnim propisima 21 mjera prisilne naplate za potraživanje u iznosu 40.388,00 kn. Zatezne kamate obračunane u iznosu 56.934,00 kn, od čega za komunalnu naknadu u iznosu 21.655,00 kn i općinske poreze u iznosu 35.279,00 kn.

Poslove naplate obavlja referent za obračun i naplatu općinskih prihoda.

Državni ured za reviziju ocjenjuje, obzirom na iznos dospjelih potraživanja, da poduzete ne daju očekivane rezultate. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijelo jedinice lokalne samouprave odgovorno je za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanja svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama. Pozornost valja posvetiti dospjelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzeto protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Općina Sveti Križ Začretje nije donijela interni akt kojim bi utvrdila procedure za poduzimanje mjera naplate i kontrolu naplate potraživanja. Procedurama treba utvrditi između ostalog mjere naplate koje će poduzimati, vremensko razdoblje nakon kojeg se pokreće pojedina mjera naplate, uvjete kada treba pribaviti instrumente osiguranja plaćanja, praćenje naplate po poduzetim mjerama i osobe koje će obavljati navedena poslove.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će utvrditi poslovne procese i mjere postupanja sa svrhom poboljšanja sustava naplate potraživanja. Također predlaže za plaćanja obavljena nakon proteka roka obračunati zateznu kamatu.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade iskazani su u financijskim izvještajima u iznosu 1.543.577,00 kn Odnose se na komunalnu naknadu u iznosu 1.284.430,00 kn i grobnu naknadu u iznosu 259.147,00 kn.

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 1.284.430,00 kn i čine 59,3% vlastitih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu manji su za 59.030,00 kn ili 4,4%. Potraživanja za komunalnu naknadu koncem 2011. iznose 591.543,00 kn i veća su od potraživanja koncem 2010. za 128.221,00 kn, te čine 30,4% ukupnog zaduženja za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.) i 41,9% zaduženja za 2011.

Potraživanja za komunalnu naknadu starosti do godinu dana iznose 284.003,00 kn, od jedne do tri godine iznose 93.729,00 kn, od tri do pet godina iznose 139.041,00 kn i preko pet godina 74.770,00 kn.

Tijekom 2011. za komunalnu naknadu su poduzimane mjere slanjem opomena (602 opomena u iznosu 791.537,00 kn), prisilna naplata za potraživanje u iznosu 263.043,00 kn.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu Sveti Križ Začretje koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika nekretnine. Komunalna naknada se obračunava za sve nekretnine, osim za neizgrađeno građevinsko zemljište. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. Vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu ili je uopće nisu prijavili, jer Zakon daje mogućnost da promjenu prijavi vlasnik ili korisnik. U navedenim slučajevima općina Sveti Križ Začretje nema točne podatke za obračun i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe zbog čega je naplata otežana. Općina Sveti Križ Začretje ima poteškoća kod obračuna komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo.

Baza podataka za komunalnu naknadu za poslovne subjekte ustrojena je 1998., a za građane 2000. Ažuriranje je provedeno uvidom stanja na terenu 2002.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade i poreza na kuće za odmor bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže preispitati mogućnost prikupljanja prihoda od komunalne naknade za sve ostale nekretnine utvrđene odlukom o komunalnoj naknadi i Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je zakonskim propisima i aktima Općine Sveti Križ Začretje.

Općina Sveti Križ Začretje ima ustrojene glavnu knjigu, dnevnik i pomoćne knjige.

Vodi analitičke evidencije potraživanja po subjektima, pojedinačnim iznosima i vrstama potraživanja. Obavlja evidentiranje u poslovnim knjigama na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Evidencija potraživanja omogućava ispis potraživanja prema starosti za porez na kuće za odmor, porez na tvrtku ili naziv i komunalnu naknadu, dok za ostala potraživanja ne omogućava ispis potraživanja prema starosti, već je potrebno pojedinačno utvrđivati dug po godina za obveznike. Tijekom 2011. otpisana su potraživanja za općinske poreze u iznosu 177.488,00 kn, komunalnu naknadu u iznosu 71.835,00 kn, komunalni doprinos u iznosu 2.837,00 kn te druga potraživanja od nefinancijske imovine i po posebnim propisima u iznosu 27.849,00 kn odnosno ukupno 280.009,00 kn. Odluka o kriterijima, mjerilima i postupku za otpis potraživanja nije donesena.

Državni ured za reviziju predlaže unaprijediti informatički sustav vođenja evidencije potraživanja kako bi se osigurao ispis svih potraživanja prema starosti. Također predlaže kod otpisa potraživanja primjenjivati kriterije određene Uredbom o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12) koja se odnosi na državu i lokalne jedinice.

Baze podataka su ustrojene za prihode koje naplaćuje lokalna jedinica. Usklađuju se na temelju prijave obveznika, prema službenoj dužnosti, na temelju ugovora i drugo. Baza podataka za grobnu naknadu ustrojena je 1998., baza podataka za komunalnu naknadu za poslovne subjekte ustrojena je 1998., a za građana od 2000. Baza podataka za spomeničku rentu nije ustrojena.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, trebalo bi zakonskom regulativom, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

- Prihodi koji nisu ostvareni

Općina Sveti Križ Začretje je donijela interne akte o prihodima koje prema zakonskim odredbama treba prikupljati, osim odluku o visini spomeničke rente po m² poslovnog prostora u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno povijesne cjeline, niti je ostvarila prihode od navedene spomeničke rente.

Na području Općine Sveti Križ Začretje nalaze se pojedinačna nepokretna kulturna dobra i nepokretno kulturno dobro – kulturno – povijesna cjelina. Obveznici plaćanja spomeničke rente su pravne i fizičke osobe koje obavljaju gospodarsku djelatnost u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno povijesne cjeline. Visinu spomeničke rente propisuje odlukom jedinica lokalne samouprave u skladu s odredbom članka 114. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine 69/99, 151/03, 157/03, 87/09, 88/10 i 61/11).

Državni ured za reviziju predlaže donijeti Odluku o spomeničkoj renti, te formirati baze podataka o obveznicima spomeničke rente.

- Informiranje stanovništva

Općina Sveti Križ Začretje informira stanovništvo o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život stanovništva putem internet stranice, oglasne ploče, objave u službenom glasilu i ostalim medijima.

Sustavno informiranje stanovništva o značaju i namjeni naplate proračunskih prihoda, pogotovo onih koje stanovništvo neposredno plaća, utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice se ne provodi.

Za prihode koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (najznačajniji su komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se obveznike putem izdanih rješenja podsjećati na obvezu prijave promjene podataka. Općina Sveti Križ Začretje provodi informiranje stanovništvo o obvezi prijave promjene podataka za komunalnu naknadu. U rješenju o komunalnoj naknadi je navedeno da su obveznici komunalne naknade dužni prijaviti svaku promjenu koja bi utjecala na visinu komunalne naknade. Odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da je obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08, 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Državni ured za reviziju predlaže sustavno informirati stanovništvo o značaju i namjeni za koju se naplaćuju proračunski prihodi i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice, te obvezi prijave promjene podataka. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Općina Tuhelj

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Tuhelj kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Krapinsko-zagorske županije. Površina općine Tuhelj je 24,3 km², a obuhvaća jedanaest naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 2 099 stanovnika, 666 kućanstvo i 1 534 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga općine Tuhelj ustrojen je Jedinstveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Tuhelj je imala pet zaposlenika. Nema proračunskih korisnika.

Na području općine Tuhelj ima 70 poslovnih subjekata.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Tuhelj, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011., iznose 4.004.531,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 110.229,00 kn ili za 2,7%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 25,8% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 35,7% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Tuhelj ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 61.

Tablica broj 61

Vlastiti prihodi općine Tuhelj ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	311.032	339.612	109,2
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	197.758	197.049	99,6
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	90.004	109.752	121,9
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	23.270	32.811	141,0
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	89.868	53.886	60,0
2.1.	Naknade za koncesiju	2.930	24.520	-
2.2.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	86.938	29.366	33,8
3.	Upravne i administrativne pristojbe	324.441	201.022	62,0
3.1.	Državne upravne i sudske pristojbe	0	491	-
3.2.	Županijske, gradske i općinske pristojbe i naknade	256.115	155.059	60,5
3.3.	Ostale pristojbe i naknade	215	45.472	-
4.	Komunalni doprinosi i naknade	323.119	701.299	217,0
4.1.	Komunalni doprinos	38.092	308.338	-
4.2.	Komunalna naknada	285.027	349.961	122,8
4.3.	Naknade za priključak	0	43.000	-
5.	Prihodi po posebnim propisima	12.280	134.859	-
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	0	29.547	-
5.2.	Doprinos za šume	365	148	40,5
5.3.	Ostali prihodi po posebnim propisima	11.915	105.164	-
	Ukupno	1.060.740	1.430.678	134,9

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Tuhelj koncem 2010. i 2011., daju se u tablici broj 62.

Tablica broj 62

Potraživanja
općine Tuhelj koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	1.054.775	720.649	68,3
1.1.	Potraživanja za poreze	278.652	272.880	97,9
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	82.762	47.762	57,7
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	693.361	400.007	57,7
3.	Druga potraživanja	1.097	1.492	136,0
	Ukupno	1.055.872	722.141	68,4

Prema podacima iz financijskih izvještaja, potraživanja su koncem 2010. iznosila 1.055.872,00 kn, a koncem 2011. su iznosila 722.141,00 kn, što je za 333.731,00 kn ili 31,6% manje u odnosu na prethodnu godinu.

Smanjenje potraživanja se najvećim dijelom odnosi na pad potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade. Od ukupnih potraživanja iskazanih koncem 2011., na dospjela potraživanja se odnosi 714.820,00 kn ili 99,0%, a na nedospjela 7.321,00 kn ili 1,0%. Dospjela potraživanja odnose se komunalnu naknadu u iznosu 226.243,00 kn, općinske poreze u iznosu 272.880,00 kn, grobne naknade u iznosu 111.447,00 kn, potraživanja za plinifikaciju od druge jedinice lokalne samouprave u iznosu 47.761,00 kn, sufinanciranje plinifikacije u iznosu 30.512,00 kn i druga potraživanja u iznosu 25.977,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Tuhelj ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, obračun i naplatu obavlja općina Tuhelj na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Općinske poreze koji se odnose na porez na potrošnju, tvrtku i kuće za odmor naplaćuje Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju, rješenja o porezu na tvrtku i kuće za odmor. Dio prihoda od nefinancijske imovine (naknadu za eksploataciju mineralnih sirovina, naknada za prenamjenu poljoprivrednog zemljišta i spomeničku rentu obračunanu na ukupni prihod obveznika), upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume, boravišnu pristojbu i 8,0% vodnog doprinosa naplaćenog na području općine Tuhelj) ostvaruje se na temelju obračuna i uplate obveznika i na te prihode općina Tuhelj nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 714.820,00 kn čine 49,9% ostvarenih vlastitih prihoda za 2011. Dospjela potraživanja starosti do godinu dana iznose 73.293,00 kn, od jedne do tri godine iznose 100.549,00 kn, od tri do pet godina iznose 55.872,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 100.779,00 kn. Općina Tuhelj nema podatke o starosti potraživanja za općinske poreze čiji razrez i naplatu obavlja Porezna uprava i potraživanja za grobne naknade.

Pojedina dospjela potraživanja koja naplaćuje općina Tuhelj čine 39,3% do 81,5% ukupnog zaduženja za pojedine prihode za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.), od čega komunalna naknada (dospjelo potraživanje iznosi 226.243,00 kn) 39,3%, grobna naknada (dospjelo potraživanje iznosi 111.447,00 kn) 43,7%, potraživanja za plinifikaciju od druge jedinice lokalne samouprave (dospjelo potraživanje iznosi 47.761,00 kn) 57,7% i sufinanciranje plinifikacije (dospjelo potraživanje iznosi 30.512,00 kn) 81,5%.

Tijekom 2011. za naplatu potraživanja su poduzimane mjere naplate slanjem opomena. Za naplatu potraživanja za komunalnu naknadu poslano je 429 opomena za iznos potraživanja 143.441,00 kn. Zatezne kamate nisu obračunavane.

Poslove naplate obavljaju pročelnik i stručni suradnik za administrativno računovodstvene poslove.

Državni ured za reviziju ocjenjuje, obzirom na iznos i starost dospjelih potraživanja, da su poduzete mjere naplate nedostatne, ne daju očekivane rezultate. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijelo jedinice lokalne samouprave odgovorno je za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanja svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama. Pozornost valja posvetiti dospjelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzeto protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Općina Tuhelj nije donijela interni akt kojim bi utvrdila procedure za poduzimanje mjera naplate i kontrolu naplate potraživanja. Procedurama treba utvrditi između ostalog mjere naplate koje će poduzimati, vremensko razdoblje nakon kojeg se pokreće pojedina mjera naplate, uvjete kada treba pribaviti instrumente osiguranja plaćanja, praćenje naplate po poduzetim mjerama i osobe koje će obavljati navedena poslove.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će utvrditi poslovne procese i mjere postupanja sa svrhom poboljšanja sustava naplate potraživanja. Također predlaže za plaćanja obavljena nakon proteka roka obračunati zateznu kamatu.

Potraživanja za općinske poreze, koje naplaćuje Porezna uprava, koncem 2011. iznose 272.880,00 kn. Porezna uprava dostavlja općini Tuhelj skupna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a druge podatke kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjere naplate i drugo ne dostavlja. Porezna uprava se poziva na odredbu članka 8. Općeg poreznog zakona prema kojoj je porezno tijelo dužno kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže.

Iz navedenih razloga općina Tuhelj nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza za koje potraživanja koncem 2011. iznose 272.880,00 kn i čine 44,8% ukupnog zaduženja za općinske poreze. Radi potpunijih i točnijih informacija vezanih uz naplatu općinskih poreza potrebno je izmijeniti zakonsku regulativu na način da Porezna uprava (kada joj se povjeri naplata prihoda) izvještava o svim potrebnim podacima, te da najmanje jednom godišnje informira Općinu o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospelje obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda. Državni ured za reviziju je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom, s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina Tuhelj ima saznanja i da bi općina Tuhelj mogla sama obavljati razrez i naplatu, te se predlaže ocijeniti može li općina Tuhelj samostalno obavljati obračun i naplatu navedenog prihoda na učinkovitiji način.

Državni ured za reviziju predlaže da se kod povjeravanja naplate navedenih prihoda Poreznoj upravi zaključi ugovor kojim bi se utvrdio način i rokovi izvještavanja lokalne jedinice o naplati poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospelje obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, trebalo bi zakonskom regulativom, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 349.961,00 kn i čine 24,5% vlastitih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu veći su za 64.934,00 kn ili 22,8%. Potraživanja za komunalnu naknadu koncem 2011. iznose 226.243,00 kn i manja su od potraživanja koncem 2010. za 116,00 kn, te čine 39,3% ukupnog zaduženja za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.) i 64,7% zaduženja za 2011.

Potraživanja za komunalnu naknadu starosti do godinu dana iznose 67.336,00 kn, od jedne do tri godine iznose 52.787,00 kn, od tri do pet godina iznose 35.852,00 kn i preko pet godina 70.268,00 kn.

Tijekom 2011. za komunalnu naknadu su poduzimane mjere slanjem opomena (429 opomena u iznosu 143.441,00 kn).

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu Tuhelj koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika nekretnine.

Komunalna naknada obračunava se za stambeni i poslovni prostor, te građevinsko zemljište koje služi za obavljanje djelatnosti. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. Vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu ili je uopće nisu prijavili, jer Zakon daje mogućnost da promjenu prijavi vlasnik ili korisnik. U navedenim slučajevima općina Tuhelj nema točne podatke za obračun i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe zbog čega je naplata otežana. Općina Tuhelj ima poteškoća kod obračuna komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo.

Baza podataka komunalnu naknadu ustrojena je 1994., a tijekom 2000. i 2005. obavljeno je usklađivanje sa stanjem na terenu.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže preispitati mogućnost prikupljanja prihoda od komunalne naknade za sve ostale nekretnine utvrđene odlukom o komunalnoj naknadi i Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je zakonskim propisima i aktima Općine Tuhelj.

Općina Tuhelj ima ustrojene glavnu knjigu, dnevnik i pomoćne knjige. Vodi analitičke evidencije potraživanja prema subjektima, pojedinačnim iznosima, vrstama potraživanja i starosti potraživanja. Obavlja evidentiranje u poslovnim knjigama na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Evidencija potraživanja za prihode čiji razrez odnosno obračun obavlja općina Tuhelj omogućava ispis potraživanja prema starosti za komunalnu naknadu, komunalni doprinos i naknadu za priključenje na komunalnu infrastrukturu, dok za ostala potraživanja ne omogućava ispis potraživanja prema starosti.

Državni ured za reviziju predlaže unaprijediti informatički sustav vođenja evidencije potraživanja kako bi se osigurao ispis potraživanja prema starosti. Skreće se pozornost da je Vlada Republike Hrvatske u 2012. donijela Uredbu o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12) koja se odnosi na državu i lokalne jedinice.

Baze podataka su ustrojene za prihode koje naplaćuje lokalna jedinica. Usklađuju se na temelju prijave obveznika, prema službenoj dužnosti, na temelju ugovora i drugo. Baza podataka za grobnu naknadu i komunalnu naknadu ustrojene su 1994.

- Prihodi koji nisu ostvareni

Općina Tuhelj je donijela interne akte o prihodima koje prema zakonskim odredbama treba prikupljati, osim odluku o visini spomeničke rente po m² poslovnog prostora u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno povijesne cjeline, niti je ostvarila prihode od navedene spomeničke rente. Obveznici plaćanja spomeničke rente su pravne i fizičke osobe koje obavljaju gospodarsku djelatnost u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno povijesne cjeline. Na području općine Tuhelj nalazi se nepokretna kulturna dobra. Visinu spomeničke rente propisuje odlukom jedinica lokalne samouprave u skladu s odredbom članka 114. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine 69/99, 151/03, 157/03, 87/09, 88/10 i 61/11).

Državni ured za reviziju nalaže donijeti odluke o spomeničkoj renti i formirati baze podataka za spomeničku rentu.

- Informiranje stanovništva

Općina Tuhelj informira stanovništvo o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život stanovništva putem mrežna stranice, oglasne ploče, a povremeno i putem javnih medija. Jednom godišnje izdaje se Glasnik općine Tuhelj

Sustavno informiranje stanovništva o značaju i namjeni naplate proračunskih prihoda, pogotovo onih koje stanovništvo neposredno plaća, utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice se ne provodi.

Za prihode za koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (najznačajniji su komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se građane putem izdanih rješenja podsjećati na obvezu prijave promjene podataka. Odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da je obveznik plaćanja komunalne naknade obavezan u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08, 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Državni ured za reviziju predlaže sustavno informirati stanovništvo o značaju i namjeni za koju se naplaćuju proračunski prihodi i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice, te obvezi prijave promjene podataka. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Općina Veliko Trgovišće

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Veliko Trgovišće kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Krapinsko-zagorske županije. Površina općine Veliko Trgovišće je 49,0 km², a obuhvaća 15 naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 4 867 stanovnika, 1 468 kućanstvo i 2 184 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga općine Veliko Trgovišće ustrojen je Jedinostveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Veliko Trgovišće je imala sedam zaposlenika. Prema registru proračunskih korisnika, ima jednog proračunskog korisnika u kojem je bilo ukupno petnaest zaposlenika.

Na području općine Veliko Trgovišće ima 160 poslovnih subjekata.

a) Prihodi

Ukupni prihodi i primici općine Veliko Trgovišće, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011., iznose 8.263.676,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 2.246.316,00 kn ili za 21,4%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 32,9% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 25,8% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Veliko Trgovišće ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 63.

Tablica broj 63

Vlastiti prihodi općine Veliko Trgovišće ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	235.958	315.558	133,7
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	123.610	194.040	157,0
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	53.848	52.743	97,9
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	58.500	68.775	117,6
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	92.119	94.472	102,6
2.1.	Naknade za koncesiju	30.584	29.707	97,1
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	50.059	58.749	117,4
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	11.476	6.016	52,4
3.	Upravne i administrativne pristojbe	1.809	2.392	132,2
4.	Komunalni doprinosi i naknade	2.651.785	1.300.757	49,1
4.1.	Komunalni doprinos	1.489.235	131.451	8,8
4.2.	Komunalna naknada	1.106.233	1.110.919	100,4
4.3.	Naknade za priključak	56.317	58.387	103,7
5.	Prihodi po posebnim propisima	455.807	413.546	90,7
5.1.	Prihodi vodnog gospodarstva	29.468	13.332	45,2
5.2.	Ostali prihodi po posebnim propisima	426.339	400.214	93,9
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	17.218	7.161	41,6
6.1.	Prihodi od prodaje materijalne imovine	10.486	0	0,0
6.2.	Prihodi od prodaje građevinskih objekata	6.732	7.161	106,4
	Ukupno	3.454.696	2.133.886	61,8

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Veliko Trgovišće koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 64.

Tablica broj 64

Potraživanja općine Veliko Trgovišće koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	2.874.790	3.085.177	107,3
1.1.	Potraživanja za poreze	361.000	370.533	102,6
1.2.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	2.513.790	2.714.644	108,0
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	16.023	19.707	123,0
	Ukupno	2.890.813	3.104.884	107,4

Prema podacima iz financijskih izvještaja, potraživanja su koncem 2010. iznosila 2.890.813,00 kn, a koncem 2011. su iznosila 3.104.884,00 kn, što je za 214.071,00 kn ili 7,4% ili više u odnosu na prethodnu godinu. Povećanje potraživanja se najvećim dijelom odnosi na rast potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade. Koncem 2011. potraživanja su iskazana u iznosu 3.104.884,00 kn i u cijelosti su dospjela. Odnose se na komunalnu naknadu u iznosu 2.116.674,00 kn, općinske poreze u iznosu 370.533,00 kn, sufinanciranje vodovodne mreže, cesta i kanalizacije u iznosu 360.319,00 kn, grobne naknade u iznosu 174.683,00 kn, stanove sa stanarskim pravom u iznosu 19.707,00 kn i drugo u iznosu 62.968,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Veliko Trgovišće ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na općinske poreze, komunalne doprinose i naknade, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, obračun i naplatu obavlja općina Veliko Trgovišće na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Dio prihoda od nefinancijske imovine (naknada za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta i spomeničku rentu obračunanu na ukupan prihod), upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (8,0% vodnog doprinosa naplaćenog na području općine Veliko Trgovišće) ostvaruje se na temelju obračuna i uplate obveznika i na te prihode općina Veliko Trgovišće nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 3.104.884,00 kn i veća su za 970.998,00 kn ili 45,5% od ostvarenih vlastitih prihoda za 2011. Dospjela potraživanja starosti do godinu dana iznose 675.304,00 kn, od jedne do tri godine iznose 1.001.792,00 kn, od tri do pet godina iznose 1.024.512,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 403.276,00 kn.

Pojedina dospjela potraživanja čine 30,9% do 75,2% ukupnog zaduženja za pojedine prihode za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.), od čega potraživanje za komunalnu naknadu (dospjelo potraživanje iznosi 2.116.674,00 kn) 65,6%, porez na kuće za odmor (dospjelo potraživanje iznosi 192.625,00 kn) 49,8%, porez na tvrtku ili naziv (dospjelo potraživanje iznosi 177.908,00 kn) 72,1%, sufinanciranje vodovodne mreže, cesta i kanalizacije (dospjelo potraživanje iznosi 360.319,00 kn) 75,2%, grobne naknade (dospjelo potraživanje iznosi 174.683,00 kn) 30,9% i stanovi sa stanarskim pravom (dospjelo potraživanje iznosi 19.707,00 kn) 55,3%.

Tijekom 2011. za naplatu potraživanja su poduzimane mjere naplate slanjem opomena. Za naplatu potraživanja poslana je 971 opomena za iznos potraživanja 533.222,00 kn. Zatezne kamate obračunavane su za porez na tvrtku ili naziv, porez na kuće za odmor i komunalnu naknadu, dok za ostala potraživanja naplaćena nakon roka dospjeća nisu obračunane zatezne kamate.

Poslove naplate obavlja računovodstveni referent.

Državni ured za reviziju ocjenjuje, obzirom na iznos i starost dospjelih potraživanja, da su poduzete mjere naplate nedostatne, ne daju očekivane rezultate. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijelo jedinice lokalne samouprave odgovorno je za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanja svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama. Pozornost valja posvetiti dospjelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Općina Veliko Trgovišće nije donijela interni akt kojim bi utvrdila procedure za poduzimanje mjera naplate i kontrolu naplate potraživanja. Procedurama treba utvrditi između ostalog mjere naplate koje će poduzimati, vremensko razdoblje nakon kojeg se pokreće pojedina mjera naplate, uvjete kada treba pribaviti instrumente osiguranja plaćanja, praćenje naplate po poduzetim mjerama i osobe koje će obavljati navedena poslove.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će utvrditi poslovne procese i mjere postupanja sa svrhom poboljšanja sustava naplate potraživanja. Također predlaže za plaćanja obavljena nakon proteka roka obračunati zateznu kamatu.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 1.110.919,00 kn i čine 52,1% vlastitih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu veći su za 4.686,00 kn ili 0,4%. Potraživanja za komunalnu naknadu koncem 2011. iznose 2.116.674,00 kn i veća su od potraživanja koncem 2010. za 274.174,00kn, te čine 65,6% ukupnog zaduženja za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.) i veća su za 52,8% od zaduženja za 2011.

Potraživanja za komunalnu naknadu starosti do godinu dana iznose 481.217,00 kn, od jedne do tri godine iznose 725.114,00 kn, od tri do pet godina iznose 717.139,00 kn i preko pet godina iznose 193.205,00 kn.

Tijekom 2011. za komunalnu naknadu su poduzimane mjere slanjem opomena (144 opomene u iznosu 67.987,00 kn.)

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu Veliko Trgovišće koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika nekretnine. Komunalna naknada obračunava se za poslovni, stambeni i garažni prostor, te građevinsko zemljište koje služi za obavljanje djelatnosti. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. Vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu ili je uopće nisu prijavili, jer Zakon daje mogućnost da promjenu prijavi vlasnik ili korisnik. U navedenim slučajevima općina Veliko Trgovišće nema točne podatke za obračun i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe zbog čega je naplata otežana. Općina Veliko Trgovišće ima poteškoća kod obračuna komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo.

Baza podataka za komunalnu naknadu ustrojena je 1994., ažurira se kontinuirano, a tijekom 2004. usklađena je sa stvarnim stanjem na terenu.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade i poreza na kuće za odmor bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže preispitati mogućnost prikupljanja prihoda od komunalne naknade za sve ostale nekretnine utvrđene odlukom o komunalnoj naknadi i Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je zakonskim propisima i aktima Općine Veliko Trgovišće.

Općina Veliko Trgovišće ima ustrojene glavnu knjigu, dnevnik i pomoćne knjige. Vodi analitičke evidencije potraživanja prema subjektima, pojedinačnim iznosima, vrstama potraživanja i rokovima dospelosti. Obavlja evidentiranje u poslovnim knjigama na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava.

Evidencija potraživanja omogućava ispis potraživanja prema starosti.

Skreće se pozornost da je Vlada Republike Hrvatske u 2012. donijela Uredbu o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12) koja se odnosi na državu i lokalne jedinice.

Baze podataka su ustrojene za prihode koje naplaćuje lokalna jedinica. Usklađuju se na temelju prijave obveznika, prema službenoj dužnosti, na temelju ugovora i drugo.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, trebalo bi zakonskom regulativom, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

- Informiranje stanovništva

Općina Veliko Trgovišće informira stanovništvo o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život stanovništva putem mrežna stranica i službenih glasila.

Sustavno informiranje stanovništva o značaju i namjeni naplate proračunskih prihoda, pogotovo onih koje stanovništvo neposredno plaća, utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice se ne provodi.

Za prihode koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (najznačajniji su komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se obveznike putem izdanih rješenja podsjećati na obvezu prijave promjene podataka. Općina Veliko Trgovišće provodi informiranje stanovništvo o obvezi prijave promjene podataka za komunalnu naknadu. U rješenju o komunalnoj naknadi je navedeno da su obveznici komunalne naknade dužni prijaviti svaku promjenu koja bi utjecala na visinu komunalne naknade.

Odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da je obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08, 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Državni ured za reviziju predlaže sustavno informirati stanovništvo o značaju i namjeni za koju se naplaćuju proračunski prihodi i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice, te obvezi prijave promjene podataka.

Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Općina Zagorska Sela

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Zagorska Sela kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Krapinsko-zagorske županije. Površina općine Zagorska Sela je 24,66 km², a obuhvaća 13 naselja. Pripada trećoj skupini područja od posebne državne skrbi. Prema popisu iz 2011. ima 999 stanovnika, 373 kućanstva i 751 stambenu jedinicu.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga općine Zagorska Sela ustrojen je Jedinostveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Zagorska Sela je imala tri zaposlenika. Nema proračunskih korisnika.

Na području općine Zagorska Sela ima 41 poslovni subjekt.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Zagorska Sela, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011., iznose 3.131.571,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 739.687,00 kn ili za 19,1%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 20,6% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 9,5% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Zagorska Sela ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 65.

Tablica broj 65

Vlastiti prihodi općine Zagorska Sela ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Općinski porezi	70.577	69.240	98,0
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	42.769	47.233	110,4
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	4.470	3.417	76,4
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	23.338	18.590	79,5
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	4.279	5.069	118,5
2.1.	Naknade za koncesiju	4.245	4.000	94,2
2.2.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	34	1.069	-
3.	Upravne i administrativne pristojbe	131.042	104.987	80,1
3.1.	Županijske, gradske i općinske pristojbe i naknade	130.981	104.772	80,0
3.2.	Ostale pristojbe i naknade	61	215	352,5
4.	Komunalni doprinosi i naknade	65.719	110.748	168,5
4.1.	Komunalni doprinos	65.719	11.340	17,3
4.2.	Komunalna naknada	0	66.358	-
4.3.	Naknade za priključak	0	33.050	-
5.	Prihodi po posebnim propisima	524.925	6.089	1,2
5.1.	Prihodi državne uprave	22.800	0	0,0
5.2.	Prihodi vodnog gospodarstva	3.082	709	23,0
5.3.	Doprinos za šume	238	5.380	-
5.4.	Ostali prihodi po posebnim propisima	498.805	0	0,0
	Ukupno	796.542	296.133	37,2

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Zagorska Sela koncem 2010. i 2011. daju se u tablici broj 66.

Tablica broj 66

Potraživanja
općine Zagorska Sela koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	194.782	159.007	81,6
1.1.	Potraživanja za poreze	25.175	26.193	104
1.2.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	169.607	132.814	78,3
2.	Druga potraživanja	1.360	0	-
Ukupno		196.142	159.007	81,1

Prema podacima iz financijskih izvještaja, potraživanja su koncem 2010. iznosila 196.142,00 kn, a koncem 2011. su iznosila 159.007,00 kn, što je za 37.135,00 kn ili 18,9% manje u odnosu na prethodnu godinu.

Smanjenje potraživanja se najvećim dijelom odnosi na pad potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade. Koncem 2011. potraživanja su iskazana uz iznosu 159.007,00 kn i u cijelosti su dospjela. Odnose se na grobnu naknadu u iznosu 53.739,00 kn, komunalnu naknadu u iznosu 46.688,00 kn, naknadu za priključenje na komunalnu infrastrukturu u iznosu 32.387,00 kn, općinske poreze u iznosu 26.193,00 kn (porez na kuće za odmor u iznosu 15.642,00 kn, porez na tvrtku u iznosu 7.241,00 kn i porez na potrošnju u iznosu 3.310,00 kn).

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Zagorska Sela ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na komunalne doprinose i naknade, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, obračun i naplatu obavlja općina Zagorska Sela na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Općinske poreze koji se odnose na porez na potrošnju, tvrtku i kuće za odmor naplaćuje Porezna uprava kroz obračune poreza na potrošnju, rješenja o porezu na tvrtku i kuće za odmor, a prirez porezu na dohodak, kod isplate dohotka. Dio prihoda od nefinancijske imovine (spomeničku rentu obračunanu na ukupni prihod obveznika), upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume i 8,0% vodnog doprinosa naplaćenog na području općine Zagorska Sela) ostvaruje se na temelju obračuna i uplate obveznika i na te prihode općina Zagorska Sela nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 159.007,00 kn i čine 53,7% vlastitih prihoda ostvarenih za 2011. Dospjela potraživanja starosti do godinu dana iznose 2.960,00 kn, od jedne do tri godine iznose 8.687,00 kn, od tri do pet godina iznose 2.382,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 65.046,00 kn. Općina nema podatke starosti potraživanja za općinske poreze čiji razrez i naplatu obavlja Porezna uprava i za grobnu naknadu.

Pojedina dospjela potraživanja koja naplaćuje općina Zagorska Sela čine 41,3% do 50,4% ukupnog zaduženja za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.), od čega grobna naknada (dospjelo potraživanje iznosi 53.739,00 kn) 50,4%, komunalna naknada (dospjelo potraživanje iznosi 46.688,00 kn) 41,3% i naknada za priključenje (dospjelo potraživanje iznosi 32.387,00 kn) 49,5%.

Tijekom 2011. za naplatu potraživanja su poduzimane mjere naplate slanjem opomena. Za naplatu potraživanja za komunalnu naknadu poslano je 57 opomena za iznos potraživanja 39.993,00 kn. Zatezne kamate nisu obračunavane. Poslove naplate obavljaju računovodstveni referent i administrator.

Državni ured za reviziju ocjenjuje, obzirom na iznos i starost dospjelih potraživanja, da su poduzete mjere naplate nedostatne, ne daju očekivane rezultate. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijelo jedinice lokalne samouprave odgovorno je za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanja svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama. Pozornost valja posvetiti dospelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara.

Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Općina Zagorska Sela nije donijela interni akt kojim bi utvrdila procedure za poduzimanje mjera naplate i kontrolu naplate potraživanja. Procedurama treba utvrditi između ostalog mjere naplate koje će poduzimati, vremensko razdoblje nakon kojeg se pokreće pojedina mjera naplate, uvjete kada treba pribaviti instrumente osiguranja plaćanja, praćenje naplate po poduzetim mjerama i osobe koje će obavljati navedena poslove.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će utvrditi poslovne procese i mjere postupanja sa svrhom poboljšanja sustava naplate potraživanja. Također predlaže za plaćanja obavljena nakon proteka roka obračunati zateznu kamatu.

Potraživanja za općinske poreze, koje naplaćuje Porezna uprava, koncem 2011. iznose 26.193,00 kn. Porezna uprava dostavlja općini Zagorska Sela skupna izvješća o utvrđenim i naplaćenim općinskim porezima, a druge podatke kao što su analitički podaci o obveznicima (dužnicima), mjere naplate i drugo ne dostavlja. Porezna uprava se poziva na odredbu članka 8. Općeg poreznog zakona prema kojoj je porezno tijelo dužno kao poreznu tajnu čuvati sve podatke koje porezni obveznik iznosi u poreznom postupku, te sve druge podatke u vezi s poreznim postupkom kojim raspolaže. Iz navedenih razloga općina Zagorska Sela nema saznanja o dužnicima i nije u mogućnosti na bilo koji način utjecati na učinkovitiju naplatu općinskih poreza za koje potraživanja koncem 2011. iznose 26.193,00 kn i čine 27,4% ukupnog zaduženja (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.) Radi potpunijih i točnijih informacija vezanih uz naplatu općinskih poreza potrebno je izmijeniti zakonsku regulativu na način da Porezna uprava (kada joj se povjeri naplata prihoda) izvještava o svim potrebnim podacima, te da najmanje jednom godišnje informira Općinu o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate kako bi u zajedničkoj suradnji ostvarili kvalitetnija rješenja za naplatu prihoda.

Državni ured za reviziju je mišljenja da se navedeni podaci ne bi trebali smatrati poreznom tajnom, s obzirom da o okvirnim podacima vezanim za porezne obveznike općina Zagorska Sela ima saznanja i da bi općina Zagorska Sela moglo sama obavljati razrez i naplatu, te se predlaže ocijeniti može li općina Zagorska Sela samostalno obavljati obračun i naplatu navedenog prihoda na učinkovitiji način.

Državni ured za reviziju predlaže da se kod povjeravanja naplate navedenih prihoda Poreznoj upravi zaključi ugovor kojim bi se utvrdio način i rokovi izvještavanja lokalne jedinice o naplati poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospjele obveze, iznosu nepodmirenih obveza, te poduzetim mjerama radi njihove naplate.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, trebalo bi zakonskom regulativom, vezanom uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 66.358,00 kn i čine 22,4% vlastitih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu veći su za 5.835,00 kn ili 9,6%. Potraživanja za komunalnu naknadu koncem 2011. iznose 46.687,00 kn i veća su od potraživanja koncem 2010. za 1.810,00 kn, te čine 41,3% ukupnog zaduženja za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.) i 68,5% zaduženja za 2011.

Potraživanja za komunalnu naknadu starosti do godinu dana iznose 1.810,00 kn, od jedne do tri godine iznose 8.687,00 kn, od tri do pet godina iznose 2.382,00 kn i preko pet godina 33.808,00 kn.

Tijekom 2011. za komunalnu naknadu su poduzimane mjere slanjem opomena (57 opomena u iznosu 39.993,00 kn).

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu Zagorska Sela koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika nekretnine. Komunalna naknada obračunava se za stambeni i poslovni prostor. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. Vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu ili je uopće nisu prijavili, jer Zakon daje mogućnost da promjenu prijavi vlasnik ili korisnik. U navedenim slučajevima općina Zagorska Sela nema točne podatke za obračun i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe zbog čega je naplata otežana. Općina Zagorska Sela ima poteškoća kod obračuna komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze.

Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo.

Baza podataka za komunalnu naknadu ustrojena je 2002., a ažurira se svake godine temeljem stanja na terenu.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže preispitati mogućnost prikupljanja prihoda od komunalne naknade za sve ostale nekretnine utvrđene odlukom o komunalnoj naknadi i Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je zakonskim propisima i aktima Općine Zagorska Sela.

Općina Zagorska Sela ima ustrojene glavnu knjigu, dnevnik i pomoćne knjige. Vodi analitičke evidencije potraživanja po subjektima, pojedinačnim iznosima, vrsti potraživanja i rokovima dospelosti. Obavlja evidentiranje u poslovnim knjigama na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Evidencija potraživanja za prihode čiji razrez odnosno obračun obavlja općina Zagorska Sela omogućava ispis potraživanja prema starosti, osim za grobnu naknadu. Obračun i naplatu grobne naknade tijekom 2012. preuzelo je komunalno društvo.

Skreće se pozornost da je Vlada Republike Hrvatske u 2012. donijela Uredbu o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12) koja se odnosi na državu i lokalne jedinice.

Baze podataka su ustrojene za prihode koje naplaćuje lokalna jedinica. Usklađuju se na temelju prijave obveznika, prema službenoj dužnosti, na temelju ugovora i drugo.

- Prihodi koji nisu ostvareni

Općina Zagorska Sela je donijela interne akte o prihodima koje prema zakonskim odredbama treba prikupljati, osim odluku o visini spomeničke rente po m² poslovnog prostora u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno povijesne cjeline, niti je ostvarila prihode od navedene spomeničke rente. Obveznici plaćanja spomeničke rente su pravne i fizičke osobe koje obavljaju gospodarsku djelatnost u nepokretnom kulturnom dobru ili na području kulturno povijesne cjeline. Na području općine Zagorska Sela nalazi se nepokretna kulturna dobra. Visinu spomeničke rente propisuje odlukom jedinica lokalne samouprave u skladu s odredbom članka 114. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine 69/99, 151/03, 157/03, 87/09, 88/10 i 61/11).

Državni ured za reviziju predlaže donijeti odluku o spomeničkoj renti i formirati baze podataka o obveznicima spomeničke rente.

- Informiranje građana

Općina Zagorska sela informira stanovništvo o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život stanovništva putem službenih glasila.

Sustavno informiranje stanovništva o značaju i namjeni naplate proračunskih prihoda, pogotovo onih koje stanovništvo neposredno plaća, utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice se ne provodi.

Za prihode koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (najznačajniji su komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se obveznike putem izdanih rješenja podsjećati na obvezu prijave promjene podataka. Odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da je obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08, 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Državni ured za reviziju predlaže sustavno informirati stanovništvo o značaju i namjeni za koju se naplaćuju proračunski prihodi i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice, te obvezi prijave promjene podataka. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

Općina Zlatar Bistrica

Odredbama Zakona o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj utvrđena je općina Zlatar Bistrica kao jedinica lokalne samouprave u sastavu Krapinsko-zagorske županije. Površina općine Zlatar Bistrica je 25,2 km², a obuhvaća šest naselja. Prema popisu stanovništva iz 2011. ima 2.581 stanovnika, 852 kućanstvo i 1 149 stambenih jedinica.

Za obavljanje upravnih i stručnih poslova iz djelokruga općine Zlatar Bistrica ustrojen je Jedinostveni upravni odjel. Koncem 2011. općina Zlatar Bistrica je imala pet zaposlenika. Prema registru proračunskih korisnika, ima jednog proračunskog korisnika u kojem je bilo ukupno dvanaest zaposlenika.

Na području općine Zlatar Bistrica ima 77 poslovnih subjekata.

a) Prihodi

Ukupni prihodi općine Zlatar Bistrica, prema podacima iz financijskih izvještaja za 2011., iznose 4.464.402,00 kn, što je u odnosu na prethodnu godinu manje za 1.896.962,00 kn ili za 29,8%.

Vlastiti prihodi imaju udjel 38,5% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2010., odnosno 24,8% u ukupnim prihodima ostvarenim za 2011.

Podaci o vlastitim prihodima općine Zlatar Bistrica ostvarenim za 2010. i 2011., daju se u tablici broj 67.

Tablica broj 67

Vlastiti prihodi općine Zlatar Bistrica ostvareni za 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Prihod	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Gradski ili općinski porezi	62.120	64.559	103,9
1.1.	Stalni porezi na nepokretnu imovinu (kuće za odmor i javne površine)	17.155	12.915	75,3
1.2.	Porez na promet (porez na potrošnju)	15.753	19.915	126,4
1.3.	Porez na korištenje dobara (porez na tvrtku ili naziv)	29.212	31.729	108,6
2.	Prihodi od nefinancijske imovine	125.505	132.294	105,4
2.1.	Naknade za koncesiju	5.475	6.296	115,0
2.2.	Prihodi od zakupa i iznajmljivanja imovine	115.696	120.658	104,3
2.3.	Naknada za korištenje nefinancijske imovine	4.334	5.340	123,2
3.	Upravne i administrativne pristojbe	49.840	25.433	51,0
3.1.	Županijske, gradske i općinske pristojbe i naknade	17.640	9.640	54,6
3.2.	Ostale pristojbe i naknade	32.200	15.793	49,0
4.	Komunalni doprinosi i naknade	515.249	710.653	137,9
5.	Prihodi po posebnim propisima	52.014	146.163	281,0
5.1.	Doprinos za šume	63	156	247,6
5.2.	Ostali prihodi po posebnim propisima	51.951	146.007	281,0
6.	Prihodi od prodaje nefinancijske imovine	1.644.423	30.205	1,8
	Ukupno	2.449.151	1.109.307	45,3

b) Potraživanja

Podaci o potraživanjima općine Zlatar Bistrica koncem 2010. i 2011., daju se u tablici broj 68.

Tablica broj 68

Potraživanja
općine Zlatar Bistrica koncem 2010. i 2011.

u kn

Redni broj	Potraživanja	2010.	2011.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Potraživanja za prihode poslovanja	2.589.079	2.554.000	98,6
1.1.	Potraživanja za poreze	160.057	162.990	101,8
1.2.	Potraživanja za prihode od imovine	54.275	52.911	97,5
1.3.	Potraživanja za upravne i administrativne pristojbe, pristojbe po posebnim propisima i naknade	2.185.166	2.160.268	98,9
1.4.	Potraživanja za prihode od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga	189.581	177.831	93,8
2.	Potraživanja od prodaje nefinancijske imovine	851.436	797.870	93,7
3.	Druga potraživanja	117.555	122.381	68,9
	Ukupno	3.558.070	3.474.251	97,6

Prema podacima iz financijskih izvještaja, potraživanja su koncem 2010. iznosila 3.558.070,00 kn, a koncem 2011. su iznosila 3.474.251,00 kn, što je za 83.819,00 kn ili 2,4% manje u odnosu na prethodnu godinu. Smanjenje potraživanja se najvećim dijelom odnosi na pad potraživanja od prodaje nefinancijske imovine. Od ukupnih potraživanja iskazanih koncem 2011., na dospjela potraživanja se odnosi 2.745.592,00 kn ili 79,0%, a na nedospjela 728.659,00 kn ili 21,0%. Dospjela potraživanja odnose se komunalnu naknadu u iznosu 1.958.349,00 kn, općinske poreze u iznosu 162.990,00 kn (porez na tvrtku u iznosu 97.924,00 kn, porez na kuće za odmor u iznosu 41.050,00 kn, porez na korištenje javnih površina u iznosu 13.544,00 kn i porez na reklame u iznosu 10.472,00 kn), komunalni doprinos u iznosu 137.514,00 kn, sufinanciranje uređenja nerazvrstanih cesta u iznosu 123.681,00 kn, po sudskoj tužbi od izvoditelja radova u iznosu 76.346,00 kn, zakup poslovnog prostora u iznosu 38.808,00 kn, sufinanciranje vodovoda u iznosu 34.650,00 kn i druga potraživanja pojedinačno manjeg iznosa ukupno 213.254,00 kn.

c) Nalazi i preporuke

- Učinkovitost naplate prihoda

Općina Zlatar Bistrica ostvaruje prihode iz različitih izvora. Za prihode koji se odnose na općinske poreze (porez na kuće za odmor, porez na tvrtku ili naziv), komunalne doprinose i naknade, prihode od prodaje nefinancijske imovine, te dio prihoda od nefinancijske imovine i po posebnim propisima, obračun i naplatu obavlja općina Zlatar Bistrica na temelju ugovora, rješenja i druge dokumentacije. Porez na potrošnju naplaćuje Porezna uprava kroz obračune. Dio prihoda od nefinancijske imovine (naknada za promjenu namjene poljoprivrednog zemljišta i spomeničku rentu obračunanu na ukupan prihod), upravnih i administrativnih pristojbi, te prihoda po posebnim propisima (doprinos za šume) ostvaruje se na temelju obračuna i uplate obveznika i na te prihode općina Zlatar Bistrica nema utjecaja ni mogućnosti provjere iskazanih podataka.

Dospjela potraživanja koncem 2011. iznose 2.745.592,00 kn i veća su za 1.636.285,00 kn ili 147,5% od ostvarenih vlastitih prihoda za 2011. Dospjela potraživanja starosti do godinu dana iznose 401.956,00 kn, od jedne do tri godine iznose 411.513,00 kn, od tri do pet godina iznose 267.078,00 kn, a potraživanja starija od pet godina iznose 1.665.045,00 kn.

Pojedina dospjela potraživanja čine 75,5% do 100,0% ukupnog zaduženja za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.), od čega potraživanje za komunalnu naknadu (dospjelo potraživanje iznosi 1.958.349,00 kn) 76,3%, porez na tvrtku (dospjelo potraživanje iznosi 97.924,00 kn) 75,5%, porez na kuće za odmor (dospjelo potraživanje iznosi 41.050,00 kn) 76,1%, porez na korištenje javnih površina (dospjelo potraživanje iznosi 13.544,00 kn) 100,0%, porez na reklame (dospjelo potraživanje iznosi 10.472,00 kn) 100,0%, komunalni doprinos (dospjelo potraživanje iznosi 137.514,00 kn) 82,9%, sufinanciranje uređenja nerazvrstanih cesta i vodovod (dospjelo potraživanje iznosi 158.331,00 kn) 93,1%.

Tijekom 2011. za naplatu potraživanja su poduzimane mjere naplate slanjem opomena i prisilna naplata. Za naplatu potraživanja poslano je 347 opomena za iznos potraživanja 1.180.785,00 kn. Pokrenute su 222 mjere prisilne naplate za iznos potraživanja 692.285,00 kn, od čega za općinske poreze 23 za iznos potraživanja 19.563,00 kn, komunalnu naknadu 140 za iznos potraživanja 523.497,00 kn, komunalni doprinos dvije za iznos potraživanja 36.459,00 kn i druga potraživanja 57 za iznos potraživanja 112.766,00 kn. U stečajnu masu trgovačkih društava u stečaju prijavljena su potraživanja za komunalnu naknadu u iznosu 931.040,00 kn. Općina je zaključila jedan sporazum za otplatu komunalnog doprinosa u iznosu 21.391,00 kn Zatezne kamate obračunane su za porez na tvrtku, naknade za koncesije i komunalnu naknadu. Poslove naplate obavljaju pročelnik jedinstvenog upravnog odjela, referent za upravne poslove i referent za knjigovodstvo i proračun.

Državni ured za reviziju ocjenjuje, obzirom na iznos i starost dospjelih potraživanja, da su poduzete mjere naplate nedostatne, ne daju očekivane rezultate. Prema odredbi članka 47. Zakona o proračunu, tijelo jedinice lokalne samouprave odgovorno je za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanja svih rashoda i izdataka u skladu s namjenama. Pozornost valja posvetiti dospjelosti potraživanja kako bi se izbjegla njihova zastara. Za prekid zastare nije dovoljna opomena. Prema odredbi članka 241. Zakona o obveznim odnosima, zastara se prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzeto protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine.

Načelnik je koncem veljače 2011. donio procedure za nadzor i praćenje prihoda. Predlaže se donijeti interni akt kojim bi između ostalog trebalo utvrditi mjere naplate koje će poduzimati, vremensko razdoblje nakon kojeg se pokreće pojedina mjera naplate, uvjete kada treba pribaviti instrumente osiguranja plaćanja, praćenje naplate po poduzetim mjerama i osobe koje će obavljati navedena poslove.

Državni ured za reviziju predlaže donijeti interni akt kojim će utvrditi poslovne procese i mjere postupanja sa svrhom poboljšanja sustava naplate potraživanja. Također predlaže za plaćanja obavljena nakon proteka roka obračunati zateznu kamatu.

- Prihodi od komunalne naknade

Prihodi od komunalne naknade iskazani su u financijskim izvještajima u iznosu 710.653,00 kn. Odnose se na komunalnu naknadu u iznosu 609.421,00 kn, grobnu naknadu u iznosu 72.846,00 kn i komunalni doprinos u iznosu 28.386,00 kn.

Prihodi od komunalne naknade ostvareni su u 2011. u iznosu 609.421,00 kn i čine 54,9% vlastitih prihoda. U odnosu na prethodnu godinu veći su za 196.441,00 kn ili 47,6%. Potraživanja za komunalnu naknadu koncem 2011. iznose 1.958.349,00 kn i manja su od potraživanja koncem 2010. za 15.593,00 kn, te čine 76,3% ukupnog zaduženja za 2011. (početno stanje i razrez odnosno obračun za 2011.) i veća su za 229,8% od zaduženja za 2011.

Potraživanja za komunalnu naknadu starosti do godinu dana iznose 342.027,00 kn, od jedne do tri godine iznose 349.334,00 kn, od tri do pet godina iznose 178.440,00 kn i preko pet godina iznose 1.088.548,00 kn.

Tijekom 2011. za komunalnu naknadu su poduzimane mjere slanjem opomena (289 opomena u iznosu 1.058.936,00 kn), prisilna naplata za potraživanje u iznosu 523.497,00 kn i prijava u stečajnu masu 931.040,00 kn.

Prihod od komunalne naknade se ostvaruje na temelju odluke općinskog vijeća kojom su utvrđena naselja u kojima se naplaćuje komunalna naknada, područja zona, koeficijent zona, koeficijenti namjene, način obračuna i rokovi plaćanja komunalne naknade, nekretnine važne za općinu Zlatar Bistrica koje se u potpunosti ili djelomično oslobađaju od plaćanja komunalne naknade, te opći uvjeti i razlozi zbog kojih se u pojedinim slučajevima može odobriti potpuno ili djelomično oslobađanje od plaćanja komunalne naknade. Rješenja se u skladu s odredbama Zakona o komunalnom gospodarstvu (Narodne novine 26/03 - pročišćeni tekst, 82/04, 110/04, 178/04, 38/09, 79/09, 153/09 i 49/11) izdaju na vlasnika, odnosno korisnika nekretnine. Komunalna naknada obračunava se za stambeni, garažni i poslovni prostor, građevinsko zemljište za obavljanje djelatnosti i neizgrađeno građevinsko zemljište pravnim osobama. Prema odredbama navedenog Zakona, obveznik je dužan u roku 15 dana sam prijaviti nastanak obveze ili promjenu osobe obveznika. Vlasnici odnosno korisnici nisu pravodobno prijavili nastalu promjenu ili je uopće nisu prijavili, jer Zakon daje mogućnost da promjenu prijavi vlasnik ili korisnik. U navedenim slučajevima općina Zlatar Bistrica nema točne podatke za obračun i naplatu, rješenja se izdaju na pogrešne osobe zbog čega je naplata otežana. Općina Zlatar Bistrica ima poteškoća kod obračuna komunalne naknade jer Zakonom nije određeno vrijeme nastanka obveze. Primjerice, datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu i drugo.

Baza podataka za komunalnu naknadu ustrojena je 1994., a ažurira se na temelju prikupljenih podataka nakon neuručenih rješenja, te temeljem saznanja za novoizgrađene objekte. Tijekom 2010. obavljeno je ažuriranje podataka na temelju anketa provedenih na terenu.

Revizijom je ocjenjeno da bi naplata prihoda od komunalne naknade i poreza na kuće za odmor bila učinkovitija odnosno baza podataka o obveznicima ažurnija kada bi se zakonskim propisima utvrdila obveza nadležnih tijela da izvijeste lokalne jedinice o promjenama vezanim uz promet nekretnina, osnivanje i prestanak rada trgovačkih društva ili obrta na način kako je to određeno kada su u pitanju podaci potrebni Poreznoj upravi.

Državni ured za reviziju predlaže preispitati mogućnost prikupljanja prihoda od komunalne naknade za sve ostale nekretnine utvrđene odlukom o komunalnoj naknadi i Zakonom o komunalnom gospodarstvu.

- Zakonska regulativa, računovodstvene evidencije i baze podataka

Ostvarivanje, evidentiranje i naplata prihoda uređena je zakonskim propisima i aktima općine Zlatar Bistrica.

Općina Zlatar Bistrica ima ustrojene glavnu knjigu, dnevnik i pomoćne knjige. Vodi analitičke evidencije potraživanja prema subjektima, pojedinačnim iznosima i vrsti potraživanja. Obavlja evidentiranje u poslovnim knjigama na temelju urednih i kontroliranih knjigovodstvenih isprava. Evidencija potraživanja ne omogućava ispis potraživanja prema starosti. Zaduženje i naplata poreza na potrošnju, te stanje duga koncem 2011. nije evidentirano u glavnoj knjizi na računima potraživanja i obračunanih prihoda. Naplata je evidentirana na računima prihoda. Prema odredbama članka 7. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu glavna knjiga je sustavna knjigovodstvena evidencija poslovnih promjena i transakcija nastalih na imovini, obvezama, vlastitim izvorima te приходima i rashodima. Prema odredbama članka 8. Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu pomoćne knjige jesu analitičke evidencije stavki koje su u glavnoj knjizi iskazane sintetički.

Baze podataka su ustrojene za prihode koje naplaćuje lokalna jedinica. Usklađuju se na temelju prijave obveznika, prema službenoj dužnosti, na temelju ugovora i drugo.

Državni ured za reviziju predlaže unaprijediti informatički sustav vođenja evidencije potraživanja kako bi se osigurao ispis potraživanja prema starosti. Također predlaže evidentiranje poreza na potrošnju na računima potraživanja i obračunanih prihoda u skladu sa zakonskim odredbama. Skreće se pozornost da je Vlada Republike Hrvatske u 2012. donijela Uredbu o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja (Narodne novine 76/12) koja se odnosi na državu i lokalne jedinice.

Da bi lokalna jedinica mogla raspolagati s podacima o obvezi uplate poreza na potrošnju pojedinog poreznog obveznika, trebalo bi zakonskom regulativom, utvrditi obvezu da se potrebni podaci za obračun i naplatu poreza na potrošnju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu. Prema odredbi članka 3. Općeg poreznog zakona, nadležna tijela su tijela državne uprave, tijela jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u čijem su djelokrugu poslovi utvrđivanja, nadzora i naplate poreza.

- Zakup poslovnog prostora

Općina Zlatar Bistrica je dodijelila četiri poslovna prostora ukupne površine 48,96 m² političkim strankama bez plaćanja naknade na temelju zaključka poglavarstva.

Poslovni prostori su dani političkim strankama u zakup bez provedenog natječaja, što nije u skladu s odredbama Zakona o zakupu i prodaji poslovnih prostora (Narodne novine 91/96, 124/97, 174/04 i 38/09) koji se primjenjivao do 15. studenoga 2011., odnosno Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnog prostora (Narodne novine 125/11), prema kojima se poslovni prostori u vlasništvu jedinica lokalne (regionalne) samouprave daju u zakup putem javnog natječaja.

Državni ured za reviziju predlaže davati u zakup poslovni prostor političkim strankama u skladu s odredbama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora.

- Informiranje stanovništva

Općina Zlatar Bistrica informira stanovništvo o svim značajnijim aktivnostima iz raznih područja rada i pitanjima važnim za život stanovništva putem mrežna stranica i općinskog lista.

Sustavno informiranje stanovništva o značaju i namjeni naplate proračunskih prihoda, pogotovo onih koje stanovništvo neposredno plaća, utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice se ne provodi.

Za prihode koje su obveznici prema zakonskim odredbama sami dužni prijaviti obvezu plaćanja ili nastale promjene (najznačajniji su komunalna naknada i porez na kuće za odmor) predlaže se obveznike putem izdanih rješenja podsjećati na obvezu prijave promjene podataka. Odredbama članka 22. Zakona o komunalnom gospodarstvu propisano je da je obveznik plaćanja komunalne naknade obvezan u roku od 15 dana od dana nastanka obveze ili promjene osobe obveznika istu prijaviti upravnom tijelu nadležnom za komunalno gospodarstvo jedinice lokalne samouprave, a odredbama članka 38. Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (Narodne novine 117/93, 69/97, 33/00, 73/00, 127/00, 59/01, 107/01, 117/01, 150/02, 147/03, 132/06, 26/07, 73/08, 25/12) propisano je da obveznici poreza na kuće za odmor moraju nadležnom poreznom tijelu dostaviti podatke o kućama za odmor koji se odnose na mjesto gdje se nalaze ti objekti, te korisnu površinu.

Državni ured za reviziju predlaže sustavno informirati stanovništvo o značaju i namjeni za koju se naplaćuju proračunski prihodi i njihovom utjecaju na poboljšanje uvjeta života i zadovoljavanje javnih potreba na području lokalne jedinice, te obvezi prijave promjene podataka. Kao jednu od mogućih mjera predlaže se pri utvrđivanju obveze plaćanja pojedinih prihoda (npr. rješenja o komunalnoj naknadi, komunalnom doprinosu, spomeničkoj renti, ugovora o sufinanciranju i drugo), zajedno s rješenjem ili drugim aktom na temelju kojeg se naplaćuju prihodi, dostavljanje i informativnog letka u kojem treba navesti zakonom propisanu namjenu za koju se navedeni prihodi naplaćuju, proračunom, programom održavanja, programom gradnje i drugim dokumentima planirane rashode koji se trebaju financirati iz navedenih prihoda, te druge podatke (izvršenje programa za prethodnu godinu i izvore financiranja).

OCJENA UČINKOVITOSTI NAPLATE PRIHODA

Lokalne jedinice su odgovorne za potpunu i pravodobnu naplatu prihoda i primitaka iz svoje nadležnosti, za njihovu uplatu u proračun i za izvršavanje rashoda i izdataka u skladu s namjenama. Prihodi proračuna se ubiru i uplaćuju u proračun u skladu sa zakonom ili drugim propisima.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da naplata prihoda u lokalnim jedinicama Krapinsko-zagorske županije nije dovoljno učinkovita. Revizijom je utvrđeno da se u postupcima naplate prihoda lokalnih jedinica pojavljuju značajne nepravilnosti i propusti, koje je potrebno otkloniti, kako bi se povećala učinkovitost. Zbog navedenog, Državni ured za reviziju predlaže ministarstvima i drugim nadležnim tijelima:

- izmijeniti zakonske odredbe vezano uz koncesije na način da se na jednostavniji i učinkovitiji način uredi sustav davanja koncesija i praćenja naplate koncesijske naknade, te da potpune i pravodobne podatke imaju sve zainteresirane strane, posebno one koje ostvaruju prihode od koncesijskih naknada. Zakonska regulativa treba omogućavati kvalitetnije veze i razmjenu informacija kako bi lokalne jedinice raspolagale svim podacima potrebnim za obračun godišnje koncesijske naknade, te podacima o poduzetim mjerama naplate i ročnosti potraživanja. Izmjenama zakonske regulative potrebno je osigurati uvjete za poboljšanje i pojednostavljenje obračuna i naplate koncesijskih naknada, čime bi se ostvarilo i jačanje financijske discipline koncesionara (obračun varijabilnog dijela naknade obavljaju koncesionari, a kontrole nadležnih tijela nisu redovite);
- dopuniti odredbe Zakona o porezu na promet nekretnina i Zakona o nasljeđivanju na način da su sudovi i druga tijela obvezna dostavljati svoja rješenja i odluke lokalnim jedinicama, odnosno da pravomoćna rješenja o nasljeđivanju dostavljaju nadležnom poreznom tijelu;
- dopuniti odredbe Zakona o komunalnom gospodarstvu u dijelu koji se odnosi na jasnije određenje datuma nastanka obveze plaćanja komunalne naknade, primjerice datum pravomoćnosti odobrenja nadležnog tijela za uporabu građevine, datum kupoprodajnog ili darovnog ugovora, datum pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju, datum ugovora o najmu ili zakupu;
- izmijeniti zakonsku regulativu vezanu uz fiskalizaciju u prometu gotovinom u dijelu koji utvrđuje nadležnost, na način da se utvrdi obveza dostavljanja podataka za obračun i naplatu poreza na potrošnju nadležnom poreznom tijelu.

Također, Državni ured za reviziju predlaže lokalnim jedinicama:

- s Poreznom upravom ugovoriti obvezu informiranja lokalne jedinice (najmanje jednom godišnje) o izdanim rješenjima za naplatu poreza, obveznicima koji nisu podmirili dospelje obveze, iznosu nepodmirenih obveza i poduzetim mjerama radi njihove naplate, kako bi lokalna jedinica bila u mogućnosti utjecati na učinkovitiju naplatu ili razmotriti mogućnost samostalnog obavljanja obračuna i naplate prihoda na učinkovitiji način;

- donijeti odluku o obračunu i naplati komunalnog doprinosa i spomeničke rente, te u skladu sa zakonima i drugim propisima uvesti naplatu poreza na korištenje javnih površina, poreza na kuće za odmor i poreza na tvrtku ili naziv;
- ažurirati baze podataka tijekom cijele godine na temelju prijava korisnika, izdanih rješenja, zaključenih ugovora i druge dokumentacije, te izravnim uvidom i na temelju izvješća komunalnog redara;
- davati poslovne prostore u zakup putem javnog natječaja i po tržišnoj cijeni, odnosno prema odredbama Zakona o zakupu i kupoprodaji poslovnoga prostora;
- kontinuirano objavljivati podatke o slobodnim poslovnim prostorima koji se daju u zakup, uzimajući u obzir troškove objavljivanja;
- u poslovnim knjigama evidentirati svu imovinu (potraživanja). Vezano uz programska rješenja predloženo je ustrojavanje sustava vođenja potraživanja kako bi se osigurao pregled dospjelih potraživanja, radi izbjegavanja zastare;
- otpisivati potraživanja uz primjenu odredbi Uredbe o kriterijima, mjerilima i postupku za odgodu plaćanja, obročnu otplatu duga te prodaju, otpis ili djelomičan otpis potraživanja, koja je stupila na snagu u srpnju 2012.;
- donijeti akt kojim će se propisati postupci naplate i kontrole naplate prihoda, rokovi, iznosi i način poduzimanja mjera, te instrumenti osiguranja plaćanja;
- poduzimati sve propisane mjere naplate prihoda, obračunavati i naplaćivati zatezne kamate, te pratiti rezultate poduzetih mjera;
- sustavno provoditi informiranje stanovništva o ostvarenim proračunskim prihodima, osobito o prihodima koje oni neposredno plaćaju, o njihovoj namjeni i korištenju za realizaciju različitih programa.

Državni ured za reviziju ocjenjuje da bi se provedbom navedenih preporuka povećala usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima te učinkovitost naplate prihoda lokalnih jedinica Krapinsko-zagorske županije.

OČITOVANJE LOKALNIH JEDINICA

Lokalne jedinice Krapinsko-zagorske županije su se očitovale na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji učinkovitosti. Većina lokalnih jedinica u očitovanju navodi okolnosti u kojima su propusti i nepravilnosti učinjeni, te razloge zbog kojih naplata prihoda nije dovoljno učinkovita. Također navode da su tijekom 2012. i 2013. postupile prema preporukama Državnog ureda za reviziju, te su donijele ili je u pripremi opći akt kojim su propisani postupci naplate i kontrole naplate potraživanja. Općina Mače navodi da nema uvjete za donošenje navedenog akta zbog manjka zaposlenika.

Grad Zlatar, te općine Bedekovčina, Konjščina, Stubičke Toplice i Zlatar Bistrica su uvele novi informacijski sustav, a općine Mihovljan, Petrovsko i Lobor navode da će uvesti.

Osim opomena, gradovi Krapina i Zlatar, te općine Desinić, Hrašćina, Krapinske Toplice, Radoboj i Zlatar Bistrica su proveli i druge mjere naplate potraživanja.

Općine Konjščina i Veliko Trgovišće navode da kao mjeru naplate ne provode ovrhe na nekretninama, jer vode računa o socijalnim uvjetima života stanovništva, a općina Konjščina kao razlog navodi i nesređene imovinsko - pravne odnose.

Grad Pregrada, te općine Marija Bistrica, Tuhelj i Zagorska Sela navode da će donijeti odluke o spomeničkoj renti i ustrojiti bazu podataka o obveznicima.

Općine Bedekovčina, Gornja Stubica, Hrašćina, Mihovljan, Zagorska Sela i Zlatar Bistrica navode da će unaprijediti informiranje stanovništva.

Lokalne jedinice u očitovanju navode da će postupati po preporukama Državnog ureda za reviziju.